

**ULUSLARARASI DÜNYA DİLLERİ ve
EDEBİYATLARI ARAŞTIRMALARI
SEMPOZYUMU
BİLDİRİ ÖZETLERİ KİTABI**

**INTERNATIONAL WORLD LANGUAGES and
LITERATURES RESEARCH SYMPOSIUM
ABSTRACT BOOK**

T.C. PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
YABANCI DİLLER YÜKSEKOKULU
DENİZLİ, TÜRKİYE
1-3 HAZİRAN 2022

Pamukkale Üniversitesi Yayınları e-Yayın No: 17

PAYDEA¹

Kitabın Adı: Uluslararası Dünya Dilleri ve Edebiyatları Araştırmaları Sempozyumu Bildiri Özetleri Kitabı

Yayına Hazırlayanlar: Sempozyum Düzenleme Kurulu

KÜTÜPHANE BİLGİ KARTI

Denizli Pamukkale Üniversitesi

Uluslararası Dünya Dilleri ve Edebiyatları Araştırmaları Sempozyumu

Türü: Bildiri Özet Kitabı

1.Baskı, x + 174 sayfa

Haziran 2022, Denizli

e-ISBN: 978-975-6992-95-1

İLETİŞİM

Pamukkale Üniversitesi,

Yabancı Diller Yüksekokulu, DENİZLİ

Genel Ağ Adresi: <https://www.pau.edu.tr/ydyo>

Uluslararası Dünya Dilleri ve Edebiyatları Araştırmaları Sempozyumu Bildiri Özetleri Kitabı'nda yer alan bildiri özet metinlerinin içeriğinden yazarları sorumludur ve tüm hakları saklıdır. İzinsiz kopyalanamaz, aktarılamaz, çoğaltılamaz.

---

¹ PAYDEA: Pamukkale Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu Dil ve Edebiyat Araştırmaları

PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
YABANCI DİLLER YÜKSEKOKULU
**DÜNYA DİLLERİ VE
EDEBİYATLARI**
ARAŞTIRMALARI SEMPOZYUMU
ÇAĞRILI KONUŞMACILAR

PROF. DR. GÜRER GÜLSEVİN
T.C. TÜRK DİL KURUMU

**PROF. DR. JANINA BRUTT-
GRIFFLER**
THE STATE UNIVERSITY OF NEW
YORK AT BUFFALO

PROF. DR. K. DAVID HARRISON
VINUNIVERSITY

PROF. DR. RODNEY H. JONES
UNIVERSITY OF READING

PROF. DR. SERAN DOĞANÇAY-AKTUNA
SOUTHERN ILLINOIS UNIVERSITY
EDWARDSVILLE

1-3 HAZİRAN 2022 - MICROSOFT TEAMS
www.pau.edu.tr/ydyosempozyumlar
paydeasympoium@gmail.com
Özet gönderimi için son gün: 31.03.2022

PAMUKKALE UNIVERSITY
SCHOOL OF FOREIGN LANGUAGES
**WORLD LANGUAGES &
LITERATURES RESEARCH
SYMPOSIUM**

KEYNOTE SPEAKERS

PROF. GÜRER GÜLSEVİN
TURKISH LANGUAGE
ASSOCIATION

PROF. JANINA BRUTT-GRIFFLER
THE STATE UNIVERSITY OF NEW
YORK AT BUFFALO

PROF. K. DAVID HARRISON
VINUNIVERSITY

PROF. RODNEY H. JONES
UNIVERSITY OF READING

PROF. SERAN DOĞANÇAY-AKTUNA
SOUTHERN ILLINOIS UNIVERSITY
EDWARDSVILLE

1-3 JUNE 2022 - MICROSOFT TEAMS
www.pau.edu.tr/ydyosempozyumlar/en
paydeasympoium@gmail.com

Deadline for Abstract Submission: 31.03.2022

SEMPOZYUM KURULLARI

Onur Kurulu

Prof. Dr. Ahmet KUTLUHAN
(Pamukkale Üniversitesi, Rektör)

Düzenleme Kurulu

Prof. Dr. Recep Şahin ARSLAN
(Pamukkale Üniversitesi, Yabancı Diller Yüksekokulu, Müdür)

Dr. Öğr. Üyesi Zeynep GENÇER BALOĞLU

Öğr. Gör. Dr. Ayşe DEMİR

Öğr. Gör. Dr. Cenk TAN

Öğr. Gör. Dr. Hatice ALTUN EVCİ

Öğr. Gör. Dr. Özlem AKYOL

Öğr. Gör. Gamze KOÇBAŞ

Öğr. Gör. Özgür ERGÜL

Arş. Gör. Havva Hilal ÇELİKATEŞ TEPE

Arş. Gör. Şeyda Nur YILDIZ ÇOLAKER

BİLİM KURULU

Prof. Dr. Gürer GÜLSEVİN (T.C. Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Türk Dil Kurumu Başkanı)

Prof. Dr. Ali Merthan DÜNDAR (Ankara Üniversitesi)

Prof. Dr. Ali Volkan ERDEMİR (Erciyes Üniversitesi)

Prof. Dr. Ali GÜNEŞ (Ankara Medipol Üniversitesi)

Prof. Dr. Arsun URAS YILMAZ (İstanbul Üniversitesi)

Prof. Dr. Asuman ÖZCAN (Ankara Üniversitesi)

Prof. Dr. Ayşe Nur TEKMEN (Ankara Üniversitesi)

Prof. Dr. Bedrettin AYTAÇ (Ankara Üniversitesi)

Prof. Dr. Bedri SARICA (Pamukkale Üniversitesi)

Prof. Dr. Cüneyt AKIN (Afyon Kocatepe Üniversitesi)

Prof. Dr. Demet YAYLI (Pamukkale Üniversitesi)

Prof. Dr. Derya YAYLI (Pamukkale Üniversitesi)

Prof. Dr. Duygu UÇGUN (Pamukkale Üniversitesi)

Prof. Dr. Ekrem ARIKOĞLU (Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi)

Prof. Dr. Emine İNANIR (İstanbul Üniversitesi)

Prof. Dr. Erdoğan BOZ (Eskişehir Osmangazi Üniversitesi)

Prof. Dr. Ertuğrul İŞLER (Pamukkale Üniversitesi)

Prof. Dr. Eyüp SARITAŞ (İstanbul Üniversitesi)

Prof. Dr. Giray FİDAN (Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi)

Prof. Dr. Gökhan ÇETİNKAYA (Pamukkale Üniversitesi)

Prof. Dr. Gül KÖSE (Anadolu Üniversitesi)

Prof. Dr. Gölge ÇITAK SEFEROĞLU (California State University-San Bernardino)

Prof. Dr. Hacer TOPAKTAŞ ÜSTÜNER (İstanbul Üniversitesi)

Prof. Dr. Halil TOKER (İstanbul Üniversitesi)

Prof. Dr. Hüseyin Can ERKİN (Ankara Üniversitesi)

Prof. Dr. Kenan DEMİRAYAK (Atatürk Üniversitesi)

Prof. Dr. M. Ertan GÖKMEN (Ankara Üniversitesi)

Prof. Dr. Mehmet Ali ÇELİKEL (Marmara Üniversitesi)

Prof. Dr. Muammer SARIKAYA (Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi)

Prof. Dr. Mustafa ÇAKIR (T.C. Münih Başkonsoloslugu, Eğitim Ataşesi)

- Prof. Dr. Mustafa SARICA (Aydın Adnan Menderes Üniversitesi)
Prof. Dr. Mustafa Naci KAYAOĞLU (Karadeniz Teknik Üniversitesi)
Prof. Dr. Nejdet KELEŞ (Pamukkale Üniversitesi)
Prof. Dr. Nesrin DELİKTAŞLI (İstanbul Üniversitesi)
Prof. Dr. Nurten SARICA (Pamukkale Üniversitesi)
Prof. Dr. Rafael CARPINTERO ORTEGA (İstanbul Üniversitesi)
Prof. Dr. S. Göksel TÜRKÖZÜ (Erciyes Üniversitesi)
Prof. Dr. Saadet KARAKÖSE (Pamukkale Üniversitesi)
Prof. Dr. Sumru AKCAN (Boğaziçi Üniversitesi)
Prof. Dr. Süleyman SOLMAZ (Pamukkale Üniversitesi)
Prof. Dr. Şevki KÖMÜR (Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi)
Prof. Dr. Tamara GURTUEVA (Yeditepe Üniversitesi)
Prof. Dr. Turan PAKER (Pamukkale Üniversitesi)
Prof. Dr. Türkan OLCAY (İstanbul Üniversitesi)
Prof. Dr. Yasemin BAYYURT (Boğaziçi Üniversitesi)
Prof. Dr. Yunus BALCI (Pamukkale Üniversitesi)
Prof. Dr. Yuu KURIBAYASHI (Okayama Üniversitesi, Japonya)
Doç. Dr. Azer Banu KEMALOĞLU (Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi)
Doç. Dr. Badegül CAN EMİR (Karadeniz Teknik Üniversitesi)
Doç. Dr. Çağla ATMACA (Pamukkale Üniversitesi)
Doç. Dr. Emrah ATASOY (University of Oxford)
Doç. Dr. Erkan SALAN (Aydın Adnan Menderes Üniversitesi)
Doç. Dr. Ersoy TOPUZKANAMIŞ (Balıkesir Üniversitesi)
Doç. Dr. Ertan KUŞÇU (Pamukkale Üniversitesi)
Doç. Dr. Ferhat KARABULUT (Manisa Celal Bayar Üniversitesi)
Doç. Dr. Funda UZDU YILDIZ (Dokuz Eylül Üniversitesi)
Doç. Dr. Gürhan KİRİLEN (Ankara Üniversitesi)
Doç. Dr. Hatice KÖROĞLU TÜRKÖZÜ (Erciyes Üniversitesi)
Doç. Dr. Pınar ALTUNDAĞ (Ankara Üniversitesi)
Doç. Dr. Recep DURGUN (Selçuk Üniversitesi)
Doç. Dr. Sercan Hamza BAĞLAMA (Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi)
Doç. Dr. Seyyal KÖRPE KEMER (İstanbul Üniversitesi)

- Doç. Dr. Sezer Sabriye İKİZ (Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi)
- Doç. Dr. Şeyda SİVRİOĞLU (Pamukkale Üniversitesi)
- Doç. Dr. Talat DİNAR (Süleyman Demirel Üniversitesi)
- Doç. Dr. Tolga ÖZŞEN (Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi)
- Doç. Dr. Zülfiya ŞAHİN (Ankara Üniversitesi)
- Dr. Öğr. Üyesi Baysar TANIYAN (Pamukkale Üniversitesi)
- Dr. Öğr. Üyesi Eda DURUK (Pamukkale Üniversitesi)
- Dr. Öğr. Üyesi EUNKYUNG JEONG (İstanbul Üniversitesi)
- Dr. Öğr. Üyesi Hanife ÖZER (Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi)
- Dr. Öğr. Üyesi Meltem UZUNOĞLU ERTEN (Pamukkale Üniversitesi)
- Dr. Öğr. Üyesi Reyhan ÖZER TANIYAN (Pamukkale Üniversitesi)
- Dr. Öğr. Üyesi Seher İŞCAN (Pamukkale Üniversitesi)
- Dr. Ayşe DEMİR (Pamukkale Üniversitesi)
- Dr. Bora BAŞARAN (T.C. Frankfurt Başkonsolosluğu, Eğitim Ataşesi)
- Dr. Çağla TAŞCI (Pamukkale Üniversitesi)
- Dr. Efkan MARIM (Marmara Üniversitesi)
- Dr. Mevlüt ELLİALTI (Pamukkale Üniversitesi)
- Dr. Tamer SARI (Pamukkale Üniversitesi)
- Dr. Yusuf Ziya AYHAN (Pamukkale Üniversitesi)
- Lecturer, Toshihiko KITAGAWA (Keele University, UK)
- Research Fellow, Taiki YOSHIMURA (Tokyo Yabancı Diller Üniversitesi, Japonya)

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ	1
FOREWORD	2
AÇILIŞ KONUŞMASI / OPENING ADDRESS	3
Profesör Dr. Ahmet Kutluhan	4
ÇAĞRILI KONUŞMACILAR / KEYNOTE SPEAKERS	5
Professor Gürer Gülsevin	6
Professor K. David Harrison	7
Professor Janina Brutt-Griffler	8
Professor Rodney H. Jones.....	9
Professor Seran Doğançay-Aktuna.....	10
KAPANIŞ KONUŞMASI / CLOSING ADDRESS	11
Professor Recep Şahin Arslan	12
BİLDİRİ ÖZETLERİ / ABSTRACTS	13
ÇEVİRİBİLİM / TRANSLATION	14
Zola'nın "Nasıl Ölüdür" Adlı Eserinin Türkçe Çevirileri Üzerine Bir İnceleme.....	15
Çeviri Bağlamında Gürcüce Atasözlerin Çevirisi Üzerine Bir İnceleme	16
Kültürlerarası Adaptasyon Olgusu Olarak Çeviri	17
Çağdaş Yöntemler ve Uygulamalar Işığında Lisans Düzeyinde Arapça Diploması Çevirisi Öğretimi ve İzlenimleri	18
Dijital Çeviride İşlevsel Metinlerin Eşdeğerlik ve Yeterliliği.....	19
Andre Lefevere'nin Yenidenyazma Kavramı Örneği: Hafız Şirazi'nin İlk Gazeli	20
Hermenötik Çeviri Kuramı ve Bir Yoruma Dayalı Çeviri Denemesi (Arapça-Türkçe Çeviri Örnekleri Bağlamında).....	21
Similar Symbolisms Used in English and Azerbaijan Literature and Their Translation.....	22
Sir Wyndham Henry Deedes: A Portrait of the Translator as a Cultural Ambassador	23
Functional Approaches to Translation: A Paradigmatic Shift or Reincarnation of Old Concepts	24
DİLBİLİM / LINGUISTICS	25
Dilsel Bağlam Ekseninde Ebû Mansûr es-Seâlibî'nin Delâlet Anlayışına Bir Bakış.....	26
Fuzûlî'nin "Var" Redifli Gazelinde "Çokanlamlılık"	27
Mutual Intelligibility among Young Speakers of Zazaki and Kurmanji	28
Taryat (Terhin) Yazıtında Sentaktik Paralellik	29
İngilizce'de Cinsiyet Değişimine bir "Gemi" Yolculuğu A "Ship" Voyage to Gender Shift in English.....	30
Yazınsal Göstergibilim Çözümlemelerinde Kesitleme.....	31
Japocada "Korku" Anlamına Gelen Sözcüklerin Anlamsal Karşılaştırması	32
Antalya'da Miras Dili Olarak Rusçanın Aile İçinde Sürdürümü Üzerine Bir İnceleme	33

Eski Çağ'da Mısır Toplumunda Kullanılan Başlıca Ölçü Birimleri	34
Interaction Between Language and Experience	35
Infinitive to Exist (varmak) of the Existence (varlık) in Turkish and its Nature.....	36
An Investigation into the Relationship Between the Use of Computer Games and Willingness to Communicate in EFL Classes	37
The Russian Intonation Contours in Contrast with the Turkish and English	38
Routine Formulas in Spanish and English Humorous Discourse.....	39
Move Analysis of Turkish and English Game Reviews on Steam Platform.....	40
İki Dil İki Kültür Arasında Bir Göç Çocuğu: “Le Gone De Chaaba”	41
Türkçe ve Japonca Ad Öbeklerinde İlgi Durumu ve Konu İlişkisi Üzerine.....	42
A. P. Platonov’un “Dumanlı Bir Gençliğin Şafağında” Adlı Eseri Örneğinde Rusçanın Söz Dizimindeki “Uyum” Bağına Bir Bakış	43
İngilizceden Japoncaya Geçen Ülke Adlarında Vurgu Görünümleri.....	44
Deşîşî Mehmed’in Et-Tuhfetü’s-Seniyye İle’l-Hazreti’l-Haseniyye İsimli Farsça-Türkçe Sözlüğü .45	
Binâü’l-ef’âl İsimli Eserin İçeriği ve Metodolojisi	46
The Nature of Chinese Language and Culture and the Classics of History, Literature and Philosophy	47
Dede Korkut Destanı”ında Yapı Bakımından Cümle Türleri	48
Japoncadaki Zarflar ile Kullanılan Ad Durum Ekleri Üzerine Bir Çalışma.....	49
Azerbaycan’da Son Yıllarda Türkçe ile ilgili Yapılan Araştırmaların İncelenmesi.....	50
EDEBİYAT / LITERATURE.....	51
Nasir Kazmi’nin Şiirlerinde Gece Motifi	52
Tevfik Fikret’in <i>Han-ı Yağma</i> Adlı Şiirinde Victor Hugo Etkileri	53
Tarih Metni Olarak Şiir: Tang Şiiri Örneği Poem As a Historical Text: Tang Poetry	54
Do not ask how? - A Critical Stylistic Approach to Sherko Bekas’ poem “The Martyrs' Wedding”	55
Ritm ve Müzikalite Bağlamında Şiir.....	56
Emevi Dönemi Arap Şiiri Türlerine ve Şairlerine Genel bir Bakış.....	57
Modern Arap Edebiyatında Düzyazı Şiir Formunun Yeri ve İlk Denemeler	58
Klasik Arap Edebiyatı Okumalarında Metodoloji Önerisi: Tezevvuk Metodu.....	59
Masallarının Modern Arap Tiyatrosu Üzerindeki Etkisi.....	60
Decolonizing the Body in <i>Scarlet Sister Mary</i>	61
“[W]olves are less brave than they seem”: An Archetypal Analysis of Angela Carter’s “The Werewolf” and Ursula Le Guin’s “The Wife’s Story”	62
Identity, Ethnic Conflict and Gendered Violence in Khaled Hosseini’s <i>The Kite Runner</i> and <i>A Thousand Splendid Suns</i>	63
Georgios Viziinos’un “Annemin Günahı” adlı Öyküsünde Taşranın Kronotop Kavramı Bağlamında Değerlendirilmesi	64

Haldun Taner'in "Küçük Harfli Mutluluklar" Adlı Öyküsü'nün Goldmann'ın Oluşumsal Yapısalcı Yöntemiyle İncelenmesi.....	65
Yapısal Folklor Kuramı Bağlamında Masallarda Değerler Eğitimi.....	66
N. Gogol'ün "Burun" Adlı Öyküsünde Gülmece Unsurları.....	67
Unreliable Narrators in Jeanette Winterson's <i>The Passion</i>	68
The Systematization of Rape Culture in <i>The Handmaid's Tale</i>	69
A Social Plague: Comparative Analysis of Orphans in Literature.....	70
Fluids, Cages and Boisterous Femininity: The Grotesque Transgression of Patriarchal Norms in Angela Carter's <i>Nights at the Circus</i>	71
A.S.Puşkin'in Yevgeni Onegin Adlı Eserinde Mitolojik İmgelerin İşlevselliği.....	72
Stoa Felsefesi Bağlamında Anton Çehov'un "Deliler Koğuşu".....	73
İbn Hazm'ın <i>Tavku'l-Hamâme</i> Adlı Eserinin "Vefa" Bölümünün Muhteva ve Üslup açısından Değerlendirilmesi.....	74
Rus Edebiyatında Eleştiriye Çevreci Bir Bakış: Ekoeleştirici.....	75
Rus Yazar N.N. Muravyov-Karski Eserlerinde Osmanlı Toplumunu ve Türk İmgesi.....	76
Rus yazar Nadejda Durova'nın "Kadın Süvari" Eserinde Kadının Doğası.....	77
Rus Göçmen Edebiyatı Temsilcisi Vladimir Nabokov'un "Göz" Romanında Ayna Motifi.....	78
İspanyol şair Antoni Machado'nun 'Yolcu' şiirine, şairin felsefi ve estetik kaygıları üzerinden bir yaklaşım.....	79
From the Evil of Dark Forest to the Evil of Nazism: Louise Murphy's <i>The True Story of Hansel and Gretel</i>	80
Federico Garcia Lorca'nın "Yerma" Adlı Eserindeki Toplumsal Baskı Temasının İrdelenmesi.....	81
Narration and the Narrative Structure as Part of Narrator Reliability.....	82
Renkler: Karşılaştırmalı Göstergibilimsel Bir Film Çözümlemesi.....	83
All greatness is in virtue": Heroic Ethos and the Ideals of Citizenship in John Dryden's Aurengzebe.....	84
The Predicament of In-Betweenness in Denis Devlin's "Memoirs of a Turcoman Diplomat".....	85
Venedik'te Aşk Varanasi'de Ölüm Eserinde Şehirlerin Kişiliğe Etkisinin Karşılaştırılması.....	86
Ermeni Edebiyatı ve Tarihi Bağlamında Movses Horenatsi.....	87
Ermeni Efsanelerinde Doğa, Uzay ve Zaman Tasarımı.....	88
J.F. Michaud ve J.J.François Poujoulat'ın İmparatorluklar Şehri İstanbul 1830 Adlı Seyahatnamelerinde Türk Evi Olgusu.....	89
Bir Doğalcı Okul Öğretmeni Aleksandr Drujinin ve Onun Öğrencisi Polinka Saks.....	90
Fenikelilerin Bir Edebiyatı Var mıydı?.....	91
Bir Zamanlar Mısır'da: Mekân-İnsan Odağında Necib Mahfuz'un Üç Romanı.....	92
Eski Uygurca Mektupların Belirlenmesi ve Sınıflandırılması Sorunu.....	93
Kavabata Yasunari'nin Meijin (Go Ustası) Eserinde Kültürel Ögelere Diyalektik Bir Bakış.....	94
Türk Kültüründeki Yapraklı Panayırları ile Arap Kültüründeki Ukaz Panayırlarının Benzer Yönleri.....	95

Kolektif Geçmiş ve Mekân İlişkisi Üzerine: "Koca Dünyada Kurtuluş Pusuda" (Ilija Trojanow)	96
Delphine de Vigan'ın <i>Gerçek Bir Hikâyeden Uyarlanmıştır</i> Adlı Romanında Öteki-Ben'in İnşası	97
Romanın Doğuşunda Parodinin Rolü: Rabelais ve Cervantes	98
Guillaume Musso'nun <i>Çünkü Seni Seviyorum</i> Adlı Romanında Gizem ve Gerilim.....	99
B-Marie Koltès Tiyatrosunda Aileye Hermeneutik Bakış	100
André Gide'in Pastoral Senfoni Adlı Eserinde Değerler Sistemi Karşıtlığı.....	101
Aristotelian Literary Theory: A Historical Enquiry	102
Is Michael a Noble Savage?	103
Rethinking Jacques Derrida's Deconstruction in Literary and Cultural Theory-.....	104
Sexual Difference and the Feminine Symbolic	104
An Analysis on the Nazi Era and its Environmental Effects from Fred Uhlman's Work of "Der Wiedergefundener Freund"	105
Lao She'nin Eserlerinde Japon İmgesi	106
Caste, Gender, and Society: Contemplations on Arundhati Roy's <i>The God of Small Things</i>	107
Construction of Queer Space in Children's Book: A Comparative Study of Ameya Narvankar's 'Ritu weds Chandani' and Vivek Shraya's 'The Boy and the Bindi'	108
The Possibilities of Language in the Context of Belief, Memory and History in The Beşinci Mesele of Mevlânâ Celâleddin's Book Macâlis-İ Sab'a	109
Abdurauf Fitrat'in Eserlerinde "Türkçülük"	110
Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî'nin Şems-i Tebrizî Üzerine Etkisi	111
Contributions of Women Poets to Urdu Naat.....	112
Sabir Shahtahti's Novel "Scent of Algae" as an Example of New All-Turkic Literature	113
Cengiz Aytmatov Hikayelerinde Arketipik İzler.....	114
İran'da Yeni Şiirin Öncüsü.....	115
Türkiye'de Azerbaycan Edebiyatı Meselelerinin Araştırılması	116
Abdurrahim Bey Hagverdiyev in Azerbaijani Literary and Social Thought.....	117
Zhuangzi Metinlerinde Hiciv Sanatı	118
<i>Kör Baykuş</i> 'un Farklı Çevirileri Üzerine Bir Değerlendirme	119
KÜLTÜR ÇALIŞMALARI / CULTURAL STUDIES.....	120
Kırmızı (Al) ve Mavi (Gök) Renklerle İlgili Eski İnanışların Türk ve Slav Geleneklerine Yansımaları	121
Renk ve Organ Adları İçeren Türkçe ve Rusça İfadelerin Kavram Alanının İncelenmesi	122
Slav Mitolojisindeki 'Domovoy' Karakteri Ve J. K. Rowling'in 'Harry Potter' Eserlerindeki Ev Cinlerine Kıyaslamalı Bir Bakış.....	123
Kültürler Arası İletişimde Kültürel Anlamlandırma Kalıpları	124
Yabancı Dil Öğretiminde Halk Masallarının Kültürdilbilimsel Potansiyeli - (Баба- Яга Örneği) ..	125
Woman Symbolism in Algerian Proverbial Heritage.....	126

The Self and the Other: Trans-generational Trauma and its Transmission in Bernadine Evaristo's <i>Girl, Woman, Other</i>	127
Tracing the Sumerian Sun: A Study in Comparative Mythology	128
Political Economies and Material Histories of Turkish Westerns, 1959-1975	129
Antik Çin Mimarisinin Felsefi Temelleri.....	130
Culture Shock and Intercultural Awareness in Pat Yale's Memoir <i>Kendi Davulunu Çalmak</i>	131
Ebla (Tell Mardikh) Kenti ve Bu Kentin Çivi Yazılı Belgelerinde Yünlü Dokuma ve Kullanımı ..	132
Sovyet Türkistanında Kadının Kültürel Değişimi.....	133
XIII. Yüzyıldan Günümüze Kalmış En Eski Macar Kroniği: Gesta Hungarorum.....	134
21.Yüzyılda Türkiye'de Rus Diline ve Kültürüne Artan İlginin Sebepleri.....	135
Japon Toplumunda İnsan İlişkileri ve "Tatemaie".....	136
Japonca Ana Dili Ders Kitaplarında Kültürel Unsurlar.....	137
Kolonyal Kore'de Japon Dili Eğitimi Üçüncü Chōsen Eğitim Kararnamesi.....	138
Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kültür Aktarımı Konulu Tezler Üzerine Bir İnceleme ...	139
Doris Bachmann-Medick'in "Kültür Kavramı" Bağlamında <i>Demircinin Kızı ve Sevgili Arsız Ölüm</i> Adlı Romanlarda Kültürel ve Geleneksel Öğelerin Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi.....	140
YABANCI DİL EĞİTİMİ / FOREIGN LANGUAGE EDUCATION.....	141
Peer Feedback Practises from English Major Academics' Perspectives: A Case Study in the Shadow of Covid-19 Pandemic.....	142
Kalabalık Sınıflarda Yabancı Dil Öğretimi.....	143
What Happens after the Prep School? First-Year Students Language Challenges	144
EFL Students' Vocabulary Profiles and Vocabulary Learning Behavior	145
What Kind of English Students Are Pre-service Teachers?.....	146
EFL Teachers' Opinions on Conducting Action Research: A Case Study	147
Content Analysis of Theses Published in L2 Writing in the EFL Context between 2017-2022	148
Motivational Self-System Profiles of EFL Learners in Learning a Third Language	149
An Evaluation of the Cultural Aspects in the Empower Coursebook Series	150
Teaching Reading Skills in EFL.....	151
Constructing the Third Culture to Build a Peaceful World.....	152
English and Its Labeling.....	153
A Correlational Research on Learner Autonomy and Academic Achievement	154
Telecollaboration: A new sustainable motivational tool for language teachers	155
Teknoloji Destekli Dil Öğreniminde Strateji Kullanımı	156
Altın Köprü Türkçe Öğretimi Ders Kitaplarındaki Soru Türlerinin İncelenmesi	157
A Critical Review of the Literature on Entrepreneurship in Educational Sciences	158
Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenenlerin Belirsizlik Zamirleri ve Sıfatlarıyla İlgili Hatalarının İncelenmesi.....	159
Yabancı Dil Öğretimindeki ve Öğrenimindeki Sorunlar.....	160

Çağdaş Bilimsel Yazında Çince Konuşma Becerisi Edinimi	162
The Role of Riddles in Learning Chinese	163
Fransız Kültür Merkezlerinin Geçmişten Günümüze Türkiye’de Fransızca Öğretimine Katkıları .	164
Yabancı Dil Olarak Farsça Öğrenen Türk Öğrencilerin Türkiye’de Farsça Öğrenimine Dair Görüşlerinin Analiz	165
Yabancı Dil Olarak Fransızca Öğretiminde Mobil Destekli « Babbel » Uygulaması.....	166
Türkçeye Anlam Kayması ile Geçen Arapça Kelimeler Üzerine Bir Uygulama Araştırması	167
Arapça Dil Öğretiminde Okuma Stratejilerinin Önemi.....	168
Arap Nahvinde ve Türk Dil Bilgisinde İsim Tamlaması -Karşılaştırmalı İnceleme-.....	169
Uzaktan Eğitim Sürecindeki Arapça Öğretimine Dair Öğrenci Görüşleri	170
Yabancılara Türkçe Öğretiminde Akademik Türkçe Üzerine Yapılan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi.....	171
Türlere Yabancı Dil Olarak Farsça Öğretiminde Öğrencilerin Yazım Hataları ve Bu Hatalara Çözüm Önerileri	172
Japonca Öğreniminde Sosyal Medya Kullanımı-Ana Dili Türkçe Olan Japonca Öğrencileri Örnekleminde-.....	173
Bağımsız Öğrenme Yöntemi ile Orta Seviye Japonca Dersleri -Türkiye’deki Devlet Üniversitelerindeki Seçmeli Japonca Dersi Analizi-.....	174
A Contrastive Study of Spanish Adverbs “muy” “mucho” and their Corresponding Quantifiers in Japanese.....	175

ÖN SÖZ

Kıymetli Araştırmacılar,

Bu kitap 1-3 Haziran 2022 tarihlerinde Pamukkale Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu'nun çevrimiçi olarak düzenlediği "Uluslararası Dünya Dilleri ve Edebiyatları Araştırmaları Sempozyumu'nun açılış ve kapanış konuşmaları, çağrılı konuşmacıların sunumları ile katılımcı bildirilerinin özet metinlerinden oluşmaktadır.

Çağrısını Kasım 2021'de yaptığımız sempozyumumuza 17 farklı ülkeden 200 üzerinde başvuru yapılmıştır. Bu özetler Türkiye, Almanya, Amerika Birleşik Devletleri, İngiltere, Japonya ve Kırgızistan olmak üzere 6 farklı ülkeden 82 alan uzmanı akademisyenin yer aldığı bilim kurulumuzca değerlendirmeye tabi tutulmuştur. Değerlendirme sonucunda sempozyumda sunulmak üzere *Çeviribilim* alanından Türkiye, Azerbaycan, Pakistan ve Rusya'dan 10; *Dilbilim* alanından Türkiye, ABD, Azerbaycan, Japonya ve İran'dan 32; *Edebiyat* alanından Türkiye, Azerbaycan, Brezilya, Bangladeş, Çin, Cezayir, Hindistan, Irak ve Polonya'dan 84; *Kültür* alanından Türkiye, Cezayir ve Hindistan'dan 21; Yabancı Dil Eğitimi alanından Türkiye, Kırgızistan, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, Litvanya, Özbekistan ve Yunanistan'dan 37 olmak üzere toplamda 17 farklı ülkeden 184 adet bildiri kabul almıştır. Bu vesile ile değerlendirmede bulunan tüm bilim kurulu üyelerimize bir kez daha huzurlarımızda şükranlarımızı sunarız.

Siz değerli bilim insanlarını bir araya getirerek *Çeviribilim*, *Dilbilim*, *Edebiyat*, *Kültür* ve *Yabancı Dil Eğitimi* alanlarında meydana gelen gelişmeleri, yenilikleri ve sorunları ele almaya, bilgi ve birikimleri paylaşarak farklı konularda fikirler ortaya koyarak çözüm önerileri sunmaya çalıştığımız Uluslararası Dünya Dilleri ve Edebiyatları Araştırmaları Sempozyumu'nda bir teşekkürü de çağrılı konuşmacılarımıza iletmek isteriz. Sempozyum süresince farklı günlerde ve saatlerde, Türk Dil Kurumu Başkanı Prof. Dr. Gürer GÜLSEVİN, Vin University'den Prof. Dr. David HARRISON, The State University of New York at Buffalo'dan Prof. Dr. Janina BRUTT-GRIFFLER, University of Reading'den Prof. Dr. Rodney JONES, Southern Illinois University Edwardsville'den Prof. Dr. Seran DOĞANÇAY-AKTUNA yaptıkları son derece bilgilendirici ve ufuk açıcı konuşmalarıyla etkinliğimizin değerine değer katmışlardır. Bu kıymetli konuşmaların video bağlantılarına kitabımızın ilgili sayfalarından ulaşmak mümkündür.

İlkini gerçekleştirdiğimiz bu sempozyumun dünya dilleri ve edebiyatları alanlarına farklı çalışmalarla katkıda bulunmuş olmasını ümit ederken, 2024 yılında Uluslararası Dünya Dilleri ve Edebiyatları Araştırmaları Sempozyumu -II'de sizleri tekrar aramızda görmekten kıvanç duyarız.

Prof. Dr. Recep Şahin ARSLAN
Düzenleme Kurulu Başkanı
Haziran, 2022
Denizli, Türkiye

FOREWORD

Dear Researchers,

This book consists of the opening and closing speeches of the “International World Languages and Literatures Research Symposium” organized online by Pamukkale University, School of Foreign Languages on 1-3 June 2022, the presentations of the keynote speakers and the abstracts of the participants.

Over 200 submissions were made from 16 different countries to our symposium, whose call was posted online in November 2021. These abstracts, which include 82 scholars from 6 different countries, including Türkiye, Germany, the United States, England, Japan and Kyrgyzstan, have been evaluated by our scientific committee. As a result of this evaluation, 10 abstracts from Türkiye, Azerbaijan, Pakistan and Russia from the field of Translation Studies; 32 abstracts from Türkiye, USA, Azerbaijan, Japan and Iran in linguistics; 84 abstracts from Türkiye, Azerbaijan, Brazil, Bangladesh, China, Algeria, India, Iraq and Poland in literature, 21 abstracts from Türkiye, Algeria and India in the field of culture and in the field of Foreign Language Education, 37 abstracts from Türkiye, Kyrgyzstan, Turkish Republic of Northern Cyprus, Lithuania, Uzbekistan and Greece have been accepted. In total, 184 papers have been accepted from 17 different countries. We would like to take this opportunity to express our gratitude to all our members of the scientific committee once again.

The International World Languages and Literatures Research Symposium has brought together valuable scientists to discuss the developments, innovations and problems in Translation Studies, Linguistics, Literature, Culture and Foreign Language Education to share their knowledge and experience and to offer solutions by putting forward ideas on different subjects. Therefore, we would like to thank our keynote speakers for their invaluable contribution. During the symposium, on different days and hours, the President of the Turkish Language Institution, Prof. Gürer GÜLSEVİN, Prof. David HARRISON from Vin University, Professor Janina BRUTT-GRIFFLER of The State University of New York at Buffalo, Prof. Rodney JONES from the University of Reading and Professor Seran DOĞANÇAY-AKTUNA of Southern Illinois University Edwardsville added value to our symposium with their highly informative and inspirational speeches. The video links of these valuable talks are provided on the relevant pages of our book.

We hope that this symposium, the first of which we have held, will contribute to the fields of world languages and literatures with various studies and we cordially hope to see you among us again at the International World Languages and Literatures Research Symposium II in 2024.

Prof. Recep Şahin ARSLAN
Head of the Organizing Committee
June, 2022
Denizli, Türkiye

AÇILIŞ KONUŞMASI / OPENING ADDRESS

Profesör Dr. Ahmet Kutluhan
Pamukkale Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Ahmet KUTLUHAN'ın açılış konuşmasına ulaşmak için aşağıdaki bağlantıya tıklayınız / Click the link below for the opening address video:

<https://124.im/jek>

ÇAĞRILI KONUŞMACILAR / KEYNOTE SPEAKERS

Professor Gürer Gülsevin
President of Turkish Language Association

BIOGRAPHY

Professor Gülsevin (PhD in Old Anatolian Turkish, İnönü University) is a Professor in the Institute of Turkish World Studies, at Ege University, Türkiye, where he teaches courses in ancient and current written Turkish languages and dialects, as well as their analysis and interpretation. His research focuses on Old Anatolian Turkish and Turkish dialects. His publications include the books *Eski Anadolu Türkçesinde Ekler* (Suffixes in Old Anatolian Turkish) (1997), *Uşak İli Ağzları* (Dialects of Uşak Province) (2002), *Yaşayan ve Tarihi Türkiye Türkçesi Ağzları* (Living and Historical Dialects of Turkish) (2010), chapters in edited volumes, and articles in journals including *BİLİG*, *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı Belleten*, *Dil Araştırmaları*, *Türk Dünyası İncelemeleri*, *Turkish Studies*, *Türk Dünyası Dil ve Edebiyat Dergisi*, *Turkish Studies-International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, and *The Journal of Academic Social Science Studies*. He serves as an editor for a number of international publications. He is still a member of the Turkish Culture Research Institute and the advisory board of the Yunus Emre Foundation. Gülsevin has been serving as the President of the Turkish Language Association since 2018.

Prof. Dr. Gülsevin'in konuşmasına ulaşmak için tıklayınız / Click the link below for Professor Gülsevin's keynote: *Dünya Dili Olarak Türkçe / Turkish as a Global Language*

<https://124.im/MDJd>

Professor K. David Harrison
VinUniversity

BIOGRAPHY

K. David Harrison is an anthropologist, linguist, and National Geographic Explorer documenting endangered languages and cultures around the world. He has done collaborative fieldwork with indigenous communities in Siberia, Mongolia, India, and Vanuatu. He was featured in the acclaimed documentary film *The Linguists*, and his work has been covered *The New York Times*, *The Economist*, *USA Today*, and *Science*. David is Professor and Vice Provost of Academic Affairs at VinUniversity in Hanoi, Vietnam, and is a fellow of the Explorers Club.

Prof. K. David Harrison is a leading specialist in the study of endangered languages and professor VinUniversity since 2021. Harrison has done fieldwork in Siberia, Mongolia, Bolivia, India, Micronesia and Vanuatu. His doctoral dissertation described the language of Tuvan nomads of South Siberia, where he spent a year in the field living with nomads learning the language and absorbing the culture. His 2007 book, *When Languages Die: The Extinction of Human Languages and the Erosion of Human Knowledge*, is a deep investigation into the scientific consequences of language loss, including encounters with last speakers in remote corners of the globe. He is a documentary filmmaker, a National Geographic Explorer, and a Fellow of the Explorers' Club.

Profesör Harrison'ın konuşmasına ulaşmak için tıklayınız / Click the link below for Professor Harrison's keynote: Environmental Linguistics

<https://124.im/IFn6Ds>

Professor Janina Brutt-Griffler
The State University of New York at Buffalo

BIOGRAPHY

Professor Brutt-Griffler is Associate Dean and Director of Language Programs at the State University of New York at Buffalo. She brings extensive research, senior level leadership, and university teaching in English language education in the USA and internationally, including the University of Vienna (Austria) and the University of York (UK). She served as an external evaluator for academic programs and universities, including in the Middle East. She has served as the Head of the Department of Educational Leadership and Policy, and Director of the Research Center in Comparative and Global Education. In these roles, she has directed research teams, large scale funded research projects and programs, developed academic curricula, organized academic conferences and mentored academic faculty and graduate students in research and teaching.

Professor Brutt-Griffler has published numerous books and peer-refereed research articles in prestigious venues focusing on comparative and cross-national study of education, educational policies and curricula of English, multilingual/multicultural learning and educational systems (high school and higher education). Taking a cross-national perspective, the central goal has been to uncover the variables that contribute to building successful academic learning environments, provide policy recommendations for P-16 transitions as well as guide teacher and school leader professional development, including dual-language programming to improve educational experiences among all multicultural students. Her books include *World English: A Study of its Development* (winner of an award from the Modern Language Association of the US), *Bilingualism and Language Pedagogy*, and *English and Ethnicity*. Prof. Brutt-Griffler is the Editor of the *International Journal of Applied Linguistics* (Wiley-Blackwell).

Profesör Brutt-Griffler'in konuşmasına ulaşmak için tıklayınız / Click the link below for Professor Brutt-Griffler's keynote: Understanding and developing biliteracy among young learners in the era of global English: Research and Policy implications

<https://124.im/YeA>

Professor Rodney H. Jones
The University of Reading

BIOGRAPHY

Rodney H. Jones is Professor of Sociolinguistics at the University of Reading. His research interests include language and digital media, health communication and language and sexuality. He has published fourteen books and over one hundred journal articles and book chapters. Among his publications are *Health and Risk Communication: An Applied Linguistic Perspective* (Routledge, 2013), *Spoken Discourse* (Bloomsbury, 2016), and *Understanding Digital Literacies: A practical introduction, 2nd edition* (Routledge, 2021). He is also the editor of the *Routledge Handbook of Language and Creativity* (2015), and the recently published collection *Viral Discourse* (Cambridge University Press, 2021). He is particularly interested in the ways digital media are changing norms and practices around visibility, learning and community.

Profesör Jones'un konuşmasına ulaşmak için tıklayınız / Click the link below for Professor Jones' keynote: The Sociolinguistics of TikTok

<https://l24.im/Vad>

Professor Seran Doğançay-Aktuna
Southern Illinois University Edwardsville

BIOGRAPHY

Seran Doğançay-Aktuna (PhD in Educational Linguistics, University of Pennsylvania) is a Professor in the Department of English Language and Literature at Southern Illinois University Edwardsville, USA, where she teaches courses in linguistics and trains future generations of English language instructors. Her research focuses on the globalization of English and its implications for English language teaching and teacher education. Her publications include the book *Global English Teaching and Teacher Education: Praxis and Possibility* (2008), chapters in edited volumes, and articles in journals including *Language Awareness*, *ELT Journal*, *Language, Culture and Curriculum*, *World Englishes*, *International Journal of the Sociology of Language*, *Journal of Multilingual and Multicultural Development*, and *RELC Journal*. She serves on the Advisory Board of 'Routledge Advances in Teaching English as an International Language' book series.

Profesör Doğançay-Aktuna'nın konuşmasına ulaşmak için / for Professor Doğançay-Aktuna's presentation: saktuna@siue.edu

Teaching English as a Global Language: Possibilities, Challenges, and Directions for Future Research

KAPANIŞ KONUŞMASI / CLOSING ADDRESS

Professor Recep Şahin Arslan
Pamukkale Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu, Müdür
(Düzenleme Kurulu Başkanı)

Prof. Dr. Recep Şahin Arslan'ın kapanış konuşmasına ulaşmak için tıklayınız / Click the link for Professor Arslan's closing address:

<https://124.im/Lnri>

BİLDİRİ ÖZETLERİ / ABSTRACTS

ÇEVİRİBİLİM / TRANSLATION

Zola'nın "Nasıl Ölünür" Adlı Eserinin Türkçe Çevirileri Üzerine Bir İnceleme

Gamze Çıfci, Perihan Yalçın
Gazi Üniversitesi/Türkiye
gcifci63@gmail.com
perihan@gazi.edu.tr

Öz

Bu çalışmada natüralizm akımına öncülük eden Émile Zola'nın 1881 yılında yazdığı *Nasıl Ölünür* (*Comment on meurt*) adlı hikâyesinin üç farklı çevirmen tarafından Türkçeye yaptığı çeviriler incelenmiştir. Bu çalışma Gideon Toury'nin *Erek Odaklı Çeviri Kuramı* çerçevesinde değerlendirilmiştir. Bu kuramda iki temel çeviri ölçütü bulunmaktadır : *yeterli çeviri* ve *kabul edilebilir çeviri*. Erek (hedef) odaklı çeviri kuramına göre kaynak metne yakın çeviriler yeterli çeviriler olarak değerlendirilirken hedef metne yakın çeviriler kabul edilebilir çeviriler olarak değerlendirilmektedir. Toury bu kuramı normlar çerçevesinde şekillendirmiştir. Çeviri normları *süreç öncesi çeviri normları* ve *çeviri süreci normları* olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Araştırma yöntemi olarak öncelikle çeviri normları incelenmiştir. Daha sonra çeviri çözümlemesi yapılmış, kaynak metin ve erek (hedef) metin arasındaki benzerlikler ve farklılıklar arasındaki ilişkiler belirtilmiştir. Bu çalışmada incelenmiş çeviriler aşağıda belirtilmiştir:

Ç1 : Nasıl Ölünür, Türkçesi : Aysel Bora, Can Yayınevi, İstanbul 2019, 47 s.

Ç2 : Nasıl Ölünür, Türkçesi : İrem Göksenin Ataş, Karbon Kitaplar, İstanbul 2020, 42 s.

Ç3 : Kim Nasıl Ölüyor?, Türkçesi : Alper Turan, Sel Yayıncılık, İstanbul 2017, 60 s.

Süreç Öncesi Normları bölümünde çevirilerin iç ve dış kapak sayfaları ile varsa önsözleri üzerinde değerlendirme yapılmıştır. *Çeviri Süreci Normları* bölümünde ise kaynak metin ve erek metindeki sayfa sayıları incelenmiş, kaç hikayeden oluştuğu belirtilmiş ve paragraf sayıları değerlendirilmiştir. Daha sonra eserin çeviri çözümlemesi yapılmıştır. Kaynak metnin hedef (erek) metindeki karşılıkları karşılaştırmalı bir yöntem ile ele alınmıştır. Bu aşamada benzerlikler ve farklılıklar arasındaki ilişkiler kuramın iki temel ölçütü ile değerlendirilmiştir. İncelenen çeviri örneklerinde kaynak metinden ciddi sapmalar söz konusu değildir. Eserin aslına bağlı kalınmıştır. Genellikle ekleme ve yerleştirme stratejileri uygulanmıştır.

Anahtar Sözcükler: *erek odaklı kuram; kabul edilebilir çeviri; yeterli çeviri; kaynak metin; erek metin*

Çeviri Bağlamında Gürcüce Atasözlerin Çevirisi Üzerine Bir İnceleme

Gül Mükerrerem Öztürk
Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi/Türkiye
gul.ozturk@erdogan.edu.tr

Öz

Bu çalışma, Gürcüce atasözlerin Türkçeye çevirilerinde kullanılan çeviri stratejilerini belirlemeyi ve sözü geçen çevirilerdeki eşdeğerlik ve farklılıkları göstermeyi amaçlamaktadır. Ele alınan çevirilerde kullanılan stratejiler Mona Baker'ın çeviri stratejilerine dayanılarak incelenmiştir. Bu stratejilerden bir kısmı, benzer anlam ve benzer biçimle çeviri (birebir eşdeğerlik), benzer anlam ve farklı biçimle çeviri (kısmi eşdeğerlik), açıklama ve çıkarma yöntemiyle çeviridir. Gürcü yazarlar tarafından seçilen atasözlerinin Türkçe çevirilerini çeviri stratejilerinden yola çıkarak incelemeyi amaçlayan bu çalışma betimsel niteliktedir. Çalışmada, Türk Dil Kurumu'nun "Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü"nden ve Türk Dil Kurumu Yayınlarının "Bölge Ağzlarında Atasözleri ve Deyimler" isimli çalışmasından, Gürcü atasözleri kısmında ise A. Gkhlonti'nin "Gürcü Atasözlerinden Seçkiler ve Söz Varlıklar" isimli eserinden yararlanılmıştır. Çalışmanın, kültür faktörünün çevirideki yerine dikkat çekmesi açısından önemli olduğunu söyleyebiliriz. Edinilen bulgular neticesinde, atasözleri çevirilerinde anlamsal ve biçimsel eşdeğerliğin sağlandığı durumların olduğu gibi anlamsal ve biçimsel farklılıklar da göze çarpmaktadır. Bir dilden başka bir dile, o dile ait bir kültürü aynı ifadeleri kullanarak aynı sözdizimiyle aktarmak nadir bir durumdur. Bu sebeple, incelenen atasözlerinde daha çok farklı ifadeler ve açıklamalara yer verilerek çeviriler yapıldığı görülmüştür. Çevirilerde genellikle ekleme ve çıkarma yöntemine başvurulmuş, hedef dilde en iyi anlam yakalanmaya çalışılmıştır. Kelime ya da cümlelerde yapılan çıkarma-ekleme işlemleri ya da süslemeler çevirmenin o dili nasıl kullanabildiğini ve o dilin zenginliğini ortaya çıkarmaktadır ; ancak zaman zaman kaynak dildeki ifadeler hedef dilde yer verilmemesi dilin zenginliklerinden yeterince yararlanılmadığını göstermektedir. Tüm bu bilgilerin ışığında şunu da belirtmek gerekirse ; 1990'lerden sonra Türkiye'nin eski Sovyet cumhuriyetleriyle, özellikle komşu devletlerle ilişkilerinde yeni dönemin başladığını söyleyebiliriz. Bu ilişkiler sadece ekonomik ve siyasi değil, aynı zamanda kültürel ve edebi ilişkileri de kapsamaktadır. Bu sayede ele aldığımız çalışma, ikili ilişkilerin kültürel ve edebi boyutunu geliştirirken diğer taraftan iki ülke toplumunun birbirini daha yakından tanımasına katkı sunacaktır.

Anahtar Sözcükler : Çeviribilim, atasözleri, çeviri, Gürcistan, Türkiye

Kültürlerarası Adaptasyon Olgusu Olarak Çeviri

Hadi Bak
Atatürk Üniversitesi/Türkiye
Hadi.bak@atauni.edu.tr

Öz

Çeviri; farklı kültürlerin, yaşayışların, gelenekler ve göreneklerin başka dillere aktarılmasındaki en temel araç olup, farklı dilleri konuşan insanlar arasındaki iletişimi sağlamaktadır. Çevirinin mihenk taşı iletişimin sağlam ve etkili bir biçimde yapılmasıdır. Bu nedenle kaynak dilden erek dile çevrilen eserlerin anlaşılması için, çevirmenin her iki dile ve kültüre hâkim olması elzem bir durumdur. Çeviri, kültür bilim alanındaki çalışmalara paralel olarak gün geçtikçe gelişme gösterirken, aslında çevirinin tarihi çok eskiye dayanmamaktadır. Bir bilim olarak geç ele alınmasından dolayı bu alanda çok çalışmaya rastlamak da pek mümkün değildir. Fakat son yıllarda dünyada ve ülkemizde yabancı dil öğretimine yönelik ilginin artması sonucunda çeviri çalışmaları de orantılı bir şekilde artmıştır. Diğer taraftan nicelik olarak artış olmasına rağmen, çevirinin daha tiziz bir şekilde yapılması önem arz etmektedir. Yapılan birçok çeviride hedef dile ait olan kültürün yeterince kavranmamasından ötürü, çeviriler eksik kalmakta veya tam karşılık gelecek şekilde yapılamamaktadır. Çeviri, sadece dilbilimsel bir süreç olarak düşünülmemeli aynı zamanda göstergebilim ve kültür çerçevesinde düşünülmelidir. Bu durumda, göstergebilim ve kültür ikilisinde, kaynak ve çevrilen dildeki metinlerin kimliği değil de, göstergeler arasındaki yapı ve işaretlerin diyalektik bir ilişki olarak sunulan eşdeğerlik sorunu ortaya çıkmaktadır. Ancak yine de, bu durum mutlaklaştırılmamalıdır, çünkü şiirsel olana ek olarak, edebi düzyazı, teknik, politik, bilimsel bir çeviri de vardır. Her birinin dikkate alınması gereken kendine özgü özellikleri vardır. Modern çeviri çalışmaları, çeviriyi diller arası iletişimin geniş çerçevesi içinde ele alır; hem dil odaklı hem de dile bağlı olmayan belirleyici faktörler ekseninde inceler. Çalışmanın yöntemi; işlevsel olarak değerlendirilecektir, çünkü çevirisi yapılan eserde geçen eksiklikler uygun kelimelerin bulunmayışından olmayıp, daha çok yapılan işlevsel eksiklikler göz çarpmaktadır. Bu çalışmada, yukarıda söz edilen hususlar göz önüne alınarak, *Yeni ahit* materyali örneğinde kültürlerarası bir iletişim aracı olarak Rusça'dan Türkçe'ye çeviride aktarım problemlerine değinilecektir. Ekonomik yaşamın özgünlüğü, Sami halklarının o dönemindeki hayvancılık ve tarımın özellikleri ile ilgili gündelik nesnelerin, aletlerin ve olayların, çevirmenler tarafından yeterince derin bir bilgi ile açıklanamadığına inanılmaktadır. Dolayısıyla tercüme yapılırken, hedef kitle tarafından anlamsal açıdan eksikler ortaya çıkmaktadır ve kültürlerin farklı olmasından, çevirisi yapılan metinlerde anlamı zorlaştıracak bazı problemlerin meydana gelmesi kaçınılmazdır. Bu çalışmada, bu tür eksikliklere değinilmeye çalışılacak olup, amaç çevirinin yanlışlıklarını bulmak değil, sadece eksiklikleri üzerinde değerlendirme yapmaktır. Ayrıca çalışmada herhangi bir kanonik hata bulmak ve İncil'i herhangi bir metin veya kutsal kitap ile kıyaslamak hedef değildir. *Yeni ahit*'in çeviri metninde öne çıkan semantik eksikleri ele alınacaktır.

Anahtar Sözcükler: *Çeviri, kültür, Rusça, Yeni Ahit, Yabancı Dil*

Çağdaş Yöntemler ve Uygulamalar Işığında Lisans Düzeyinde Arapça Diploması Çevirisi Öğretimi ve İzlenceleri

Osman Düzgün
Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi/Türkiye
oduzgun@ybu.edu.tr

Öz

Son 20 yılda Ortadoğu'da yaşanan çalkantılı süreçler Arap ülkelerinin siyasî, iktisadi, askeri, kültürel vb. pek çok alanda ülkemizle geçmişe oranla daha sıkı ilişkiler tesis etmesini ve ortak faaliyetler gerçekleştirmesini zorunlu hale getirmiştir. Bu gelişmeye paralel olarak, yeni inşa edilecek ilişkilerle birlikte hali hazırdaki iktisadi, beşeri vd. ilişkilerin tarafların arzu ettikleri düzeyde sürdürülebilmesinde diplomatik faaliyetler ivme kazanırken bu alanda özellikle diploması çevirisi hususunda yeterli donanımı olan Arapça Mütercim-Tercüman gereksinimi de önemli ölçüde artmıştır. Bu çalışmada, Arapça çeviri eğitiminde yer alan diploması çevirisi dersinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Çalışmada, Arapça Mütercim ve Tercümanlık programlarında diploması çevirisi dersi, bu dersin müfredatı, hitap şekilleri, diplomatik yazışmaların genel yapısı, derste materyal olarak kullanılan diplomatik metinlerin içerikleri ele alınmıştır. Ayrıca tespit edilen muhtemel uygulama ve yaklaşım sorunlarına ilişkin çözüm önerilerine yer verilerek çalışma sonlandırılmıştır.

Anahtar Sözcükler: *Arapça Mütercim ve Tercümanlık Programları, Diploması Çevirisi, Diplomatik Metin Türleri, Uygulama ve Yaklaşım*

Dijital Çeviride İşlevsel Metinlerin Eşdeğerlik ve Yeterliliği

Angelika Loginova
Lomonosov Moscow State University/Russia
estangelique@gmail.com

Öz

Çeviri kısaca bir dildeki metni başka bir dile anlaşılır bir şekilde aktarma işlemi ve sürecidir. Yüzyıllar boyunca çeviri işlemi dillerin sözlük ve gramer kitapları aracılığıyla bir uzman tarafından yapılmıştır. Teknolojinin gelişmesi çoğu alanda olduğu gibi çeviri sahasında da çeşitli değişikliklere ve yeniliklere sebep olmuştur. Günümüzde çeviri biliminin bazı alanları, özellikle de çeviri metodolojisi, dijitalleşme yolunda gelişmektedir ve 'dijital çeviri' kavramı ortaya çıkmıştır. Zamanla kalem ve kağıtla yapılan çeviri yerini teknolojik araçlara bırakmıştır. Otomatik çeviri ile başlayan bu yeniliği bilgisayar destekli çeviriler takip etmiştir. İnternetin de gelişmesi ve yaygınlaşmasıyla otomatik çeviri teknolojisi kullanıcılar arasında daha popüler hale gelmiştir. Bu tür araçlarla yapılan çevirilerin başarısı tartışmalıdır. Otomatik çeviriler biçim olarak metnin yapısını korusalar da anlam olarak bunu her zaman sağlayamazlar. Çeviride kullanılan kelimeler istatistiksel olarak seçildiği için bir anlam incelemesi ve metin çözümlemesi yapılmaz. Bu da ortaya başarısız bir çeviri işi çıkarır. Başarılı bir çeviri gerçekleştirmek için dikkat edilmesi gereken en önemli iki özellik eşdeğerlik ve yeterliliktir. Bu kavramlar birbirlerine oldukça yakındır. Eşdeğerlik, kelimelerden ziyade anlamın doğru aktarımı ve metnin tutarlılığının sağlanmasıdır. Yeterlilik ise çevrilen metnin orijinal metin ile muhabata aynı etkiyi vermesidir. Kısaca eşdeğerlik metnin anlaşılmasını yeterlilik ise metnin algılanmasını sağlar. Çeviride ilk olarak metin için doğru olduğu düşünülen çeviri yöntemi bulunduktan sonra yapılan çevirinin eşdeğerlik ve yeterlilik şartlarını sağlayıp sağlamadığı belli kriterlere göre kontrol edilmelidir. Her metnin kendine özgü farklı bir işlevi ve içeriği vardır. Bu yüzden tüm metinleri kapsayan tek bir araç ve yöntemden bahsedilemez. Farklı türler farklı çeviri yöntemlerini gerektirir. Bu çalışmada seçilen metinler günlük hayatta sıklıkla karşılaşılan yönlendirici, uyarıcı ve durum hakkında bilgi verici levha ve pano yazılarıdır. Bu tür yazılar işlevsel metin türü grubuna girerler. İşlevsel metinler kısaca kullanma kılavuzları, pano yazıları veya uyarı levhalarıdır. Bu metinlerin çevirisinde eşdeğerlik ve yeterliliğin sağlanması son derece önemlidir. Doğru anlam ve etki tam olarak verilmelidir. Çünkü bu metinlerin amacı hedef kitleyi doğru ve duruma uygun şekilde yönlendirmektir. Metnin gönderdiği mesaj tüm alıcılar tarafından doğru anlaşılmalıdır ve aynı etkiyi vermelidir. Turistlerin sıkça ziyaret ettiği yerlerde bu metinlerin otomatik çeviri yöntemiyle hedef kitlenin anlayabileceği bir dilde yazıldığı görülmektedir. Ancak bu çevirilerin her zaman başarılı olduğu söylenemez. İşlevsel metinlerin çevirisinin kalitesiz olmasının nedenleri arasında, makine çevirisi araçlarının yaygın profesyonel olmayan kullanımı, çevirmenin yetersiz nitelikleri ve işlevsel metinlerin özel niteliklerinin anlaşılmasındadır. İşlevsel metinlerin kötü şekilde çevrilmesi sorunun çözülmesi gerekli ve önemlidir. Çünkü kötü tercüme ciddiye alınmaz bu da talimatlara uyulmaması davranışını getirir. Çalışmada oluşan bu çeviri problemleri belirtilecek ve öneri ve çözümler dile getirilecektir. Çalışmanın amacı, kısa işlevsel metinlerin Türkçe'den Rusça'ya ve İngilizce'ye çevirisinde sıklıkla çeviri eşdeğerliği ve yeterliği ihlali özen gösterilmediği sorununu tespit etmektir. Araştırma yöntemi, birikmiş materyali çeviribilim metodları açısından analiz etmektir. Çalışmada Türkiye dilsel manzarasında bulunan ya da tarafımızca otomatik çeviri araçlarla tercüme edilen Türkçe işlevsel metinlerin İngilizce ve Rusça çevirileri gösterilecek ve yapılan çeviriler eşdeğerlik ve yeterlilik açısından değerlendirilecektir. Bu metinlerin başarılı şekilde çevrilmesinde dijital çeviri araçlarının nasıl kullanılabileceği hakkında öneriler de bulunulacaktır.

Anahtar Sözcükler: *Eşdeğerlik, yeterlilik, çeviri, otomatik çeviri, işlevsel metinler*

Andre Lefevere'nin Yenidenyazma Kavramı Örneği: Hafız Şirazi'nin İlk Gazeli

Esin Eren Soysal
Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi/Türkiye
Esineren1336@hotmail.com

Öz

İran edebiyatının önemli klasik şairlerinden Hafız Şirâzi'nin divanı Osmanlı döneminden günümüze kadar en çok okunan ve çevrilen eserlerden biri haline gelmiştir. Hafız divanı ile ilgili birçok araştırma ve inceleme yapılmıştır. Hafız Şirâzi, Klasik Türk Edebiyatı şairlerini etkileyen önemli İran şairlerinden biridir. Lisan'ul-gayb lakaplı Şemseddin Muhammed Hâfiz, 8. yüzyılda yaklaşık h. 726 yılında Şiraz'da dünya gelir. Şairin büyük babası İsfahan köylerinden olan Kuban'dan Fars atabeyleri zamanında Şiraz'a gelir. Babasının ismi Bahaeddin ve Şiraz'da ticaret etmekle büyük servet edinir ve annesi Kazurun'ludur. Hâfiz hakkında en eski malumat rivayete göre muasırı Gul-endam tarafından yazılmış mukaddimede bulunmaktadır. Bu mukaddimeden şairin, Zamahşeri tefsiri ile Sakkaki'nin *Miftah*'ı, Mutarrizi'nin *Misbah*'ı ve *Matali* adlı nahiv kitabı ile meşgul olduğu, Arap şairlerini okuduğu görülmektedir. Şairin mahlasından anlaşıldığı üzere Kur'an'ı 14 türlü kıraat ile ezberlediği, Zamahşari'nin *Kaşaf*'ını tetkik ettiği, muasırı Azud el-din İci'nin telif ettiği *Mavakıf* adlı meşhur kelam kitabını layığı ile bildiği, zamanın medrese tahsilini tamamlamış olduğu gazellerinden anlaşılmaktadır. Ölümünden sonra da şöhreti devam eden Hafız'ın anlam derinliği olan şiirleri hem dönemini hem de sonraki edebi zamanları etkilemiştir. Bu kadar usta bir şairin ortaya çıkardığı divanın ilk gazeli çalışmanın inceleme metnini oluşturmaktadır. Çalışmada kullanılacak bu gazel Andre Lefevere tarafından geliştirilen “yeniden yazma” kavramıyla değerlendirilmektedir. 1970'li yıllarda ayrı bir disiplin olarak kendi yerini alan çeviribilim, 1980'li yıllar boyunca dilbilimsel veya biçimci bakış açıları üzerine kurulu basit ve tek yönlü görüşler çerçevesinde ele alınırken son yirmi yılda kapsamını büyük ölçüde genişletmiştir. Mary Snell-Hornby, Andre Lefevere, Gideon Toury, Itamar Even-Zohar, ve Theo Hermans gibi kuramcılarının düşünceleri üzerinde durarak çeviribilim, yazın, antropoloji, sosyoloji, kültür, etnometoloji ve diğer disiplinleri de içine alan çeşitli alanlarla iç içe geçmiştir. Dolayısıyla hem kendi içinde bir gelişim süreci yaşayan bir alan olmasının yanı sıra disiplinlerarası bir alan olarak da kendini duyurmaktadır. Çalışma, disiplinlerarası doğasına odaklanarak Çeviribilime yönelen farklı yaklaşımlarından birini incelemeyi amaçlamaktadır. Temel olarak Andre Lefevere tarafından tanınan yapıtı Translation, Rewriting, and the Manipulation of Literary Fame'de (1992) öne sürülen çeviribilimin önemli bir olgusunu, “yeniden yazım” düşüncesini ele alır. Erek okurun ilgisini çekmek için erek dilde nasıl yeniden yazıldığını ve yeniden yazım sürecinde kaynak metinden nasıl farklılaştığını ortaya çıkarmaya çalışır. Bu doğrultuda, Hafız'ın ilk gazelinde yeniden yazım sürecini betimlemek için çevirilerde yapılan uyarlama, çıkarma, ekleme gibi birtakım değişiklikleri sunar.

Anahtar Sözcükler: Çeviribilim, Andre Lefevere, Yeniden yazma, Hafız Şirazi, Gazel

Hermetik Çeviri Kuramı ve Bir Yoruma Dayalı Çeviri Denemesi (Arapça-Türkçe Çeviri Örnekleri Bağlamında)

Tahsin Yurttaş
Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi/Türkiye
yurtastahsin@gmail.com

Öz

Bu bildiride *hermenötiğin* ilkeleri ve yöntemleri çerçevesinde nitelikli bir çeviri denemesinin imkanı incelenmiştir. Hermetik yöntemler açısından kaynak metinle hedef metin arasındaki gerilim, çeviri sonucunda ortaya çıkacak anlamın ifşasında etkilidir. Bu anlam, kaynak metin/dil/kültür lehine olabileceği gibi erek metin/dil/kültür merkezli de olabilir. İlkine yabancılaştırma, ikincisine yerleştirme yöntemi denilir. Burada tıpkı Antik Yunan figürü Hermes gibi çevirmenin çeviri tecrübesindeki dönüşümü ve rolü önem arz etmektedir. Ayrıca hermetik çeviride, çevrilen metnin hedef dilde yeni ve bağımsız bir varlık kazanması vurgulanmalıdır. Dil söz konusu olduğunda hermetik çeviri ya da hermetik çeviri kuramları önemli bir yer tutmaktadır; çünkü hermetik bir yönüyle insanın tarihselliğini, varlığını ve yaşamını anlama sanatı iken diğer yönden metinleri anlama, açıklama ve yoruma dayalı bir çeviri faaliyetidir. Bu faaliyette gramer, tarih, kaynak-hedef kültür gibi araçlardan faydalanılır. Hermetik, tarihsel olan insanın dil, dünya ve metin yaklaşımının ifade biçimine dönüşür. Bu açıdan hermetik, diller arasındaki ilişkiden ziyade, çevirmenin metinle kurduğu ilişki biçimine, anlamsal bütünlüğe ve çeviride kaynak-hedef metinlerinin dünyasına yoğunlaşır. İlgili konu ve kavramlar açıklanırken hermetiğin teorisyenleri olan Schleiermacher, Dilthey, Gadamer, Ricore ve Radegundis Stolze gibi filozof ve yorumcuların görüşlerine başvurulmuştur. Bildiride genel olarak hermetik yaklaşım esas alınarak Arapçadan Türkçeye metin çevirisi yapılmış ve bu iki yöntemin ilkelerine göre çevrilen metin yorumlanmıştır. Örnek metinlerin seçildiği kaynak, Arapça edebi bir eser olan Necip el-Kılânî'nin *İtirâfât-ı Abdülmütecelli* adlı romanıdır. Örneğin bahsedilen romanda *وسنگان المقابر* ifadesi eşdeğerlik yöntemiyle çevrildiğinde "kabir sakinleri" şeklinde karşılır. Bu çeviri okuyanın zihninde *mezarda medfün/ölü olan* kimseleri çağırıyor. Kast edilen ise Kahire'de mezarlıklara gecekond yapan ve burada yaşayan varoş mahallesi sakinleridir. Bununla birlikte hermetik çeviri açısından bağlamı ve kaynak metnin dili/kültür/yazarı dikkate alındığında ifadeyi *mezarlıktaki gecekond sakinleri* şeklinde çevirmek uygun olacaktır. Bu yöntemde hedef dil/kültür/okuyucu kaynak dile (Arapça) ve yazarın kast ettiği bağlama (Kahire/Mısır) yaklaştırılmış bununla birlikte okuyucunun çeviriyi anlaması da gözetilmiştir. Ayrıca terkinin geçtiği sözdizimsel bağlam çeviriye anlam verirken esas kabul edilmiştir. Eğer çeviriyi sadece kaynak dili dikkate alarak *makberdeki sakinler* şeklinde yapsaydık bu durumda okuyucu metni anlamada güçlük çekecek ya da yanlış anlayacaktı. Bu çeviride lafzî bir tercüme yapılmış ve hedef dil/kültür ve okuyucunun durumu gözetilmemiştir. Bu örnekten de anlaşıldığı üzere yoruma dayalı çeviri kuramında çevirmenin anlama süreçleri öncelikli olarak önemlidir. Çünkü kaynak metin, kendi varlığını çeviri olarak ancak çevirmenler vasıtasıyla ifşa edebilir. Yoruma dayalı çeviride Schleiermacher'ın yabancılaştırma yöntemi kaynak dilin metninde tezahür eden filolojik ve bağlamsal fenomenleri hedef dildeki okura görünür kılar. Bu yöntem, okur açısından hem bir yüzleşmeyi hem de ontik ve epistemik bir tanışmayı sağlar. Çünkü her çeviri, metnin kavramsal ve bağlamsal gerçekliğiyle yüzleşip tanışmaktır. Böylece her çeviri kaynak dilin metninin varlığını paylaşır. Yoruma dayalı çeviri, çevirmen ve kaynak dil arasında iki yönlü olarak cereyan eder. Birinci hareket, çevirmenden metne diyalojik olarak yönelmesini, ona aşına olmasını onu tanımasını ve ona kim olduğunu sormasını ifade eden bir yön iken; ikinci hareket, metinden çevirmene doğru yine çevirmenin reflektif olarak tecrübe ettiği bir anlamı veya çeviri eylemini ifade eden bir yöndür. Dolayısıyla çeviri hem paradoksal hem de diyalektiktir. Bu sebeple yoruma dayalı çeviride iletişimin/anlamının gerçekleşmesi için muhatap okuyucunun dil/kültür ve bağlamı da dikkate alınmalıdır.

Anahtar Sözcükler: Çeviri, Hermetik, Anlam, Arapça, Türk

Similar Symbolisms Used in English and Azerbaijan Literature and Their Translation

Urqiye Hajiyeva
Ganja State University
Urqiye_hajiyeva@mail.ru

Abstract

Symbolism is widely used in literature of different nations. Symbolism gives an author freedom to add double levels of meanings to his work: a literal meaning that is self-evident and the symbolic one whose meaning is far more profound than the literal one, giving universality to the characters and the themes of a piece of literature. Symbolism in literature evokes interest in readers. As a competent reader finds an opportunity to get an insight of the writer's mind on how he views the world and how he thinks of common objects and actions, having broader implications. In the above given example we see how Shakespeare, great dramatist of English literature, used symbolism – *Juliet is the Sun*. Sun is light, light is the symbol of good, beauty, mercy. Upon first sight of her, Romeo exclaims that she teaches "the torches to burn bright". Shakespeare says that her eyes are like "two of the fairest stars in all the heaven". Light and dark were very prominent symbols throughout Shakespeare's plays. They represent good and evil, respectively. In some part of his play "Macbeth", the witches were referred to as darkness. Most of the "evil" events that happen occur in the night, such as Banquo's murder. Light is a form of good and is used as a "form of protection from the darkness", e. g. when Lady Macbeth goes mad she always demands on having a candle with her, because she thinks that it will protect her from the dark forces she summoned. We come across the same tendency – "battle of light and darkness", "good and evil" in Azerbaijani literature, folklore. The theme of light and darkness is widely used in Azerbaijani folk tales. In the tale "Ağ Atlı Oğlan" the white colour symbolizes good, the main hero who rides a white horse always fights against the evil. In other tales there are such concepts as "ışıklı aləm" and "qaranlıq aləm", "ağ qoç" and "qara qoç". Light and Dark opposites abound in J. Milton "Paradise Lost", including Heaven and Hell, God and Satan, and good and evil. Milton's uses imagery of light and darkness to express all of these opposites. Angels are physically described in terms of light, whereas devils are generally described by their shadowy darkness. Milton also uses light to symbolize God and God's grace. The other famous symbol that was used in "Paradise Lost" is apple, the one from the Tree of Knowledge in the Garden of Eden. When Eve eats the fruit, one of her first thoughts is that the fruit "may render me more equal" to which she quickly adds, "for inferior who is free?" By disobeying God – eating the forbidden fruit, Eve has gained neither equality nor freedom; she has instead lost Paradise and brought sin and death into the world. Likewise, when Adam also eats the fruit, he disobeys God. Further, he disobeys by knowingly putting Eve ahead of God. Disobedience and disruption of the correct order result in sin and death. But in Azerbaijani tales "apple" brings happiness, prosperous future. For example at the beginning the tale "Məlikməmməd", magic apple tree is described, it blossoms only in a day, its blossoms fall on the second day, and on the third day this tree bears a fruit. Whoever eats this apple would be a young man of 15. Here apple is the symbol of life.

Keywords: *Symbolism, literature, Light and dark, folklore, symbol of life*

Sir Wyndham Henry Deedes: A Portrait of the Translator as a Cultural Ambassador

İlgin Aktener, Neslihan Kansu-Yetkiner
İzmir Ekonomi Üniversitesi/Türkiye
ilgin.aktener@ieu.edu.tr
neslihan.yetkiner@ieu.edu.tr

Abstract

Sir Wyndham Henry Deedes (1883-1956) was an eminent British Army officer, civil administrator and a Turcophile, known for his literary translations from Turkish into English. He translated Reşat Nuri Güntekin's novels *Çalıkuşu* (1922) and *Akşam Güneşi* (1926) under the titles *The Autobiography of a Turkish Girl* (1949) and *Afternoon Sun* (1951), respectively. Furthermore, he translated Mahmut Makal's auto-ethnographical works (*Bizim Köy* [1950] and *Köyümden* [1952]) under the title *A Village in Anatolia* (1954). Among these translations, *The Autobiography of a Turkish Girl* deserves due credit as the first novel that was translated into English and published in the UK. Despite his leading role in introducing the Turkish novel to the UK, Deedes has been almost completely disregarded by translation scholars. Considering this, this study aims to shed light on Deedes as a translation agent and to this end, examines his cross-cultural transfer practices, specifically his writings and interlingual literary translations by discussing his contributions to the promotion of Turkish culture in British context. In addition, the study problematizes the notion of cultural mediator and the contexts influencing and influenced by Deedes' leading role which caused him to act as a cultural communicative agent and an idea maker. The overall aim of this study is to contribute to the formulation of translation history through the microhistorical study of Deedes as a translation agent and the personal and social motives behind his translation decisions. It concludes that Deedes' decisions were driven by not only his interest in Turkish culture and people but also his position as an idea maker who found it vital to introduce the new Turkish Republic to the British audience and to uplift Turco-British relations. Additionally, the study reveals that translators are not mere transferrers of words or texts, but cultural mediators responsible for building bridges between cultures, peoples, and languages.

Keywords: *Wyndham H. Deedes, agency in translation, translator as cultural ambassador, translator as idea maker, cultural repertoire, The Autobiography of a Turkish Girl, Afternoon Sun*

Functional Approaches to Translation: A Paradigmatic Shift or Reincarnation of Old Concepts

Faisal Kamal Haidri
Government College Township Lahore
fkaidri@gmail.com

Abstract

The article seeks to investigate, what difference the functional approaches to translation have to offer in search of an effective translation. These approaches are considered so radical and revolutionary that not only their proponents but the translation scholars in general, also believe that the functionalism has brought a complete paradigm shift in the field of translation studies. These Approaches to translation began to spring in early 1970s with the publication of *Translation Criticism the-Potentials and Limitations* by the famous German translation scholar, Katharina Reiss in 1971 and was followed by the landmark publication in 1984 *Towards A General Theory of Translational Action, Skopos Theory Explained* by Hans J. Vermir in collaboration with his mentor Katharina Reiss. In the late 80s another German translation scholar, Christiane Nord joined her teachers and colleagues and in 1997, through her seminal work *Translation A Purposeful Activity: Functional Theories Explained* tried to pin down all the criticism leveled against the Skopos theory of Vermir in general and the functional theories in particular. On the contrary, in the third quarter of the Twentieth century linguistic or equivalence based approaches held that the equivalence at lexical level was an essential prerequisite to fulfil the requirements of effective translation. From Vinay and Darbelnet to Roman Jakobson and J. C Catford and Ugene A. Nida, all the translation and language scholars were of the view that the act of translation carries the meaning or the sense from a verbal sign and transfers it to the other, thus all the possible solutions to translation barriers must be probed into the bilingual study i.e. the source language (SL) and the target language (TL) as only in this way, an impact oriented target text (TT) may be presented. Nida's concept of Dynamic/Functional Equivalence may be accredited as it introduced a ground breaking shift in the domain of translation studies by turning from the lingual restricted elements to the extra lingual aspects. On the other hand, From Roman to Biblical translators and the translators from 17th to 20th century, irrespective of their approaches towards translation studies always strove to ensure that the target text (TT) must serve the *intended function*. Thus, whether they espoused strict adherence to source text (ST) or revolted against such slavish fidelity, they always aimed at producing a well-organized and cohesive translated text. Thus making Nord's article *Skopos and Uncertainty, How Functional Translator Deals with Doubt* (2016:28-42) the reference point, the *Top down* approach suggested by Nord, has been compared with linguistic approaches and the thoughts of the classical translators to see whether the functional approaches to translation present really something unknown to the translators or it's just the reincarnation of the old concepts.

Keywords: *Functional approaches, Linguistic approaches, Equivalence, Skopos/purpose, Language, Culture*

DİLBİLİM / LINGUISTICS

Dilsel Bağlam Ekseninde Ebû Mansûr es-Seâlibî'nin Delâlet Anlayışına Bir Bakış

Abdullah Hacıbekiroğlu
Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi/Türkiye
ahacibekiroglu@ybu.edu.tr

Öz

Ebû Mansûr es-Seâlibî (ö. 429/1038), *Fıkhü'l-luğa ve sırrü'l-'Arabiyye* isimli eserinde günümüz dilbilim konularına paralel başlıkları ele almıştır. Seâlibî'nin kitabındaki başlıklar modern dilbilim kitaplarındaki konularla benzeşmektedir. Ancak bu konular Arapça temelli ele alınmıştır. Eser, delalet konusu ile ilgili başlıkları da içermektedir. Seâlibî'nin ve kendisinden önce de İbn Fâris'in (ö. 395/1004) bu alanda yazdıkları kitapların isimlerinde geçen fıkhü'l-luğa kavramı; “inceleme ve betimleme temelli bir metotla kendisiyle dilin ilk ortaya çıktığı yerlerin, dil ailelerinin, birbirlerine komşu veya uzak, yakın veya yabancı diller arasındaki ilişkilerin, dillerin ses özelliklerinin, kelime ve cümle yapılarının, lehçe unsurlarının, anlamsal delâlet gelişiminin, okuma ve yazma yönünden gelişme aşamalarının belirlendiği ilim” şeklinde tarif edilmektedir. Kitabın semantik alan sözlüklerini andıran ilk bölümünde belli bir alandaki sözcükler arasındaki farklar üzerinde durulmuştur.

Dilsel bağlam, dil içi ilişkileri ifade etmektedir. Bir kelimenin ilgili olduğu diğer öğelerle anlamın netleşmesi veya anlam bulanıklığının giderilmesidir. Dile ait unsurlar anlam veya fonksiyon itibarıyla karşılıklı etkileşim içerisine girmektedir. Bu etkileşimle dil biriminin mânası bir bütün içerisinde belli olmaktadır. Dilsel bağlamda anlam, sözcüğün göstergesel işlevlerine uyulmasıyla açığa çıkmaktadır. Dilsel bağlam ifadesi savtî (fonetik), sarfî (morfolojik), sözlüksel ve nahvî (gramatik) işlev ve delâletleri kapsamaktadır. Dilsel bağlam dışındaki bağlamlar sonsuz olduğu için bunlar üzerine genel geçer kuralların inşa edilmesi mümkün değildir. Bu bildiride Seâlibî'nin ses-anlam ilişkisi, sarfî yapıların anlamsal delâleti, sözlüksel ve nahvî anlama bakışı *Fıkhü'l-luğa ve sırrü'l-'Arabiyye* isimli kitabı ekseninde ele alınacaktır. Dilsel bağlam kapsamına giren tüm bu başlıklardan hareketle delâlet yaklaşımı incelenecektir.

Anahtar Sözcükler: *Arap Dili, Seâlibî, Fıkhü'l-luğa, Bağlam, Delâlet*

Fuzûlî'nin “Var” Redifli Gazelinde “Çokanlamlılık”

Abdullah Tahir Özdemir
Karabük Üniversitesi/Türkiye
atahirozdemir@gmail.com

Öz

Fuzûlî, hem kendi devrinde hem de kendisinden sonraki devirlerde şöhret kazanmış olan büyük bir şairdir. O, geleneğe ait basmakalıp unsurları suniliğe düşmeden ve içselleştirerek kullanmış, böylece her açıdan bütünlüklü ve mükemmel eserler meydana getirmiştir. Özellikle sade ve yalın bir dil ile kaleme aldığı gazeller, onun gazelin en büyük şairi olarak değerlendirilmesine sebep olmuştur. Fuzûlî'nin “var” redifli 7 beyitlik gazeli de hem meşhur hem de sadeliğine rağmen sanatlı olan bir şiiridir. Klasik edebiyatın yaygın motiflerini ihtiva eden ve yüzey yapıda tek okuması mevcutmuş gibi görünen bu şiirin ayrıca, eldeki çalışma neticesinde, içerdiği çokanlamlılıkların toplamından kaynaklanan iki ayrı okumasının da mevcut olduğu görülmüştür. Çokanlamlılığı tarif eden üç kavram mevcuttur: Sözlüksel, sentaktik ve göndergesel. Sözlüksel çokanlamlılık, kullanılan kelimelerin birden fazla anlama sahip olduğu, sentaktik çokanlamlılık, kelimelerden teşekkül eden bir cümle diziminde birden fazla olası sentaktik ilişkinin mevcut olduğu ve göndergesel çokanlamlılık ise zamirlerin birçok göndergeyi çağrıştırdığı durumlar için kullanılır. Bu çalışmada da söz konusu gazelde bu üç tür çokanlamlılığın var olup olmadığına bakılmış ve bu çokanlamlılıkların şiiri mana düzeyinde ne şekilde etkilediğine odaklanılmıştır. Neticede ise şiirde bu çokanlamlılıklardan üçünün de mevcut olduğu ve şairin bunları şiirin derinliğini ve tesirini arttırmak için şuurlu şekilde kullandığı görülmüştür. Bu çokanlamlılıklara kısaca değinmek gerekirse ilk olarak şiirin üç beytinde sözlüksel çokanlamlılığın mevcut olduğu görülmektedir: 1. beyitte “Mecnun'un ancak adı var” ibaresiyle, 2. beyitte “nutfe-i kabildürür” ibaresiyle ve 3. beyitte ise “tek” ve “hem var” ibareleriyle bu çokanlamlılık sağlanmaktadır. Ayrıca şiirde sentaktik çokanlamlılık da görülmektedir. Buna göre 1. beyitteki “Mecnun'un ancak adı var” ibaresinde bulunan “ancak” zarfı, aynı zamanda bağlaç işlevi de görmektedir. İkinci beyitteki eksiltili cümlenin etkisiyle “çeşmün merdümü” tamlamasının hangi cümlenin öznesi olarak görev yapacağı tam olarak belli olmamaktayken 5. beyitte ise “ahvalim” kelimesi hem özne olarak hem de nesne olarak okunabilmektedir. Son olarak 6. beyitteki “gönlüm kuşu gafil feza-yı ışkda” ve “sahranın güzergahında çok sayyadı” ibarelerinin sentaktik yapılarının kesin olarak belli olmaması çok sayıda farklı okuma ortaya çıkarmaktadır. Nihayetinde ise şiir boyunca “sen” ve “ben” zamirleri, gönderimde buldukları nesnenin ya da şahsın adı ya da ne olduğu anılmadan önce zikredilmiş, böylece göndergesel çokanlamlılık meydana getirilmiştir. Bütün bunların akabinde şiire bütüncül olarak bakıldığında ise iki ayrı okuma olduğu görülmektedir: İlki olan güçlü âşık okumasında şiirin ana karakteri olan âşık, tamamen hareketli, kuvvetli ve nispeten kibirliyen zayıf âşık okumasında ise bu âşık daha durağan ve zayıf bir mevkide olduğu gibi kendisine de güvenmeyen bir konumdadır. Bu iki farklı okuma sayesinde ki şiir, şekil ve muhteva açısından zenginleşmekte ve bilinçli bir tercihle söz konusu okumaları inşa eden şairin hünelerini göstermesine imkân vermektedir.

Anahtar Sözcükler: Çokanlamlılık, dilbilim, Fuzûlî, gazel, Divan edebiyatı

Mutual Intelligibility among Young Speakers of Zazaki and Kurmanji

Ahmet Kesmez
Bingöl University/Turkey
akesmez@bingol.edu.tr

Abstract

Mutual intelligibility is a concept related to the level of understanding among people who speak the same language, dialects of a language, or languages that are close to each other. There are two types of mutual intelligibility: symmetric intelligibility and asymmetric intelligibility. If the level of mutual intelligibility between speakers of two languages or two dialects is similar; then, there is symmetric intelligibility between the speakers. There is asymmetric intelligibility when the level of mutual intelligibility is changeable between speakers of two languages or dialects. Determining the extent of mutual intelligibility is important as it plays a vital role in solving problems related to language planning and policy, second language learning, and language contact. The purpose of this paper is to find out the mutual intelligibility level of the speakers of Kurmanji and Zazaki, the two minority languages with the highest number of speakers in Turkey. These languages belong to the Northwest Iranian branch of the Indo-European language family and have been interacting with each other for a long time. Twenty university students between the ages of 18-25 participated in the study. The word translation method, which is one of the functional intelligibility tests used to test mutual intelligibility between closely related languages, was used as a data collection tool in this study. Participants whose mother tongue was Kurmanji were asked 50 Zazaki words, and participants whose mother tongue was Zazaki were asked 50 Kurmanji words to figure out the mutual intelligibility level. The words were read from a list in accordance with their phonetic transcriptions and the researcher asked whether they knew their meaning. When the collected data were analyzed, it was concluded that the level of understanding of Zazaki words by native Kurmanji speakers is quite low (13.8 %) while the level of understanding of Kurmanji words by native Zazaki speakers is relatively high (20 %). In addition, it was seen that the male participants whose mother tongue is Zazaki understood more Kurmanji words compared to female participants; on the other hand, there was no significant difference in the rate of understanding Zazaki words of the male and female participants whose mother tongue is Kurmanji. As a result, it can be said that the mutual intelligibility level of the young speakers of these two languages, which have been spoken in the same geography for years and are very close to each other, is quite low. Additionally, this study has identified symmetric intelligibility between the participants. Further studies need to be carried out with participants of different ages to better understand the mutual intelligibility between Zazaki and Kurmanji.

Keywords: *Mutual intelligibility, Word level intelligibility, Zazaki, Kurmanji*

Taryat (Terhin) Yazıtında Sentaktik Paralellik

Aysel Ahmedova
Azerbaycan Milli İlimler Akademisi
aysel901120@gmail.com

Öz

Eski Türk yazıtlarının edebî anıtlar olarak araştırılması özellikle de son dönemde genişlemiş, bu alana dair çeşitli araştırmalar yapılmış, Orhon-Yenisey yazıtları Eski Türk edebiyatının ilk örnekleri olarak kabul edilmiştir. Bu yazıtlara şiirsellik ve ritim katan özellikler belirlenmiştir ki bunlardan da biri sentaktik paralelliktir. Eski Türk şiirinin ana özelliklerinden biri ve hece ölçüsünün başlangıcı olarak gösterilen sentaktik paralelliğe Göktürk veya Orhon-Yenisey alfabesi ile yazılmış Eski Uygur yazıtlarında da rastlamaktayız. İkinci Göktürk Kağanlığının dağılmasından sonra aynı bölgede kendi devletlerini kuran Eski Uygurlar birçok açıdan Göytürlere benzemeye çalışmış, onların devlet yapısını devam ettirmişlerdir. Göytürlerin bengü taşlar yapmak geleneği Eski Uygurlara da etki etmiş ve onlar da kendi kağanları şerefine yazıtlar yapmışlardır. Bu yazıtlara Moyun Çor, Taryat (Terhin) ve Tes yazıtları dahildir. Taryat yazıtı Orhon-Uygur Kağanlığı da adlandırılan devletin ikinci kağanı olmuş Moyun Çora aittir. Kağan olduktan sonra Eletmiş Bilge Kağan adını almıştır ve ona ait olan Moyun Çor ve Taryat yazıtlarına da bu ad yansımıştır. Taryat yazıtında Moyun Çor ve Tes yazıtlarına göre sentaktik paralellik daha güçlüdür. Burada sentaktik paralelliğin çeşitli türleri ve özellikleri görülür. Ortak sözlü (unsurlu) paralellik: *Säki (z otuz) yaşıma yılan yulka türk elin anta bulğadım, anta artatdım* (5). Üzä kök täñri yarlıkaduk üçün, asra yağız yer igittük üçün *elimin törümin etintim* (19). Burada ortak söz yahut ortak unsur olarak daha büyük birleşmeler yer alır Tekrarlı paralellik: *...örgin bunta yaratıtdım, çit bunta tokıtdım* (18). İki unsurlu paralellik: *...bunta yası taşka yaratıtdım, tolku taşka tokıtdım* (18-19). Üç unsurlu paralellik: *Öñrä kün toğsıkdaki bodun, kisrä ay toğsıkdaki bodun, tört bulıkdaki bodun* (iş k) üç berür (19-20). Bu örnek Orhon yazıtlarındakine benziyorsa da onlardan farklı olarak *kün toğsıkdaki* ibaresine karşılık *kün batsıkdaki* değil, *ay toğsıkdaki* ibaresi kullanılmıştır. Tekrarsız paralellik: *...atımın üzä kök teñri, asra yağız yer yana* (4). Bu örnekler Orhon yazıtları ile, özellikle de Kül Tigin ve Bilge Kağan yazıtları ile uyumludur. Yarım paralellik: *...kağan atadı, Täñridä bolmıs Eletmis Bilgä kağan atadı, Elbilgä katun atadı* (14-15). Burada cümlelerin paralel taraflarının birinci kısımlarında sözcük sayısı farklıdır. Yazıtta belirli kısımlar silindiğinden bazı sentaktik paralellik örnekleri de tam okunamamıştır: *...bärigärü uçı Altun yıs, kedin uçı ... Kögmän, ilgärü uçı költ(i)* (25).

Anahtar Sözcükler: *Eski Türkçe, Eski Uygur yazıtları, Göktürk alfabesi, sözdizimi*

İngilizce’de Cinsiyet Değişimine bir “Gemi” Yolculuğu A “Ship” Voyage to Gender Shift in English

Fadime Gülnaz Kayabaşı
Pamukkale Üniversitesi/Türkiye
gulnazitmec@gmail.com

Öz

Dilbilim çalışmalarında cinsiyet (gender) kavramı şüphesiz ki en dikkat çeken konulardan bir tanesidir. Bunun sebeplerinden biri dünya üzerindeki dillerin farklı cinsiyet sistemlerine sahip olmasıdır. Bazı diller dilbilgisel cinsiyet (grammatical gender) sistemine sahip iken, bazı dillerde herhangi bir cinsiyet ayırımı görememekteyiz. Bilindiği üzere, Çağdaş İngilizce dilbilgisel cinsiyeti kullanmak yerine doğal/ biyolojik cinsiyeti (natural gender) tercih eder. Yalnızca erkek ve dişileri ifade eden isimlerin genellikle cinsiyet zamirlerini (*he & she*) aldığı ve cansız nesnelere nötr (*it*) olduğu Çağdaş İngilizce’nin doğal cinsiyet sistemi, dünya dilleri arasında bir kural değil, bir istisna olarak durur. İngiliz cinsiyet sistemi, Hint-Germen dilleri ailesinde ve daha genel olarak Hint-Avrupa dilleri arasında olağandışıdır (Curzan,2003). Örneğin, Almanca’da masa (der Tisch) eril haldeyken, Fransızca’da masa (la table) dişil halde bulunur. Peki ya İngilizce’deki *he* ve *she* zamirleri sadece canlı dişi ve erkek cinsiyetinde olanlar için mi kullanılır? Yoksa cansız varlıklar için de *he* ya da *she* zamirlerinin kullanıldığı durumlar var mıdır? Çoğu anadili İngilizce olmayan konuşmacıların merak ettiği gibi, The Guardian’ın Ask A Grown Up (Bir Yetişkine Sorun) adlı bülteninde Charlotte’un “Neden tekneler/ gemiler *she* olarak adlandırılır?” (Why are boats called *she*?) sorusunun cevabı eski denizcilerin söylediği gibi “Bir kadın gibi, bir gemi tahmin edilemez.” (*Like a woman, a ship is unpredictable.*) oluşundan mıdır yoksa yüzü sürekli boyalı olduğu (Abiodun vd., 2020) için midir? Ya da rivayet edildiği gibi, bir anne ya da tanrıça gibi gemiyi ve mürettebatı koruduğu inancına sahip bulunduğu için mi dişil isimler verilmiştir? Peki ya akıllardaki bu sorulara karşılık Eski İngilizce’nin konumu tam olarak nedir? Bu çalışmada, bu sorulardan yola çıkarak dilbilgisel cinsiyete sahip olmayan Çağdaş İngilizce’nin niçin bu istisnai kelimelere sahip olduğunu belirlemek ve dişil olarak atfedilen meşhur *ship* kelimesi dışında başka hangi kelimelerin var olduğunu açığa çıkarmak amaçlanmaktadır. Araştırmanın genel anlamda dilbilimsel çalışmalara, özel anlamda ise İngilizce dilinde cinsiyet üzerine yapılan Türkçe çalışmalara katkı sağlaması beklenmektedir.

Anahtar Sözcükler: *Cinsiyet, dilbilgisel cinsiyet, doğal cinsiyet, dişil, eril*

Yazınsal Göstergebilim Çözümlemelerinde Kesitleme

Funda Uzdu Yıldız
Dokuz Eylül Üniversitesi/Türkiye
funda.uzdu@deu.edu.tr

Öz

Göstergebilim çözümlemelerinde inceleme nesnesi durumundaki anlamlı gösterge bir bütün olarak algılanıp anlamlandırılır. Anlam olgusu *tüm*'e, *tam*'a yönelik bir değerlendirmedir. Ancak anlam oluşumu bütünü oluşturan parçaların birbirleriyle eklemlenişleriyle gerçekleşir. Eklemleniş terimi burada birleşmenin ötesinde parçaların birbirine yalnızca uyumlu olmasını değil birden çok açıdan aralarında tutarlılık, devamlılık sağlayan bir ilişkinin varlığını ifade etmek için bilinçli olarak seçilmiştir. Parçalar birbirine eklendikçe eklemlenen gösterge anlamlı bir bütün olmaya evrilir. Bir nesneyi, olguyu çözümleme yönteminin ilk aşaması, ele alınan nesnenin bir bütün olarak betimlemesinin yapılmasıdır. Ardından bütün anlamlı birimlerine ayrılır. Birimler de varsa alt birimlerine ayrılarak bütünün oluşumunda etkisi görülen parçalar belirlenene kadar bu işlem devam eder. Göstergebilim çözümlemesinde de gösterge bütün olarak betimlendikten sonra birimlerine ayrılır. Bu işleme kesitleme adı verilir. Göstergedeki anlamı oluşturan temel birimler eklemlerinden ayrılır, her kesit ayrı bir anlam bütünlüğü içinde yeniden incelenir; gerekli olması durumunda alt kesitlere gidilir. Bir bütün olarak anlatı çözümlemesinin de ilk aşamalarından biri kesitlemedir. Alanda anlatısal/yazınsal gösterge kesitleme işlemi genel olarak izlenen çeşitli ölçütler şu şekilde sıralanmaktadır: Basımsal ayrılığa göre kesitleme; zamansal ayrılığa göre kesitleme; uzamsal ayrılığa göre kesitleme; kişi ayrılığa göre kesitleme; mantıksal ayrılığa göre kesitleme. Bu çalışmada kesitleme ölçütü olarak ele alınabilecek diğer ölçütlere yer verilerek anlatıların kesitlere ayrılmasında önemli görülen diğer ölçütlere ve yerdeşlik kavramına yer verilecektir.

Anahtar Sözcükler: *Göstergebilim, göstergebilimsel çözümleme, kesitleme, yerdeşlik*

Japoncada “Korku” Anlamına Gelen Sözcüklerin Anlamsal Karşılaştırması

Gonca Varoğlu

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi/Türkiye

goncavaroglu@nevsehir.edu.tr

Öz

Temel duygular arasında yer alan korku, beklenmedik bir olay ya da bir tehlike karşısında ortaya çıkan bir duygu durumudur. Hangi milletten olursa olsun kendini tehdit altında hisseden her insan yaş veya cinsiyet fark etmeksizin korku duyar. Bu durum fiziksel ve duygusal olarak çeşitli şekillerde bedene ve psikolojiye yansırken, bir yandan da doğrudan veya aktarmalı olarak dilde ifade bulur. Örneğin yılan korkusu olan bir kişi, ummadığı bir anda yılan gördüğünde kalp atış hızı artabilir. Kendisini çaresiz hissederek çığlık atıp; ağlamaya başlayabilir. Bu deneyimini anlatmak istediğinde ise “yılan görünce çok korktum”, “gördüğüm yılan yüreğimi ağzıma getirdi” gibi çeşitli ifadeler kullanabilir. Her dilde olduğu gibi Japoncada da korku duygusunun çeşitli anlatım biçimleri mevcuttur. Bu çalışmada, Türkçe-Japonca sözlüklerde “korku” sözcüğünün karşılığı olarak verilen “osore 恐れ”, “kyōfu 恐怖”, “shinpai 心配” ve “fuan 不安” sözcükleri ele alınmaktadır. Bu sözcüklerin kullanımı ile ilgili örnekler arasında “kaza korkusu jiko no kyōfu 事故の恐怖” ve “hastalık korkusu byōki no shinpai 病気の心配” yer almaktadır. Bu iki örneğe dikkat edildiğinde, ilk birlikteliğin “kyōfu 恐怖” sözcüğü ile, ikinci birlikteliğin ise “shinpai 心配” sözcüğü ile oluştuğu görülmektedir. Bu durum “kyōfu” ve “shinpai” sözcüklerinin birbiri yerine kullanılıp kullanılmayacağı sorusunu akla getirmektedir. Diğer taraftan, Japonca-Türkçe sözlüklerde “osore 恐れ” sözcüğü “korku, ürküntü, işkil, endişe”; “kyōfu 恐怖” sözcüğü “korku, dehşet, havil, tedhiş, ürperti, vahşet, yılgı”; “shinpai 心配” sözcüğü “kaygı, korku, merak, endişe, can sıkıntısı, huzursuzluk, vb.” ve “fuan 不安” sözcüğü “üzüntü, rahatsızlık, huzursuzluk, endişe, kaygı, korku, vb.” olarak karşılık bulmaktadır. Görüldüğü gibi bu dört sözcük birbiri ile benzer ve farklı anlamlara sahiptir. Bu durum, Japoncada korku anlamına gelen bu sözcükler arasında nasıl bir anlam ilişkisi olduğu konusunda merak uyandırmaktadır. Bu noktadan hareketle, bu çalışmada Japoncada “korku” anlamına gelen sözcüklerin anlamsal açıdan birbirleri ile karşılaştırılması amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda, içerik analizi yöntemi kullanılarak, öncelikle bu sözcüklerin sözlüklerdeki anlamları ele alınacaktır. Ardından Günümüz Japonca Yazın Dili Derlemi (BCCWJ Balanced Corpus of Contemporary Written Japanese)’e başvurularak, bu sözcüklerle eşdizimlilik oluşturan diğer sözcükler incelenecektir. Araştırma sonucunda, Japoncada korku anlamına gelen bu dört sözcüğün anlamsal ve kullanımsal özellikleri betimlenecektir.

Anahtar Sözcükler: Japonca, korku, anlam, eşdizim, derlem

Antalya’da Miras Dili Olarak Rusçanın Aile İçinde Sürdürümü Üzerine Bir İnceleme

Gökçe Pınar Şenbakar
Pamukkale Üniversitesi/Türkiye
gokcesenbakar@hotmail.com

Öz

Son yıllarda Antalya’da yerleşik olarak yaşayan yabancıların sayısında artış gözlemlenmektedir. 2021 yılında Antalya’da yerleşik olarak yaşayan yabancı uyrukluların sayısı 136 bin 946’ye ulaşmıştır. Özellikle ana dili Rusça olan çok sayıda insanın (57 bin 236) Antalya’da yaşamayı tercih ettiği görülmektedir. Miras dili, içinde yaşanılan toplumun hâkim dilinden farklı olarak aile içerisinde konuşulan, ebeveynlerden birinin veya ikisinin sahip olduğu ana dili (veya dilleri) tanımlamak için kullanılmaktadır. Bu yüzden bu çalışmada Antalya’da yerleşik olarak yaşayan ve ebeveynlerden en az birinin Rusça konuştuğu ailelerde, bir miras dili olarak Rusçanın çocuklara aktarımı konusu ele alınmıştır. Araştırmanın örneklem grubunu Antalya’da yaşayan 5-14 yaş arası Rusça-Türkçe konuşan iki dilli çocuğa sahip 55 ebeveyn oluşturmuştur. Veriler Rusça-Türkçe olarak hazırlanmış anket formu aracılığı ile toplanmıştır. Ankette şu soruların cevapları aranmıştır: (1) Çocukların ilk dili/ana dili hangisidir? (2) Ebeveynlerin çocukla iletişim kurarken kullandıkları dil nedir? (3) Çocukların yalnızken konuşmayı tercih ettiği dil nedir?, (4) Çocukların Rusça dil yeterlilikleri ne düzeydedir? (5) Ebeveynler için çocuklarının Rusça konuşması neden önemlidir? Araştırmanın bulguları ebeveynlerin Rusçayı sadece ana dilleri olduğu için değil aynı zamanda toplumsal ve kültürel sebeplerden dolayı çocuklarına aktarmak istediklerini göstermektedir. Ebeveynlerin çocuklarının Rusça öğrenmesini istemesindeki en önemli sebepler; (1) Rusçanın kendisinin ve/veya çocuklarının ana dili olması, (2) Çocuklarının Rus kültürünü tanınmasının önemi, (3) Rusça konuşan yakınları ve akrabalarıyla ilişkisini sürdürmesini istemeleri olarak karşımıza çıkmıştır. Ayrıca anket verileri çocukların %75’inin doğuştan itibaren iki dilli olarak yetiştirildiğini %25’inin ise ilk dilinin Rusça ikinci dilinin Türkçe olduğunu göstermektedir. Çocukların yalnızken konuşmayı tercih ettikleri dillere baktığımızda her iki dili eşit derecede (%36) veya karışık olarak (%15) konuşma oranının toplamda %51 olduğu görülmüştür. Çocukların %18’i sadece Rusça, %15’i daha çok Türkçe, %13’ü daha çok Rusça konuşmayı tercih ederken yalnızca %3’ü sadece Türkçe konuşmayı tercih etmektedir. Bu durum iki dili de eşit veya karışık kullanmayan çocukların yüksek oranda (%61) Rusça konuşmayı Türkçe konuşmaya tercih ettiğini göstermektedir. Araştırmanın sonuçları çocuklarda Rusça konuşma oranının ve Rusça dil yeterliliğinin çok yüksek olduğunu göstermiştir. Bu anlamda Antalya’da bir miras dili olarak Rusçanın çocuklara başarılı bir şekilde aktarıldığı söylenebilir.

Anahtar Sözcükler: *Miras dili, iki dillilik, dil sürdürümü, dil edinimi*

Eski Çağ'da Mısır Toplumunda Kullanılan Başlıca Ölçü Birimleri

Hacı Ören
Pamukkale Üniversitesi/Türkiye
hacioren20@gmail.com

Öz

Eski Yakın Doğu'nun kadim medeniyetlerinden Mısır'da diğer medeniyetlerde olduğu gibi doğada kendiliğinden yetişen bitki tohumları ölçü birimlerinin temelini oluşturmaktadır. Nitekim ünlü Mısır bilimci Sir Filinder Petrie, eski çağ Mısır toplumu tarafından kullanılan on beş farklı ağırlık birimi olduğunu tespit etmiştir. Bu ağırlık birimleri arasında “deben”, “qedet” ve “beqa” başlıcalarıdır. Ayrıca bu birimlerde Mezopotamya uygarlıklarında temel olarak görülen altmış tabanlı sayı sistemi yerine on tabanlı sayı sistemi temelli ölçüm hesaplamalarının yapıldığı belirtilmektedir. Bununla birlikte ağırlık ölçü birimlerinin yapımında daha çok dayanıklı ve sert taşların tercih edildiği bilinirken, madeni devirlerden itibaren metallerinde ağırlık ölçülerinin yapımında kullanıldığı görülmektedir. Bunların yanı sıra Mısır toplumunca kullanılan uzunluk ölçüleri de insanın vücut uzuvları temel alınarak geliştirilmiştir. Şöyle ki “cubit” adı verilen temel uzunluk ölçü birimi insan kolunun dirsekten orta parmak ucu arası uzunluğuna tekabül eden yaklaşık 50-52 santimetrelik bir değer olduğu belirtilmektedir. Ayrıca bu birimin alt ve üst katlarına bakıldığında ise; “digit”, “palm”, “span” ve “remen” şeklinde tasniflendiği görülmektedir. Adı geçen bu birimlerin yanı sıra “hekat” adı verilen yaklaşık 5 litreye tekabül eden temel hacim ölçü birimi de Mısır toplumunca kullanılmıştır. Bu birime ilaveten “hebenet” ve “sabitha” gibi sıvı cisimlerin ölçülmesinde kullanılan ölçü birimlerin de varlığı bilinmektedir. Adı geçen bu ölçülerin çoğunluğu isimleri değişmekle birlikte bazıları yakın dönem kadar kullanıla gelmiştir. Özellikle İngiltere krallığına uluslararası metroloji birliğinin kabulüne kadar “cubit” uzunluk ölçü biriminin “kral cubit'i” ismiyle resmi makamların ilgili kurumlarca kullanıla geldiği bilinmektedir.

Anahtar Sözcükler: *Eskiçağ, Mısır, Ölçü Birimleri, Cubit, Deben*

Interaction Between Language and Experience

Heydar Guliyev
Azerbaijan University of Languages
heyderguliyev@mail.ru

Abstract

Within the conceptual system in cognitive linguistics, the image schema presented by M. Johnson is influenced by the theory of embodied experience. The word “image” associated with visual perception was not chosen by chance. It is either impossible, difficult (in terms of vocabulary) or not necessary to express everything we see in words. Image sheds light on many issues and is one of the main means of non-verbal communication. Since it is not easy to meet the obligation to provide accurate, clear explanation of information, we turn to *images* to convey it (information). We obtain initial information about the world around us through visual perception. As for the concept of a *schema*, which provides the perception, understanding and organization of new information and ideas, it was introduced in 1926 by J. Piaget in Gestalt psychology. Each individual has his own schema structure. Different image schemas are offered in cognitive linguistics: CONTAINERS, PATHS, LINKS, FORCES, BALANCE, CONTACT, ADJACENCY, SUPPORT, SOURCE-PATH-GOAL, IN-OUT, UP-DOWN, OBJECT, NEAR-FAR, FRONT-BACK -WHOLE, FULL-EMPTY, CENTER-PERIPHERY, etc. The principle of embodiment was put forward in 1945 in the *Phenomenology of Perception* by the French philosopher Maurice Merleau-Ponty. Merleau-Ponty claimed that because human beings have bodies, our world experience passes through our bodies, not through our thoughts, which are directly related to the world around us. It is impossible to give meaning to everything we see around us. There are so many creatures, objects, or things we do not know anything about, that we cannot relate to any of these objects. If we have a concept of something, we can interpret it, if we do not, we cannot interpret it. For this reason, what we see, hear and sense does not become a direct experience, it can happen after a certain period of time. What we feel, what we can touch we experience through the body (physically); others we experience in other ways. For example, when a flame touches our body (heat) or burns it, we perceive the flammability of the flame through our body, and this becomes our experience. The next time we find ourselves in this situation, we already know how to react. We feel the coldness of snow both from a distance and on contact. Here, too, our body is the first point. Then we embody these experiences. When we are angry, furious etc. we say - *I burn with anger, I am on fire, I am on the flame, or Coldness between us, She is cold to me, she is as cold as snow to me etc.* we turn the experience we receive through the body into embodied experience, that is, we embody the experience. We try to create our conceptual world by using cognitive structures to move on to the more complex stages (to express more complex ideas). We are already beginning to transfer what we have gained from the real world to our conceptual world. The examples we have mentioned above are ultimately the product of our conceptual world. Real world experiences do not enter the conceptual world directly, they enter after crossing the body barrier. This process is an individual approach, an interpretation. It is this interpretation that shapes the language. Language usage is a reflection of embodied experience. Thus, embodied experience structures both our physical experience and our conceptual system through metaphors, metonymy, and conceptual integration.

Keywords: *Cognitive linguistics, embodied experience, image schema, interaction*

Infinitive to Exist (varmak) of the Existence (varlık) in Turkish and its Nature

İrfan Görkaş
Afyon Kocatepe Üniversitesi/Türkiye
gorkas08@gmail.com

Abstract

The first grammar of the Turkish language is the work of Kaşgarlı Mahmut. The work is a grammar and dictionary book, but it is in Arabic. Later, similar dictionaries and grammar books have been written. Therefore, the grammatical information of Turkish language is in these works, and their first examples and sources are in the Arabic language. In this respect, the sources and method of our paper will be primarily the infinitive knowledge of Arabic, the work of Kaşgarlı and its tradition, and the works of Kavaid-i Osmaniye in the Ottoman constitutional period. Secondly, the grammatical information determined will be sampled from works of thinkers such as Yesevî, Yunus Emre, Hacı Bektaş Veli, Aşık Paşa, Kaygusuz Abdal, and the infinitive of to exist (varmak) and its nature in their works will be determined. While the first sources define the infinitive as a noun that denotes an abstract meaning and has a verbal function, the grammarians of the Ottoman constitutional period accept it as a verb. More precisely, the grammarians of the Ottoman emphasize the root of the infinitive. These two acceptances create a big difference in examining the infinitive. The explanation for this difference remains as a problem related to existence (var). Secondly, our paper will take the infinitive to exist (varmak) as an example. Because while existence (varlık) is a noun, to exist (varmak) is a verb and it looks quite different as a verb. While Kaşgarlı pairs “var” with "Kâne" and other Naqs verbs in Arabic, later grammarians match it with the verb "Vucide". While Kâne expresses the universal, Vucide points to the singular and the embodied things. In this respect, Var (to exist) and Varlık (existence) are the first basis of philosophy in Turkish language and are two concepts of possibility. Again, the basic verb that Kaşgarlı gives as the example in his grammatical information is the verb "exist" (bar)" and its derivatives. In other words, the verb has a common usage in Kaşgarlı. How and how much is this prevalence reflected in subsequent texts? This is the second main problem. Again, when the concept of “Var” is compared with similar declarative verbs, as far as we can see, it has not received the attention it deserves in the Turkish language, and no academic studies have been conducted on it. In addition, the concept is closely related to Turkish-Islamic philosophy, which is our academic area of expertise, and it gives the opportunity to ground philosophy in the Turkish language. However, infinitive to exist (varmak) has a difficulty in itself. For the stated reasons, the analysis and nature of the infinitive to exist (varmak) should be handled in academic platforms and its nature should be revealed.

Keywords: *Ontology, Infinitive, to exist, existence, Turkish language*

An Investigation into the Relationship Between the Use of Computer Games and Willingness to Communicate in EFL Classes

Mehmet Akif Yıldırım, Hasan Sağlamlı
Karadeniz Technical University/Turkey
mehmetakifyildirim61@gmail.com
hsaglamlı@ktu.edu.tr

Abstract

As the numbers of digital natives and of players of single and multiplayer computer games increase, there has been a strong proliferation of research on their integration or potential use of games in EFL settings. As computer games both require ample amount of communication and serve their players as virtual environments for player-to-player and player-to-game interaction, computer games can play a crucial role in improving players' motivation and willingness to engage in dialogue in English. This research aims to explore the connection between computer game play and willingness to communicate (WTC) in the Turkish EFL classrooms. To this end, a mixed-methods approach was adopted to understand the how people with different gaming experience vary in their willingness to communicate. Quantitative data were gathered from 252 computer game players through an online survey. In addition, an interview was conducted with 5 of the participants, to receive qualitative data. The data obtained from the surveys were analysed through the SPSS software, while content analysis was used to analyse the data elicited through semi-structured interviews. It was found that the majority of the game-playing participants' WTC was high during online gameplay and while performing online or computer-related activities. Additionally, results from online interviews and questionnaire revealed that the participants had an overall positive opinion on the effects of computer games on their English skills and WTC. Based on the findings, a statistically significant correlation between the time devoted to players' computer game play and WTC in English was observed. The study sheds light on the effectiveness of computer games and online environments in improving EFL learners' WTC.

Keywords: *Computer games, Cooperative games; Willingness to communicate; English as a foreign language*

The Russian Intonation Contours in Contrast with the Turkish and English

Mehmet Niyazi Kodal
Pamukkale University/Turkey
mnk_34@icloud.com

Abstract

This study is devoted to understanding the difference in intonation contours of Russian in comparison to Turkish and English languages. Intonation is a form of the spoken pitch while used for a number of features inclusive of indicating the attitudes and feelings of the speaker, signaling the distinction among statements and questions, and among one of a kind styles of questions, focusing interest on vital factors of the spoken message and additionally supporting to alter conversational interaction. Thus, intonation is everything when it comes to how to speak a language. A sentence could be uttered in various kinds of ways to convey numerous meanings depending on all aspects of suprasegmentals such as pitch level, duration, loudness, stressed word, etc. However, each language has diverse intonation contours which are very different in comparison. Many experts agree that English intonation has three main intonation patterns: falling, rising, and fall-rise intonation. Numerous scholars have conducted several kinds of research on Russian intonation; despite which there is still no mutual mind on the intonation patterns of the Russian language. The same thing could be said for the Turkish intonation. This makes executing research inconvenient in terms of which source to use. On the other hand, it also creates various courses of action. Intonation contours in Turkish and English languages are considerably unchallenging in contrast to Russian. This is a result of the Russian language having phonemic stress and longer pauses within a sentence. The Russian language also differs in the formation of interrogative sentences more specifically yes-no questions. In English, there are auxiliary verbs in use when forming a yes-no question. In Turkish, there is the suffix –mi which is written separately. However, there are no auxiliary verbs or suffixes in use in Russian, which makes intonation and prosodic stress altogether more important.

Keywords: *Intonation, Russian, Turkish, English*

Routine Formulas in Spanish and English Humorous Discourse

Montserrat Mir, Patxi Laskurain
Illinois State University
montserratmir@ilstu.edu
ilascur@ilstu.edu

Abstract

In this study we explore the presence and function of routine formulas in the monologues of TV comedians in late night shows in the United States and Spain. Humour is a type of communication that is based on an incongruence used to generate effects. The successful outcome of any humorous text entails the activation of mental scripts and their opposition according to a particular situation on the basis of a defined target, narrative strategy, and the choice of linguistic tools (Attardo 2001). Among the linguistic tools that comedians have at their disposal, we find routine formulas, which have been described as fixed expressions with a potential for idiomaticity and with textual autonomy (Alvarado 2010). These routine formulas can serve to organize their discourse (e.g., I mean), share speaker's emotional reaction (e.g., what are you talking about), and/or show speaker's perception of the truth of the message (e.g., of course). Conversational routines formulas in humorous text, as in the case of televised monologues in late-night shows, guide interlocutors towards the correct interpretation of the joke. We analyze the use of conversational routine formulas in the monologues of four comedians (i.e., two from Spain, two from the United States) that host late-night TV shows. In a previous study of Spanish and English televised monologues, we proved that Spanish humor seems more provocative, dialogic, and culturally embedded than English humour (Mir and Laskurain 2021). In our current investigation, we further explore cultural and linguistic differences in Spanish and English humor within the genre of televised monologues by looking at the type and function of routine formulas used by comedians. Results from our preliminary analysis show that conversational routines can become the pun of the joke as well as help comedians to organize their discourse although cross- linguistic differences are also apparent.

Keywords: *Humor, Spanish, English, phraseology, routine formulas*

Move Analysis of Turkish and English Game Reviews on Steam Platform

Nilüfer Erdur, Çiğdem Karatepe
Uludag University/Turkey
nilufererdur03@gmail.com
ozlem1@uludag.edu.tr

Abstract

Writing reviews on any online product has increasingly become a new way of communication. Accordingly, the attention of the field of discourse analysis has turned to online reviews of video games, which emerged with the sale of video games on internet platforms such as Steam, enabling players from every country to communicate with potential buyers and game developers. Since video games have become very common in recent years and millions of people create video game reviews every day, defining the game review genre is essential. In this study, using NVIVO software, fourteen Turkish and fourteen English reviews of two popular video games from the Steam platform were examined regarding the moves they contain and the strategies that make them up. The study adopted the moves and strategies determined by Thominet (2016). The analysis revealed that reviewers used two obligatory (Background and Specific Aspects), one conventional (Overall Quality), and two optional moves (Narrative and Advice) in both languages. Then, the strategies that make up the game reviews in both languages were analysed, and examples of these strategies were presented. Reviewers of both languages stated their background knowledge about the games and commented on their game experiences and the quality of the games similarly by using the same strategies. Differences were found in Review Context, Gameplot, Purchase Recommendation, Rating, and Advice moves. When the strategies that make up the English reviews were examined, features such as referencing other game reviews, giving brief information about the game plot, and using adjectives while scoring the game quality have come to the fore. In Turkish reviews, features such as criticizing other reviews, narrating the Gameplot, informing other players about the game price and possible discounts, and giving direct advice to game producers were observed. In addition to the previous study on game reviews, this study aims to better understand the game review genre and to contribute to future studies by examining game reviews across languages.

Keywords: *Discourse analysis, genre analysis, move analysis, Computer Mediated Communication, game review*

İki Dil İki Kültür Arasında Bir Göç Çocuğu: “Le Gone De Chaaba”

Nurten Sarıca, Mustafa Sarıca
Pamukkale Üniversitesi/Türkiye

nsarica@pau.edu.tr

msarica@adu.edu.tr

Öz

Fransa doğumlu Arap asıllı yazarların eserlerinden oluşan ve “Beur Edebiyatı” olarak nitelendirilen edebiyat türünün temsilcilerinden biri olan Arap asıllı Fransız yazar, araştırmacı ve diplomat Azouz Begag 1986 yılında yirmi dokuz yaşındayken ağırlıklı olarak öz yaşam öyküsüne dayanan romanı *Le Gone du Chaâba*’yı (Chaâba’lı Ufaklık) yayımlar. Romanda Cezayir’den Fransa’ya göç eden ve Lyon yakınlarında kurulan bir gecekondu mahallesinde yaşayan küçük bir çocuğun ana dili ve yabancı dil arasındaki bocalamaları, yeni kültüre ayak uydurma çabaları ve kimlik arayışı konu edilmektedir. Günümüzün en büyük sorunlarından bir olan göç, nedeni ne olursa olsun beraberinde başka büyük sorunları ve sıkıntıları da getirmiştir. Özellikle çocuklar bundan olumsuz etkilenen kitlenin başında gelmektedir. Roman kahramanı ve aynı zamanda öykünün anlatıcısı olan çocuk, yazarın kendisidir. Derme çatma bir barakada yaşayıp Fransız okulunda Fransızca öğrenmek ve diğer dersleri başarmak zorundadır. Ayrıca ailesine yardım amacıyla pazarda para kazanmaya da çalışması gerekmektedir. Okul ve gecekondu mahallesi onun için iki farklı dünyayı temsil eder. Birinde kendi kültürünü yaşadığı ve dilini kullandığı bir ortam vardır. Diğerinde ise uymak zorunda olduğu kuralların olduğu, hiç bilmediği bir dilin konuşulduğu yabancı bir dünyadadır. Okulda Arapça ve Fransızca arasında sürekli bir ikilem içerisinde kalır ve dilbilimsel açıdan aradil olarak nitelendirilebilecek bir dil kullanır. Fransız öğrenciler tarafından dışlanır. Kendisi gibi göçmen çocuklarla arkadaşlığı da bu dışlanmanın bir nedenidir. Ancak çok çalışarak derslerinde başarılı olması ve Fransızca’yı az da olsa orta düzeyde konuşuyor olması onu kendi benliğini kaybettiği suçlamasıyla karşı karşıya getirir. Kendi soyundan olan arkadaşları onu Fransızlaşmış görürken, Fransız çocuklar hala onu dışlamaya devam etmektedirler. Yeni kültüre uyum sağlamasına yardımcı olan öğretmenleri kadar, onu hiçbir şekilde kabul etmeyen, orada bulunmasını/bulunmalarını içine sindiremeyenler ve her fırsatta yabancılığını yüzüne vuranlarla da karşı karşıyadır kahramanımız Azouz. Buna karşın kendisini ve var oluş çabasını kanıtlamayı başaran bir göçmen çocuğun çarpıcı hikayesidir anlatılan. İki dil, iki farklı kimlik, gecekondu mahallesinden kenar mahalleye taşan yer yer büyükşehirde süren yaşam ve sürekli bir kendini kabul ettirme çabası tüm roman boyunca etkili bir anlatımla okura sunulmaktadır. Bu çalışmada Louise Nehoua’nın dil aktarım kuramı ışığında dil öğreniminde karşılaşılan güçlükler ele alınarak roman kahramanlarının kullandığı Arapça-Fransızca aradili ve özellikleri incelenecektir. Çocuğun yabancı kültür içerisinde yer edinme ve kimlik arayışı çabalarına göstergebilimsel açıdan yaklaşılabilecektir.

Anahtar Sözcükler: *Beur Edebiyatı, Aradil, Dil Aktarımları, Göstergebilimsel Çözümleme, Azouz Bega*

Türkçe ve Japonca Ad Öbeklerinde İlgı Durumu ve Konu İlişkisi Üzerine

Onur Taşören
Marmara Üniversitesi/Türkiye
onurtasoren@gmail.com

Öz

Bu çalışmada Türkçe ve Japoncada ilgi durumuyla oluşturulan ad öbeklerine eklenmiş biçimbirimlerin *konulaştırma* işlevi üzerinde durulacaktır. *Konu (topic)*, cümlenin ne üzerine olduğunu ifade eden edimbilimsel bir ögedir. Japonca cümlelerde ad öbeğinin tamamı veya sadece tamlanan öge *konu* görevini üstlenmiş ise, tamlayan ilgi durumu eki alır. Tamlayan ögenin konu olduğu durumda ise, ilgi durumu eki {+no} yerine özel konu işaretleyici {+wa} kullanılır. Bu durumdan anlaşılacağı üzere Japoncada konulaştırma (topicalization) işini üstlenmiş özel biçimbirimler bulunurken Türkçede konu kategorisini işaretleyen özel bir biçimbirim bulunmamaktadır.

Türkçede ad öbeği veya ad öbeğinin eyleme en yakın üyesi olan “tamlanan”ın konulaştırıldığı durumda cümledeki ad öbeğinin tamlayanı veya iyelik eki düşebilir. Türkçede tamlayanın konu olması için, ilgi durumu eki almış tamlayan ve iyelik eki almış bir tamlanan mutlaka olmalıdır. Bu çalışmanın amacı Türkçe ve Japoncada ilgi durumu eki almış ad öbeklerinin konulaştırma işlevi taşıyıp taşımadığını tartışmaya sunmaktır. Bu nedenle öncelikle iki dilde ad öbeklerinin yapısal çözümlenmeleri anlatılmış ardından farklılıkları ve benzer yönleri ortaya konmuştur. Sonrasında ise ilgi durumu almış ad öbeklerinin konulaştırma işlevleri tartışılmıştır. Buna göre Türkçe ve Japoncada ilgi durumu hem ekli hem de eksiz (soyut) olarak karşımıza çıkmaktadır. Her iki dilde de tamlayansız ad tamlamalarının cümlede ad öbeği oluşturabildiği görülmektedir. Türkçede bulunan iyelik eki kavramı Japoncada biçimbirim olarak yoktur. Japonca ad öbeklerinde ilgi durumu eki almayan tamlayan, konu işaretleyicisi olan biçimbirimi alır. İyelik ekleri ise Türkçede bulunurken Japoncada karşımıza çıkmamaktadır. Çalışmanın inceleme kısmında Türkçe ve Japoncada ilgi durumunun ekli ve eksiz biçimlerinin dilbilimsel karşılaştırmaları yapılacaktır. Bu çalışmada yalnızca biçimbirimler değil, bunların anlamsal rolleri de karşılaştırılacaktır. Öncelikle Türkçe ve Japonca ad tamlamaları, cümleden bağımsız olarak gösterilmiş, daha sonra ilgi durumu eki alan ad öbekleri üzerinde durulmuştur. Devamında Türkçede iyelik eki almamış tamlamaların anlamları ve Japoncada {+wa} konu işaretleyicisi ile kurulan ad tamlamalarının cümledeki anlamları incelenecektir. Bu bölümde {+wa}'nın konu gösterici özelliğinden bahsedilecektir. Sonra ise Türkçe ve Japoncada tamlayanı düşmüş ad tamlamasından oluşan ad öbekleri karşılaştırılacaktır. Sonuç olarak, yapılan incelemede Türkçe ilgi durumu ekinin konulaştırma görevini üstlenebildiği, Japoncada konunun ise farklı bir biçimbirimle ifade edildiği ortaya konmuştur.

Anahtar Sözcükler: *ilgi durumu, konu, +no, +wa, Japonca*

A. P. Platonov’un “Dumanlı Bir Gençliğin Şafağında” Adlı Eseri Örneğinde Rusçanın Söz Dizimindeki “Uyum” Bağına Bir Bakış

Özlem Ünsal

Atatürk Üniversitesi/Türkiye

o.dibekoglu@atauni.edu.tr

Öz

Merkezinde düşüncenin en etkili ifade biçimi olan cümlelerin yer aldığı söz dizimi, kapsadığı alanın çeşitliliği itibarıyla inceleme alanı geniş bir dil bilim dalı olarak ortaya çıkar. Söz diziminin bir cümleyi ya da kelime öbeğini oluşturan, minimal bileşen olarak adlandırılan kelime-kelime biçimlerini ve bunların bir araya geliş kurallarını incelemesi, bu alan içinde geçmişten günümüze dil araştırmalarına konu olabilecek çeşitli kavramların ortaya çıkmasına zemin hazırlamıştır. Bu kavramlardan biri olan “söz dizimi bağı” (*синтаксическая связь*) kelimeler arasındaki bağın oluşum şekillerine odaklanması açısından söz dizimi alanı içerisinde temel kavramlardan biri olarak değerlendirilir. Söz dizimi bağı, söz dizimi birimleri (kelime biçimi, kelime öbeği, cümle, cümle üstü birimler) ya da bu birimleri oluşturan tüm bileşenler arasındaki ilişkilerin biçimsel ifadesidir. Rusçada genel olarak sıralayıcı bağ (*сочинительная связь*) ve bağımlı/bağlayıcı bağ (*подчинительная связь*) olmak üzere iki söz dizimi bağından söz edilir. Çalışmanın konusunu oluşturan “uyum bağı” (*согласование*) bağımlı/bağlayıcı bağ türlerinden biri olarak karşımıza çıkar. Uyum (*согласование*), istem (*управление*) ve bağlılık (*примыкание*) olarak üç türe ayrılan bağımlı/bağlayıcı bağ, söz dizimi birimlerinin oluşumunda ana bileşen ve bağımlı bileşen arasındaki bağı aktaran bir kavramdır. Bu bağ türünde bağımlı bileşen ana bileşenin istediği biçime bürünür ya da onu semantik açıdan destekler. Bağımlı bileşenin, ana bileşenin istediği biçime büründüğü uyum bağında, bağımlı kelimenin ana kelimeye, sahip olduğu tüm biçimsel açılardan bir tür “uyum” sağladığı düşünülebilir. Daha açık bir ifadeyle uyum, bağımlı bileşenin (sıfat, sıra sayısı, zamir ya da sıfat-fiil), ana kelimenin sahip olduğu cins, tekillik-çoğulluk ve ismin hali biçimlerine büründüğü bağ türüdür. Uyum bağı cümle içinde tam ya da yarım özellikli olabilir. Tam uyumda bağımlı bileşen cins, tekillik-çoğulluk ve ismin halleri açısından ana bileşene tam olarak uyum sağlarken, yarım uyumda bunlardan sadece bir veya ikisinin uyumu söz konusudur. Bu çalışmanın temel materyalini dilin etkin bir biçimde kullanıldığı, cümle ve düşünceyi aktarım çeşitliliğinin hakim olduğu edebi bir metin oluşturmaktadır. Bu bağlamda çalışmada uyum bağı, Rus yazar A. P. Platonov’un “*Dumanlı Bir Gençliğin Şafağında*” adlı eserinden alınan örnekler çerçevesinde incelenecektir.

Anahtar Sözcükler: Rusça, Söz Dizimi, Söz Dizimi Bağı, Uyum Bağı

İngilizceden Japoncaya Geçen Ülke Adlarında Vurgu Görünümleri

Penpe Yüksel, Ayşe Nur Tekmen
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Ankara Üniversitesi/Türkiye
pyuksel@mehmetakif.edu.tr
tekmen@ankara.edu.tr

Öz

Bu çalışmanın konusu, İngilizceden Japoncaya geçmiş olan ülke adlarını belirten alıntı sözcüklerin vurgu örüntüsünün incelenmesidir. Alıntı sözcükler başka bir dilden ödünç alınan sözcüklerdir. Japoncada İngilizce başta olmak üzere pek çok dilden alıntı sözcük bulunmaktadır. Japonca ve İngilizce vurgu örüntüsü açısından farklı özelliklere sahip dillerdir. Çalışmada, Japoncaya İngilizceden girmiş olan sözcüklerde sözcük vurgusunun yeniden atanma sürecinin işleyiş biçimi ve bu süreçte belirleyici olan ölçütlerin betimlenmesi amaçlanmıştır. Ülke adlarından oluşan alıntı sözcüklerin vurgu örüntüsü incelenirken her iki dildeki vurgu örüntüsü göz önünde bulundurularak İngilizceden alıntılanan sözcüklerin kaynak dil ve hedef dildeki geleneksel vurgu örüntüleri ile karşılaştırması yapılmış, vurgu atama eyleminin nasıl gerçekleştiği araştırılmıştır. Araştırma örnekleme *A Dictionary of Katakana Words*(大きな字のカタカナ新語辞典) sözlüğünden derlenerek oluşturulmuştur. Sözcüklerin İngilizcedeki ve Japoncadaki vurgu görünüşleri, hem yazılı sözlüklerdeki transkripsiyonları hem de internette bulunan sesli sözlüklerinden alınan ses kayıtlarının PRAAT konuşma çözümleme programı aracılığıyla çözümlenmesi ve betimlenmesi yöntemiyle elde edilmiştir. Sözcük vurgusuna ilişkin çözümlenelerde Alıntı Sözcük Sesbilimi (*Loanword Phonology*) ve Özerkparça Kuram'larından (*Autosegmental Theory*) yararlanılmıştır. Çalışma sonucunda Japoncaya İngilizceden girmiş olan alıntı sözcüklerin kendi dillerinde olan vurgu örüntüleri ile Japoncaya geçtikten sonraki vurgu örüntülerinin önemli bir kısmının benzerlik gösterdiği ya da Japoncanın kendi vurgu örüntüsüne uyum sağladığı belirlenmiştir. Ayrıca sözcüklerin bir bölümünün ne kaynak dildeki ne de hedef dildeki vurgu özelliklerine uyum sağladığı, bu vurgu geleneklerinden tamamen farklı yeni bir vurgu örüntüsü kazandığı görülmüştür.

Anahtar Sözcükler: Alıntı sözcük, Japonca, Alıntı Sözcük Kuramı, Özerkparça Kuramı, vurgu

Deşîşî Mehmed'in Et-Tuhfetü's-Seniyye İle'l-Hazreti'l-Haseniyye İsimli Farsça-Türkçe Sözlüğü

Ramazan Tugay Özdemir
Pamukkale Üniversitesi/Türkiye
rtugayozdemir@gmail.com

Öz

Farsça; Büyük Selçuklu İmparatorluğu'nun ilk dönemlerinde Doğu Türkistan'dan Anadolu sınırlarına kadar yayılmış, Türkmen ya da Oğuz boyları aracılığıyla da Anadolu'ya taşınmıştır. Anadolu Selçukluları ve Beylikler Dönemi'nde, konuşma ve halk edebiyatı dili olarak yaşayan Türkçe yanında uzun müddet yazışma dili olarak kullanılmıştır. Diğer yandan ilim dili olarak da Arapça kullanılmış ve bu süreç içinde önemini korumuştur. On üçüncü yüzyılın sonlarında Arapça önemini kaybederek bu dilin yerine Farsça geçmiştir. Gerek telif gerek Arapçadan Farsçaya çeviri yoluyla on ikinci ve on dördüncü yüzyıllarda Anadolu'da yazılmış Farsça eserlerin giriş kısımlarında yazarlar kitaplarını niçin Farsça yazdıklarına değinmişlerdir. Farsçanın öğretimine yönelik Türkçe açıklamalı sözlüklerin, Arapça-Farsça sözlüklerin yetersiz kaldığı bir zamanda kullanılmaya başlandığı görülür. Farsça-Türkçe sözlükler yazılmadan önce bu ihtiyacın, manzum ya da mensur Arapça-Farsça sözlüklerde, Farsça kelimelerin satır altılarına Türkçe karşılıklarının yazılması suretiyle karşılandığı, Farsça-Türkçe sözlüklerin yazılmasına bu şekil sözlüklerle geçildiği anlaşılmaktadır. Ancak bu şekil Türkçe alt tercümeli Arapça-Farsça sözlükler ihtiyaca cevap vermemiş, Farsça-Türkçe sözlüklerin yazılması gereği duyulmuştur. Tuhfetü's-Seniyye ile'l-Hazreti'l-Haseniyye Tuhfetü's-Seniyye ve Lügat-i Deşîşe adlarıyla da bilinen Farsça-Türkçe sözlüktür. Deşîşî lakabıyla bilinen Mehmed b. Mustafa b. Lutfullah tarafından yazılmıştır. Kaynaklarda yazar hakkında yeterli bilgi bulunmaz. Tuhfetü's-Seniyye adıyla bilinen ve kaynaklarda bu adla anılan sözlük, diğer sözlük yazarları arasında, Lügat-i Deşîşe adıyla anılır. Sözlük, 988/1580 yılında tamamlanmış; III. Murad (1574-1595) döneminde, 985-998/1577-1590 yılları arasında Mısır Beylerbeyi olan Hasan Paşa'ya sunulmuştur. Deşîşî Mehmed b. Mustafa Tuhfetü's-Seniyye'nin girişinde iki adet mukaddime yazmıştır. İlk bölümde Farsçadan ve neden bu sözlüğü yazmak istediğinden bahsettikten sonra hangi kaynaklardan yararlandığını da eklemiştir. "İkinci mukaddimedede ise Sâsâni padişahları, Derî Farsçası, Farsçaya "derî" denmesinin nedeni, bu dilde kullanılan Arapça kelimeler ve Arapçada bulunmayan "pe", "çe", "je" ve "gef" harfleri hakkında bilgi vermiştir. Bu bölümün devamı, Farsça gramerine ayrılmış; Farsça isimler ve türleri; mastarlar ve yapıları, fiillerin geçmiş zaman ve geniş zaman kökleri ve bu köklerden kelime türetme şekilleri ile ilgili kurallar açıklanmıştır. Gramer bölümünün sonunda maddelere geçilmiştir. Tuhfetü's-Seniyye'de, Farsça adlar ve fiiller aynı baplarda sıralanmıştır.

Anahtar Sözcükler: *Deşîşî Mehmed, Et-Tuhfetü's-Seniyye ile'l-Hazreti'l-Haseniyye, Lügat-i Deşîşe, Farsça-Türkçe Sözlük*

Binâü'l-ef'âl İsimli Eserin İçeriği ve Metodolojisi

Recep Kırıcı
Pamukkale Üniversitesi/Türkiye
recep_k_03@hotmail.com

Öz

Arap gramerine dair yapılan çalışmalar temelde nahiv/syntaks ve sarf/morfoloji olarak iki kısma ayrılmaktadır. Ancak nahiv ilmiyle ilgili ortaya koyulan çalışmalar sarf ilmine nispeten daha fazladır. Dolayısıyla çalışmamızda sarf ilmi üzerine kaleme alınan *Binâü'l-ef'âl* isimli eserle ilgili inceleme yapmayı tercih ettik. Arap dilbilgisinde sarf bilimi, fiillerden fiil-isim türetme, kelimenin yapısı, kelimedeki sesle ilgili değişimler ve benzeri konularla ilgilenir. Öncelikle ifade edilmeli ki çalışmada ele aldığımız *Binâü'l-ef'âl* adlı eser Osmanlı Dönemi'nde uzun yıllar kaynak kitap olarak okutulmuş olup, günümüze değin müellifi hakkında net bir bilgiye rastlanılmamıştır. Arap dili gramerine ilişkin klasiklerden sayılabilecek adı geçen eser İslâm Dönemi klasik dilbilgisi eserlerinden farklı olarak besmele, hamdele ve salvele ile başlamamakta ve girişte mukaddime sayılabilecek ifadeler görülmemektedir. Binâü'l-ef'âl adlı eserin içeriğinde genellikle fiilden türetme yoluyla hâsıl olan ve yapısına göre fiil çeşitlerinden olan türemiş eylemler ve çatıları yer almaktadır. Bu alanda Arap dilinde bir fiilin farklı mânâlar kazanması için fiilin alması gereken ekleri belli bir yöntemle açıklamaktadır. Eserde konular fasıllara ve bâblara ayrılarak öğrencinin kolay anlamasını sağlayacak bir şekilde düzenlenmiştir. Öncelikle kökü sülâsî (üç harfli) olan fiiller altı bâbta, ardından kökü üç harfli fiillere ziyâde harf ekleme yöntemiyle rubâî (dört harfli) mezîd, humâsî (beş harfli) mezîd ve sūdâsî (altı harfli) mezîd olmak üzere üç fasılda tetkik edilmektedir. Daha sonra kökü rubâî (dört harfli) olan fiiller bir bâb olarak verilip buna ziyâde harf eklemek suretiyle humâsî (beş harfli) mezîd ve sūdâsî (altı harfli) mezîd bâblar ele alınmaktadır. Bunların dışında mülhak olarak ifade edilen rubâî'ye mülhak ve (تدخرج)'ye mülhaklar zikredilmektedir. Müellif, mülhaklar konusuyla ilgili eserin sonuna doğru ilhâk ile ilgili kısa bilgi vermektedir. Bâbların anlatımından sonra kısaca fiiller köklerine, aldığı eklere ve eklerin niteliklerine göre aksâm-ı semâniye (sekiz kısım) şeklinde bildirilir. Son olarak da fiilleri meydana getiren harflerin özelliklerinden yola çıkılarak hazırlanan aksâm-ı seb'a yer almaktadır. Eserde müellif, fiilleri kök ve sayı bakımından küçükten büyüğe doğru sıralayarak gruplara ayırır. Her mezîd bâbları anlatırken bunları nevi olarak ifade ederken nevi içerisinde ele alacağı her bir fiil kalıbını bâb başlığı altında irdeler. Sülâsî bâblarda sadece fiilin mâzi ve muzâri kalıpları söz edilirken diğer bâblarda mâzî, muzâri ve masdar kalıplarına yer verilmektedir. Eserde yer alan bir diğer malumat ise her bâb ile ilgili kalıbın yanında, örnek kalıp (mevzun), o bâbı diğer bâblardan ayıran özellik (alâmet) ve her bâbtaki fiilin özne ve nesne almasına göre durumu diğer bir söylem ile çatısına göre hangi kısımdan olduğu bildirilip bir örnek verilmesidir. Tanımlara da yer verilen eserde müteaddî, lâzım, mutâvaat, tekellûf gibi Arap dilinde fiilin çatısını ifade eden kavramlar tanımlanırken bazı yerlerde kısa açıklamalarla da izah edilmektedir. Son kısımda yer alan ve aksâm-ı seb'a olarak ifade edilen bölümde her bir kısmın tanımına yer verilmiş özellikle de üç harfinin ikisi aynı şekilde gelen muzâf fiillerde ses değişiminin nasıl olacağı biraz daha detaylı beyan edilmiştir. Arapçaya yeni başlayan öğrencilerin fiil kalıplarını öğrenmesi hususunda son derece başarılı olduğunu düşündüğümüz eser ülkemizde klasik Arapça dili eğitimi verilen kurumlarda hâlâ okutulmaya devam edilmektedir. Mâmâfih söz konusu eser hakkında Diyanet İslam Ansiklopedisi *Binâü'l-ef'âl* maddesi dışında çalışma görmememiz bizim açımızdan incelenmesini önemli hale getirmiştir. Çalışmanın konusu Binâü'l-ef'âl isimli eserin muhteviyâtını ve eserde takip edilen metodolojiyi ortaya koymaktır. Amacımız eserin içeriği ve yöntembilimini ortaya koyarak sarf ilmi alanına bir nebze katkı sunmaktır.

Anahtar Sözcükler: *Arap Grameri, Sarf, Kelime, Fiil, Binâü'l-ef'âl*

The Nature of Chinese Language and Culture and the Classics of History, Literature and Philosophy

Şükrü Aktaş

Ağrı İbrahim Çeçen University/Turkey

saktas@agri.edu.tr

Abstract

As it is not an alphabetical language among the world languages and being a language consisting of signs by nature, Chinese language has an exceptional structure and position among world languages. Since Chinese is a language that having writing culture and besides, written cultures extending from the very ancient times of history to the present day, have records and writings with various scales and disciplines. Chinese has also a culture and traditional language structure consisting of all kinds of historical, cultural, and social facts and events. It is also a culture and language with a history of literature and the language in which records are kept in many ways. On the other hand, it is a huge treasure because of not only having records and historical records within the framework of their own past, culture, language, customs and traditions, and also due to the documents including records related to other surrounding tribes, people, cultures and nomads. With this respect, Chinese archiving and writing are very valuable for understanding the whole of Asian culture. On the other hand, although we refer to its importance in terms of having historical documents, and with this respect, the emphasis on Chinese archiving and written culture is really a perfect sample that would be given for archiving, and systematically composed of writings on different disciplines and subjects. Apart from historical records, Classical Chinese Books and other archival records can be divided into philosophy, literature, culture, language etc. It has resources in many different disciplines. Each of these are classified under separate headings. With this respect, its classification is done extremely regular order is observed during our research. To give an example of these documents we mentioned; All the History Records are referred to as “24 Dates (二十四史)”. 24 History, “Han History (汉书)”, “Historical Records (史记)”, “Ancient Tang History (旧唐书)”, classical Chinese sources in philosophy that we may give as an example; “Zhuang Zi (庄子)”, “Huai Nanzi (淮南子)”, and the examples of classical Chinese sources in the field of literature are “Journey to the West (西游记)”, “Classic of Three States (三国演义)”, “Waterside Novel (水浒传)”. Each of these is one of the most cult examples of China's writing culture and tradition in its field. In the "World Languages and Literatures Studies Symposium", general information about the Chinese language is to be presented on the field of history, literature, philosophy, etc. and a presentation covering the definition and introduction about the records and documents of China's culture will be presented.

Keywords: *Çin Dili, 24 Tarih, Klasik Çin Edebiyatı, Tarihi, Felsefesi*

Dede Korkut Destanı”nda Yapı Bakımından Cümle Türleri

Turan Hüseynova
Azerbaycan Milli Bilimler Akademisi
turanhacili@gmail.com

Öz

Türk edebiyatı hazinesinin incilerinden olan “Dede Korkut Destanı” birçok dünya alimleri tarafından araştırılmış, farklı dillere çevrilmiştir. Bu destan dil tarihi araştırmalarını aparmamız için elimizde bulunan değerli abidelerdendir. Dilimizin tarihi gramerini meydana getirmek için, belirli devir, şahıs ve eserlerin dili üzerinde araştırmaların hazırlanması şarttır. Türk dili tarihinin yazılması ve bu tarih içinde uzun ve önemli devrenin belirtilmesi, ancak bu çeşit araştırmalardan sonra mümkün olabilecektir. Bir abide, yazar, şairin dili hakkında çeşitli bakımdan incelemeler yapılabilir. Edebi hususiyetler ve üslup belirtilebileceği gibi, filolojik unsurlar da ele alınabilir. Bizler bu bildirimizde XVI. yüzyılda yazıya alınmış “Dede Korkut Destanı”nın dilini filoloji açısından inceleyeceğiz. İlk olarak şunu bildirmeliyiz ki, Destanın hangi yüzyılın abidesi olması meselesinde fikir ayrılıkları vardır. Azerbaycan “Korkut araştırmacıları”nın fikrine göre destanın elimizde bulunan Dresden nüshası XI. yüzyıldaki nüshadan köçürülmüştür. Şöyle ki, Dresden nüshasının sonunda “bitti” anlamına gelen “temmet” sözünün altında buta resimlerinin arasında Uyğur yazı şekline uygun olarak altalta arap rakamlarıyla 466 yazılmıştır. Bu rakam alimlerin fikrine göre hicri tarihi bildiriyor, miladi tarihle ise 1074-cü yılı, yani abidenin XI. yüzyıla ait olduğunu ifade ediyor. Destanın dilinin saflığı, yabancı cümle yapılarına uygun olan bağlaçlardan uzak olması onun tarihinin XVI. asr olmadığını bir daha kanıtıyor. Bildirimizde yapı bakımından cümle türlerini incelerken onları “Basit” ve “Birleşik” olmak üzere iki yere ayıracağız. Destanın dilinde elbette, basit cümle yapıları daha fazladır. Epik destan niteliğindeki bu yazılı abidemizde fikrin daha aydın şekilde dinleyiciye ulaşması için genellikle basit cümleler kullanılmıştır. Ama bu detsanda birleşik cümlelerin olmaması anlamına gelmiyor. Destanda elbette ki, ilk olarak eski yazılı abidelerimizde de kullanılan Şart birleşik cümleler yer alıyor. Ama bunun yanısıra birleşik cümlelerin daha farklı çeşitlerini de görüyoruz. Birleşik cümlelerin çeşitlendirilmesini yaparken onları sadece şekil bakımından değil, anlam bakımından da ifade ettikleri manaları izleyerek bölgü yapılmıştır. Bu zaman temel cümleden doğan soruyu cevaplayan yan cümlelerin çeşidinin ne olduğunu, soru zamirinden anlayacağız. Çeşitlendirmemizi yaparken Azerbaycan dilcilerinin bölgülerine dayandığımız için fikirlerimiz alışılmadık ve farklı gelebilir. Ama bu çeşitlendirme sayesinde birleşik cümle türlerinin ne kadar zengin ve farklı olduğunu görebileceğiz. Sonuç olarak destanı yabancı dillerden geçen bağlaçların da hangi şekilde etkilediğini göstereceğiz.

Anahtar Sözcükler: “Dede Korkut Destanı”, cümle, basit cümle, birleşik cümle, bağlaç

Japoncadaki Zarflar ile Kullanılan Ad Durum Ekleri Üzerine Bir Çalışma

Ümmühan Sâre Çiftçi
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi/Türkiye
u.sareciftci@nevsehir.edu.tr

Öz

Son zamanlarda Japonca dil bilimi alanında, Japoncada *joshi* (*particle*) olarak adlandırılan Türkçe karşılığı *ilgeç* (*edat*) olan sözcük türleri üzerine yapılan çalışmalar oldukça dikkat çekmektedir. Tümce içerisinde tek başlarına anlamları olmayan, çekimlenemeyen ve sözcükler arasında bağ kurmaya yarayan bu ögeler, ifadeye anlam katma görevini üstlenmektedir. Bu ögelerin, Türkçede tümce içerisindeki görev karşılığı *ad durum ekleri* olarak belirtilmekte ve birçok çeşidi bulunmaktadır. Söz konusu çeşitler arasında, tümce içerisindeki zarflar ile birlikte kullanılan ve kullanılmayan nitelikte olanları mevcuttur. Japoncada zarflar ile kullanılan bahsi geçen türdeki ad durum eklerini konu alan bu çalışmada, konunun daha iyi anlaşılabilmesi açısından ad durum ekleri ile bir kalıp halinde kullanılan zarflar, çeşitli örnekler üzerinden ele alınacak ve analiz edilecektir. Ele alınacak bu örnekler zarfların tümce içerisindeki biçimlerini göstermektedir. Örneğin; imada (未だ) ifadesi bir zarftır. *Imada+ni* (未だに) ifadesi ise 「zarf + ni」 şeklindeki bu çalışmaya konu olan biçimdir. *Imada* (未だ) ifadesinin hemen ardından kullanılan *ni* (に) hecesi ise ad durum ekidir. Diğer bir ifadeyle Japoncada *joshi* (*particle*) olarak adlandırılan sözcük türüdür. *Ni* (に) hecesinin sürekli *imada* (未だ) zarfı ile birlikte kullanılması kalıplaşmış bir ifade olduğunu göstermektedir. Yine *kanarazu* (必ず) ifadesi de bir zarftır. Bu ifadenin zarf halinde tek başına sözcük olarak kullanımının yanı sıra *shimo* (しも) ilgeciyle birleşmiş halde kullanımı da yaygın olarak görülmektedir. *Shimo* (しも) ilgeci aslında *shi* (し) ve *mo* (も) ilgeçlerinin birleşiminden meydana gelmiştir. Zarflarla kalıplaşmış halde sıklıkla kullanılan bu tür ilgeçlerin varlığı, Japoncada 「zarf + ilgeç(ler)」 biçiminde şekilsel olarak farklı bir oluşumun var olduğunu da göstermektedir. Japonca eğitiminde, zarflarla kullanılan ad durum eklerinin başlangıç seviyesinden ziyade çoğunlukla orta seviye dil bilgisi derslerinde karşımıza çıktığı görülmektedir. Bu sebeple bu türdeki bir çalışmada, orta seviyedeki dil bilgisi kitaplarının taranarak analiz edilmesi daha uygundur. Dolayısıyla Japoncadaki temel dil bilgisi kaynağı olan Minna No Nihongo Chūkyū I • II (2008) adlı orta seviye dil bilgisi kitaplarında bulunan okuma metinlerindeki kullanımları ve Japon dili yeterlilik sınavına yönelik yeni bir dil bilgisi kitabı olan İrasutode Wakaru Nihongo Hyōgen Chūkyū (2018) adlı kitapta bulunan örnek tümceler ele alınarak analiz edilecektir. Bu çalışmanın sonucunda Japoncaya özgü olduğu düşünülen bu türde, mevcut olan tüm ad durum eklerinin zarflarla kullanılıp kullanılmadığı ve kullanım sınırları belirlenmeye çalışılacaktır.

Anahtar Sözcükler: Japonca, ad durum ekleri, zarflar

Azerbaycan'da Son Yıllarda Türkçe ile ilgili Yapılan Araştırmaların İncelenmesi

Ülker Samedova

Azerbaycan Milli Bilim Akademisi

ulkerkudretkizi@gmail.com

Öz

Azerbaycanda Türkiye türkcesi ile ilgili araştırmalar 1993 yılından sonra hız kazanmıştır. Sovetler döneminde belli sebeplerden dolayı hem Azerbaycan Milli Bilim Akademisi Enstitülerinde, hem Araştırma Merkezlerinde, hem de Üniversitelerin dilbilim bölümlerinde Türkiye türkcesi ile ilgili konuların işlenmesi gayri-resmi yasaklanmıştır. Fakat bağımsızlığın ilk yıllarından itibaren kardeş ülkenin dilbilimi derinlemesine olarak sıkca araştırmalara konu olmuşdur. Fakat bu araştırmamızda o yıllarda yapılan ilkin araştırmaları değil, son 10 yılda yapılan araştırmaları konu etmek istedik. Aşağıda adlarını vereceğimiz araştırmaları 2015 yılından sonra yapılan tezlerdir. Bu tezlerin bazıları Azerbaycan Bilim Akademisinin Dilbilim Enstitüsünde, bazıları Azerbaycan Diller Üniversitesinde, bazıları Bakı Devlet Üniversitesinde hazırlanmıştır. Hasanlı şabnam "XI-XII yüzyılların Türk dillerinin etnografik sözlüğü" adlı tezinde XI-XII yüzyıl Türk etnografyalarında toplumdilbilimsel faktörlerin etkisini belirlemiş, kaynaklarını ve oluşum yöntemlerini analiz etmişdir. Bu tez 2015 yılında Azerbaycan Milli Bilim Akademisi Dilbilim Enstitüsünde hazırlanmıştır. Elçin İbrahimovun yaptığı "Türklerde ortak imla ve alfabe sorunu" adlı tezde araştırmacı Türk halklarının ortak alfabeğe geçiş yolları belirlemeye çalışmıştır. Ortak bir iletişim dili için yazım sorunlarının çözümlenmesine önerilerde bulunmuşdur. Bununla yanı sıra oluşturulacak yeni alfabede Türk dillerinde ortak sesler için kullanılacak ortak harfleri belirlemişdir. Bu tez 2017 yılında Azerbaycan Milli Bilim Akademisinde Dilbilim Entütüsünde doktora tezi olarak hazırlanmıştır. Mammadova Elnara "Mahmud Kaşgari'nin "Divani Lugat-it Türk" incelemesinde M. Kaşgari'nin "Divan"ında geçen fiiller sadece Azerbaycan dilbiliminde değil, Türkoloji alanında da yapılan ilk çalışmadır. Fiillerin sözcük-anlam zenginliği, fiil oluşturan eklerin çeşitliliği, morfolojik kategorilerde belirli özellikleri ortaya çıkarılması, bazen kök-ek ilişkisi tarihsel gelişim içinde açıklanmıştır. Yukarıda adları verilen araştırmalardan başka incelemeler de kongre katılımcılarına sunulacaktır. Bundanlar bazıları aşağıdakilardır: Veliyeva Hayale "N.Kamal'ın eserlerinin leksik-semantik analizi". Mesut Kurnaz "Azerbaycan türkcesinde ve Türkiye türkcesinde deyimlerde (deyimsel ifadelerde) yoğunluk ifadesi" Mammadova Samira "Oğuz Türklerinin Manevi Kültür Sözlüğü" Gafarov Namig "Türk dillerinde fiillerden türetilen Oğuz grubu adları" Aktaş Hülya "Çağdaş Türkçede söylem" Zamina Mustafayeva "Soyadların kökeni ve gelişimi (Türk dilleri bağlamında Oğuz grubu)" Hüseynova Turan "Nazım Hikmet'in şiir dilinin söz varlığı" Guliyeva Afsana "Modern Türkiye Türkcesinde ve Azerbaycan türkcesinde Ekonomik Terimler"

Anahtar Sözcükler: *Dilbilim, türkce, araştırmalar, türkce araştırma merkezleri, Azerbaycan*

EDEBİYAT / LITERATURE

Nasir Kazmi'nin Şiirlerinde Gece Motifi

Aykut Kışmir
Ankara Üniversitesi/Türkiye
kismir@ankara.edu.tr

Öz

14 Ağustos 1947 tarihinde Hindistan Yarımadası'nın sakinleri, Alt-kıta'nın siyasi geçmişinde önemli yer tutacak olan yeni bir sürecin tanığı olur ve bu tarih, Alt-kıta için bölünmeyle başlayan yeni bir dönemin ilk adımı kabul edilir. 1947 senesinde İngilizler 90 yıl önce devrildikleri devasa Yarımada'nın hak sahipliğini Hindistan ve Pakistan'a pay ederler ve bu devletler 14 ve 15 Ağustos 1947'de birer gün arayla bağımsızlıklarını ilan ederek iki özgür ülke olarak tarihsel süreçte yerlerini alırlar. Yetkililerin masa üzerinde elde ettikleri/kazandıkları bağımsızlık hakkı aynı zamanda Hindistan Yarımadası'nın siyasi haritasındaki bölünme sürecine de geçişin başlangıcı sayılır. Bu bölünme nedeniyle emperyalizmin olumsuz etkileri Hindistan'da halklar arasında belirgin derecede hissedilir. İngilizlerin bırakmış olduğu yönetim boşluğu, hak sahipliği karmaşasına neden olur ve toplum içerisinde şiddet eylemleri başlar. Yaşanan kanlı olaylar, Pakistan-Hindistan sınırının her iki tarafında çözülmeyi bekleyen sorunları daha karmaşık hale getirir. Siyasi örgütlenmelerin birbirlerine karşılıklı olarak sağduyu çağrılarına rağmen, Ağustos 1947'den sonra milyonlarca insan, yanlış ülkede yaşıyoruz düşüncesi ile yola çıkarlar. Müslümanlar için doğru ülke Pakistan, Müslüman olmayanlar için de Hindistan olur. Böylece insanlık tarihinde en fazla şiddetin yaşandığı göç olaylarından biri gerçekleşir. Göç seçeneğinin Hindistan halklarının (Müslümanlar dâhil) önüne sürülmüş olması geniş ölçekli coğrafyada çok sayıda insanın yaşamını kaybetmesine neden olur. Yeni kurulan her iki ülkede farklı halk çoğunluklarının ayrıştırılması için sınırın karşı tarafından karşılıklı olarak Müslümanlar, Hindular ve Hindistan'ın diğer sakinleri arasından sayıları on dört ile yirmi milyonu bulan insanlar yeni ülkelere göç ederler/ettirilirlir. Hindistan kültür mozaiğinin bir paydaşı olan insanlar artık Hindistanlı ya da Pakistanlı olmakla beraber dinî kimlikleriyle daha fazla ön plandadır. Diğer taraftan Hindistan'dan Pakistan'a yeni vatan umuduyla gelen muhacir Müslümanlar, arzu ettikleri refaha ve mutluluğa ulaşamamışlardır. Daha iyi bir yaşama sahip olmak umuduyla yola çıkan insanlar aksine Pakistan'da göçmen kamplarında kendilerine yer bulabilmişler ve ummadıkları pek çok zorlukla karşılaşmışlardır. Bu bağlamda Nasir Kazmi (1925-72) de Hindistan'dan Pakistan'a göç eden bir şair olarak ilk eseri Berg-i Nê (1952)'de yer alan şiirlerinde Hindistan ve Pakistan'ın bölünme sürecinde yaşadıklarını/hissettiklerini kaleme almıştır. Şair, Hindistan Yarımadası'nın bölünmesinden önce de şiirler kaleme almasına karşın ününe 1947 yılından sonraki şiirleriyle kavuşur. Bu çalışmada şairin bölünme ve göç süreci ile ilişkili şiirlerinde yer alan gece motifi ele alınacaktır. Gece, Nasir Kazmi'nin çoğu kez acı veren ayrılık hikâyesini paylaştığı, yalnızlığını dindiren yol arkadaşı olmuştur. Onun şiirlerinde belirsiz, derin siyah gece motifi, karanlığıyla beraber, parıldayan umutlarının verdiği heyecanla teselli bulmasına işaret etmektedir. “Gece”, tabiat olayı olmanın ötesinde, Nasir Kazmi'nin şiirlerde insanî duyguların da ifade aracıdır. Şairin karmaşık ruh hali, acıları, geçmişe özlemi ve yalnızlığı “gece” motifi aracılığıyla verilmiştir.

Anahtar Sözcükler: *Nasir Kazmi, Pakistan, Hindistan, Bölünme, Göç, Gece*

Tevfik Fikret'in *Han-ı Yağma* Adlı Şiirinde Victor Hugo Etkileri

Esra Büyükşahin
Selçuk Üniversitesi/Türkiye
esrabuyuksahin@gmail.com

Öz

Modern Türk şiirinin ortaya çıkışında Fransız şiirinin rolü ve etkisi bugüne dek birçok araştırmacı ve eleştirmen tarafından ortaya konmuştur. Bu etki kimilerince Batı hayranlığı, milli özden kopma olarak; kimilerince de yaratıcılıktan mahrum, taklitçi, aşırı bir tutum olarak değerlendirilmiştir. Türk Şiirinin ve Edebiyatının modernleşme sürecinde ortaya çıkan bu etkinin Tanzimat sonrasının koşullar, durumlar, ilişkiler bütününden bağımsız değerlendirilemeyeceği ise yadsınamaz. Öğrenim yaşamı boyunca Fransız Dilini ve Edebiyatını yakından tanımış olan ve Türk Şiirinin modernleşmesi ya da *Batılılaşma*sının öncülerinden sayılan Tevfik Fikret'in şiiri de sözü edilen bu etkiyi yansıtmaktadır. Tevfik Fikret'in şiirindeki Fransız etkileri, şairin etkilendiği ya da ilham aldığı Fransız şairleri hakkında bugüne dek pek çok araştırma ve inceleme yayımlanmıştır. Şairin 1912 yılında kaleme aldığı, o yıllarda ülkenin içinde bulunduğu zor durumu anlattığı, devlet yöneticileri ile İttihat ve Terakki Cemiyetinin bu durum karşısındaki yozlaşmış ve menfaatçi tutumunu eleştirdiği *Han-ı Yağma (Yağma Sofrası)* şiiri de bu çalışmaların başlıca konularından olmuştur. Yapılan bu çalışmaların ortak sonucu ise Fikret'in bu şiirini Victor Hugo'nun *Joyeuse Vie* adlı şiirinden esinlenerek kaleme almış olduğu yönündedir. Çalışmaların genelinde iki şiir söyleyiş, sözcük, dize ve ton çerçevesinde ele alınarak karşılaştırılmış ve bu kapsamda aralarındaki benzerlik ve yakınlıklar saptanmıştır. Victor Hugo, devlet mülkünün imtiyazlı zümre tarafından yağma edilmesini ifade eden "sofra" eğretilmesine *Joyeuse Vie*'nin de içinde yer aldığı *Les Châtiments* (1853) adlı derlemesinde bulunan *Chanson, La famille est restaurée, L'Empereur s'amuse, Apothéose, L'histoire a pour égout des temps comme les nôtres* gibi diğer şiirlerinde de başvurmuş, sofraya eğretilmesine bu şiirlerde de *Joyeuse Vie*'ye yakın bir sözcük seçimi ve ton kullanarak yer vermiştir. Bununla birlikte, aynı eğretilmeye *Les Châtiments*'in yayımlanmasından on beş yıl önce, 1838'de yazdığı tiyatro oyunu *Ruy Blas*'ta da yer verdiği görülmektedir. Oyuna adını veren *Ruy Blas* adlı karakterin 3.perdenin 2. Sahnesinde bulunan tiradının Tevfik Fikret'in *Han-ı Yağma*'sına gerek ton gerekse sözcük ve dize bağlamında *Joyeuse Vie*'den daha çok yaklaştığı dikkat çekmektedir. Çalışmamızın amacı Tevfik Fikret'in *Han-ı Yağma* adlı şiirini Victor Hugo'nun yukarıda sözü edilen eserlerinden yola çıkarak öykünme, intihal, taklit ve yeniden yazma ilişkileri ve etki araştırmaları kapsamında değerlendirmek ve saptanan bu ilişkilerin Fikret'in şiirini hangi yönde ve ne ölçüde etkilediğini ortaya çıkarmaktır.

Anahtar Sözcükler: *Han-ı Yağma, Ruy Blas, Les Châtiments, Tevfik Fikret, Victor Hugo, Etki Araştırmaları*

Tarih Metni Olarak Şiir: Tang Şiiri Örneği Poem As a Historical Text: Tang Poetry

Gürhan Kirilen
Ankara Üniversitesi/Türkiye
kirilen@ankara.edu.tr

Öz

Eski Çin'de tarihin örtük anlatımı bir gelenektir. Dolaylı eylemin siyasanın özünü oluşturması gibi dolaylı anlatı da Çin tarih yazıcılığının en belirgin özelliğidir. Bu gelenek, kökeninde Konfüçyüs'ün derlediğine inanılan Bahar-Güz Yıllıkları metniyle başlayan bir üslubu devam ettirir. Buna göre örneğin hükümdarlar savaş kaybettiklerinde "kaçmaz" ancak "ava çıkarlar". O yüzden olaylar kayda geçirilirken merkezi otoritenin tasvip edebileceği biçimde evcilleştirilmeli ve örtük olarak verilmelidir. Metin yazarlığının örtük anlatı ve perdeleme alışkanlığı, edebiyatın diğer türlerinin ve özellikle doğası gereği mecazi üsluba açık olan şiirin işlevselliğini ve yaygınlığını olumlu yönde etkilemiş görünmektedir ve şiir bu şekilde Tang Dönemi'nin (MS 618 - 906) en seçkin edebi türü haline gelmiştir. Bu dönemde şiir yaşamın hemen hemen her alanında karşımıza çıkar; ziyaretler şiirlerle süslenir, mektuplar şiirlerden oluşur, şiirler hayatlara mal olur, hayat kurtarır ve tarihi olaylar şiirlere gizlenir. Aynı zamanda iyi birer şair olan devlet adamlarının, şiir vasıtasıyla kurduğu iletişim, kayda değer konu ve olaylar hakkında tarih metinlerinin dile getiremediği ayrıntıları dile getirirken, yalnızca iyi yetişmiş "ulema'nın anlayacağı derinlikte göndermelerle bezeli tasvir becerisi bilginin kaybolmasının önüne geçer. Zamanla gerçekçiliğe doğru çekilmekten kurtulamayan tarih metinleri, dile getirmenin 'sakıncalı' olduğu durumlarda olayların gerçek seyrine ilişkin ayrıntıları farklı metinlere dağıtarak -ya da hiç konu etmeyerek- geçirirlerken, şiirler yeri geldiğinde daha cesur olabilmektedir. Ancak şiirin kısa, öz ve dolaylı anlatı üslubu, Çincenin bakı belirsizliğiyle birleştiğinde "sadece bilenin anladığı" bir anlatı dünyası oluşturur. Burada Çince im ve işaretler, tarihsel sembolizm ve özel kavramlar yan yana devinirken, belirli olay ve gündeme dair birbiriyle ilişkili olan şiirlerin saptanması karşımıza ilk sorun olarak çıkar. Ne var ki Çince metin derleme ve kayıt alışkanlıkları, günümüz teknolojisiyle değerlendirildiğinde önümüze yeni bir imkanlar toplamı çıkmaktadır. Bu sayede günümüzden bin üç yüz yıl öncesinde yaşanmış bir olayın çeşitli yönleri, farklı kalemlerin tasvirleriyle bezenmiş şekilde canlı manzaralar karşımıza getirir. Bu sayede tarih metinlerinde belirsiz olan pek çok nokta ve boşluk doldurulmaktadır. Bu sunumda MS 720-724 yılları arasında Çin'in Tang yönetiminin Göktürk Devleti ve Türk kavimleriyle ilişkileri şiirler üzerinden anlaşılmasına çalışılacaktır.

Anahtar Sözcükler: *Tang dönemi, Şiir, Bakanlar, Hükümdar Xuanzong, Türkler*

Do not ask how? - A Critical Stylistic Approach to Sherko Bekas' poem "The Martyrs' Wedding"

Mahmood K. Ibrahim, Ulrike Tabbert
Imam J'afar Al-Sadiq University Kirkuk/Iraq
mahmood.kadir@sadiq.edu.iq
ulritab@gmail.com

Abstract

During the time of Ba'athist Iraq (1968-2003), an incident occurred in Kurdish poet Sherko Bekas' hometown Sulaimaniyah. Three students (Aram Muhammed Karim, Sardar Osman Faraj and Hiwa Faris Fayege) were shot dead on December 17, 1985 after they were arrested in front of their school for political reasons. Their deaths prompted Bekas to write his poem "The Martyrs' Wedding". In our paper, we approach the linguistic construction of the three martyred students by using the framework of Critical Stylistics (Jeffries 2010). This approach is a further development of a stylistic analysis of poetry and especially suited to detect ideological meaning in the text as Bekas used the art of poetic writing to express his political stance on the murders. Critical Stylistics formulates ten textual-conceptual functions of texts, among them naming and describing entities (e.g. the meaning created by Bekas' repeated use of "three" in pre-modifying positions when naming the students) which will be the focus of our analysis. Furthermore, we look at negation in this rather lengthy poem (922 words in the original, 1,252 words in the English translation of the poem by Ibrahim, calculated with AntConc), foregrounded most prominently in eleven repetitions of the phrase "Do not ask (how)". With this paper, we build on our earlier work on selected poems from Bekas' oeuvre (Ibrahim 2018, Ibrahim & Tabbert 2021a, Ibrahim 2021b).

Keywords: *Poetry, Stylistics, Iraq, Sherko Bekas*

Ritm ve Müzikalite Bağlamında Şiir

Hayrettin Rayman
Bağımsız Araştırmacı

hayrettinrayman42@gmail.com

Öz

Bildirimizin amacı; şiirde ahenk ve müzikalitenin nasıl sağlandığını belirtmek, güzel sanatların birer dalı olan edebiyat ile müziğin kesişme noktalarını ortaya koymaktır. Şiir estetiği üzerine yapılan tartışmalar Rönesans ile başlar. Toplumsal gelişmeye paralel değişim için Aristo'nun Poetika adlı eseri örnek gösterilir. Buna karşı çıkanlar, bir bakıma tartışmayı yönlendir. Hegel'e göre şiir estetiği, Platon'un idealar öğretisindeki "güzel"e dayandırılmaz. Bu estetik etkin olamaz. Francesco Robertello 1548'de yazdığı "Yazın Kuralları" adlı eseriyle Aristo estetiğine karşı çıkar. Robertello, "Gerçeğe benzerliği" sanatsal yaratış için zorunlu sayar. "Güzel", gerçekliktedir. Gerçek olmayan ya da gerçeğe benzemeyen hiçbir şey güzel değildir. Batı klasik okulu, akılcı felsefeye dayanırken, doğadan kaçır. Bunlara göre doğada güzellik yoktur. Doğa deyince onlar için insan doğası akla gelmektedir. Doğu'nun klasik şairleri, İran şairlerince üretilen imgeleri sanatsal yaratımın olmazsa olmazı kabul eder. İnsan doğası, aşkla sınırlandırılır. Bizde Divan Şiiri, Arap ve İran şairlerince üretilmiş biçimleri benimser. Kendilerinin konuları hiç olmamıştır. Eğer konuları olsaydı, bu konulara uygun yeni biçim arayışına girebilirlerdi. Divan şairi için "gazel" İran şairlerince üretilmiş mazmunlardır. Aşk için en iyi biçim gazeldir. Temel birim beyittir. Övgünün biçimi ise kasidedir. Divan şiirinin özel imgesi yoktur. Divan Edebiyatındaki güzel, yüzlerce yıl önce yaratılmış "Ortak Güzel" dir. Sevgili ortakdır. Klasikçiler, dış yapıyı, öncelikle konuya uygun olarak saptamış biçimlerde görür. Dış yapıyı uyakla güçlendirirler. İçyapıda ritim ise, seslerin, örgelerin, imgelerin tartımıyla sağlanır. Şiirsel deyiş, içyapı ile özdeştir. "Müzik", şiirsel deyişin en önemli ögesidir. Gerçekçiler, güzeli yaşamın içindeki her şey olarak görür. Sembolistlere göre şiirde resim ve müzik önemlidir. Ancak şiirsel yaratıda güzel "İmgelem zenginliği ve söyleyiştedir." Günümüzde, şiirin biçimi ve içeriği ile tartışmalar sürmektedir. 1940 kuşağı şiirdeki tartışmaları öz-biçim ilişkisine indirger. Şiirde öğreti mi, şiirsellik mi tartışması yapılır. 1970'li yıllarda ise aşk şiiri yazmak tepki ile karşılaşılır. Bugün artık şiirin eğitsel bir işleve sahip olmadığı, her şeyden önce bir söz sanatı olduğu anlaşılmıştır. Şiirin tek ögesi vardır, o da şiirselliktir. Şiir estetiğinde "güzel" söyleyiştedir. Söyleyiş de güzelliği sağlayan tek öge değildir. Şiirde, öz ile kurgu arasında uyum zorunludur. Söyleyişin müzikselligi, sözün şiirselliğini belirleyen en önemli öğedir. Dizenin müzikselligi, sözcükler arasındaki uyumda görülür (Timuroğlu,2013,389). Ondan daha önemlisi sözcüklerin ses değerleri arasındaki bağıntıda saklıdır. Örgelerin tartımı unutulmaz ama seslerin tartımı, müzikal etkiyi yoğunlaştırır. Seslerin kurguyla ve temayla bağıntısı ve bağlantısı dizenin ezgisel etkisini belirtmekte önemlidir (Timuroğlu,2013,390). Şiir sanatı, Aristo'dan Paul Valery'e kadar yükselip Roman Jakobson ve arkadaşlarınca zirveye çıkarıldıktan sonra poetika adıyla çağrılır. Şiir(poésie) sözcüğü, Grekçe Poesis eyleminden türemiştir. Bu sözcüğün aslı poiein'dir. Poète(şair), şiiri ortaya koyandır (Rayman,2010,s.14).

Anahtar Sözcükler: *Şiir, poetika, ritim, müzikalite, edebiyat*

Emevi Dönemi Arap Şiiri Türlerine ve Şairlerine Genel bir Bakış

Merve Küçükzoroğlu
Mardin Artuklu Üniversitesi/Türkiye
mervekucukzoroglu78@gmail.com

Öz

Arap şiiri geçmişten günümüze kadar pek çok merhaleden geçmiştir. Kabul gören görüşe göre bu merhaleler sırasıyla Cahiliye Dönemi, Sadru'l-İslam Dönemi, Emevi Dönemi, Abbasi Dönemi, İnhitat Dönemi ve Yeni Dönem'dir. Dönemlerin belirlenmesinde dini, siyasi, sosyal, toplumsal, coğrafi vb. pek çok faktör gözetilmiştir. Arap toplumu, cahiliye devrinde çöl ikliminin şekillendirdiği, kabileciliğin ve asabiyetin tahakkümünde göçebe bir hayat sürmüştür. Yaşanılan hayat tarzı şiire de yansımış, çöl tasvirlerinin ağırlıkta olduğu, kabile eksenli şiirler söylenmiştir. Zamanın yaygın dini inancının putperestlik olması, ahlaki bozulmayı tetikleyen adet ve geleneklerin yaygınlığı dönemin şiir anlayışında etkili olmuştur. İslamiyet'in zuhuruyla toplumun yaşayış tarzında önemli değişiklikler meydana gelmiştir. Kabilecilik ve asabiye, sapkın adet ve geleneklere son verilmiştir. İslamiyet'in getirdiği sınırlamalarla birlikte zevk, eğlence, içki gibi konuları işleyen şiirler azalmıştır. Kabileler arasında zaten var olan savaşlar fetih politikası sonucunda artmış, şairlerin ele aldığı konular daha çok yeni dinin yayılışını hızlandırmaya yönelik olmuştur. Çalışmamızın konusunu teşkil eden Emevi dönemi şiirinin, Sadru'l-İslam dönemini tamamlayıcı nitelikte olması beklenirken tam tersi bir tabloyla karşılaşmıştır. Hz. Osman döneminde başlayan ilk siyasi karışıklıklar daha sonraları büyük hadiselerin çıkmasına sebebiyet vermiştir. Halkın bu karışıklıklar neticesinde siyasi gruplara ayrılmasıyla cahiliye döneminde yaygın olan kabilecilik ve asabiyet anlayışı tekrar canlanmıştır. Sadru'l-İslam döneminde kavimler arasında hiçbir ayırım yapılmayıp her topluluğa eşit mesafede bir tutum sergilenirken, Emevi döneminde Arapçılık esas alınarak Arap olmayanlara farklı muamelede bulunulmuştur. Gösterilen zafiyetler bununla sınırlı kalmayıp ahlaki boyuta da taşmıştır. Refah seviyesinin yükselmesiyle birlikte insanlar eğlenceye meyletmiş, birtakım cahiliye adetleri yeniden gün yüzüne çıkarılmıştır. Diğer bir ifadeyle yaşanılan gelişmeler cahiliyeye dönüş niteliğinde olmuştur. Bahsi geçen değişimlerin şiirde de tesiri olmuş, cahiliyeden beri süregelen şiir türlerine yenileri eklenmiştir. Çalışmamızda Emevi döneminin siyasi, sosyal ve dini yapısına değinilerek bu yapının şiir türlerine etkisi üzerinden bağlantı kurulup dönemin şiir türleri hakkında bilgi verilecektir. Ardından dönem şairlerinin biyografileri ve çalışmaları hakkında malumat verilir dönemin değerlendirilmesi yapılacaktır. Yapacağımız çalışma ile Emevi dönemi Arap şiirinin ana hatlarını çizerek dönemin bir tablosunu ortaya koymayı ve ilim dünyasının istifadesine sunmayı hedeflemekteyiz.

Anahtar Sözcükler: *Arap Edebiyatı, Emevi Dönemi, Şiir, Şair*

Modern Arap Edebiyatında Düzyazı Şiir Formunun Yeri ve İlk Denemeler

Zafer Ceylan
Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi/Türkiye
zaferceylan@kmu.edu.tr

Öz

II. Dünya Savaşı'nı izleyen süreçte çağdaş Arap şiirindeki modernizmin karakteristik özelliği olarak görülen serbest veznin gelişimine ve benimsenmesine rağmen, bu moderniteye karakter katan ve XIX. yüzyıl Fransız şiirinin öncülüğünü yapmış Baudelaire, Saint-John Perse ve Mallarmé gibi isimlerin eleğinden geçerek kendi çerçevesini çizen düzyazı şiir olmuştur. Dünya edebiyatında düzyazı şiirin tarihi, genellikle, bu türü güncelleyip yaygınlaştıran ve daha tanınmış bir isim olan Baudelaire ile başlatılırsa da Aloysius Bertrand (1807-1841) gibi önemli bir öncüsünün olduğu da bilinir. Modern Arap şiirine bakıldığında, serbest şiire geçiş sürecinde yaşanan başkaldırının, 1960'lardan itibaren farklı boyutlar kazanarak kendisini dışa vurma yolu bağlamında düzyazıyı seçtiği görülür. Fransızca'da *poème en prose*; İngilizcede *prose poem*; Türkçede de daha çok *mensur şiir* olarak adlandırılan bu form, Arapçada *kasîdetu'n-nesr* (قصيدة النثر) ya da *el-kasîdetu'n-nesriyye* (القصيدية النثرية) başlığıyla kabul görmüş, onu tanımlamak için klasik Arap nesrinden, özellikle Kuran'ın icazı öğretisinden, açıkça faydalanılmıştır. Çünkü şairler, vezinlerden arınmış geleneksel uyak ve kafiyelerin gücüyle kendi asli dillerini ararken daha da gerilere dönmüş ve dilin kendisine verdiği en ilkel öz olarak ritmi ve ahengi bulmuşlardır. Arapça düzyazı şiir, artık her ne kadar normları bir istikrara kavuşmuş ve gelenekleri kökleşmiş olsa da, modern Arap şiiri içerisinde hiçbir zaman müstakil bir edebi tür olarak kabul görmemiştir. Bugünkü genç kuşak şairler, düzyazı şiire dair yenilikçi deneyimlerin can simidi gibi görünen kimi örnekler ortaya koyuyor gibi görünseler de bu türün en ihtişamlı dönemi Beyrut'taki *Şi'r Dergisi Topluluğu* nezdinde yaşanmıştır. Özellikle Yûsuf el-Hâl ve Adonis'in öncülüğünde bir ilerleme sağlayan Arapça düzyazı şiirin gücü, vezinli oluşundan değil, yakalamış olduğu ritim ve ahengi Arap dilinin kendi yapısı ve geçmişi içerisinde kurgulayabilmesinden ileri gelir. Bu çalışmada, düzyazı şiir formunun Batı'daki gelişimi kısaca özetlenmiş ve bu gelişimin Arap şiirindeki yansımaları irdelenmiştir. Özellikle Adonis, Yûsuf el-Hâl ve Unsî el-Hâc'ın 1950'li yılların sonu ile 1960'larda *Şi'r Dergisi*'nde bu form üzerine kaleme aldıkları açıklamalara, yapmış oldukları denemelere, çevirilere ve bizatihi kendi düzyazı şiir örneklerine odaklanılmıştır.

Anahtar Sözcükler: *Modern Arap Edebiyatı, Düzyazı Şiir, Adonis, Yûsuf el-Hâl, Unsî el-Hâc, Ritim*

Klasik Arap Edebiyatı Okumalarında Metodoloji Önerisi: Tezevvuk Metodu

İsmail Araz
Marmara Üniversitesi/Türkiye
ismailaraz64@gmail.com

Öz

Dil ve üslup özellikleri yönüyle üstün niteliklere sahip Kur'an'ın vahyedilmesiyle beraber VII. yüzyıl Arabistan'ında "beliğ ve fasih söz" anlayışı neredeyse yeniden şekillenmiştir. Farklı boyutlarda yapılan meydan okumaya kendilerini söz üretmede karşı konulamaz konumda gören dönemin Araplarının cevap verememeleri, Kur'an'ın haiz olduğu üstün dil ve üslup özelliklerini pekiştirmiştir. Üstünlüğün izah edilmesi amacıyla erken sayılabilecek bir dönemde İbn Abbas gibi müfessirler, Kur'an'a yönelik çeşitli yorum ve açıklamalarda bulunmuşlardır. Söz konusu yorum ve açıklamalar, Kur'an'da anlaşılmayan bazı ifadelerin hangi kaynaktan araştırılması gerektiği sorusunu da beraberinde getirmiştir. Bu bağlamda İbn Abbas'ın, Kur'an'ın daha iyi anlaşılması için işaret ettiği Arap şiiri, sonraki dönem müfessirlerinin temel kaynaklarından biri hâline gelmiştir. Özellikle fetihler ve tedvin faaliyetlerinin artmasıyla beraber daha önce ordugâh olarak faaliyet gören Kûfe ve Basra gibi şehirlerde artan ilmî hareketlilik, Kur'an'ın anlaşılmasında önemli rol üstlenen Arap şiiri alanındaki çalışmalara yansımıştır. Artan şiir rivayetleri, rivayetlerin tedvin edilmesi ve tedvin edilen rivayetlerin bazılarının şerh edilmesi bahsi geçen hareketliliğin bir parçasını teşkil etmektedir. Farklı çevre ve kültüre sahip yeni nesillerin varlığıyla beraber bir yönü Kur'an'ın daha iyi anlaşılmasına katkı sağlamak olan bu şiirlerin şerh ve izahına ihtiyaç duyulmuştur. Çok yönlü, bir yandan da zorunlu olan bu ilmî hareketlik, şiirde yer alan kelimelerin izah ve irabını yapan eserlerin verilmesine etki etmiş; aynı zamanda İbnü'l-Mukaffa', Câhız ve İbn Kuteybe gibi edebiyat âlimleri tarafından nesir eksenli edebiyat eserlerinin ortaya konulmasını sağlamıştır. Her iki türde verilen eserlerin genel anlamda temel ve ortak amacı ise ilahi kitabın dili Arapçanın daha iyi anlaşılması olmuştur. Bu açıklamalardan anlaşıldığı üzere klasik dönem, şiir antolojileri ve edebiyat eserleri yönüyle zengin bir dönemdir. Ancak ne yazık ki bu dönem eserlerinin anlaşılması, müelliflerin zihin dünyasının idrak edilmesi ve görünenden hareketle görünmeye ulaşmak gibi hususlarda günümüz okuyucu ve araştırmacılarının bir kısmı metodoloji sancısı çekmektedir. Bu ise ilmî araştırmalarda beklenen verimin alınmamasına sebep olmaktadır. Metinlerin anlaşılması ve anlamlandırılması sürecinde ortaya çıkan problemlere atıf yapan bu çalışma, klasik dönemde yer alan şiir ve edebiyat eserlerinin, pratik yönü klasik döneme kadar götürülebilen ve "metinlerin tadılarak etraflıca okunması" şeklinde özetlenebilecek tezevvuk metodu kapsamında nasıl okunması gerektiğine dair öneriler sunmaktadır. Tezevvuk metodunun usul ve esaslarının daha çok şiir eleştirisi ve İ'câzü'l-Kur'ân eksenli eserlerde yer alması, çalışmanın klasik döneme odaklanmasını gerektirmiştir. Bununla beraber günümüz araştırmacılarının, kökü klasikte olan metodu bilimsel veriler ışığında günümüz okuyucusuna nasıl aktarmaları gerektiğine dair ayrıca bazı önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Sözcükler: *Arap Şiiri, Tezevvuk Metodu, Edebiyat, Edebî Zevk* Bin Bir Gece

Masallarının Modern Arap Tiyatrosu Üzerindeki Etkisi

Adem Doğan
Bingöl Üniversitesi/Türkiye
ensar.1980@hotmail.com

Öz

Arap kültür, sanat ve edebiyatında geçmişten modern döneme kadar oluşan birikim Batıdan alınan bazı değerlerle buluşturularak yeni bir sentez oluşturulmuştur. Modern Arap edebiyatını da özellikle ilk dönemlerinde derinden etkileyen bu zengin birikim arasında Eyyâmü’-‘Arab’ta anlatılan kıssalar, K.Kerim’de anlatılan kıssalar, *Bin Bir Gece Masalları*, *Kelîle ve Dimne*, Halk hikâyeleri, Seyahatnameler, Makâme türü eserler ve Cahiliye döneminden modern döneme kadarki klasik Arap şiiri gibi unsurlar sayılabilir. Modern Arap edebiyatında kalem oynatan yazarlar özellikle neo-klasik dediğimiz ilk dönemde yüzlerini geçmişten gelen bu zengin mirasa çevirmişlerdir. Arap ülkelerindeki Batı kültürünün etkisi, genelde Suriye’nin Hıristiyan azınlıklarında ve Kahire’de görülmüştür. Özellikle Mısır, hidivlerin kısmı hoşgörülerini sayesinde adeta bir cazibe merkezi haline gelmiştir. Bu dönemde Batıdan yapılan tercüme ve uyarlamalar Batı kültür ve edebiyatının tanınmasını sağlamış, daha özgün eserler ortaya konulmasının ilk aşamasını oluşturmuştur. Böylece Batı tarzı roman, hikâye, tiyatro ve deneme benzeri yeni türlerde eserler verilmeye başlanmıştır. Bu dönemin başında geleneksel ve modern unsurlar iç içe varlıklarını sürdürmüşlerdir. Kurgu söz konusu olduğunda böyle bir canlanma için emsaller ve modeller arayışında daha önceki Arap nesir geleneğinin araştırılmasını içeriyordu. Her ne kadar roman ve hikâye için *Bin Bir Gece Masalları* zengin bir içerik olarak tercih edilmesi gereken bir miras olarak görülse de bu kaynak popüler kültürün bir mabeyi olarak görüldüğünden kabul edilmedi. Bunun yerine bu türlerde dil ve edebi açıdan daha yüksek bir kaynak kabul edilen “makame” türü çalışmalar tercih edildi. *Bin Bir Gece Masalları* zengin içerikleriyle ancak tiyatro türü çalışmalarda kendine yer bulabildi. Arapça asıl adı “*Elf leyle ve leyle*” olan bu masal külliyyatı, bir çerçeve hikâye içerisinde yer alan pek çok tâli hikâyeden meydana gelmiştir. Külliyyatta 264 masal bulunmaktadır. Bin bir gece masallarının menşei, yazarı ve ne zaman yazıldığı öteden beri konu ile uğraşan âlimleri meşgul etmiş, fakat henüz kesin bir sonuca varılamamıştır. Masallardan bir kısmının Arapça’ya, Farsça “Hezâr Efsâne” (bin masal) adlı bir külliyyattan geçtiği tahmin edilmektedir. Çerçeve masalın kahramanlarının adları gibi diğer masalların birçoğunda İran kültürüne ait ad ve özelliklerin bulunması da bunu göstermektedir. Bunun dışında Hint kaynaklı masallar, Hârûnürreşîd (786-809) devrine ait Bağdat menşeli masallar ve Fâtımîler ve Memlûkler devrinde Mısır’da külliyyata ilâve edilen masallar bu zengin kaynağın diğer kaynakları arasında sayılabilir. Bu zengin içeriği nedeniyle Modern Arap tiyatrosunun kurucusu olarak kabul edilen Mârûn en-Nakkâş tiyatrolarını oluştururken *Ebu’l-Hasan el-Muğaffel* adlı tiyatrosunun konusunu buradan seçmesi sonraki tiyatro yazarları için bir örnek teşkil etti. Kendisinden sonra Suriye tiyatrosunun öncüsü sayılan Ebû Halîl el-Kabbânî de bazı tiyatrolarının konusunu buradan seçmeyi tercih etti. Daha sonra Sa’dullâh Vennûs, Tefvik el-Hakîm, Alfred Farag gibi oyun yazarları da zaman zaman bu mirasa başvurmuşlardır.

Anahtar Sözcükler: *Modern, Edebiyat, Arap, Tiyatro, Bin Bir Gece Masalları*

Decolonizing the Body in *Scarlet Sister Mary*

Hediye Özkan
Aksaray Üniversitesi/Türkiye
ozkanhediye212@gmail.com

Abstract

As an American southern writer, Julia Peterkin depicts a South Carolinian community known as the Gullah people in *Scarlet Sister Mary* (1928), where she covertly portrays the physical, emotional, and psychological ordeals in her life by blending it with that of the Gullahs' within a fictional plantation setting. Addressing the questions of agency and hegemony, colonization and decolonization of body, and individuality and community in the narrative, Peterkin negotiates her status as a white southern plantation mistress, struggling in the immediate contexts of the political and social realities of the early twentieth century. The traditions and folk culture of the Gullah people provide a literary space and liberty for Peterkin who is able to abandon her whiteness and gains a new identity with the protagonist Sister Mary. Being the mouthpiece of the author, Sister Mary allows Peterkin to criticize ethnocentric and patriarchal culture and emphasize the idea that women should have the control over their own bodies. Sister Mary's disregard for men in the narrative undoubtedly resonates with Peterkin's resentment of the men, particularly her plantation owner husband and doctor father who agreed to sterilize Peterkin without her consent after the birth of her first child. I argue that through Sister Mary's fecundity and apathy for men, Peterkin reclaims her fertility, voice, and autonomy taken from her by male authority. Depicting Mary in a constant cycle of childbearing is a veiled response of Peterkin to castration and violation of the integrity of woman's body. Discussing Helen Cixous's ideas about female body, motherhood, and writing, this paper examines the decolonization and regeneration of body to deconstruct and destabilize patriarchy and socially constructed female roles.

Keywords: *Southern Literature, decolonization, woman's body, motherhood*

“[W]olves are less brave than they seem”: An Archetypal Analysis of Angela Carter’s “The Werewolf” and Ursula Le Guin’s “The Wife’s Story”

Esra Ünlü Çimen
Çankırı Karatekin University/Turkey
esraunlu@karatekin.edu.tr

Abstract

The wolf, which appears in literary works such as fairy tales, is generally associated with violence, aggression and ferociousness. Angela Carter, known for her interest in fairy tales composed by Charles Perrault in the seventeenth-century, published “The Werewolf” in the short story collection, *The Bloody Chamber* in 1979. In this story, which is generally regarded as a feminist rewriting of Perrault’s “Little Red Riding Hood”, a little girl comes across a wolf in the forest which is soon revealed to be her grandmother. At the end of the story, Carter portrays the grandmother as the victim of her grandchild, and in this way, I argue that she puts into question the so-called Western binary between innocence-experience and good-evil. Ursula Le Guin in “The Wife’s Story”, published in the story collection *The Compass Rose* in 1982, portrays a society in which man is ostracized and destroyed by wolves. Like Carter, Le Guin does not portray the wolf as a fierce, aggressive animal. By contrast, the wolf in her story is at a higher level of consciousness than man because of its connection to nature. By privileging the wolves over a human being, Le Guin, this paper argues, challenges the supposed binary between man-animal and culture-nature. Although both stories attribute the wolf image a positive identity as opposed to the traditional representations and abound in archetypal meanings and symbols related to this image, these meanings and symbols seem to have been ignored in earlier studies. Therefore, focusing on the wolf image on a comparative basis, this study offers a Jungian archetypal analysis of both stories to find out how they subvert the dichotomies of innocence-experience, good-evil, man-animal and culture-nature.

Keywords: *archetypes, the wolf, the werewolf, “The Werewolf”, “The Wife’s Story”*

Identity, Ethnic Conflict and Gendered Violence in Khaled Hosseini's *The Kite Runner* and *A Thousand Splendid Suns*

Md Abu Shahid Abdullah
East West University
sabdullah@ewubd.edu

Abstract

In the political and social turmoil of the past three decades, Afghan writers have created a body of almost a homeless literature, which portrays the predicament of their countrymen—both male and female. Novels in Afghanistan depict the social, political and personal realities in full detail. My presentation aims to portray the ethnic conflict, violence against women and the notion of individual, cultural and national identity in Khaled Hosseini's *The Kite Runner* and *A Thousand Splendid Suns*. In *The Kite Runner*, the author shows the cultural clash between different characters based on ethnic discrimination. The Hazara, a minority group in Afghanistan, is hated by every Pashtun. Even, the Taliban killed the Hazara people and took their children to orphanages. This ethnic discrimination creates and legitimises Amir's own sense of superiority and his act of injustice to his friend Hassan, a Hazara boy. *A Thousand Splendid Suns* portrays the marginalisation of women thorough various social, political and religious constraints placed upon them and in during violent situations like the Soviet occupation and the Civil War under the dictatorship of the Taliban. The novel follows the lives of two female characters Mariam and Laila who are tortured physically, sexually, and emotionally by their husbands which make them lose hope in life and create a sort of identity crisis in them. Apart from this, Hosseini's both novels shed light on a series of war, bombing, destruction, and struggle for survival, and show the impact of these events on the life and identity of the Afghan people, particularly Afghan women.

Keywords: *Identity, ethnic conflict, gendered violence, patriarchy*

Georgios Viziinos'un "Annemin Günahı" adlı Öyküsünde Taşranın Kronotop Kavramı Bağlamında Değerlendirilmesi

Özlem Atay
Ankara Üniversitesi/Türkiye
ootay@ankara.edu.tr

Öz

Edebi anlatılarda coğrafya üzerine eklenen mekanlar, karakterler ve onlara ait izler şüphesiz ki bir bağlantı içinde ve etkileşim halindedir. Keskin sınırlarla belirlenmiş taşra ise Çağdaş Yunan Edebiyatında şehirden ziyade kırsala özgü gelenek ve göreneklerin edebiyatta gösterimi olan Yunanca da İthos (gelenek-görenek,) (Grafia) yazım anlamlarına gelen kelimelerin birleşiminden oluşan itografik anlatıda kendisine yer bulur. Çalışmanın konusunu oluşturan Georgios Viziinos'un "Annemin Günahı" adlı öyküsü merkezden uzaklaştıkça, yaşam alanını kapsayan çemberin daraldığı Yunan taşrasında, bir Trakya kasabasında geçmektedir. Öyküdeki yer ve mekanlar karakterlerin özgürlük alanını kuşatan bir imaj çizer. Karakterlerin özgürlük alanı adım adım kuşatılır bunun neticesinde karakterler sıkışmış alanda kendi varlıklarını gerçekleştirmek ve kanıtlamak ihtiyacıyla üyesi oldukları toplum tarafından belirlenmiş yazısız kurallara riayet ederek yaşamlarını sürdürür. Gündelik hayat, gelenek ve görenekler bir çemberin içine yerleştirilir, Despinio eş ve anne olan bir kadın olarak bu çemberin merkezinde yer almaktadır Zamanla taşranın sebep olduğu yoksunluklar arttıkça, çemberde yer alan gündelik hayat mekanları, kasvet mekânlarına dönüşür ve içinde yaşayan karakterleri de kasvetine ortak eder. Karakterler büyük bir çıkmazda hissettirilerek görünmez duvarlara çarpıp, bir çıkış yolu arar. Pek çok kez farklı çıkış yolları sunulsa da hiçbiri gerçek bir çözüm sunmaz. Despinio bir ömür boyu kalbinin en saklı yerinde taşıyacağı günahın affı için anlatı boyunca pek çok bedel ödemeye hazırdır. Günahın ödenmesi aşama aşama, fakat her seferinde daha da artan bir bedelle, yaklaştıkça uzaklaşılan bir hal alan kurgu içinde okura sunulur. Fakat yolculuğun sonunda ilahi olanı sembol eden makamdan alınan af dahi Despinio'nun kendisi ile olan hesaplaşmasını bitirmez. Anlatı boyunca zaman, taşrada bir anın içinde asılı kalmış ve kendini yineleyen bir ritim içinde ilerler. Bu akmayan zamanın içinde olaylar her seferinde kendini yineler, devamlılığın yerini tekrarlar alır. Çalışmada zaman ve mekanın, başka bir formda tanımlandığı taşra ve onun kalp atışlarını oluşturan ritimlerin analizi Baktin'in kronotop kavramı üzerinden incelenecektir.

Anahtar Sözcükler: *Çağdaş Yunan Edebiyatı, Taşra, Edebiyatta Mekan, Kronotop, Georgios Viziinos*

Haldun Taner'in "Küçük Harfli Mutluluklar" Adlı Öyküsü'nün Goldmann'ın Oluşumsal Yapısalcı Yöntemiyle İncelenmesi

Alper Beyhan

alperbeyhan14@gmail.com

Öz

Farklı edebî türlerde eserler veren Haldun Taner, Türk öyküsünün önemli kalemlerinden biridir. Edebiyatın yüzünün topluma dönük olmasına, toplumdan uzak edebiyatın yarım kalacağına inanan yazar, bu doğrultuda gerek öykülerinde gerek tiyatro eserlerinde toplumsal konulara ağırlık vermiştir. Haldun Taner, 1983 yılında yayımlanan *Küçük Harfli Mutluluklar* adlı öyküsünde de topluma odaklanmış, başkahramanın bir günlük yaşamı üzerinden Türk toplumundan farklı kesimleri bir araya getirmiş, bu bağlamda anlatı dönemi ile ilgili açık ve örtülü olmak üzere birtakım anekdotlara yer vermiştir. "Küçük Harfli Mutluluklar" hem bu yönüyle hem de Haldun Taner'in sanat görüşünü yansıtmaya bakıldığında Lucien Goldmann'ın geliştirdiği "Oluşumsal Yapısalcı" yöntemle incelenmeye uygun bir eserdir. Goldmann'ın 1950-1970'li yıllarında geliştirdiği *Oluşumsal Yapısalcılık*, edebî eseri incelerken yapısal özellikler kadar eserin oluşumuna etki eden faktörleri de dikkate alır. Goldmann, edebî esere "kollektif bilincin bireysel bilinç aracılığıyla dile getirilmesi" olarak bakar. Yazar tarafından üretilen eserin arka planında toplumsal unsurların olduğuna dikkat çeken Goldmann'ın metodu, edebî eseri incelerken ekonomik, kültürel, siyasal ölçütleri dikkate alması bakımından edebiyat sosyolojisi araştırmalarında kullanılan metotlar arasında önemli bir yere sahiptir. Oluşumsal Yapısalcı metotta, edebî esere bütünlükçü bir bakış açısıyla yaklaşılarak iki aşamalı inceleme yapılır: Anlama ve açıklama aşamaları. İçkin çözümleme de denilen anlama aşamasında eserin formuyla ilgili yapısal özellikleriyle beraber toplumsal yapı ve ilişkiler de incelenir. Açıklama aşaması bir diğer deyişle aşkın çözümleme safhasında ise yazarın yaşadığı dönem ve sanat anlayışı, eserin oluşumunda etki eden faktörler incelenir ve simgesel çözümleme yapılır. Çalışmamızın giriş bölümünde Haldun Taner'in öykücülüğü üzerinde durulmuş ve Lucien Goldmann'ın *Oluşumsal Yapısalcı* metodu açıklanmaya çalışılmıştır. Anlama aşaması bölümünde öykünün anlatıcı, kişiler, zaman, mekân unsurları ile toplumsal yapı ve ilişkiler incelenmiştir. Açıklama aşaması bölümünde ise öykünün oluşumuna etki eden yazarın yaşam öyküsü, sanat anlayışı üzerinde durulmuş ve eseri meydana getiren toplumsal unsurlar incelenmiştir. Öykünün yüzeyde kalan anlamının dışındaki derin anlamda, yazarın vermek istediği mesaj simgesel çözümleme başlığıyla açıklanmıştır. Sonuç bölümünde elde ettiğimiz bulgular ışığında genel değerlendirme yapılarak çalışma sonlandırılmıştır.

Anahtar Sözcükler: *Haldun Taner, Öykü, Küçük Harfli Mutluluklar, Lucien Goldmann, Oluşumsal Yapısalcılık*

Yapısal Folklor Kuramı Bağlamında Masalarda Değerler Eğitimi

Ayşegül Gökçer

aysegulcelik80@hotmail.com

Öz

Masallar, halkın kültürel belleğinde yer edinmiş, kültürel unsurları ve eğitici değerleri taşıyan halk anlatılarından. Nesiller boyu kültürel bellekte varlığını koruyan masallar zaman içerisinde yazıya da aktarılmış hem yazınsal metin hem de sözel anlatıda yerini korumuştur. Masallar ister sözel ister yazıya aktarılmış olsun kültürel bellekte toplumların eğitilme ihtiyaçlarını gideren işlevsellikte olmaya devam etmiştir. Bu bağlamda bireyin yetişmesinde ve toplumların sürerliliklerinde etken bir rol oynayan değerler eğitiminin aktarılmasında masalların eğitici işlevinin de rol oynadığını düşünmekteyiz. Bireyin aileden sonra sosyalleştiği ilk alan olan okullar, değerler eğitiminin verilmeye devam edildiği bir alan olarak karşımıza çıkar. Öğrencilerin hayal gücünün gelişmesini sağlayan ve hayal güçlerini geliştirirken içerisinde saygı, sevgi, iyilik vb, değerleri barındıran masalların bu değerlerin verilmesi açısından bu alanlarda işlevselliğine uygun olarak kullanılmasının yararlı olacağı kanaatindeyiz. Bu nedenle bu çalışmamızda iki farklı kültürden birer masal ele alarak değerler eğitiminde farklı kültürlerdeki masalları aynı işlevsellik çerçevesinde değerlendirmeye çalışacağız ve V. Propp çözümlemesine göre masalların şemalarını oluşturacağız.

Anahtar Sözcükler: *Masal, değerler eğitimi, Propp çözümleme*

N. Gogol'ün “Burun” Adlı Öyküsünde Gülmece Unsurları

Pınar Turan Özdemir
Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi/Türkiye
pinarturan7@gmail.com

Öz

Gülmece, birçok disipline konu olmuş, araştırılmış, hakkında kuramlar yazılmış bir kavramdır. Aristoteles (M.Ö. 384-322)'den itibaren komedyalarda, şenliklerde, eleştirel bir tavırla hayat bulan kavram, İngiliz edebiyatçı Geoffrey Chaucer (1340-1400), İtalyan yazar ve şair Giovanni Boccaccio (1313-1375)'un eserleriyle pekişmiş, Rönesans döneminde François Rabelais (1483-1553), William Shakespeare (1564-1616) ve Miguel de Cervantes (1547-1616) ile şaha kalkmış, daha sonraki yıllarda **Caste, Gender, an** Moliere (1622-1673), Charles Dickens (1812-1870), Bernard Shaw (1856-1950), Anton Çehov (1860-1904) ve Nikolay Gogol (1809-1852) gibi usta yazarların eserleri ile en parlak yıllarını yaşamıştır. Gülmece, Sigmund Freud, Henri Bergson, Thomas Hobbes, Mihail Bahtin ve John Morreal gibi filozof ve edebiyat teorisyenleri tarafından da “Üstünlük”, “Uyumsuzluk” (zıtlık) ve “Boşalma” (rahatlama) gibi kuramlar üzerinden de incelenmiştir. Söz konusu kuramlar, gerek psikolojide, gerekse edebiyat sanatında oldukça büyük bir rol oynamaktadırlar. Konu edebiyat olduğunda gülmece yazar tarafından bilinçli bir şekilde seçilmiş bir aktarım yöntemi olduğunu söylemek mümkündür. Yazarlar, okuyucuyu ya da izleyeni etkilemek, gerektiğinde şok etmek, düşündürmek ve sorgulatmak amacıyla *alay etme, eleştirme, kahkaha, alçalma, abartma* gibi gülmece unsurları kullanabilirler. Örneğin küçük şeylerden büyük şeylermiş gibi söz etmek *abartma* yöntemidir. Abartma uzadığında ya da özellikle sistemli olarak yapıldığında komik olur ve gülmece gerçekleşir. Böylelikle bir aktarım yöntemi rolünü tamamlamış olur. Söz konusu aktarım okuyucu için oldukça çarpıcıdır. Rus edebiyatının usta kalemi Nikolay Gogol, eserlerinde yukarıda adı geçen gülmece unsurlarından yararlanarak gülmedeki başarısını kanıtlamıştır. Gogol gülmece unsurlarını eserlerinde katman katman işleyerek alay etmek ve eleştirmek istediği kesimlere, kişilere nokta atışı yapmıştır. Halk kültüründen beslenerek eserler üreten her yazarda olduğu gibi Gogol'ün gülmece evrenselliği, özgürlük ve halkın gayri resmi gerçekçiliğiyle bağlantılı olması gibi birtakım unsurlar da yer almaktadır. Bu çalışmada Gogol'ün ilk kez 1836 yılında ünlü Sovremennik dergisinde yayınlanan “Burun” adlı öyküsü, gülmece bağlamında adı geçen alay, alçalma, abartma gibi unsurlar göz önünde bulundurularak incelenecektir. Öyküde grotesk bir ögeye dönüşen memur Kovalev'in kaybolan burnu, dönemin Rus toplumunun özlemlerinin, ruh sıkıntılarının, ezilmişliklerinin ve çarpık düşüncelerinin trajikomik bir simgesi olarak kullanılmıştır.

Anahtar Sözcükler: 19. yy. Rus Edebiyatı, Gogol, Burun, Gülmece, Mizah

Unreliable Narrators in Jeanette Winterson's *The Passion*

Şebnem Düzgün

The University of Southampton/ United Kingdom, Ankara Science University/Turkey

duzgunsebnem@gmail.com

Abstract

Jeanette Winterson's *The Passion* (1987) is a historiographic metafiction, a term used by Linda Hutcheon, which challenges the traditional historiography favouring objectivity, absolute truths, and the segregation between fact and fiction. In the novel, fact and fiction are blurred by Henry and Villanelle, the main narrators, to show that history is reconstructed and cannot be narrated from a purely realist or objective point of view since each narrator evaluates the past from their own individual perspectives. Moreover, the narrators juxtapose real and fictional events while reconstructing the past. Henri mentions such historical figures and events as Napoleon, his wife Josephine, French Revolution, and Napoleonic Wars, but his narrative has also personal, fictitious elements as he claims that he can hear the dead talking. Villanelle also merges her metafictional story about her heart she left at her lover's house with such historical stories about Bonaparte and the invasion of Venice in 1797. Moreover, Henry's admiration for Napoleon prevents him from adopting an objective attitude while recording history, and he tends to idealize Napoleon as a great leader. Removing the distinction between formal and personal histories, both the male and female narrators convey conflicting, multiple facts through adopting an individual, emotional tone. Henry and Villanelle also distort the chronological order used in traditional historiography by configuring the past, present, and future within a unified temporality. Using self-reflexive, unreliable narrators, which is a method of historiographic metafiction, the novel makes the reader notice that history, as well as fiction, is constructed by human beings so there is no absolute truth, and temporal divisions are illusionary. This work aims to show that the line between reality and fiction is obscured by unreliable narrators in Jeanette Winterson's *The Passion* to challenge the traditional historiography that is based on hierarchy, reality, and objectivity through mentioning mostly Linda Hutcheon's discussions on historiographic metafiction.

Keywords: *Jeanette Winterson, The Passion, unreliable narrators, Linda Hutcheon, historiographic metafiction*

The Systematization of Rape Culture in *The Handmaid's Tale*

Muzaffer Derya Nazlıpınar Subaşı
Kütahya Dumlupınar University/Turkey
derya.nazlipinar@dpu.edu.tr

Abstract

Even in the twenty-first century, in which more tolerance and democratic values are expected, women are still subject to various kinds of violence that range from street harassment, image-based abuse to sexploitation and rape. According to World Health Organization, one in three women worldwide have experienced violence, at least once in their lifetime. In spite of the increasing focus on prevention, the most significant challenge remains for women, which is the persistence of patriarchal norms and constraints that perpetuate negative stereotypes and violence against women. These practices and false images have become so deeply entrenched in public life, news/media, fiction and discourse that *men's* violence against women has been internalized and even socio-culturally normalized and/or legally accepted in some societies. Therefore, this violence rooted in patriarchal masculinities contributes further to the risk to women and gradually it sets the stage for a rape culture. This rape culture keeps its existence using phallogocentric language that objectifies female bodies and glorifies sexual violence. Blaming and shaming the *victims*, the hegemonic masculinity adopting rape culture seeks the ways for delegitimizing rape and extending the scopes and definitions of consensual sex. Those pervasive ideas centered on women's objectification and domination are portrayed in literary works. *The Handmaid's Tale* (1985) by Margaret Atwood, a Canadian prolific novelist and critic, is one of those works that depicts the sufferings of women under a theocratic regime that applies a systematic and state-sanctioned rape to enable reproduction. Within this respect, in this study, I have aimed to reveal how hegemonic masculinities use their power to create alternative truths and discourses, and even subvert religion to justify their continuous surveillance, sexual violence and systematized rape by depending on feminist criticism and perspectives concerning women's degradation in a rape culture.

Keywords: *The Handmaid's Tale, Rape Culture, Hegemonic Masculinity, Feminist Criticism, Men's Violence, Sexploitation*

A Social Plague: Comparative Analysis of Orphans in Literature

Senem Üstün Kaya
Başkent Üniversitesi/Türkiye
efesenem@yahoo.com

Abstract

The number of orphans in the world is increasing dramatically as a social plague due to wars, economic instabilities and parental issues. Any child, who grows up without a parental support and a safe environment, is literally considered an orphan. In order to raise the social awareness for the conditions of orphans in society, artists carry a moral burden to reflect the sufferings of these lost children through their art. In world literature, many authors have tended to depict the struggles of orphans in search of identity, emotional security and belonging. Orphan narratives have been one of the most noteworthy topics in world literature and orphan figures are used as archetypes both to underscore orphanhood in society and to awaken the attention of readers to the pathetic conditions of orphans with sympathy and sentimentalism. The recurring motif of 'orphans' provide authors possibilities to both criticize the societies and attract the attention of the readers with sympathy and sentimentalism. Although there are several studies and researches based on the depiction of orphans in literature, this study aimed at investigating how orphan figures struggle with the psychological distress, social isolation and emotional alienations in Turkish and western literatures. Within this scope, certain texts, chosen from western literature and Turkish literature, were examined for a comparative analysis. Based on the findings of the analysis, the study concluded that although written in different periods and in different cultures, orphan narrative is preferred by many writers to underscore orphanhood as a social plague, which needs to be improved for prosperous nations.

Keywords: *Orphans; archetype; western and Turkish culture; comparative analysis; social plague*

**Fluids, Cages and Boisterous Femininity: The Grotesque Transgression of Patriarchal Norms in
Angela Carter's *Nights at the Circus***

Md Abu Shahid Abdullah
East West University
sabdullah@ewubd.edu

Abstract

The presentation will show that in *Nights at the Circus*, Angela Carter's use of the themes of food consumption and excrement operate as both a grotesque means of emancipation from a feminine point-of-view, and a carnivalesque challenge to subversive patriarchal norms and deconstruction of arbitrary patriarchal hierarchies. By turning the simple act of eating into boisterous spectacle and by handling a bottle of champagne and water hose in a disturbingly masculine manner, Fevvers transgresses the boundary between masculinity and femininity, sheds the patriarchal constraints imposed upon femininity, and thus achieves agency and emancipation. Since she is not able to acquire biological signifier of masculinity, she achieves the transgression of the binary entirely through the performative carnivalesque. The presentation will also discuss that the overflowing nature of grotesque femininity (both physical and behavioral) enables the female characters to speak and act at their own will, and thus performs as a means of critiquing Victorian patriarchal cultural norms. Ultimately, Carter's text is one which interrogates the naturalised hierarchy that is patriarchy in an attempt to render femininity not simply "a bird in a gilded cage" rather an agent for change.

Keywords: *The carnivalesque, Masculinity, Grotesque femininity, Patriarchal constraint*

A.S.Puşkin'in Yevgeni Onegin Adlı Eserinde Mitolojik İmgelerin İşlevselliği

Rahman Özdemir
Atatürk Üniversitesi/Türkiye
ozdemirahman@gmail.com

Öz

İnsanlığın ortak değeri olarak mitoloji ve edebiyat arasındaki bağ yüzyıllara dayanmaktadır. Modern dünyada edebiyat diye adlandırılan disiplinin özünü insanlığın dünyayı anlamlandırma gayretleri çerçevesinde ortaya koydukları ilk ve ilkel düşüncelerini yansıtan mitlerde görmek mümkündür. Yaşama, insana, doğaya ve dahi pek çok beşerî ve tabiat unsuruna bir izah getirmeyi amaç edinen mitler, varlık dünyasına nizam kazandırdığı gibi, bu dünyayı yönlendiren bir görev de üstlenmiştir. Hayatı bir sistem içerisinde algılayabilme ve anlatabilmeyi hedefleyen edebiyatın da bu noktada mitoloji ile çok yakın bir ilişkisi söz konusudur. Bundan dolayı farklı milletlerin yazın dünyasında mitolojik imgelere yer verildiği görülmektedir. Yazar ve şairler mitolojik imgeleri kullanarak sanat anlayışlarına nitelik kazandırmayı, eserlerinin tematik yapılanmasını derinleştirmeyi hedefleyerek, bu imgelere işlevsel bir rol verir. Bu bağlamda çalışmamızda Rus edebiyatının kurucusu olarak kabul edilen A.S.Puşkin'in "Yevgeni Onegin" adlı eserindeki mitolojik imgelerin işlevselliğini değerlendirmek amaç olarak belirlenmiştir.

***Anahtar Sözcükler:** A.S.Puşkin, Yevgeni Onegin, mitolojik imgeler, işlevsellik*

Stoa Felsefesi Bağlamında Anton Çehov'un "Deliler Koğuşu"

Nazan Coşkun
Artvin Çoruh Üniversitesi/Türkiye
nazan_coskun@artvin.edu.tr

Öz

Hellenistik dönemin önde gelen felsefi ekollerinden olan Stoacılığın temel düsturlarından biri uzlaşmadır. Yaşamın temel amaçlarından birinin uzlaşma olduğunu varsayan Stoacı düşünce çerçevesinde insan; varoluşsal koşullarıyla, yazgısıyla, doğayla uyum içinde yaşmalıdır. Bu uyumu ve uzlaşmayı sağlayacak ana unsur ise akıldır. Zira Stoacı akıl; değiştirilemeyen olaylara karşı uygun tutum oluşturabilen böylece eylemleri etkisiz hale getirebilen bir akla gönderme yapar. Stoacı akılda özgürlüğün özünü insanın değişmeyen doğa kanunlarına tabi olması oluşturur. Bu bağlamda Stoacılık bir tür rasyonalizm ruhu, onun yazılı olmayan ahlakıdır denilebilir. Zira kişi, kendi iradesiyle herhangi bir şeyi gerçekten değiştirecek güce sahip değilse, buna karşı en iyi çözüm değiştirmeye gücümüzün yetmediği şeyi kabul etmeyi öğrenmek veya ona kayıtsız kalmaktır. Peki, Rus edebiyatında "ümitsizliğin şarkıcısı" olarak yer edinen Anton Çehov'un (1860-1904) "Altıncı Koğuş" adlı öyküsü bağlamında "deliler koğuşunda" bu Stoacı akıl nasıl yer bulabilir? Eserin iki temel kahramanı Doktor Ragın ile hastası Gromov'un yaptığı sohbet bağlamında Stoacı aklın eylemsizlik felsefesi, kadercı kayıtsızlık ve uyum düşüncesiyle buna itiraz eden sözde hasta bir zihnin felsefi tartışması olarak okunabilir mi? Zira Doktor Ragın'ın Gromov'la deliler koğuşunda olmasına isyan etmesiyle başlayan ilk konuşmasındaki temel vurgu fiçisinde dünyanın en güçlü hakanlarından bile daha mutlu yaşayan Diyojen örneğinde Gromov'un yazgısına boyun eğmesi gerekliliği üzerinedir. Nitekim bir sonraki gün Gromov'la yaptığı konuşmada önde gelen Stoacı düşünürlerden biri olan Marcus Aurelius'un sözlerinden alıntılar yapar. Ancak Gromov'a göre yaşamın özü Stoacı kabulleniş olamaz. Kayıtsızlık bir canlının eksik yaratılmışlığının ifadesidir. Oysa yaşam Hamlet gibi titremektir. Gerçek yaşam; kabulleniş değil acıyla yoğrulan başka bir gerçekliktir. Peki, kim haklıdır daha doğru bir ifade ile kim galip gelecektir bu felsefi sohbette? Bu temel sorgulamadan yola çıkılarak çalışmamızda dar çerçevede Stoa felsefesi bağlamında Çehov'un "Altıncı Koğuş'u" değerlendirilecek, Stoacı yaşam algısı irdelenecek ve sanatçıya dönük eleştiri yöntemi kullanılarak yazarın dünya görüşü ve yaratıcılığı bütünlüğünde sonuca varılacaktır. Çalışmamızın geniş çerçevede temel amacı; Stoa felsefesinin uzlaşma ilkesinin rasyonalist ruhla olan bağını irdelenmek ve Çehov'un kendi yaratıcılık yolunda bu ruhla olan yolculuğunu anlamlandırarak, Stoacı yaşam algısını rasyonel ve irrasyonel yaşam olguları üzerinden temellendirmektir.

Anahtar Sözcükler: *Stoa felsefesi, Çehov, Altıncı Koğuş, yazgı, uzlaşma*

İbn Hazm'ın *Tavku'l-Hamâme* Adlı Eserinin “Vefa” Bölümünün Muhteva ve Üslup açısından Değerlendirilmesi

Necmettin Öztürk
Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi/Türkiye
nozturk@nku.edu.tr

Öz

Ebû Muhammed Alî b. Ahmed İbn Hazm, (384-456/994-1064) tarihlerinde Endülüs'te yaşamış çok yönlü bir âlimdir. Devlet erkânından olan bir babanın oğlu olarak kültür düzeyi yüksek bir ortamda yetişmesi ve ilmî imkânlarla rahat ulaşması onun fikir, kültür ve edebiyat alanlarında temayüz etmesine katkı sağlamıştır. Edebî dili, parlak zekâsı, güçlü muhakemesi ve insana dair yorumları ile Arap edebiyatının önemli isimlerinden biridir. Fakih, muhaddis, tarihçi, edip, dil bilimci, şair ve usul âlimi olarak tanınan ve pek çok sahada eser telif etmiş olan İbn Hazm'ın mühim eserlerinden birisi de *Tavku'l-hamâme*'dir. Eser Doğu'da olduğu kadar Batı'da da büyük yankı uyandırmış ve özellikle oryantalistlerin dikkatini çekmiştir. Fransızca başta olmak üzere dünyanın pek çok diline çevrilen aşk felsefesi niteliğindeki bu eserin, *Güvercin Gerdanlığı* adıyla Türkçe'de de beş ayrı çevirisi bulunmaktadır. Sevgi ve aşk kavramlarının bireysel, sosyal, siyasî, ahlakî ve dinî tezahürleri açısından ele alındığı eserde sevgiye ve sevenlere dair önemli psikolojik ve felsefi tahliller yer almaktadır. Çok sayıda şiirin de yer aldığı eserde aşkın mahiyeti, belirtileri, düşünde aşka tutulanlar, ilk bakışta âşık olanlar, sır saklama, kavuşma, ihanet, ayrılık, kanaat ve iffet gibi konular otuz müstakil bölümde ele alınmıştır. Eserin bölümlerinden birisi de vefadır. Bu bildiride, *Tavku'l-hamâme* adlı eserin *vefa* bölümü nitel yaklaşım ile tarama yöntemi kullanılarak muhteva ve üslup açısından incelenmiştir. Bu çerçevede sevgi, aşk, vefa kavramlarının kullanılış biçimi ele alınmış, ilişkilere dair anlatılan hikayeler değerlendirilmiş, vefanın gerek aşk gerekse gündelik yaşam üzerindeki yeri ve önemi anlaşılmasına çalışılmıştır. Yazara göre vefa her durumda erdemlerin en yücesi olup cinsiyet fark etmeksizin her sevenin yükümlü olduğu bir haslettir. İnsanın aslının temiz, soyunun iyi olduğunu gösteren en açık ve en güçlü kanıtlardandır. Vefanın türleri, dereceleri ve şartları vardır. Vefa türlerinden yazara göre en asil olanı geri dönüşü olmayan bir ayrılık sonrası gösterilen vefadır. Vefa bölümünde on biri basit, yedisi tavîl vezninde olmak üzere on sekiz beyte yer verilmiştir. Anlatımda edebî sanatlara, uzun cümlelere, benzer ifadelerin tekrarına, yer yer muhatap diline başvurulmuştur. Sevgiye ve ilişkiye dair 7 ayrı kavram, tekrarlarıyla beraber 32 defa zikredilmiştir. Arapçadaki 'aşk kavramının kullanılmadığı vefa bölümünde *hubb*, *ülfet*, *'alak* ve *vudd*, sevgiye ve aşka dair kullanılan kavramlardandır. Sonuç olarak eserde vefa, insana dair ilişkiler bağlamında ele alınmış, vefanın aşktan çok daha önce en temel ve en önemli insani göstergelerden olduğu ifade edilerek gerek vefa gerekse sevgi sorumluluğunun seven ile sevilen arasında eşit olmadığı, birini sevmenin sevilen tarafta sevme yükümlülüğünü doğurmayacağı edebî bir dille anlatılmıştır.

Anahtar Sözcükler: *Endülüs, İbn Hazm, Tavku'l-hamâme, Güvercin Gerdanlığı, Aşk, Vefa*

Rus Edebiyatında Eleştiriye Çevreci Bir Bakış: Ekoeleştiri

Badegül Can Emir
Karadeniz Teknik Üniversitesi/Türkiye
canbadegul@gmail.com

Öz

“İnsan doğanın çarı mı, yoksa onun bilinçsiz bir çocuğu mudur?”
V. Rasputin

Her canlı organizma gibi insan da biyosferin bir parçasıdır. Ancak bir bütün olarak doğa üzerindeki tüketici rolü; güvenlik, barınma ve beslenme ihtiyacı, nüfusun artışı vb. nedenlerle dönüştürdüğü çevrede küresel sorunlara yol açar. Bu sorunları çözmek için çevre odaklı kitlesel bir bilinç oluşturmak şarttır. Edebiyat da bunun temel araçlarından biridir. Edebiyat bu konuda derin ekoloji, toplumsal ekoloji, ekofeminizm, ekopsikoloji gibi çeşitli yaklaşımların ortaya çıkmasına vesile olmuştur. Ekoeleştiri bu yaklaşımlardan biridir. Ekoeleştiri terimi ilk kez eleştirmen William Rueckert’in *Edebiyat ve Ekoloji* (Literature and Ecology, 1978) adlı denemesinde kullanılır. Ekoeleştiri, çevre ve insan bağımlı inceleyerek edebiyatın çevre hareketine yaklaşımını ifade eden bir disiplindir. 1992 yılında Amerika’da çevre çalışmaları için ASLE’nin (Association for the Study of Literature and Environment) kurulması ve ASLE’nin yayın organı ISLE’de (Interdisciplinary Studies in Literature and Environment) yayımlanan makalelerle ekoeleştiri gelişir. Ortaya çıktığı 1990’ların başında yeşil stüdyolar olarak adlandırılan ekoeleştiriye, eleştirmenlerin kullandığı farklı yöntemler nedeniyle terminolojik kısmında problem yaşanır. Kullanılan pek çok terim arasında çevresel edebiyat (environmental literature/ литература об окружающей среде), ekolojik edebiyat (ecological literature/ экологическая литература), doğayla ilgili kurgusal edebiyat (nature writing/ документальная литература о природе) terimlerinde yoğunlaşılır. Ekoeleştiri, doğa ile ilgili unsurların edebi uygulamalarla nasıl ifade edildiğini inceler ve edebi figürlerin çevreye yönelik sosyal ve kültürel tutumları şekillendirmedeki katkısını ortaya koymayı hedefler. Ekolojik dengenin sağlanması ve okuyucuda çevreye karşı oluşması gereken değerler tutumuna eğilerek çevre konusunda duyarlılığa çağırır. Rusçada aynı anlama gelen Ekokritika (Экокритика) sözüyle bilinen ekoeleştiri, Rus edebiyatında ilk olarak 1976 yılında Viktor Astafyev’in çevresel krize değinen *Çar Balık* (Царь – рыба) hikâye derlemesinde kullanılmıştır. Rus edebiyatında ekoeleştirininki çıkış noktası, devletin çevre sorunları üzerindeki etkisinin tartışılmaya başlandığı 1960’lı yıllardır. Sibirya’nın doğal kaynaklarının hızla sömürüldüğü bu yıllarda, büyük ölçekli hidroelektrik projeleri, geniş sulama sistemleri, rezervuarların inşası sonucu birçok köy sular altında kalır. Yaşananlar köy nesrinde kurguya yansır. Bu nedenle yazar Georgi Tsvetov’un köy nesri için kullandığı *Ekolojik Nesir* (Экологическая проза) tanımlaması tesadüf değildir. V. Astafyev, L. Leonov, M. Prişvin, Fyodor Abramov, V. Rasputin, S. Zalıgin, A. Kim vb. pek çok yazar yaklaşmakta olan ekolojik felakete ilgili okurları uyarır ve doğanın korunmasını insanın ahlaki varlığıyla ilişkilendirirler. Rus ekoeleştiri geleneği, doğanın insan üzerindeki etkisini vurgulayan felsefi bir bakış açısına sahiptir. Bu gelenekte insanlar arasındaki iletişim, insanın kendisi ile doğa arasındaki iletişimin devamıdır. Ekoeleştirininki temeli insanların sosyal davranışlarıyla çevre arasındaki ilişkilerin karşılaştırılmasına dayanır. Modern Rus edebiyat eleştirisinde ise, sanatsal gerçeklik çerçevesinde insan ve doğa arasındaki etkileşim sorunları tartışılır. 1990’lı ve 2000’li yıllar artık Rusya’da ekoeleştiri çevre problemlerini cinsiyet, sınıf, etnik kimlik gibi konularla birlikte inceleyerek kapsamını iyice genişletir. Çalışmada edebiyat ve çevre ilişkisini inceleyen ekoeleştirininki tarihsel süreci, artan önemi, Rus edebiyatındaki seyri incelenerek okuyucuyu ekoeleştirel okumalara yönlendirmek hedeflenmektedir. Çevresel sorunların tüm insanlığın yaşamını kuşattığı çağımızda ekoeleştiri anlamak ve okumak zaruri bir ihtiyaçtır. İnsan her şeyden önce doğanın hâkimi değil bir parçası olduğu gerçeğiyle yüzleşmelidir. Aksi halde biyosferde insan varlığını tehdit eden küresel değişimler yaşanabilir. Doğaya yüklediğimiz anlam ve bu anlamın doğaya karşı tutumumuzu nasıl etkilediği çok önemlidir. Bir kişinin zihninde, dünyayı algılayışında köklü bir değişiklik olmadan pratik adımlar atılamaz.

Anahtar Sözcükler: Rus edebiyatı, ekoeleştiri, doğa, çevre, insan

Rus Yazar N.N. Muravyov-Karski Eserlerinde Osmanlı Toplumunu ve Türk İmgesi

İlsever Rami
Yeditepe Üniversitesi/Türkiye
ilsever.rami@yeditepe.edu.tr

Öz

Rus gezginlerinin, Türkiye ve bu topraklarda yaşayan halklara karşı olan ilgisinin çok eski dönemlere kadar gittiği bilinmektedir. İki büyük İmparatorluk arasında ortaya çıkan savaş ve çatışmalarla dolu 19. Yüzyılda, Osmanlı ile ilgili Rus komutan ve elçilerin rapor ve gezi yazıları seyahat edilen ülkenin sosyal yapısı, ekonomik durumu, iç ve dış siyaseti, askeri yapısı ve bu topraklarda yaşayan insanlarla ilgili ilginç bilgiler içermektedir. Yazıldığı yıllarda ilgi odağı olan bu gezi yazıları günümüzde ise araştırılan bölge ve dönemle ilgili bilgi verici özelliğe sahiptir. Ünlü Rus komutan ve diplomat N.N.Muravyov-Karski (1794-1866) görevi gereği birkaç kez Osmanlı'yı ziyaret etmiştir. Rus general ilk defa Osmanlı'ya 1828 yılında Rus askeri birlikleriyle Osmanlı-Rus savaşı esnasında gelir, Kars kalesinin kuşatılmasında etkili rol oynar, çeşitli askeri faaliyetlerde bulunur. Sonra, 1832-33 yıllarında Çar I. Nikolay'ın görevlendirmesi üzerine Mısır Valisi Muhammed Ali Paşa ile Osmanlı arasında çıkan çatışmayı çözmek ve yardım etmek için İstanbul'a gelen Rus askeri birliklerinin komutanlığını üstlenir, önemli diplomatik görevler gerçekleştirir. Son olarak da 1855 yılında Kırım Savaşının en büyük askerî harekâtı olan Kars kuşatması esnasında Rus askerlerine önderlik eder. Bu görevleri sonucunda da soyadına Karski (Kars şehri ile ilgili) eki eklenir. Osmanlı'ya ziyaretleri sonucunda yazarın hatıralar şeklinde sunduğu birkaç gezi eseri ortaya çıkmıştır. Birincisi, 1828 yılında Osmanlı-Rus savaşı esnasında yaptığı gözlemlerini içeren *Kars Şehrinin Ruslar Tarafından İlk Alınması (Haziran 1828)* adlı eseri, yayımlanma tarihi 1877. İkincisi, *1832-1833 Yıllarında Türkiye ve Mısır* adlı eseri, yayımlanma tarihi 1870-1874. Osmanlı ve Mısır çatışmasını konu alan *Boğaziçi'nde Ruslar* adlı diğer kitabı da 1869 yılında yayımlanmıştır. Osmanlı-Rus ilişkilerinin önemli konularını ele alan ve detaylar içeren bu eserler ancak yazarın vefatından sonra yayımlanabilmiştir. Türkçe olmak üzere 10'a yakın dil bilen Muravyov-Karski'nin eserleri dönemin aydınlatılması açısından önemli bilgiler içermektedir. Yazarın Osmanlı toplumu için yaptığı gözlemler hep bir karşılaştırma içerir. Yazar, başka toplumlara ayna tutarak kendi toplumunun da ufkunu açmaya çalışır, onun aydınlanmasını ve değişimini ister. Karşılaştırmalı Edebiyat Biliminin önemli çalışma alanlarından biri olan imgebilim kapsamında ele alınan bu çalışmada Türk imgesi konusu ele alınacaktır.

Anahtar Sözcükler: *Gezi yazısı, N.N.Muravyov-Karski, Türk İmgesi*

Rus yazar Nadejda Durova'nın “Kadın Süvari” Eserinde Kadının Doğası

Kamile Sinem Küçük
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi/Türkiye
ksinemkucuk@gmail.com

Öz

Erkek edebiyatçıların egemen olduğu 19. yüzyıl Rus edebiyatının nadir kadın yazarlarından biri olan Nadejda Andreyna Durova'nın (1783-1866) Rus yazar A.S. Puşkin aracılığıyla 1839 yılında *Çağdaş (Sovremennik)* adlı dergide yayımlanan *Kadın Süvari* adlı denemesi, yazarın kadın cinsiyeti ile ilgili yaşamış olduğu sıkıntıları ele alması bakımından dikkat çekicidir. Durova mesleği, ilgi alanları, davranışları ve dış görünüşü ile 19. yüzyıl Rus toplumunun kadınlara atfettiği kalıp yargılara uymamaktadır. Başka bir deyişle yazar, “kadının doğasına” aykırı bir karakterdir. Bu bakımdan *Kadın Süvari* yaşadığı topluma bir başkaldırı niteliğindedir. Durova'nın cinsiyeti ile ilgili yaşadığı zorluklar Fransız filozof Simone De Beauvoir'un *kadın doğulmaz, kadın olunur* söylemine uygun olarak çocukluk döneminde başlamaktadır. Orduda bir süvari olarak görev yapan Durova, erkek dünyasında kadın cinsiyetiyle var olmaya çabalamakta ve yaşadığı sancuları eserine birinci ağızdan aktarmaktadır. Eser bu bağlamda kendine önemli bir yer edinir. Bunun nedeni, edebiyat sahnesinde Rus kadını imgesinin genellikle erkek yazarların kadın karakterleri aracılığıyla ele alınmasıdır. *Kadın Süvari* ise “kadın doğasını” bir erkek yazarın yarattığı hayal ürünü bir kadın tarafından değil, doğrudan bir kadın yazarın söylemleri ile aktarır. Özellikle aile ve toplumda kadınlık kavramı ile ilgili sorunlar yaşayan bir kadının anıları bu bağlamda daha da dikkat çekmektedir. Durova'nın kadın cinsiyeti ile ilgili çatışmaları denemenin birçok bölümünde kaleme alınmaktadır. Yazar kadınlardan kaçır, onların yaptığı çeşitli aktiviteleri çekilmez bulur ya da kadınların duygusallığını zayıflık olarak görür. Yazarın bu düşüncelerini edinmesinin temelinde çocukluğunda bulunan anne-kız çatışması yatmaktadır. Babasına duyduğu hayranlık ise onu erkek dünyasına, atlara ve orduya yakınlaştırır. Simone De Beauvoir'un *İkinci Cinsiyet* adlı eseri söz konusu çatışmanın ve hayranlığın, tarihsel ve toplumsal alt yapısını ortaya çıkarması bakımından çalışmamızda yer alacaktır. Elde edilen bulgular konunun evrenselliğini ve güncelliğini ortaya çıkarmaktadır. Çalışma 19. yüzyıl Rus toplumunda kadının konumunu, kadının görevlerini, kadının uğraşlarını ve kadınlık kavramını tarihsel, toplumsal ve kültürel bir çerçevede ele alacak; “kadının doğasına” aykırı davranışlarda bulunan *Kadın Süvari* Nadejda Durova örneğinde kadının ikinci cinsiyeti tartışılacaktır.

Anahtar Sözcükler: *Nadejda Durova, Kadın Süvari, 19. yüzyılda kadın, Beauvoir, İkinci cinsiyet*

Rus Göçmen Edebiyatı Temsilcisi Vladimir Nabokov'un "Göz" Romanında Ayna Motifi

Sinem Söyler
Pamukkale Üniversitesi/Türkiye
ssoyler@pau.edu.tr

Öz

20. yüzyılın en önemli yazarlarından biri olan Rus Göçmen Edebiyatının temsilcisi Vladimir Nabokov(1899- 1977), Rusya'da 1917 Ekim devriminden sonra 1. Göç dalgasına hazırlıksız yakalanan aydın ve sanatçıdır. Göçten sonra ailesi ile Berlin'e yerleşen Vladimir Nabokov, bir süre maddi sıkıntılar yaşamış bu sebeple ülke değiştirmiş, geçimini öykü, tiyatro oyunu, şiir, roman yazarak, çeviriler yaparak, Avrupa ve Amerika'daki çeşitli üniversitelerde edebiyat dersleri vererek sağlamıştır. Hem Rus dili hem İngiliz dilinde eserler veren Vladimir Nabokov'un yaratıcılığında sadece Rus kültürü değil aynı zamanda dünya klasik edebiyatı geleneğinin de etkisi vardır. Nabokov'un kültürel mirası içinde 17 roman, 2 uzun hikâye, yaklaşık 10 kadar öykü seçkisi, 10 piyes, 8 şiir kitabı ve ayrıca çeşitli gazetelerde, eleştirel, edebi nesirleri de vardır. Vladimir Nabokov'un 1930 yılında Paris'te çıkan Rus göçmen dergisi "Sovremennaya Zapiski'de" yayınlanan "küçük bir roman" olarak adlandırdığı eseri "Göz (Sogliadatay)" romanı bu çalışmanın konusunu oluşturur. Rus Dönemi (1940 yılına kadar ki çalışmaları) ve Amerika Dönemi (1940 yılından sonraki çalışmaları) olmak üzere ikiye ayrılan Vladimir Nabokov'un sanat yaşamında "Göz" romanı Rus dönemine aittir. Çalışma da "Göz" romanında hayal ve gerçeklik arasındaki ilişkinin aracısı, en eski ve en gizemli eşyalardan biri olan ayna motifinin incelenmesine değinilmiştir. Eski zamanlardan beri ayna, biçimsel gerçekliği yansıtmaya özelliği yanında hayal gücü, bilinç, ay ve güneş gibi farklı semboller ile ayrıca ölümleri diriltme, yokluğu gösterme ve çirkinliği güzele dönüştürme yeteneği gibi özelliklerle de ilişkilendirilmektedir. Vladimir Nabokov'un yaratıcılığında ayna genel olarak kullandığı bir motiftir. Nabokov yaratıcılığında ayna kahraman ve onun etrafındaki dünyayı simgeler. Onun kahramanları için ayna; öbür tarafa, başka bir dünyaya açılan bir kapı, geçmişin dünyası ya da hayal dünyası olabilir. Araştırmanın amacı, Vladimir Nabokov'un Rus dönemine ait "Göz" romanında ayna motifinin eserde ifade ettiği anlamları analiz etmek ve bu incelemenin temelinde Nabokov'un sanatsal özgünlüğünü ortaya çıkarmaktır. Gleb Struve, Vladimir Aleksandrov, D. Barton Johnson, Joseph Wray Connolly, Kseniya Basilaşvili ve Yelena.Poleva gibi Vladimir Nabokov ve eserleri üzerine çalışmalar yapmış araştırmacı yazarların metinleri ile psikanalizde Jaques Lacan, edebiyatta Mihail Bahtin, Abram Vulis, Leonid Stoloviç gibi kuramcılarının ayna üzerine yaptığı çalışmalar bu çalışmanın malzemesini oluşturur.

Anahtar Sözcükler: Vladimir Nabokov, Rus Göçmen Edebiyatı, Göz, Ayna, Motif

İspanyol şair Antoni Machado'nun 'Yolcu' şiirine, şairin felsefi ve estetik kaygıları üzerinden bir yaklaşım

Olca Öztunalı
İstanbul Medeniyet Üniversitesi/Türkiye
suristan@yahoo.com

Öz

Antonio Machado XX. yüzyıl İspanyol şairlerinin en önemlilerinden biri olarak kabul edilir. Onun şair olarak önemi, öncelikle ait olduğu 98 Kuşağının etkin bir üyesi olarak, kuşağın diğer üyeleri gibi özverili bir yurtseverlik duygusuyla ülkesine bağlılığından, hayatının büyük bir bölümünü mütevazı bir taşra öğretmeni olarak ülkesine hizmet ederek geçirmesinden ve idealleri, fikirleri uğruna ölümü göze almasından kaynaklanır. Diğer taraftan şiirleriyle sadece 98 kuşağı üyelerini değil, çoğunluğunun öğrencisi olduğu 27 kuşağı şairleri ile birlikte XX. Yüzyıl boyunca pek çok şairi etkilemiş olmasıyla da İspanyol şiirinde ayrıcalıklı konuma sahip bir yazardır. Antonio Machado, 1875 yılında Sevilla'da doğar ve sekiz yaşındayken ailesi Madrid'e taşınır. İlk kitabı olan Soledades (Yalnızlıklar) 1902 yılında yayımlanır. Modernist bir kitap olarak değerlendirilen bu yapıtta Machado'nun estetik kaygıları ile birlikte felsefe kaygıları da ön plana çıkar. Bununla birlikte, Machado her zaman şiirin iletişimsel yönüne önem veren bir şair olmuştur. Başka bir deyişle hayatı boyunca estetik kaygılarından ödün vermeden, yalın bir dille, 'çoğunluk' için yazmıştır. Çünkü Machado'ya göre okursuz bir şiir sanatı mümkün değildir. Bu yüzden, bütün yazın hayatı boyunca okurun algısının önemine ve okumanın yaratıcı işlevine önem verir ve poetikasını bu temel üzerine geliştirir. 'Yolcu' şiiri, Machado'nun ilk şiir kitabı olan 'Yalnızlıklar'ın ilk şiiridir. Yıllar sonra evine geri dönen birinin kendi içinde yaşadığı ve ailesinde yarattığı hüznü anlatır. Bu şiir, Machado'nun diğer pek çok şiirinde olduğu gibi, yaşam üzerinde meditatif bir yaklaşım, ölüm ve varoluş üzerine bir sorgulama olarak değerlendirilebilir. Şiirin başkahramanı olan 'yolcu', şiirde karşımıza lirik öznenin kardeşi olarak çıkar. Aslında söz konusu kahraman, dönemin modernist şiirlerinde sıklıkla görülen şairin ruh ikisidir ve onun üzerinden şair kendisi ile samimi bir iç diyalogu başlatabilir. Bu diyalog sayesinde şair, bir yandan okurun prototipine dönüşürken, diğer yandan bizi de okur olarak bu diyaloga dahil ederek şiirin kahramanına dönüştürür. Bu bağlamda çalışmamız şairin, estetik ve felsefi kaygıları üzerinden, 'Yolcu' şiirinin bir yorumu olacaktır. Dönemin şiir anlayışı ile birlikte, tarihsel arka planı da göz önüne alınarak, şairin yarattığı iç diyaloga okur olarak dahil olunacak ve Machado'nun öznel olanla evrensel olanı nasıl bütünleştirdiği saptanacaktır. Çalışmamızın çıkış noktasını Antonio Machado'nun şiir ve düzyazıları ile şair üzerine uzmanlaşmış İspanyol eleştirmen ve akademisyenlerin fikirleri oluşturacaktır.

Anahtar Sözcükler: Antonio Machado, Yalnızlıklar 'Yolcu', 98 Kuşağı, İspanyol şiir

From the Evil of Dark Forest to the Evil of Nazism: Louise Murphy's *The True Story of Hansel and Gretel*

Ayşegül Turan
İstanbul Kültür Üniversitesi/Türkiye
a.turan@iku.edu.tr

Öz

Louise Murphy's *The True Story of Hansel and Gretel*, a retelling of Grimm Brothers' "Hansel and Gretel," portrays two Jewish children's survival story during the World War II. Murphy's recontextualization of one of the most well-known fairy tales at a very dark hour in world history, namely the story of the Polish under the Nazi regime in 1943, brings forth major changes to the original tale while attempting to retain its magical character. In this survival story, fairy tale archetypes are transformed so as to represent the fight between the Good and the greater Evil of Nazism: The Witch is an elderly woman who risks her life to save two children that show up at her door; the mythical forest is the home of not only otherworldly beasts but also Partisans and refugees and the infamous oven of the fairy tale here serves to save Hansel and Gretel's life. By juxtaposing the almost idyllic life at Magda the Witch's hut and the horrors of the war, the novel merges the cherished memories of past, the imminent danger of present and the hope for future. While the survival of Hansel and Gretel depends on leaving all their past behind, the novel underlines the need to remember and preserve one's own identity and past, which is ensured through stories and storytelling. In this paper, I focus on the appropriation of fairy tale characteristics and techniques to portray trauma with its manifold consequences and argue that this retelling of "Hansel and Gretel" compels us to examine the representation of evil both as an abstract notion and in its physical manifestations in both versions of the story.

Anahtar Sözcükler: *Fairy tales, retelling, World War II, trauma, memory*

Federico Garcia Lorca'nın "Yerma" Adlı Eserindeki Toplumsal Baskı Temasının İrdelenmesi

Sevim Doğan Çelebi
İstanbul Medeniyet Üniversitesi/Türkiye
sevimdogan04@gmail.com

Öz

Bu çalışma, Federico Garcia Lorca'nın İspanyol köylerindeki kadınlar üzerine yazmış olduğu, Kanlı Düğün, Yerma ve Bernarda Alba'nın Evi adlı üçlü tragedyasından Yerma eseri üzerine olacaktır. Lorca'nın ele aldığı insan tabiatının, törelerle örülü olan çelişkili ve meşakkatli ilişkileri toplumsal değerlerle birlikte irdelenecektir. Burada birinci bölümde eseri doğru yorumlayabilmek adına Federico García Lorca'nın yaşamından ve tiyatro anlayışından kısaca bahsedilecektir. İkinci bölümde Yerma adlı oyunun konusu anlatılacak ve Lorca'nın eserde toplumsal baskıyı nasıl yansıttığı, alt başlıklar halinde toplumsal baskının eserdeki karakterler aracılığıyla yansıtılması; doğa sembollerinin, vurgulanan bu baskıyı yansıtırken üstlendikleri rolleri üzerinde durulacaktır. XX. yüzyılın başlarında, törelerin hakîm olduğu başta İspanyol toplumu olmak üzere birçok Avrupa topluluğunda kadın her zaman erkek egemen ruhun belirlediği ve ona başka bir seçme hakkının bırakılmadığı ikinci bir role sahiptir ve bu rolde doğurmak, özellikle de bir erkek çocuk dünyaya getirmek kilit olan eylemdir. Bunu yapamayan kadın her zaman eksik ve toplum gözünde herhangi bir değere sahip değildir. Elbette ki bu değersiz olma durumu çoğu kez kendi hükmünü kendisinin vermesine, yağmuru bir türlü bulamayan çorak bir toprak gibi yitip gitmesine neden olur. Tıpkı kahramanımız gibi; evli bir kadın olarak çocuk sahibi olamamanın kendisinde saplantı haline geldiği Yerma, tüm bu etmenlerin ruhunda açtığı yaralar – iç etkiler- ve bu yaraların onu kocasını öldürmeye iterek trajik sona sürüklemesi – dış etkiler- olarak kendini göstermektedir. Böylece toplum ve kendi doğası arasında sıkışıp kalan kadın figürü, sona giden yolu kendisi noktalamak zorunda kalır. Mevcut durum, içine doğduğu toplumun, gelenekleri ve yüzyıllar boyunca değişmeyen düzeniyle bireyi nasıl her açıdan sarıp bir kafese hapsedtiğinin sosyal düzlemdeki en öne çıkan örneklerinden sadece biridir. Başkışı, bireysel ve toplumsal duvarlar arasında sıkışır, çaresiz kalır ve kendi çaresini kendi yaratmaya çalışır, başarılı olamayacağını bile bile. Her şey, onun adına görünmez bir el tarafından önceden belirlenmiştir aslında, hayatı boyunca belki de ilk defa kendi kararını kendi verir ve o da felaketi olur. Ancak felaketin içinde kendi kurtuluşunu görür, bu kadar tükenmişliğin içinde bu gerçekten bir felaket midir yoksa onun tek umudu mudur sorusu, asla cevap bulamayacaktır. Bilinen tek cevap, başkışının o çaresiz kırsal topraklarda sesi yükselen tek kişi olmadığıdır.

Anahtar Sözcükler: *Federico Garcia Lorca, Tiyatro, Yerma, Toplumsal Baskı, Çorak Kadın Figürü*

Narration and the Narrative Structure as Part of Narrator Reliability

Bariş Mete
Selçuk Üniversitesi/Türkiye
bm@selcuk.edu.tr

Abstract

Narrator reliability has long been one of the most debated topics of narrative theory. It is obvious that the third person narrative point of view is not identified or personified as a character. The third person is an unnamed voice whose existence is of almost no great significance to the development of the story. Contrary to the third person, it is especially the first person narrative point of view whose trustworthiness is under discussion. This is particularly because of the fact that the first person is self-referential and it calls itself with the first person pronoun. In addition, the first person participates in the story and therefore it has an empathic relationship with the reader. The first person narrative point is subjective, for it is usually the protagonist whose knowledge and perception of events are necessarily limited. Hence, narrator reliability has mostly been associated with the first person. It is likely that the first person narrative point of view manipulates the reader. Moreover, it is possible that the first person manoeuvres the reader, it influences them in a particular way. Though there are a number of techniques for questioning narrator reliability, one of the most practical approaches is to provide the reader with some alternative texts to the first person narrator's version of the events. The presence of the diaries kept and letters written by characters other than the first person narrator is a commonly used option. A good example of this technique is the British novelist Iris Murdoch's 1973 novel *The Black Prince*. The main story of the novel is encircled by alternative texts, forewords and postscripts, which gives the reader multiple interpretations of the protagonist's account. The novel opens with forewords written by a fictional editor and the first person narrator. What is more peculiar is the existence of postscripts created by the other characters in the story. It is notably in the postscripts that the reliability of the first person narrator is challenged.

Keywords: *Narration, Narrative Point of View, First Person, Third Person, Narrative Reliability*

Renkler: Karşılaştırmalı Göstergibilimsel Bir Film Çözümlemesi

Berrin Demir

Kütahya Dumlupınar Üniversitesi/Türkiye

berrin.kahraman@dpu.edu.tr

Öz

İnsanlar, kültürel olarak renkleri kalıplaşmış görsel işaret sistemi içerisinde algılamaktadır. Kişinin bilişsel yetenekleri ile kültürel açıdan toplumsal hayata entegre oluşu, renklerin algılanışını etkilemektedir. Bu sebeple filmlerdeki renk sistemi, kültürel ve tarihsel bağlamdan bağımsız değildir. Renkler, ortak bilinçaltının bir yansıması olarak anlam kazanmakla kalmayıp günlük yaşamda bir iletişim ve etkileşim görevi üstlenmektedir. Kültürel boyutta renklerin sembolik ve psikolojik anlamlarının çözümlenmesi, o toplumun hayatı anlama ve anlamlandırma sürecini de ortaya çıkarmaktadır. Bu sayede renkler, sinemasal anlatıma da katkı sağlamaktadır. Bu çalışmanın amacı, Derviş Zaim'in yönetmenliğinde 2000 yılında çekilen ve renk sembolizminin geniş yer tuttuğu Filler ve Çimen, Nicolas Roeg'in 1973 yılında gösterime giren, renk ve müziğin etkisinin önemli ölçüde hissedilebildiği Don't Look Now, 1996 yılında Peter Greenaway tarafından çekilen ve farklı sevgililer değiştirerek yeni kültürel deneyim arayışında olan bir Japon bir mankeni konu alan The Pillow Book, Krzysztof Kieślowski'nin 1993 ve 1994 yıllarında beyaz perdeye aktardığı ve Fransız bayrağının renklerini özgürlük, eşitlik ve kardeşlik kavramlarıyla örtüştürdüğü Üç Renk: Mavi, Beyaz, Kırmızı ve 2004 yılında Tobi Baumann tarafından çekilen Der Wixxer isimli filmlerde kullanılan renkleri göstergibilimsel açıdan karşılaştırmalı olarak incelemektir. Anlam taşıyıcı bir öge olan renk, sinemada önemli bir rol oynamaktadır. Renkler, yapısızdır; çünkü her dilde renklerin yansıması farklıdır, ancak ulusal dil ve kültür tanımında bilişsel olarak genel geçerlilik gerektirir. Kognitif dilbilimde ise, renkler milli kültür bağlamından bağımsızdır; yani kişi onu nasıl algılıyorsa beyninde ona göre kodlamaktadır. Burada kişinin toplumun geri kalanından farklı olarak edindiği deneyimler, göstergeleri farklı olarak alımlamasına sebep olabilmektedir, dolayısıyla renkler, kültürel bağlamda farklılık gösterebileceği gibi, izleyici kendi bilgi birikimi, kültür düzeyi, yaşadığı toplumun ve dönemin kodları ile filmi algılamaktadır. Bu sebeple bir filmin taşıdığı anlam izlendiği yere, zamana ve kişiye göre farklılıklar gösterebilmektedir. Bu durum, dilsel ve anlamsal işaretler olarak ele alınan renklerin sadece estetik bir değeri olmadığını, aynı zamanda farklı anlamlar üretme fonksiyonunun olduğunu da ortaya çıkarmaktadır.

Anahtar Sözcükler: *Renkler, film, göstergibilim, alımlama, kültür*

All greatness is in virtue”: Heroic Ethos and the Ideals of Citizenship in John Dryden’s Aureng-zebe

Rıza Çimen
Orta Doğu Teknik Üniversitesi/Türkiye
rizacimen@yahoo.com

Abstract

The term “Restoration theatre” has come to represent a set of assumptions about the trajectory of the English theatre in the aftermath of the Interregnum period. One common tendency in dramatic criticism is the premise that the period somehow marks the beginning of the “decay” of the English theatre due to the dominance of the comedy genre that incorporates aristocratic licentiousness and lavish urban lifestyles. While comedy is, from a Russian formalist perspective, *the dominant* in theatre of the age, the body of works produced during the period is in fact remarkably diverse. Ranging from comedy to tragicomedy, from musical theatre to Shakespeare adaptations, dramatic literature in the Restoration years manifests both thematic and generic diversity. “Heroic drama” is among the leading dramatic modes of the period in which the conditions of a political settlement are explored with propositions for a new socio-political order. Heroic plays mainly focus on how the new social contract between the monarchy and the citizenry would be negotiated and carried out. Alongside such thematic content, heroic plays modelled after the heroism and “epic grandeur” of mythological figures, warriors, and political leaders, which suggest that the presence of a powerful monarch is an essential component of the new political regime built after the Civil War. However, such a “heroic ethos” is not without its reservations; for a proper functioning of the political system, each constituent of the political spectrum - monarchy, nobility, parliament, and citizenry- are to establish a reciprocal relationship in which “virtues” are the basis for the settlement. In other words, both the monarchy and the other constituents of the political system are expected to maintain a logic of virtuous co-existence in heroic plays. John Dryden’s *Aureng-Zebe* (1675) attests to such characteristics of the heroic drama. Set in the exotic land of India during the Mughal Empire, the play openly expresses a disdain for political extremism while exploring the questions of just government and public loyalty. In this presentation, I will take a look at how John Dryden uses theatre as a space for intellectual involvement in politics. By paying attention to the verbal exchanges between various characters where political roles are discussed, I will historicise the play as a Restoration dramatic piece in which the conditions of a political settlement are surveyed with a new outlook on the socio-political responsibilities of the period.

Keywords: *John Dryden, Aureng-Zebe, Restoration, settlement, heroic drama*

The Predicament of In-Betweenness in Denis Devlin's "Memoirs of a Turcoman Diplomat"

Mümin Hakkıoğlu
Gümüşhane Üniversitesi/Türkiye
muminhakkioğlu@hotmail.com

Abstract

Denis Devlin (1908-1959), along with Brian Coffey, Thomas MacGreevy and Samuel Beckett, is one of the most important representatives of Irish modernist poetry. After joining the Department of External Affairs in 1935, he spent most of his life undertaking diplomatic missions for his country in Washington, New York, Rome and London, and in 1951 he served as an accredited ambassador in Istanbul. Devlin, as a poet-diplomat, implicitly or explicitly, included the social and political codes of the countries he worked in in his poems. Among them, "Memoirs of a Turcoman Diplomat", a long poem with eight sub-titles, which was the last published before his death, has a special place. Here, a retired Turkmen diplomat, watching the city from the terrace of a hotel in Istanbul, is depicted to contemplate the profound differences between the Ottoman State he served for in the past, and today's Turkey, which turned its face to the west after the proclamation of the republic. On the one hand, he is the child of an empire against which Europe used to position itself, and the man of the republic determined to imitate the west, on the other. He is caught between the world of imagination, which is reconstructed with a nostalgic reflex, with the good old days, and the real world of the present, which is shaped by the new politics. Noticeably, the poem centers on the tension, to a large extent, caused by this in-betweenness. But then, although some images for Turkey and Turks are presented in the context of the meditation of the old diplomat, it is observed that Devlin, in fact, indirectly refers to the codes related to himself and his country. Ireland, which has always been treated as the east of the west, is matched with the republic of Turkey, which, despite adopting western values, is not fully accepted by the west for some obvious reasons. Throughout the poem, the scene constantly changes in the direct or indirect expositions of all these, and place and time also change when the scene changes. As the narrative oscillates between the present and the past, the recent past and the distant past, the place manifests itself in a different and wide spatial network. The aim of this study, which is limited to "Memoirs of a Turcoman Diplomat", is to reveal how the representative of the old, in contact with the new, meets the tension between the world of imagination and the world of practice, against the flow of time and the mobility of place, and to examine the dilemma of the protagonist of the poem that stems from the differences due to the strict transformation. Furthermore, it will uncover the historical, cultural, social and political parallelisms between the Republic of Turkey and the Republic of Ireland.

Keywords: *Denis Devlin, Irish Poetry, Modernist Poetry, Poet-Diplomat, In-Betweenness*

Venedik'te Aşk Varanasi'de Ölüm Eserinde Şehirlerin Kişiliğe Etkisinin Karşılaştırılması

Ülfet Dağ
Selçuk Üniversitesi/Türkiye
ulfetdag@selcuk.edu.tr

Öz

Geoff Dyer'ın 2009 yılında kaleme aldığı *Venedik'te Aşk Varanasi'de Ölüm (Jeff in Venice, Death in Varanasi)* isimli iki bölümden oluşan eseri, İngiliz bir gazetecinin bienal için İtalya'nın Venedik şehrine; şehir yazısı yazmak için Hindistan'ın Varanasi şehrine gidişi ve o şehirlerde yaşadıklarını konu edinir. Eserde, başkahraman Jeffrey Atman'ın Londra, Venedik ve Varanasi üçgeninde yaşadıkları ve bu şehirlerin insanın ruhuna sirayet eden yönleri büyük bir ustalıkla sergilenmiştir. Londra, Atman'ın karanlık, depresif ve yabancılaşmış yönünü; Venedik, yaşama sevincini, mutlu ve eğlenceli yönünü temsil ederken, Varanasi'deki kirlilik, hastalık, toplum ve yaşam koşulları Atman'ı başlarda huzursuz ve rahatsız etse de sonradan ruhsal bir yolculuğa da dönüşerek manevi farkındalık meydana getirir. Londra'dan Venedik'e ardından Varanasi'ye uzanan bu yolculuk Atman'ın hem fiziksel hem de ruhsal birtakım değişikliklere uğratır. Söz konusu şehirlerin coğrafi özellikleri, şehirdeki yaşam, insanlar, hava durumu, renkler ve yiyecek-içeceğe kadar uzanan geniş bir yelpazede Atman'ın yaşadığı değişimler gözler önüne serilmektedir. Özellikle Venedik ve Varanasi'nin su kenti olmaları ortak noktalarıyken, iki şehir arasındaki maddi ve manevi unsurların farklılığı Atman'ın tabiri caizse haleti ruhiyesini yoğun bir biçimde etkilemiştir. Gezi yazısı şeklindeki eserde kahramanın değişim ve dönüşümüne şahitlik edilmektedir. Eserde, kişi ve uzam ilişkisinin temellendirilişi ve bağdaştırılışı simgesel bağlamda karşıt olarak değerlendirilebilecek Venedik ve Varanasi şehirleri üzerinden yansıtılmıştır. İki şehir de temelde birbirlerine zıt özellikler sergiler. Venedik; bienal, aşk, parti, coşku, ahlaki yozlaşma ve maddiyatla ön plana çıkarken; Varanasi, ölüm, hastalık, sefalet, kirlilik, erdemli ve ahlaklı bir yaşamı betimler. Venedik'te görünen güzelliğin altında ahlaki yozlaşma, manevi değerlerin yitimi göze çarparken, Varanasi'nin sağlıksız ve esenliksiz görünümünün altında ahlaki değerlere verilen önem dikkat çekicidir. Bu da iki şehir arasındaki en temel karşıtlığın maddi manevi olduğunu göstermektedir. Bu bağlamda farklı şehirlerde yaşamının, o şehirlerdeki yaşam tarzı, ekonomik, sosyal ve siyasal unsurların kahraman üzerindeki fiziksel ve psikolojik etkisi ve kişiliğin gelişimine katkısı Londra'dan hareketle Venedik- Varanasi ikileminde karşılaştırmalı bir şekilde analiz edilecektir.

Anahtar Sözcükler: *Venedik, Varanasi, uzam*

Ermeni Edebiyatı ve Tarihi Bağlamında Movses Horenatsi

Doğanay Eryılmaz
Ankara Üniversitesi/Türkiye
deryilmaz@ankara.edu.tr

Öz

Mesrop Maşrots tarafından 405 yılında Ermeni alfabesinin bulmasından sonra, Ermeni edebiyatında ani bir uyanış yaşanmıştır. Ermeni edebiyatında Altın Çağ olarak anılan bu uyanış döneminde pek çok yazar ortaya çıkmış, çeviri faaliyetleri ile diğer toplumların edebiyat ve fikir dünyası tanınmış, epik unsurların da katkısıyla Ermeni tarih yazımı çalışmalarına başlanmış, felsefi alanda ilerlemeler kaydedilmiştir.

Bu dönemin Ermeni harfleriyle yazılmış orijinal edebiyatının ayırt edici bir yönü, dönemin geniş kapsamlı dinî eğilimine rağmen, öncelikle insanların ulusal kimliğini araştırmaya ve doğrulamaya yönelik güçlü dürtüsünün sezgisel yansıması olarak Ermeni halkının tarihi ile ilgili bir dizi eser ortaya çıkmasıdır. “Ulus” ve “ulusal birlik” kavramlarının insanlığa tamamen yabancı olduğu bu dönemde, önemli olan, ait olunan yer ya da bölge idi. Bununla birlikte, bu dönemde üretilen tüm tarih yazma denemeleri, farklı feodal beyler tarafından görevlendirilmiş olsalar bile, Ermeni Tarihi başlığını taşımaktadır.

İlk dönem Ermeni edebiyatı yazarları arasında tarih yazıcılığı ile öne çıkan isim, kapsamı, felsefesi, edebî tarzı ve dil kullanımı açısından en önemli olan eser olan Ermeni Tarihi’nin yazarı Movses Horenatsi’dir. Yüzyıllar boyunca patmahayr, yani tarihin babası, Ermenilerin Herodot’u olarak saygı görmüştür.

Hakkında pek çok bilimsel tartışmanın da yapıldığı Horenatsi’nin üç kitaptan oluşan tarihi, Ermenilerin kurucusu ve atası olduğuna inanılan Hayk’tan, yani pagan inanışlardan başlar ve Ermeni halkının kökenini anlatır. 2. kitap, Part Krallığı’nın kurulmasından başlar, Ermenilerin Hristiyanlığı benimsemesine kadar olan dönemi anlatır. 3. kitap, Hristiyanlık sonrası dönemi kapsamaktadır ve Ermeni alfabesini oluşturan Mesrop Maşrots’un ölümüne kadar olan süreyi ele alır.

Günümüz tarih yazıcılığı anlayışından doğal olarak uzak olan Movses Horenatsi’nin Ermeni Tarihi adlı eseri, gününün standartlarına göre değerlendirildiğinde Ermeni halkının ilk eleştirel tarihi olarak kabul edilebilir. Ayrıca, özellikle ilk kitapta Ermeni pagan sözlü edebiyatının efsanelerde kullanımı nedeniyle, bu anlatıların günümüze kadar aktarılmasına katkıda bulunan nadir eserlerdendir.

Edebiyat sosyolojisi ve karşılaştırmalı edebiyat kuram ve yöntemlerini kullanacağımız çalışmamızda, Movses Horenatsi’nin yaşadığı dönemin ve yazarın hayatının kısaca anlatılmasından sonra, eserin kapsamı, metodolojisi ve kaynaklarının işlenişi ile edebiyat tarihi açısından öneminin ortaya konmasının yanı sıra, Horenatsi ile ilgili tartışmalar ve eserdeki hatalar hakkında da bilgi verilerek eser, edebiyat-tarih ilişkisi bağlamında değerlendirilecektir.

Anahtar Sözcükler: *Movses Horenatsi, Ermeni tarihi, Ermeni pagan edebiyatı, Ermeni sözlü edebiyatı, 5. Yüzyıl Anadolu medeniyetleri*

Ermeni Efsanelerinde Doğa, Uzay ve Zaman Tasarımı

Ercan Cihan Ulupınar
Ankara Üniversitesi/Türkiye
ulupinar@ankara.edu.tr

Öz

Efsane, sözlü edebiyatın önemli inceleme alanlarından birisidir ve terim olarak “söylence” olarak da adlandırılmaktadır. İlk efsane örneklerinin mit zemininde oluştuğu ya da mitin farklı bir ifadesi olduğu konusunda fikirler mevcuttur. Bu sebeple efsane ve mit arasındaki benzerlikler ya da farklılıklar sözlü edebiyat araştırmalarında tartışılan önemli konular arasında yer almaktadır. Bu tartışmalar efsanenin tanımlanması, türlerinin ve özelliklerinin belirlenmesi için bir hareket noktası olmuştur. Efsaneler, içinde yaşadığımız evrendeki beşerî, coğrafi, tarihî, siyasi ve dinî olayları açıklayan ve toplum içinde kutsal bir gerçek olarak kabul edilen halk ürünleridir. Bu halk ürünleri aracılığı ile bir toplumun geçmişte ve/ya günümüzde doğayı, uzayı ve zamanı tasarlama biçimini; daha genel bir ifadeyle evreni algılayış şeklini görmek mümkündür. Çalışmamızda Ermeni efsanelerindeki doğa, uzay ve zaman tasarımını değerlendirmeye almak amaçlanmaktadır. Bu amaç çerçevesinde öncelikle yeryüzü ve gökyüzü ile ilgili efsaneler analiz edilecek, sonrasında zamanın (gündüz ve gecenin) oluşumu hakkındaki efsaneler incelenecektir. Araştırmamızda yeryüzünde gerçekleşen doğa olaylarından sadece dağların, ateşin ve suyun kökeni ile ilgili efsaneler araştırma alanımıza dâhil olacaktır. Gökyüzü ve zamanın oluşumu konusundaki anlatılardan yalnızca güneş, ay ve yıldızlar hakkındaki efsaneler tartışmaya açılacaktır. İncelememize konu olan efsanelerin farklı kültürlerdeki yansımalarına da değinilecektir. Çalışmamızda halkbilimin, edebiyat biliminin ve karşılaştırmalı edebiyat biliminin yöntem ve teknikleri kullanılarak evren tasarımı ile ilgili Ermeni efsanelerinin genel özellikleri ortaya konacaktır.

Anahtar Sözcükler: *Halk edebiyatı, Söylence, Tabiat, Gök cisimleri, Evren tasarımı*

**J.F. Michaud ve J.J.François Poujoulat'ın İmparatorluklar Şehri İstanbul 1830 Adlı
Seyahatnamelerinde Türk Evi Olgusu**

Hamza Kuzucu
Sivas Cumhuriyet Üniversitesi/Türkiye
hamzakuzucu@gmail.com

Öz

Batılı seyyahların Doğu'ya gerçekleştirdikleri gezileri ve kaleme aldıkları gezi yazılarında, birçok medeniyete beşiklik etmiş ve bu medeniyetlerden geriye kalan kültür ve tarihi mirası barındırmasıyla ayrı bir önem taşıyan İstanbul büyük önem arz etmekteydi. Bu sunumda 19. yüzyıl ortalarında Fransız seyyahlardan, her ikisi de aynı zamanda gazeteci, yazar ve tarihçi olan Joseph-François Michaud ve Jean-Joseph-François Poujoulat'ın kaleme aldıkları İmparatorluklar Şehri İstanbul 1830 adlı seyahatnamelerinde Osmanlı toplumu ve ailesi ile ilgili önemli ayrıntılara yer vererek izlenimlerini ve gözlemlerini yansıtmışlardır. İstanbul'a dışarıdan bakışı temsil eden Michaud ve Poujoulat'ın birlikte kaleme aldıkları seyahatnamelerinde, "Türk evleri" başlığı altında Osmanlı ev mimarisini ve ev olgusunun Türk aile kültüründeki önemini Türk kültürünün, tarihsel köklerine değinerek göçebe biçiminde yaşam süren Türk toplumunun sahip olduğu evlerindeki kültürel yaşam pratiklerinin yerleşik yaşam kültürlerine yansımaları, mekânsal barınma ihtiyaçlarının da zamana göre farklılıkların varlığını okurlarına yansıtmıştır. Bu iki seyyah Osmanlıların hayata bakışlarıyla ve yaşam biçimleri ile evlerinin şekillendirdiklerini, Osmanlı yapıları arasında özellikle evleri bir sosyal mekân olarak nitelendirerek ev sahiplerinin mahremiyetlerinin dikkate alınarak yapıldığını ifade etmektedirler. Çalışmamız betimleyici ve sosyolojik yöntemiyle analiz edilmeye çalışılacaktır.

Anahtar Sözcükler: *J.F. Michaud, J.J.François Poujoulat, İmparatorluklar Şehri İstanbul, 1830, Ev mimarisi, ev yaşamı*

Bir Doğalcı Okul Öğretmeni Aleksandr Drujinin ve Onun Öğrencisi Polinka Saks

Onur Aydın
Anadolu Üniversitesi/Türkiye
onur_aydin@anadolu.edu.tr

Öz

XIX. yüzyılın ortaları Rus devleti, toplumu ve edebiyatı bakımından bir değişim süreci ve geçiş dönemi olarak nitelendirilir. I. Petro ile imparatorluğa dönüşen Rus Çarlığı için 1812 Vatan Savaşı, 1825 Aralıkçı Ayaklanması ve 1853-1856 Kırım Savaşı, 1917 Ekim Devrimi'ne, bir başka deyişle çöküşe giden yolu açar. İmparatorluğun ayakta kalabilmesi için herkes düşünce anlamında seferber olur, ancak eyleme geçme noktasında bazı sorunlarla karşılaşılır. 1830'lu-1840'lı yılların önde gelen yazarları, Gogol'ün eserlerini örnek alarak gündelik yaşamı işler, onun gerçekçi yöntemini sürdürerek Vissarion G. Belinskiy'in (1811-1848) önderliğinde *Oteçestvenniye Zapiski* ve *Sovremennik* dergileri çatısı altında toplanırlar. Adına *Doğalcı okul* (*Натуральная школа*) adı verilen bu ekol Rus edebiyatının en önemli geçiş dönemlerinden biri olarak sayılır. Bu dönemde demokratikleşme, özgürleşme, eşit olma, insan haklarının iyileştirilmesi ve yeni bir anayasanın hazırlanması konularında Rus halkının birtakım insancıl talepleri bulunur. Ancak nereden ve nasıl başlanması gerektiği konusunda görüş ayrılıkları yaşanır. Başta yazarlar ve filozoflar olmak üzere toplum, Rusya'nın hastalığına, doğru bir teşhis koymaya çalışır. Aslında doğru teşhisler konur ancak sıra suçluyu bulmaya geldiğinde düşünceler konuşmaz, kalemler yazmaz olur. Takvimler 1847 yılını gösterdiğinde *Sovremennik* dergisinde Rus yazar Aleksandr V. Drujinin (1824-1864) tarafından kaleme alınmış *Polinka Saks* adlı bir hikâye çıkar. Eser, Drujinin'in birtakım çağdaşları arasında Doğalcı okul geleneklerini taşıyan bir çalışma olarak nitelendirilse de başka çevreler tarafından gerici ve liberal geleneğin bir ürünü şeklinde değerlendirilir. Çalışmamızda Drujinin'in Doğalcı okul ilkelerine bağlı kaldığı varsayımından hareketle sözü edilen çelişkiyi doğuran nedenlere, özgürlük mücadelesi veren ve dönemin Rus kadını temsil eden Polinka Saks aracılığıyla yanıt aranmaya çalışılacaktır. Geçiş döneminin özelliklerini taşıyan hikâye, romantik ve gerçekçi unsurları bünyesinde bir arada barındırır. Aslında tür olarak mektup şeklinde yazılan bir hikâye olması, gündelik yaşamın ürünü olduğu olasılığını kuvvetlendirir. Ancak olay örgüsü ve kahramanların tepkileri göz önünde bulundurulduğunda dönemin sıradan, gündelik olaylarından oluşmadığı ve okulun ilkeleriyle çeliştiği dikkat çeker. Bu durum Doğalcı okul yazarları açısından son derece sıradandır. Çünkü okul yazarları yalnızca 'doğalcı' eserler vermekle kalmazlar aynı zamanda birbirleriyle uyumsuz görünen unsurları aynı eserde bir araya getirmeyi başarırlar. Drujinin, uyumsuzluklar ve çelişkiler yaşayan Rusya'nın kaderini hikâyeye adını da veren başkahraman Polinka Saks'ın kişiliğinde bir araya getirir. Bu kişilikte, karakteriyle çocukluktan olgunluğa, yaşadıklarıyla duygusallıktan gerçekçiliğe doğru bir geçişi betimler. Yazar, Polinka Saks'ın çocuk olarak kalmasının toplum ilişkilerinde yaşanan sıkıntılardan dolayı ortaya çıktığını, ailesinin toplum kadar suçlu olmadığını ifade eder. Drujinin saptadığı sorunun çözümü üzerinde çalışmaya başlar. Konstantin Saks'ın ağzından, çözüm bulmanın yalnızca edebiyat gecelerinde ve romanlarda kolay olduğunu, gerçekte ise zor olduğunu paylaşır. Ayrıca Konstantin'in, karısı Polinka'nın, onun sevgilisi Galitskiy'in, kısacası herkesin haklı olduğunu söyler. Drujinin, suçun kimde olduğunu aramayı bırakıp çözüme odaklanır. Çözüme de Polinka Saks'tan, yani kadınlardan başlar. "Ya köleyim ya insan değilim ya da eşit değiliz" sözlerini söyleyen öğrencisi Polinka Saks'ın avuçlarına özgürleşme ve değişme meşalesini bırakır. Sonuç olarak hikâye kendinden sonraki eser ve yazarlara da ilham veren, kadın sorunsalına değinen döneminin öncü ve güncel eleştirilerinden biri olarak edebiyat sayfalarındaki yerini alır.

Anahtar Sözcükler: *Rus edebiyatı, Doğalcı okul, kadının özgürleşmesi, Aleksandr Drujinin, Polinka Saks*

Fenikelilerin Bir Edebiyatı Var mıydı?

Ömer Solak

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi/Türkiye

omersolak@yahoo.com

Öz

Fenikeliler, bir Bronz çağı uygarlığı olan Ugarit çöktükten birkaç asır sonra ve hemen hemen aynı coğrafyada bir doğu Akdeniz gücü olarak ortaya çıkan bir Demir çağı uygarlığıdır. MÖ 10. yüzyıldan itibaren Akdeniz çevresinde birçok koloni kurmuşlar ve Yunanlıların en büyük rakibi olmuşlardır. Ugaritliler, Aramiler ve Yahudiler gibi onlar da batı Sami soyundandırlar. Deniz yollarının kervan yollarına bağlandığı Lübnan'a muhtemelen bereketli hilal'den veya Kenan'dan gelmişlerdir. Fenike alfabesi, tıpkı Ugarit gibi bir ses alfabesidir. Başlarda bu yazı, Mısır hiyeroglifinin bir varyasyonu ya da halk Mısırçasından türemiş bir Hyksos yazısı sanılmaktadır. Sonunda Mısır hiyeratik'inden türemiş Proto-Sinaitic veya Proto-Canaanite'den geliştiği anlaşılmıştır. Erken Fenike edebiyatı, örnekleri bugünlere sadece birtakım isimler ve eserler halinde ulaşan bir edebiyattır. Gerçekten de erken dönemlerde Fenikeliler, Mezopotamya geleneğine dayanan dinleri ve kültürlerini Akdeniz dünyasına yaymışlardır. Ancak daha ziyade papirüs ve parşömene yazmayı tercih ettikleri için bunlar nemli kıyı şehirlerinde çürüyüp yok olmuştur. Böylece tüm dünyaya yazılı kültürü öğreten bir halkın edebiyatı, ne yazıktır ki, kısa zamanda ortadan kalkmıştır. Şüphesiz zamanında bir Fenike ve Pön edebiyatı vardır; bugüne ulaşanlar bile bize kaybın büyüklüğüne dair bir şeyler söyler. Ancak Fenikeliler tıpkı Yunanlılar, Romalılar ve İsraililer gibi kendi dillerini kesintisiz bir şekilde konuşan bir halktan yoksun idiler. Bu da metinlerinin sistematik olarak korunmasına engel olmuştur. Elde kalanlar, sadece bir düzine kişi adı, yüz kadar yazıt ve birkaç edebi eserde saklı kalmış birtakım kelimelerden ibarettir. Ama bu bile uzmanlara bir fikir vermektedir. Bir kere etkileyici bir edebi tür yelpazesine sahip oldukları kesindir. Kozmogoni ve köken mitleri, tarihi belgeler, itinerary denen yol kılavuzları, tarımla ilgili yazılar bunlardan bazılarıdır. Aslında bunlar bile yakındoğu geleneği ile uyumlu bir edebiyatın varlığına işaret etmektedir. Bunun dışında, muhtemelen Yunan etkisiyle, bir felsefe gelenekleri de vardır. Ama bunlar, bugünlere Yunanlı yazarlarca aktarılmadıkları için kalıcı olamadılar.

Anahtar Sözcükler: *Fenike edebiyatı, Pön Edebiyatı, Antik edebiyatlar*

Bir Zamanlar Mısır'da: Mekân-İnsan Odağında Necib Mahfuz'un Üç Romanı

Sibel Yılmaz

Orta Doğu Teknik Üniversitesi/Türkiye

ysisibel@metu.edu.tr

Öz

Nobel Ödülü sahibi Mısırlı yazar Necib Mahfuz, köklü bir tarihi ve kültürü olan Mısır'ın zaman içerisinde geçirdiği değişim ve dönüşümlere tanık olmuş, birçok eserinde eleştirel gerçekçi bir bakış açısıyla kendi ülkesinin ve toplumunun yaşamını merkeze almıştır. Bunu yaparken en sık başvurduğu yöntemlerden biri de insanların bir araya geldiği mekânları metafor olarak kullanarak insan hikâyelerini mekân odağında anlatmaktır. Romanlarının isimlerinde de mekân isimlerine sıkça yer veren Mahfuz, belli mekânları paylaşan insanların yaşadıkları çatışmalardan yola çıkarak kurguladığı eserlerinde Mısır toplumunun panoramasını çizer. Mahfuz'un toplumsal tarih çalışması olarak niteleyebileceğimiz romanlarından üçü *Miramar* (1967), *Karnak Kafe* (1974) ve *Kuştimur Kahvehanesi*'dir (1989). Üç romanda sırasıyla bir pansiyon, kafe ve kahvehanede buluşan, farklı toplumsal sınıflardan gelen bir grup insanın uzun zamana yayılan hikâyeleri yazar-anlatıcının bakış açısıyla aktarılır. Beş bölümden oluşan *Miramar*, İskenderiye'de bulunan Miramar pansiyonunda konaklayan, farklı mesleklerden ve yaşlardan dört ana karakterin -Emir Vecdi, Hüsnü Allam, Mansur Bahi ve Serhan el-Beheri- yaşadıklarına odaklanan bir olay örgüsüne sahiptir. Hepsinin hayalleri, umutları ve beklentileri vardır; ancak Mısır'da yaşanan siyasî gelişmeler her bir karakterin farklı bir yola sapmasına neden olmuştur. Mahfuz, bu romanında Mısır'ın 1960'lı yıllardaki portresini çizerek dönemin çalkantılı politik ortamını karakterleri aracılığıyla görünür kılar. Ayrıca romandaki Zühre karakteriyle toplumsal cinsiyet rollerinin kadın-erkek ilişkilerini nasıl etkilediği üzerinde durur. Köyünden kaçıp pansiyona sığınan Zühre, pansiyondaki erkeklerin çekim odağında kalırken kendini özgürleştirmeye ve içinde bulunduğu koşulları değiştirmeye çalışır. *Karnak Kafe*, 1952 Devrimi ve hemen arkasından gelen Arap-İsrail Savaşı (1967) neticesinde insanların hayatlarının nasıl değiştiğini Kahire'deki küçük bir kafede buluşup sohbet eden kişilerin gözünden aktarır. Yine bölümler hâlinde yazılan romanda hem yeni hem de eski kuşaktan insanların; devrimlerin getirdiği yeniliklerle ve savaş ortamının yarattığı korkuyla nasıl mücadele ettikleri, kafenin müdavimi olan bir anlatıcının bakış açısıyla sunulur. Mahfuz, ölümünden kısa bir süre önce tamamladığı *Kuştimur Kahvehanesi*'nde ise Kahire'deki Abbasiye semtinde büyüyen ve yıllar boyunca kahvehanede buluşan beş arkadaşın hikâyesinden yola çıkar. Bu kez çok daha uzun bir zaman dilimine yayılan olay örgüsünde Mısır'da yaşanan siyasî, ekonomik ve kültürel değişimlerin bu beş arkadaşın hayatını nasıl etkilediğini yansıtır. Aralarında birçok ortak nokta bulunan bu üç romanında Mahfuz, ülkesinin tarihini insan-mekân odağında ele alırken her bir mekânı Mısır'ın kendisine dönüştürür. Siyasetle ilgilenen ve gazetecilik de yapan Mahfuz, bugünü anlayabilmek için geçmişe bakmak gerektiğini sezen bir yazar olarak bize hem oldukça yerel hem de pek çok açıdan -özellikle Orta Doğu toplumlarının benzerliği dikkate alınırsa- evrensel hikâyeler sunar. Bu konuşmada, akademik çalışmalara fazla konu edilmeyen Necib Mahfuz'un sözünü ettiğim üç romanı mekân-insan odağında ayrıntılı bir değerlendirilmeye tabi tutulacak, öne çıkan kültürel kodlar ve metaforlar Mısır tarihi ekseninde yorumlanmaya çalışılacaktır.

Anahtar Sözcükler: *Necib Mahfuz, Mısır, mekân*

Eski Uygurca Mektupların Belirlenmesi ve Sınıflandırılması Sorunu

Hüsnü Çağdaş ARSLAN
Çukurova Üniversitesi/Türkiye
hcarslan@cu.edu.tr

Öz

Turfan vahası dâhil Doğu Tianşan Bölgesi'nde ve çevresinde IX. yüzyılın ikinci yarısından XIII. yüzyılın başına kadar gelişen Batı Uygur Kağanlığının insanları ve bu bölge Moğol İmparatorluğunun egemenliğine girdiğinde XIII ila XIV. yüzyıl Uygurları (yani eski Batı Uygurları) tarafından yazılmış Eski Uygurca tarihî belgeler arasında, çoğu Budist olmak üzere Manihaist ve Hristiyan Uygurlara ait pek çok özel (şahsî) mektup bulunmaktadır. Tarihî olayları aydınlatacak bilgilere de rastlanan bu mektupların çoğu XX. yüzyılda Çin'de, Sincan Uygur Özerk Bölgesi'ndeki Turfan vahasında veya Kansu'daki Dunhuang'da ünlü Bin Budaların Mogao Mağaraları'nda keşfedildi ve çok az bir kısmı da Kansu Koridoru'ndaki Kara-hoto kalıntılarında ortaya çıkarıldı. Osman Fikri Sertkaya, Eski Uygurca mektupların sayısı ile ilgili olarak, 2012 yılına kadar yapılan yayınları göz önünde bulundurarak belirlediği 110 mektup ile kendi listesine dâhil etmediği Takao Moriyasu'nun çalışmalarında listelenen 40 mektuba işaret ederek 150 sayısını vermektedir. Eski Uygur mektuplarının kayda değer bir kısmının, Turfan araştırmaları kapsamında Alman Türkologlar başta olmak üzere Japon, Rus, Fransız, İngiliz, Türk vb. çeşitli uluslardan araştırmacılar tarafından farklı zamanlarda yayımlandığı görülse de bu konuda en kapsamlı çalışma, 2019'da Japon tarihçi ve Türkolog Takao Moriyasu'nun, *Berliner Turfantexte* serisinin XLVI. (46.) cildi olarak Turnhout'ta Brepols Publishers tarafından *Corpus of the Old Uighur Letters from the Eastern Silk Road (Doğu İpek Yolu'ndan Eski Uygur Mektuplarının Derlemi)* adıyla yayımlanan eseridir. *Corpus*'ta, Eski Uygurlara ait 209 adet mektup metninin paleografik bilgileri, transkripsiyonları, İngilizce çevirileri ve araştırmacının yorumları verilerek, bu mektuplar beş ana grupta değerlendirilmiş, aynı zamanda 7 adet mektup zarfı ve üzerindeki metinler ayrıca incelenmiştir. Bu bildiride ilkin, bugüne kadar araştırmacıların Eski Uygur mektuplarının belirlenmesinde karşılaştıkları zorluklara ve mektupların tespitinde dikkate aldıkları ölçütlere değinilecek; ardından özellikle O. F. Sertkaya ile T. Moriyasu'nun bazı sözlerden veya söz kalıplarından hareketle, mektupların formüllerle gösterilebilen kompozisyonlarına göre tasnifleri karşılaştırmalı olarak ortaya konulacak ve farklılıklar gösterilmeye çalışılacaktır. Bu sayede, Eski Uygur mektuplarının sınıflandırılmasındaki ölçütleri oluşturan farklı açılış ve bitiş kalıplarının sistematik bir şekilde ele alınıp belirlenmesinin, formülle gösterilmesinin, özellikle henüz tanımlanmamış belgelerin tasnif edilmesinde ne gibi faydalar sağladığı açıklanacaktır. Ayrıca burada, Uygur mektuplarının tespitinde ve sınıflandırılmasında yarar sağlayabileceği varsayılan bazı yeni önerilerde bulunulacaktır.

Anahtar Sözcükler: *İpek Yolu, Eski Uygurca, mektuplar*

Kavabata Yasunari'nin Meijin (Go Ustası) Eserinde Kültürel Ögelere Diyalektik Bir Bakış

Habibe Salğar
Selçuk Üniversitesi/Türkiye
habibesalgar@selcuk.edu.tr

Öz

Bu çalışmada, Nobel ödüllü yazar Kavabata Yasunari'nin *Meijin (Go Ustası)* adlı eserinde, bir Go müsabakası aracılığıyla aktarılmaya çalışılan geleneksel düşünce biçiminin izleri sürülürken, alışılmış değerlerde görülen çarpıcı değişim, Usta karakteri ve rakibi arasındaki ilişki aracılığıyla incelenmiştir. Bu amaçla diyalektik yöneme başvurulmuş, Usta – rakip ilişkisinde Japon kültürel değerleri ile Batı etkisi olduğu düşünülen mantığa dayalı yapı, siyah – beyaz karşıtlığı, müsabakada “Yenilmez Usta” olarak tasvir edilen baş kahramanın genç bir rakip karşısında yenilgisi, alışılmış değerlerin yerini yenilerinin alması gibi durumların çeşitli kültürel imgeler aracılığıyla edebi alanda nasıl yer bulduğu irdelenmiştir. Bu değişim, bir gerçekliğin imgelem yoluyla aktarılmasının yanı sıra, bir devrin nasıl değiştiğini de ortaya koymaktadır. Bu novellada bahsi geçen ve gerçek bir hikâyeden esinlenilerek edebiyatın kurgu dünyasına aktarılan kahramanlar aracılığıyla Kavabata, Japon özünü yansıttığı birçok eserinde olduğu gibi Japonlara has değerleri titizlikle sunar. Aynı zamanda çeşitli yönleriyle baş kahramanın davranışları ile Zen öğretisinin özünü yansıtan *bushidō* ruhunu da hissettirmeye çalışır gibidir. Senelerin yenilmez Go Ustası olarak bilinen ve romana da gerçek ismi aynen aktarılan bu kişi, Hon'inbō Şūsai'dir. Baş kahraman Hon'inbō Şūsai, Go aracılığıyla adeta bir sanatı icra eder, ustalığı ile yücelir. Baş kahraman oyun masasının başına geçtiğinde, bir samuray ciddiyetiyle hareket eder, yaşam biçiminde de adeta bu etkiyi hissettiren davranışlar sergiler. Öte yandan Kavabata'nın adeta kutsallaştırdığı bu baş kahramanın kişiliği ile fiziksel özellikleri arasında bir paradoks olduğu hissedilir. Yazarın Tokyo Niçi Niçi Şinbun (Günümüzde Mainiçi Şinbun) tarafından Go müsabakasını rapor etmek üzere muhabir olarak görevlendirilmesi ve Usta olarak tanınan Hon'inbō Şūsai'nin müsabakanın ardından hayata veda edişi, bu eserin ortaya çıkışının temel sebeplerini oluşturmuştur. Go oyunundaki siyah – beyaz karşıtlığında siyah kazanmış, “yenilmez Go Ustası”, otuzlu yaşlarında genç bir Go oyuncusu olan rakibi Ōtake'ye yenilmiştir. Eserin yazıldığı dönem incelendiğinde, Japonya'nın Çin ile olan ilişkilerinde savaş ve gerilimlerin olduğu, sonrasında Japonya'nın savaş yenilgisi yaşadığı uzun bir sürece yayıldığı görülür. Eserde, Meiji dönemiyle başlayan kültürel değerlerin korunmasının bir sembolü olarak yansıtılan Usta, Usta'nın Ōtake'ye yenilgisinin bir devrin değişmesi olarak algılanışı, Usta'nın müsabakayı kaybetmesi ile Japonya'nın savaş yenilgisi gibi durumlar arasında adeta bir analogi kurulduğu görülmektedir. Eserde Japonlara özgü değerler sisteminin yanı sıra Japon düşünce biçimi, kültürel etkinlikler, yenilmez Usta'nın oyun kaybı ile dönemin değişimi arasında dolaylı bir analogi kurulması, alışılmış değerlerin değişimine tanık olunması gibi birçok unsura rastlamak mümkündür.

Anahtar Sözcükler: *Kavabata Yasunari, Hon'inbō Şūsai, Go müsabakası, diyalektik yöntem, gerçeklik – kurgu*

Türk Kültüründeki Yapraklı Panayırları ile Arap Kültüründeki Ukaz Panayırlarının Benzer Yönleri

İbrahim Ünal, Özlem Ünal
iunalan@bayburt.edu.tr
ozlemunalan@bayburt.edu.tr

Öz

Panayır; kurulduğu bölgenin tarım ve sanayi ürünlerini, el sanatlarını, yöresel yemeklerini vb. kültürel simgelerini tanıtmak için yılın belirli zamanlarında, belli yerlerde kurulan büyük pazarlara verilen isimdir. Panayırlar kuruldukları bölgelerin ekonomisine katkı sağladıkları gibi kültürlerine de büyük katkı sağlarlar. Ayrıca panayırlar şairlerin şiirlerini söyledikleri, atışmalar ve yarışmalar yaptıkları bir mekân özelliği gösterirler. Türk kültüründe âşıklık geleneği, İslamiyet öncesi inanç sistemine dayanan, âşık veya halk şairi olarak isimlendirilen kişiler tarafından icra edilen bir şiir geleneğidir. Bu geleneği temsil eden âşıklar, yüzyıllar boyunca şiirlerini çeşitli meclislerde, toplantılarda, âşık kahvehanelerinde, şenlik ve festivallerde icra etmektedir. Âşıkların sanatlarını icra ettikleri, âşıklık geleneği içinde önem taşıyan mekânlardan biri de Yapraklı panayırları olmuştur. Önceleri ticari amaçla kurulan bu panayır daha sonra kültürel alışverişe sahne olmuş, âşıklar için edebi bir muhit haline gelmiştir. Âşıklar İstanbul'a gitmeden önce Yapraklı panayırına gelerek sazdaki ve sözdeki marifetlerini burada sergilemişlerdir. Panayıra Anadolu'nun ve Rumeli'nin her yerinden hatta Suriye'den Mısır'dan ve Cezayir'den şairler katılmıştır. Sazına, sözüne güvenen, ünlü olmak isteyen her saz şairi Çankırı'ya gelmiş, yerli âşıklarla ve şairlerle atışmalar yapmıştır. Arap halkının sosyal ve kültürel hayatında önemli gelişmeler sağlayan Ukaz panayırında ticaret, eğlence ve yarışmalar ön plana çıkmıştır. Panayırların düzenlendiği dönemlerde Araplar Kâbe'yi ve putları ziyaret etmişlerdir. Panayırlarda düzenlenen yarışmalar kısa süreli de olsa toplumsal barışı ve hoşgörüyü sağlamıştır. Şiir okuma yarışmaları Arap edebiyatının gelişmesinde etkili olmuştur. Yarışmada beğenilen şiirler, Kâbe'nin duvarına asılmış, yarışmaları kazananlara çeşitli ödüller verilmiştir. Âşıklık geleneğinde, âşıkların sanatlarını ortaya koydukları Yapraklı panayırı, Arap edebiyatının gelişmesinde büyük rol oynayan Ukaz panayırına benzemektedir. Yapraklı panayırı tıpkı Ukaz panayırı gibi insanların bir araya geldiği, kaynaştığı sosyal bir ortamdır. Ukaz'da nasıl bir kabilenin şairi müşaare neticesinde kendisine ve kabilesine şöhret sağlamakta ise Yapraklı'da da aynı şey söz konusudur. Her iki panayır da gerek kuruldukları mekân ve zaman, gerek kendi edebiyatlarına katkıları bakımından birbiriyle benzerlikler taşımaktadır. Bu çalışmada panayırların çeşitli açılardan değerlendirmesi yapıp ortak noktaları ortaya konulacaktır.

Anahtar Sözcükler: *Ukaz, Yapraklı, Panayır, Şair, Şiir*

Kolektif Geçmiş ve Mekân İlişkisi Üzerine: “Koca Dünyada Kurtuluş Pusuda” (Ilija Trojanow)

Gonca Kışmır, Derya Koray Düşünceli
Ankara Üniversitesi/Türkiye
donen@ankara.edu.tr
kdusunceli@ankara.edu.tr

Öz

Çağdaş Alman Edebiyatının Bulgar asıllı yazarlarından Ilija Trojanow’un 1996 yılında yayımladığı *Koca Dünyada Kurtuluş Pusuda* (*Die Welt ist groß und Rettung lauert überall*) adlı ilk romanında Luxow ailesinin politik nedenlerle anavatanlarından kaçarak önce İtalya’ya daha sonra Almanya’ya sığınma öyküsü anlatılmaktadır. Yarı otobiyografik yarı kurmaca unsurlar barındıran anlatının odak noktasını ailenin tek çocuğu olan ana karakter Alexander (Alex) Luxow’un çocukluk yıllarında zorunlu göç sürecinde yaşadığı zorluklar, gençlik döneminde Almanya’da ebeveynlerini bir trafik kazasında kaybetmesi ve bu kaza sonrasında vaftiz babası Bai Dan’ın desteğiyle hayata tutunma süreci oluşturmaktadır. Modern ve post modern anlatım tekniklerinin bir arada kullanıldığı metinde farklı kuşakların bakış açılarından tarihi olayların bireylerin kaderini nasıl belirlediği/değiştirdiği sergilenmektedir. Alex’in yaşadıkları dolayımında hayata karşı takındığı tutum eserde yazarın yaşam ve yaşam sanatının alegorik bir temsili olarak gördüğü zar oyunları motifi ekseninde verilir. Metinde trafik kazasında sadece ailesini değil aynı zamanda hafızasını da kaybeden Alex’in hayata tutunabilmesi için vaftiz babasıyla birlikte bir tandem ile dünya yolculuğuna çıkmaları bağlamında kullanılan/tekrarlanan motifler kolektif geçmişin politik atmosferini de açıklamaktadır. Böylece yazar Trojanow, Bai Dan ve Alex karakterlerinin Monako, Paris, Londra, Amerika ve son olarak kendi vatanları olan Bulgaristan gibi farklı ülkelere yaptığı yolculuklarda yaşadıkları maceralar aracılığıyla bireyin kimlik arayışına da vurgu yapmaktadır. Buna ek olarak yazar Trojanow, eserinde bir yandan retrospektif bir anlatımla Bulgaristan’dan zorunlu olarak ayrılışın politik nedenleri üzerinde dururken bir yandan da 1990’lardan itibaren küreselleşme ile birlikte yeni dünya düzenine de dikkat çekmektedir. Bu bağlamda Bulgar bir ailenin göç öyküsü örneğinde metinde zamanla kendine yabancılaşmış bireyin somut ve soyut sınırları aşarak bireysel/kültürel kimliğindeki boşlukları doldururken mekân motiflerinin nasıl kullanıldığı ve neye işaret ettiği çözümlenecektir.

Anahtar Sözcükler: *kültür, Kolektif geçmiş, Mekân, Motif*

Delphine de Vigan'ın *Gerçek Bir Hikâyeden Uyarlanmıştır* Adlı Romanında Öteki-Ben'in İnşası

Seçil Yücedağ
Selçuk Üniversitesi/Türkiye
secilyucedag@selcuk.edu.tr

Öz

Fransız yazar Delphine de Vigan, 2015 yılında kaleme aldığı *Gerçek Bir Hikâyeden Uyarlanmıştır* adlı romanında tıpkı kendisi gibi iki çocuk annesi ve yazar olan Delphine adında bir kadının yaşadığı edebi yaratıcılık sorunlarını anlatır. Renaudot ve Genç Goncourt ödüllerini alan ve Roman Polanski tarafından 2017 yılında sinemaya uyarlanan bu romanda, anlatıcı kendisine oldukça benzeyen L. adında gölge bir yazarla tanışarak yazmaya bağlı korkularıyla yüzleşir. Delphine, bipolar annesinin intiharını anlattığı *Annem ve Annem* (2011) adlı romanının yayınlanmasından sonra üç yıldır roman, resmi mektup, alışveriş listesi ya da en ufak bir not bile yazamaz. Bilgisayar karşısına geçtiğinde ya da Word belgesi açtığında paniklemeye başlayan anlatıcının edebi üretim sıkıntısı yaşadığı bu süreçte, L. adlı gizemli bir karakter anlatıcının hayatına hızlı bir şekilde dâhil olur. Yazamama sorunu ve kendisini eleştiren gizemli mektuplar nedeniyle duygusal ve fiziksel olarak tükenmiş olan Delphine, başlangıçta L.'nin ona iyi geldiğini, hayatındaki boşluğu tamamladığını düşünür. L. kısa sürede Delphine'in evine taşınır, anlatıcının yapmakta zorlandığı bütün görevleri üstlenir, onun yerine maillerine cevap verir, kitap önsözü yazar, onun kıyafetlerini giyerek ve onun yerine geçerek söyleşiye katılır. Üstelik L. Delphine'in sahip olmak istediği bütün özelliklere sahiptir, bakımlı, her zaman şık, özgüvenli ve eğlencelidir. Ayrıca, Delphine'in düşüncelerini, planlarını, geçmişini ve hayatıyla ilgili her şeyi bilir. Delphine, L. sayesinde diğer benliğini ya da öteki benliğini bulduğunu, bir bakıma L.'nin kendisini tamamladığını düşünür. Ancak, Delphine'in hayran olduğu L. zamanla Delphine'e benzemeye başlar, Delphine'in giyindiği gibi giyinir, onun hareketlerini ve alışkanlıklarını benimser. Anlatıcı, zamanla L.'nin sahiplenici tavırlarından, kendisini devamlı yönlendirmesinden rahatsız olmaya başlar ve hayatına yapılan bu müdahalenin ona zarar verdiğini fark eder. L.'nin çelişkili ve manipülatif davranışlarının etkisi altında kalan anlatıcı, L. ile çok yakın olduğu bu süreçten psikolojik olarak etkilenerek kimliğini daha çok sorgulamaya başlar. Üstkurmaca unsurlarının fazla olduğu romanda, karakterin zihninde kurguladığı öteki-ben aracılığıyla yaşadığı duygusal çatışmalar ve rahatsızlıklar anlatılır. Roman, “Baştan çıkarma”, “Depresyon” ve “İhanet” başlıklı üç bölümden oluşur. Her bir bölüm, ünlü korku ve gerilim türü yazarı Stephen King'in *Sadist* (1987) ve *Hayatı Emen Karanlık* (1989) adlı eserlerinden yapılan alıntılarla başlar. Anlatıcı ve bölünmüş benliği ya da öteki-ben'i olan kurgusal karakter arasındaki bu karmaşık ilişki hikâyenin nasıl sonlanacağı konusunda okuru daha çok meraklandırır. Her yeni bölümde korku ve heyecanın arttığı aynı zamanda psikolojik gerilim türüne örnek olan *Gerçek Bir Hikâyeden Uyarlanmıştır* romanı, L.'nin Delphine'i zehirleme girişimiyle sonuçlanır. Romanı gerçeklikten uzaklaştıran, anlatıcının öteki benliğini temsil eden ve hayatını kâbusa çeviren L. bu olaydan sonra arkasında hiçbir iz bırakmayarak ortadan kaybolur. Gerçek ve kurgu arasında ilerleyen romanda dostça başlayan arkadaşlık, karşılıklı bağımlılık ve daha sonra psişik bir sahiplenme ile ihanete dönüşür. Anlatıcı, yazarlık kimliğinin yok olmasından korktuğu için bölünmüş benliğini inşa ederek var olmak için çabalar. Yazmaya bağlı korku ve sıkıntıları nedeniyle öteki-ben'i yaratan anlatıcı, yazamama sorunundan kurtulmak ve kendi kimliğini inşa etmek ister. Anlatıcının, “Alter Ego” ya da ikinci kişiliğini sorguladığı Delphine de Vigan'ın bu romanında, Avusturyalı psikanalist Otto Rank'ın “Eş Benlik” ve Fransız Antropolog David Le Breton'un “Öteki-Ben” üzerine yaptığı çalışmaları temele alarak anlatıcı ve kendisinin inşa ettiği psikolojik çatışmanın konusunu oluşturan öteki-ben'i arasındaki ilişkiyi analiz etmeye çalışacağız.

Anahtar Sözcükler: *Kimlik, üstkurmaca, öteki-ben, psikolojik gerilim, Gerçek Bir Hikâyeden Uyarlanmıştır*

Romanın Doğuşunda Parodinin Rolü: Rabelais ve Cervantes

Serkan Özdemir

Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi/Türkiye

sozdemir_55@hotmail.com

Öz

Parodi, sözcük olarak ‘bir şeyin kenarında, karşısında’ anlamındaki Yunanca “para” eki ile ‘şiiir, şarkı, ilahi’ anlamındaki “ode” sözcüğünün birleşiminden türer. Yazınsal terim olarak ‘alaycı taklit’ veya ‘bir metnin gülünç kopyası’ anlamına gelir. Sözcüğün bu bağlamdaki ilk kullanımına Aristoteles’in *Poetika*’sında rastlanır. Aristoteles, taklide dayalı şiiirleri “parodie şiiir” olarak niteler. Bakhtin, Housholder, Scaliger gibi isimlere göre parodi, epik metinlerin biçim ve/veya içeriklerinin değiştirilmesi; komik bir şekilde yeniden üretilmesidir. Parodi geleneğinin ilk örnekleri 3. yüzyıla kadar uzanır. Bunlar arasında *Coena Cypriani* (kutsal kitap parodisi); *Vergilius Maro Grammaticus* (Latince bir gramer kitabının parodisi) gibi eserler yer alır. Orta Çağ karnaval kültürüyle birlikte halkı güldürmek amacıyla yapılan parodiler yaygınlaşır. Bunlar arasında kutsal metinlerin, ilmi çalışmaların ve epik türdeki eserlerin parodileri yer alır. Parodi, zamanla karnaval yaşamının ve halk eğlencesinin önemli bir unsuru haline gelir. Bahtin, romanın otantik folklorik köklerinin karnaval yaşamında ve halk mizahında aranması gerektiğini; romanın daha önceki yazınsal türlerin parodisi olarak ortaya çıktığını ifade eder. Bu nedenle Rabelais ve Cervantes’i romanın öncüleri kabul eder. Batı edebiyatında halk mizahından romana geçişin önemli sembollerinden biri Rabelais’dir. Romanı, Orta Çağ’daki egemen sınıfın üstünlüğünü sarsmak için bir araç olarak kullanan yazar, *Gargantua* ve *Pantagruel*’i insanları eğlendirmek için yazdığını belirterek grotesk halk kültüründen yararlanır. Daha önceki anlatılardan farklı olarak dünyayı ve insanı grotesk bir anlayışla yorumlar. Yapıtlarında kendisinden önceki yazınsal türlerle alay eden parodilere yer verir: Orta Çağ’dan beri devam eden, halk masallarını (*Grandes Cronicques*), kutsal metinleri (*Luka* ve *Matta İncilleri*) ve şiiir türlerini (rondo) parodileştirerek yazınsal geleneğin gelişmesine ve değişmesine katkı sunar. Epikten romana geçişin önemli temsilcilerinden biri olan Cervantes de romanında, egemen üst sınıfı konu edinen epik türle alay eder. *Don Quijote*’ta kendinden önceki edebiyat geleneğinin ve yaşadığı dönemin edebiyat anlayışının parodisini yapar. Şövalye anlatılarını ve romantik aşk öykülerini hedef alır. Cervantes, mensur epik görünümündeki *Don Quijote*’ta bir yandan romans geleneğini (şövalye anlatılarını) sürdürürken diğer taraftan bu türün temsil ettiği edebiyat anlayışını ve dünyayı eleştirir. Parodi aracılığıyla epiği dönüştüren yazar, roman türünün ortaya çıkmasını sağlar. Rabelais ve Cervantes’in parodiye dayalı edebiyat anlayışları, ciddi türler ile komik türler arasındaki sınırların esneyerek klasik tür kanonunun yıkılmasına, halk mizahıyla yüksek edebiyatın buluşmasına, edebiyatın üst sınıfın egemenliğinden çıkıp halkı ve sıradan olanı konu edinmesine yol açar. Bu nedenle parodi yazınsal türlerin gelişim ve değişiminde olduğu gibi romanın doğuşunda da önemli rol oynar.

Anahtar Sözcükler: *parodi, roman, epik, romans, karnaval, komik*

Guillaume Musso'nun *Çünkü Seni Seviyorum* Adlı Romanında Gizem ve Gerilim

Şevket Kadioğlu
Pamukkale Üniversitesi/Türkiye
skadioglu@pau.edu.tr

Öz

1974 yılında Fransa'da doğan Guillaume Musso yaklaşık 40 dile çevrilmiş romanlarıyla, Fransa'nın son yıllarda en çok okunan yazarlarından biridir. Musso'nun romanlarının bu kadar popüler olmasında, sinematografik bir anlatım kullanmasının yanında, okuyucuyu, varoluşsal düşünsel, felsefi v.b. Çabalamaya yöneltmeyen oldukça yalın konuları seçmesinin ve bunları ortalama okuyucunun çok ilgi gösterdiği, polisiye, gerilim, gizem ve entrikatı ustaca harmanlayarak sunmasının da büyük pay vardır. Biz, bu bildiride yazarın 2007 yılında yayınlanan *Çünkü Seni Seviyorum/Parce que Je t'aime* adlı romanında gizem ve gerilimin izini sürmeye çalışacağız. Romanda merak ögesini tırmandıran, rastlantı ve entrikalar örgüsü içinde okuyucuyu soluk soluğa, bilinmeyenin ardından koşmaya iten gizem ve gerilimin romanı bir çırpıda okunup merakı gidermeye odaklanan bu içsel devindirici özelliği yanında yazarın yeni bir anlatım estetiği ve dili oluşturmada ne derecede bir katkı yaptığını da irdelemeye çalışacağız. Mekân olarak genellikle Amerika'nın metropollerini seçen ve romanlarında american life yaşam biçimini yansıtmaktan zevk alan ve bunu çok kısa ve keskin kalen dokunuşlarıyla ustalıkla betimleyen yazarın bu seçiminin gizem ve gerilimle nasıl bir bağlantı noktası oluşturduğunu da sorgulayacağız. Musso'nun romanlarında oldukça ağırlıklı bir biçimde yer verdiği ölüm ve ötesinin gizeminden de söz etme fırsatı bulacağımızı umduğumuz bu bildire de ayrıca yaşamla ölüm arasındaki gerilimin de işlevi "varoluşun farklı görünüşlerini kendi tarzında kendine özgü mantıkla" yansıtmak olan roman sanatının iç dinamiğindeki yerini de sorgulamaya çalışacağız. Bunun yanında dünyanın, yaşamın, insanın olağan ve olası varlığı ile örtüşen gerçek ile, yine gizemli bir itki yanında, olağan üstü bir tasarım ve varsayımın sonucu olarak ortaya çıkan gizem arasındaki çekim ve gerilimden de söz edecek, bunun romanı, çok okunur olma kaygısının uzağında, yazınsal bir sanat olarak ne kadar ileri taşıyabileceğini tartışmaya açacağız. Bu bildirinin temel ereklerinden biri de bir romanın ya da romancının çok okunur olmasının romansal, sanatsal ve roman dışı devitkenlerini irdelemeye çalışmak olacaktır.

Anahtar Sözcükler: *Musso, roman, gizem, gerilim, ölüm*

B-Marie Koltès Tiyatrosunda Aileye Hermeneutik Bakış

Tülünay Dalak
Sivas Cumhuriyet Üniversitesi/Türkiye
Tulinaydalak@gmail.com

Öz

Dünyada en çok oynanan Fransız oyun yazarı unvanına sahip Bernard-Marie Koltès, kendi döneminden hareketle, o dönemi aşan evrensel yapısıyla, insan ilişkilerini, yarattığı karakterler üzerinden sunarken, insanın davranış modellerini kendine özgü kavrayış ve biçimle, çarpıcı bir şekilde, sıradan olanla sıra dışının iç içe geçtiği bir düzlemde sahneye taşır. Kişilerarası ilişkilerin en çıplak biçimde sergilendiği yer olan aile ve bunun hakkında yazarın kendi aile yaşantısı pratiği üzerinden geliştirdiği düşünsel yapının izdüşümü büyük oranda oyunlarına yansır. Sevgi-nefret ikileminde hem iten hem çeken diyalektik boyutuyla bir taraftan aile bireylerinin birbirleriyle olan ilişkileri bir taraftan da aile dışındakilerle kurdukları ilişkilerin sorgulandığı Koltès tiyatrosunda her türden insan ilişkilerinin ve bu ilişkilerden doğan etkileşimlerin karmaşık yapısı sergilenir. Bu karmaşık yapının incelenmesi, Koltès'in "Sallinger", "Çöle Geri Dönüş", "Batı Rıhtımı", "Roberto Zucco" adlı oyunlarındaki örneklerden hareketle yapının özündeki ancak okur tarafından ortaya çıkarılabileceğini savunan, alımlama estetiğiyle yakından ilişkili bir tür okuma anlayışı olan ve yazılı ya da sözlü anlatımın yorumlanarak çözümlenmesi fikrine dayanan hermeneutik eleştiri yöntemiyle ele alınmıştır.

Anahtar Sözcükler: *B-M Koltès, tiyatro, aile, hermeneutik*

André Gide'in Pastoral Senfoni Adlı Eserinde Değerler Sistemi Karşıtlığı

Seldağ Bankır Mesçioğlu
İstanbul Üniversitesi/Türkiye
seldag.bankir@istanbul.edu.tr

Öz

André Gide 20. yy. Fransız edebiyatının önde gelen hümanist yazarlarından biridir. Toplumsal eleştiri içeren eserlerinde özellikle genel ahlak anlayışı karşısında bireysel özgürlükleri savunur. Çalışmamızda inceleyeceğimiz 1919 yılında yayımlanan *Pastoral senfoni* adlı ünlü eseri de toplumsal ve bireysel değerler karşıtlığı üzerine kurulmuştur. Bir papazın hayatına giren kör ve yetim bir genç kızın ailede bıraktığı derin etkiler etrafında gelişen trajik bir hikâyeyi konu alan anlatıda din, ahlak, aile bağları, aşk, iyilik gibi çeşitli temalar üzerinden kahramanların yaşadığı zorlu çelişkiler ortaya koyulmuştur. Dini ve ahlaki değer yargılarıyla kişisel arzular arasında sıkışan kahramanların varoluş sancıları 1947'de Nobel edebiyat ödülünü alan André Gide'in usta kalemle şiirsel bir dille ifade edilmiştir. Çalışmamızda André Gide'in *Pastoral senfoni* adlı eserindeki toplumsal ve bireysel değerler karşıtlığını göstergebilimsel yöntem kullanarak incelemeyi amaçlamaktayız. 1960'lı yıllarda Algirdas Julien Greimas öncülüğünde ortaya çıkan göstergebilim, temel kuramlarını yapısalcı dilbilim yaklaşımlarından almıştır. Göstergebilim incelenen eserde yüzeysel ve derin yapıdaki katmanları analiz etmeye yönelik yöntemler sunarak anlamlama süreçlerini sistematik bir şekilde çözümlenmeye amaçlar. Göstergebilim zamanla inceleme alanına antropoloji ve fenomenoloji gibi alanlardan yöntemler de katarak anlatıyı eylemsel, bilişsel ve duygusal boyutlarda değerlendirmeye olanak sağlayan bir analiz yöntemi haline gelmiştir. Göstergebilimsel yöntemde inceleme nesnesinde anlamın bütününe yön veren "değerler sistemi" önemli bir alan olarak belirir. Anlatı söyleminde pragmatik, bilişsel ve duygusal özne olarak ortaya çıkan kahramanlar, içinde buldukları koşulların değerler sistemine göre şekillenir ve değişim gösterirler. Bireysel ve toplumsal olarak öznenin kendisi ve çevresiyle etkileşiminde belirleyici rol oynayan değerler sistemi, inceleyeceğimiz *Pastoral senfoni* romanında da anlatının dinamik yapısını oluşturmaktadır. Romanın anlatı evreninde özneler özellikle dinsel ve ahlaki değerlerin baskın olduğu bir sistem içerisinde yer almaktadır, ancak bu durum deneyimledikleri olaylar doğrultusunda kendi bireysel değer sistemleriyle çelişmektedir. Çalışmamızda bu sistemsel çelişkinin öznelerin özellikle bilişsel ve duygusal kimlik yapılarında yarattığı etkileri çözümlenmeye çalışacağız. Göstergebilimin sunduğu yöntemlerden faydalanarak, karşıt değerler sistemi etrafında şekillenen anlatıda bu çatışmalı yapının söyleme nasıl yansıdığını ortaya koymayı amaçlamaktayız.

Anahtar Sözcükler: *André Gide, roman söylemi, göstergebilimsel analiz, değerler sistemi, kimlik*

Aristotelian Literary Theory: A Historical Enquiry

Bariş Mete
Selçuk Üniversitesi/Türkiye
bm@selcuk.edu.tr

Abstract

The Greek philosopher Plato banishes the poet from the state, for he believes that the poet is an imitator who is thrice removed from truth. His comparison between the poet and the carpenter renders the poet and all other representational artists insignificant. Plato believes that the poet is a deceiver who creates illusions. Aristotle agrees with Plato about the imitative nature of poetry. However, he considers imitation to be part of human life. Human beings imitate, for they have their first experience of life through imitation. Aristotle puts great emphasis on imitation, which brings about the popularisation of the notion of mimesis. Mimetic argument has since become so influential that modern literary theory in general has evolved from the Aristotelian interpretations of the relationship between art and the artist. Sidney in the sixteenth century in the Renaissance in England reiterates the classical discussion about art mostly outlined by Aristotle's theory of mimesis. He reminds his reader about how Aristotle defines poetry as an art of imitation. Parallel to Aristotle, Sidney compares poetry to history concluding with the same idea that poetry is more philosophical and more significant than history. Succeeding English critics continue with Aristotle's mimetic theory of art. Most of Dryden's references in his discussion about contemporary English drama are to Aristotle's dramatic theory. Similar to Sidney, Dryden restates the principles of classical tragedy laid out by Aristotle. Pope follows the same critical convention. He considers the classics to be the best source of knowledge. He suggests that any great artistic ability should follow the classical teaching. Johnson's criteria for artistic excellence are again the Aristotelian standard of dramatic poetry. He acknowledges lack of the three unities (the Aristotelian unities) to be a defect. This study explores the nature of modern literary theory paying special attention to the historical progress of the Aristotelian tradition towards its present state.

Keywords: *Plato, Aristotle, Mimetic Theory, Art, Artist*

Is Michael a Noble Savage?

Halil İbrahim Arpa
Çankırı Karatekin Üniversitesi/Türkiye
hibrahimarpa@gmail.com

Abstract

This study is built on Nobel laureate J. M. Coetzee's highly acclaimed The Booker Prize winning fiction *Life & Times of Michael K* published in 1983. Envisioning a future civil war, the story narrates the ir(-)relevance of Michael K to either sides of the devastating turmoil. Unfortunately, civil wars due to the lack of the sense of living together are still one of the perennial problems arriving today. *Life & Times of Michael K* astutely illustrates this phenomenon and problematizes choosing a side, be it his race or the whites. His fictionalized life at the margins of South Africa is an artistic escape looking for an idyllic utopia. Rather than living in a camp, Michael prefers the lonely life in the mountains and refuses to eat. In spite of the malnutrition problems, he is happy there and has no interest in what is happening at the city centers. This study will question whether the life and times of him are the life and times of a noble savage in a Rousseauian way or they strive to depict the harsh conditions under which most of the people of South Africa live even today. It is true that there isn't a civil war anymore and The Republic of South Africa has an institutional democracy, but it is also true that many people face malnutrition problems just as Michael K and live in the shanty towns not so dissimilar to his shelter at the mountain. Then, the question is that does the artistic escape of Michael K is an individualistic self-care or does it illustrate more? If so, can it be related to the conditions of refugees of today living in camps or hiding in the mountains just as Michael does? Do they live peacefully with aids, or do they look for ways to survive for another simple day?

Keywords: *Michael K, J. M. Coetzee, Refugees, Noble Savage, Idyllic Utopia*

**Rethinking Jacques Derrida's Deconstruction in Literary and Cultural Theory-
Sexual Difference and the Feminine Symbolic**

Esra Başak Aydınalp
Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi/Türkiye
esrabasakaydinalp@gmail.com

Abstract

Jacques Derrida is a central figure of writing considered as a triggering event of deconstruction of the Western thinking at the end of twentieth century. He dwells on writing, especially on literary writing, which was inhibited by philosophy and the occidental metaphysics of presence out of the speech taken into account as the abasement and the disguise. He interrogated the philosophy vis-à-vis the literature by developing a method of analysis and literary critic around the concept of deconstruction which is a subversion of dualistic hierarchies and oppositions by challenging the occidental philosophy centered on "Logos". To do this, Derrida develops a series of philosophical concepts linked to writing itself such as "difference", "trace" and "dissemination in literary and philosophical texts. This study intends to explore the reconciliation between literature and philosophy through Derrida's texts and deconstruction and its feminist interpretations among literary and cultural theory and context in today's world. To do this exploration, the researcher aims at demonstrating the use of deconstruction in literary and cultural theory by a special focus on the feminine symbolic, phallo(go)centrism and sexual difference. Consequently, means to deconstruct the hierarchical discourse of the symbolic system and its reflections on the literary and cultural theory will be decrypted. The literary creation inhibited by occidental philosophy by the binary system which is the base of the violence practiced via social, cultural and physique codes will be revealed in order to liberate writing from speech which dominates the occident thinking throughout the history. This domination and the violence are especially explicit in the patriarchal and phallogocentric constitution of the symbolic system. The reception of Derrida's deconstruction by feminist literary and cultural theorists and its eventual impact on the development of a textual subjectivity among them in last decades of twentieth century will be examined in detail.

Keywords: *Deconstruction, Phallogocentrism, Literary Theory, Jacques Derrida, Feminine Subjectivity*

An Analysis on the Nazi Era and its Environmental Effects from Fred Uhlman's Work of "Der Wiedergefundener Freund"

Gülsüm Yılmaz
Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi/Türkiye
gulsumylmzz24@gmail.com

Abstract

In this study, Fred Uhlman's work "Reunion" one of the well-known writers of contemporary German literature was scrutinized based on the Nazi period and its environmental effects within the framework of the friendship between two adolescents. The author, in his story called "Reunion", reflects the friendship of two adolescents who have the same emotion and excitement despite their belonging to two different classes, and the rapid rise of the Nazis with an ironic perspective. It was emphasized that radical changes were experienced in German social life with the beginning of the Nazi period through the friendship of young people. In this work, two young people who continue the traditional lifestyles of the society they belong to have been chosen as the main characters. The physical appearance and abilities of these two young people, who crossed paths during the rise of Nazism were members of different social classes determined their place in the society they belonged to, are quite clearly reflected. The unexpected meeting of the two friends who separated their ways as a result of the striking class separation and racist rhetoric in the plot has left its mark on the story. Furthermore, quite impressive examples of how the social class distinction and the hostility it creates affect the relationships between children are also presented. In the narrative, we witness that the close friendship between Hans Schwarz who is a son of a Jewish family, and Conrad von Hohenfels who is a son of a noble German family, was lost due to the racist rhetoric of the Nazis. In addition, "Reunion" tells an extraordinary youth adventure in which a period from the magical world of childhood to the difficult period of adolescence. In addition to these, the Second World War and the National Socialist period caused both social and individual traumatic events not only in Germany but also in many countries of Europe. Millions of human lives paid for the racist ideology of the Hitler era. In this context, children were among those who paid the price of war in the most expensive way. In "Reunion", it is intended to draw attention to how racism is generalized and concretized in interpersonal relations from the point of view of the self-narrator Hans. At this point, the work provides an opportunity to explain the study with a historical method. In this study, friendship in children's perception will be examined by using historical data within the framework of historical periods and events in the narrative. In conclusion, the events of anti-Semitism and holocaust that were put into action as a result of the Nazi ideology and National Socialist era will also be mentioned in this study.

Keywords: *National Socialist Period, Hitler Period, Environmental Effects, Antisemitism, Holocaust*

Lao She'nın Eserlerinde Japon İmgesi

Pınar Altay Yılmaz
Ankara Üniversitesi/Türkiye
paltay@ankara.edu.tr

Öz

Antik çağlardan itibaren Çin'in Asya'daki kültürel egemenliği tartışmasız bir gerçektir. Özellikle Birinci Çin-Japon Savaşı'ndan (1894-1895) önce Japonya, Kore ve çevre ülkelerde baskın bir Çin kültürünün hâkim olduğu gerek yazıda gerekse inanişta çevre ülkelerin Çin'i üstün kabul ettikleri söylenebilir. Ancak Birinci Çin-Japon Savaşı'ndan sonra Çin bir anda kültürel açıdan üstünlüğünü kaybetmiş ve bölgede Japonya'nın gücü hissedilmeye başlanmıştır. İkinci Çin-Japon Savaşı (1937-1945) sonrasında ise Japonya'nın bölgedeki öğretmen imajı yıkılmış ve artık korkulan, nefret edilen, küçümsenen bir kimlik kazanmıştır. Birinci Dünya Savaşı (1914-1918) sonrası güçlenen ve Avrupa devletleriyle ittifak kuran Japonya, Çin'i de egemenliği altına almak istemiştir. Çin ise Asya'nın mutlak gücü haline gelmek isteyen Japonya'nın bu talebini reddetmiştir. Bu süreçte Çinliler ve Japonlar arasında yaşanan gergin ilişkiler, siyasetin dışına çıkarak Çin'deki ticari ilişkileri, sosyal hayatı etkilediği gibi Çin edebiyatına da büyük ölçüde etki etmiştir. Çin edebiyatında Japon imgesi sıklıkla kullanılmış, Anti-Japon teması ise edebiyatta ana akım haline gelmiştir. Eserlerinde sıklıkla Japon imgesini kullanan en önemli yazarlardan biri, İkinci Çin-Japon Savaşı'nı bizzat deneyimleyen Lao She'dir (老舍) (1899-1966). Çin'in en büyük modern dönem yazarlarından olan Lao She, doğumundan ölümüne kadar Japonya ile yapılmış savaşların, yaşanan çekişmelerin doğrudan veya dolaylı olarak içerisinde yer almıştır. Savaş döneminde Japonya için uygun görülen sıfatlar "düşman" ve "işgalci"dir. Bu sebeple milli edebiyatta da genel tavrın bu şekilde şekillenmesi şaşırtıcı değildir. Lao She, Çin'deki çoğu edebiyatçı gibi objektifliğini koruyamamıştır. Japon kültürünü kabul etmemekle birlikte Japonların milli karakterlerinin zayıflığıyla da dalga geçmiştir. Lao She'nın eserleri arasında erken dönem eserlerinden Küçük Zil, Daming Gölü, savaş öncesinde kaleme alınmış Dadi Longshe, savaş sonrasında yazdığı romanı Tek Çatı Altında Dört Nesil ve savaş bittikten sonra yazdığı San Francisco'dan Tianjin'e'de Japon ve Japonya imgelerine sıkça rastlanmaktadır. Uzun yıllar devam eden savaşların ve anlaşmazlıkların sonucunda Çin halkı ve Japon halkı arasında etkisini gösteren nefret duygusu, konularını gerçek hayattan alan yazarlar arasında da kaleme alınan en önemli meselelerden biri olmuştur. Bebekliğinden yetişkinliğine kadar Japonların gaddarlığına bizzat tanıklık etmiş olan Lao She da yine birçok eserinde Çin halkının gözündeki Japon kimliğini diğer yazarlara göre çok daha detaylı ve farklı açılardan ele almıştır. Bu çalışmada Çin edebiyatında genel olarak görülen Japon imgeleri ve ifadeleri, Lao She'nın eserleri üzerinden analiz edilecek; bu imge ve ifadelerin oluşmasına sebebiyet veren tarihi arka plan incelenecektir.

Anahtar Sözcükler: Çin Edebiyatı, Lao She, Japon İmgesi

Caste, Gender, and Society: Contemplations on Arundhati Roy's *The God of Small Things*

Raisun Mathew
Jain (Deemed-to-be University)/India
raisunmathew@gmail.com

Abstract

The Indian version of racism, known as 'Casteism', having its aggressive roots in ancient cultures, still prevails to impose its ill effects and influences on all sectors of life in society. Despite several legal and governmental initiatives for more than six decades after independence, sectionalisation, discrimination, and the resultant conflicts continue without much decrease in their intensity and intolerance. Furthermore, the interconnection of caste with patriarchal dominance and associated political ideologies has exacerbated schisms, resulting in narratives and counter-narratives. As per the National Crime Records Bureau (India), there have been an increase of 9.4% and 9.3% registered crime cases against the scheduled castes and tribes respectively in the country in 2020 compared with the previous year (Jyoti, 2021). India is ranked 140 out of 156 countries in the Global Gender Gap Report 2021 by the World Economic Forum, which points to the relevance and seriousness of addressing gender issues and discrimination in the country. In this light of the relentless situations in the country, Arundhati Roy's Booker prize-winning novel *The God of Small Things* (1997) is significant in delivering its voice against the detrimental practices that differentiate and marginalise people according to their caste and gender. This research paper argues that the novel is a reflection of how societal and cultural understandings and underpinnings of caste, gender, and politics define and help define the existence of people who are considered and gradually made powerless and voiceless by the dominant power structures in society. Judith Butler's, Helen Cixous's, and Catherine Clement's theories of gender, when combined with the subaltern perspectives proposed by Gayatri Chakravorty Spivak, would converge to the conclusive finding that traditional, cultural, and gender-based stereotypical attributes provided by society determine the existence of an individual in society.

Keywords: *Caste oppression, Indian English Literature, Gender conflicts, Subaltern Studies, Untouchable*

**Construction of Queer Space in Children's Book: A Comparative Study of Ameya Narvankar's
'Ritu weds Chandani' and Vivek Shraya's 'The Boy and the Bindi'**

Savita Boral, Divyabha Vashisth
Centre for Language Learning The NorthCap University Gurugram
boralsavita@gmail.com

Abstract

Picture books are often the influential experience a child has with literature. These editions are both shared aloud and appreciated individualistically. Picture books help arbitrate the seemingly contradictory requirements for a child to assert him or herself and to feel loved at the same time. Ritu Weds Chandani, Ameya's picture book, tries to demonstrate that children are not born homophobic, but rather are conditioned to think specific viewpoints. It's great to read a book that shows how a couple of the same gender can make a wedding ritual work for them. Rather than dismissing the reality that sentiments toward same-sex marriages have not changed, this book takes use of the situation to explain what it means to be an ally, particularly to children. Ameya picked a picture book style to "show rather than tell," and a theme of Indian weddings because it is something that all Indian children are familiar with from a young age. On the surface, Vivek Shraya's 'The Boy and the Bindi' is a potentially heart-warming storey about a boy's bond with his mother, but there's a conversation about gender and who or what belongs to which gender beneath the surface. The Boy and the Bindi delves a little farther, questioning how there are hyper-gendered goods in our lives, such as a dress, but there are also a slew of seemingly innocuous products or marks that are deeply gendered- and wanting to fight against it. When you think about it, a bindi is just a colourful sticker, and it's ridiculous to suggest that only women should wear coloured stickers. For children with non-heteronormative (queer) sensibilities, however, this search for self-understanding is especially difficult. Indeed, meaningful depictions of such queer sensibilities are lacking in children's literature as a whole, as outlined in the introduction. The incorporation of Queer themes in children's books symbolises a shift in society toward a more positive future. Parents who believe it will be difficult to introduce queer love and acceptance to their children will find the selected texts to be an important piece of children's literature that will help children realise on their own that everyone, regardless of gender or sexuality, has the right to live a life of dignity and freedom.

Keywords: *Children book, Queer, society, heteronormative, identity*

**The Possibilities of Language in the Context of Belief, Memory and History in The Beşinci
Mesele of Mevlânâ Celâleddin's Book Macâlis-İ Sab'a**

Yakup Gelir
Milli Eğitim Bakanlığı
yakup.gelir@hotmail.com

Abstract

Language, which has communication features such as listening, understanding, interpretation and speaking, has a relationship with concepts such as belief, memory, culture and history. Its flexible, multiple sub-definitions that develop on different planes with each of these concepts to which it is associated form its strong codes. Therefore, language has a structure that conveys and positions a thought or an emotion. This structure, language; It offers opportunities to meet different meanings in terms of past, present and future. Because of this feature, language takes on unexpected meanings, images and expressions from time to time. However, constructing the said possibilities in the context of the concepts that form the atmosphere of the text and give direction to the text provides the opportunity to assign the desired meaning to the language. Thus, the institutionalized language progresses in line with the strategies determined by the thinker and the artist. In the *Beşinci Mesele* of the book *Macâlis-i Sab'a* by Mevlânâ Celâleddin who lived in the 13th century, a language that progresses in this medium is encountered. In the text, a language woven with belief, memory and history and which explains the meaning in line with these concepts draws attention. In addition to providing new opportunities to the language, belief encodes the civilization it belongs to; memory also builds a living, dynamic and belonging language that is constantly related to itself. History, on the other hand, determines the area that language can be related to and the medium through which it will move through the perspective it offers, events and models. As can be seen, there is a language that is shaped in the light of three concepts and institutionalized by assuming the meaning within this framework. Based on the three concepts mentioned in this study, the possibilities of language in the *Beşinci Mesele* of *Macâlis-i Sab'a* are discussed.

Keywords: *Possibilities of language, belief, memory, history, civilization, Macâlis-i Sab'a, Beşinci Mesele*

Abdurauf Fıtrat'ın Eserlerinde “Türkçülük”

Zehra Işık

Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü/Türkiye

zehraisikk@gmail.com

Öz

19. yüzyıl sonu 20. yüzyıl başlarında Türk dünyasında millî kimlik meselesi önemli bir konu haline gelmiştir. Özellikle Fransız İhtilali'nin ardından Türk dünyasında da etkisini gösteren millî kimlik hareketinin Özbekistan'daki öncülerinden biri Abdurauf Fıtrat'tır (1886-1938). Özbekistan'ın uluslaşma mücadelesinin önde gelen isimlerinden olan Fıtrat, Özbekistan tarihinde önemli bir şahsiyettir. Kendisi, SSCB tarafından, Özbekistan'da profesör unvanını alan ilk bilim insanıdır. Ayrıca Orta Asya'da yaşamış en önemli modernistlerden biri olmuştur. İstanbul'da aldığı Türk Edebiyatı ve Türk Tarihi eğitiminin ardından Buhara'ya geri dönmüştür. Osmanlı Devleti'nde eğitim gördüğü sırada şahit olduğu Genç Osmanlılar hareketinden etkilenmiştir. Buhara'da *Yaş Buharalılar* hareketine dahil olan Fıtrat, yenileşmeyi ve çağdaşlaşmayı savunmuştur. Bununla ilgili farklı şehirlerde okullar kurmuştur. Özbek toplumunun dil ve kültürünü unutturmamak için o da dava arkadaşları gibi büyük mücadeleler vermiştir. Dilde milliyetçiliği savunmuştur. Çözümün eğitim ve bilimden geçtiğini her fırsatta ifade etmiştir. Tam bir Türk milliyetçiliği fikrine sahip ve Türk diline hizmet etmiş olan Fıtrat, Türkiye'de Ziya Gökalp'in yapmak istediklerini Özbekistan'da gerçekleştirmeye çalışmıştır. Edebiyatçı kişiliğinin yanı sıra üniversitelerde ders vermiştir. Bir dönem Özbekistan Millî Eğitim Bakanlığı da yapmıştır. Türklük duygusuna gösterdiği saygı ve bağlılık sebebiyle hayatını bu uğurda feda etmiştir. Özbekistan'da ceditçiliği savunan aydınlardan biri olan Fıtrat, hemen hemen her türde eserler kaleme almıştır. Sanattan siyasete, edebiyattan tarihe her alanda eser sahibi bir aydındır. Ali Şir Nevai'nin sanat ve felsefe anlayışını benimsemiştir. Eserlerinde onun izlerini görmek mümkündür. Yine kaleme aldığı eserlerinde toplumu bilinçlendirme, millî mücadele hareketini başlatma, ana dil meselesi gibi konuları işlemiştir. 1925 yılında Fergana bölgesine yaptığı bir gezi sırasında, Türk Dili yadigarlarından Kutadgu Bilig'in bir nüshasını bularak Türk dünyasına büyük bir hizmet etmiştir. Yaptığı bu hizmetler SSCB yönetimi tarafından hoş karşılanmamış ve 1937 yılında SSCB kendisini haksız yere hapse atmış, “halk düşmanı” olarak ilan etmiştir. Fıtrat, 1938 yılında kurşuna dizilmiştir. 1956 yılına kadar da kitaplarının okutulması yasaklanmıştır. 1956 yılında kendisine itibarı iade edilmiştir. 1991 yılında Ali Şir Nevai ödülüne layık görülmüştür. Bağımsızlık mücadelesi uğruna çeşitli arayışlar içinde olan toplumlar, aydınlarının önderliğinde birçok mücadele vermiştir. Abdurauf Fıtrat Özbek edebiyatının ve Türk dünyasının ceditçilik hareketinde en büyük ve en önemli temsilcilerinden biri olmuştur. Yaşadığı dönemlerde Türkistan çok karışık bir dönemden geçmiştir. O ve arkadaşları sürdürdükleri faaliyetlerle Türkistan'da bir birlik sağlamaya çalışmışlardır. Bu birliğin ancak Türk diline sahip çıkılarak gerçekleşeceğine olan inançları sebebiyle bütün çalışmalarını eğitim ve dil üzerine yoğunlaştırmışlardır. Çalışmamız nitel bir inceleme olup Fıtrat'ın eserleri incelenerek eserlerinde Türkçülük kavramına vurgu yapan olgular ele alınacaktır. Çalışma sırasında metin tarama tekniği kullanılacaktır. Özbek toplumu için örnek bir aydın olan Fıtrat'ın Türkçülük düşüncesini eserlerinde nasıl işlediği hakkında incelemeler yapmak amaçlanmıştır.

Anahtar Sözcükler: *Fıtrat, Özbekistan, Dil, Türkçülük, Ceditçilik*

Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî'nin Şems-i Tebrizî Üzerine Etkisi

Leyla Aleskerova
AMEA Nizami Gencevi Edebiyat Enstitüsü
leylaaleskerova20@gmail.com

Öz

Doğu dünyasında Tasavvuf felsefi ideolojisi daim dünyanın dikkatini çekmiştir. İrfan temsilcileri arasında bir satır bile yazmamasına rağmen büyük bir iz burakan Azeri Türkü olan Muhammed Şemsettin Tebrizi olmuştur. 13. yüzyıldan beri Türk dünyasının Mevlânâsı olan Celâleddîn-i Rûmî, Şems-i Tebrizî'nin isminin günümüze kadar ulaşmasına vesile olmuştur. Rumi bilgin bir bilim adamı, Şems`se aşkın sırlarına vakıf olan, olağanüstü kişiliğiyle döneminin insanlarına benzemeyen, Mutlak Hakikat`i satırlarda değil, gönüllerde arayan bir İrfan temsilcisiydi. Kaynaklarda Mevlânâ'nın Şems üzerindeki etkisi hakkında kapsamlı bir bilgi bulunmamasına rağmen, Şems-i Tebrizî'nin müritleri tarafından kaleme alınan Şemsî`in irfani görüşlerini anlatan “Hırka-i Şems” veya “Makalat-ı Şems-i Tebrizî” adıyla bilinen eserleri ve onun hakkındaki rivayetler bu ilişkinin karşılıklı etkileşimini yansıtır. Sohbetlerde Şems`in arayışta olduğu Allah dostundan bahsedilir. Mevlânâ'yla arasındaki bağ, onun manevi dünyasını tanımlamağa hizmet etmektedir. Böylece, onun bunun için şükranla başını feda etmeye bile razı geldiği söylenir ve Şems`in efsanevi kayboluşu da buna ilişkin olarak anlatılır. Dönemin ünlü şeyhlerinden olan Muhyiddin İbnü'l-Arabî ve Şeyh Evhadüddin Kirmânî'den öğrenim gören Şems, maddi dünyanın insanının onu anlayamadığının farkındaydı, çünkü onun için maddeye değil, mana önem taşırdı. Ayrıca Şems'le Mevlânâ'nın buluşmasını, Allah`ın onlara verdiği bir görevin gerçekleşmesi olarak değerlendirebiliriz. 1244`te Konya'da Şems ve Mevlânâ'nın buluşması iki denizin birleşimi olarak sembolize edilir ve bu buluşma "Merc el-Bahreyn" olarak nitelendirilir. Şems, Mevlânâ aracılığıyla, yıllar boyunca biriktirdiği anlam dünyasının gizemini maddi dünyaya sade bir dille aktardı. Şems-i Tebrizî Tasavvufun Hak katında yer alarak müritler tarafından “Dinin Güneşi”, dönemin bilginlerini ziyaret etmek için kendi diliyle söylendiği gibi “Mürşit arayışında” olan Şems`e “Şems`i Parende”, manevi yüceliği ve bilginliğiyle döneminin bilginlerini aştığına göre “Kamil`i Tebrizî” denmektedir. Kaynaklarda, “Divan-i Şems” ismiyle sunulan bir şairin Şems-i Tebrizî olduğu kanısı da dolaşmaktadır, fakat anekdotlarda Şems'in kendisini yazıdan uzak biri olarak taktim ettiği gerçeği de vardır. Buna dayanarak, Şems ile Rumi arasındaki karşılaşmanın hiç de tesadüfi olmadığı kanısına varılabilir. Mevlânâ Şems'i dünyaya tanıtabilecek bir kaleme sahiptir. Mevlânâ'nın hem “Mesnevi”, hem de “Divani-Kebir” eserleri bunun en önemli örneğidir. “Makale`ten aydın şekilde görülebilir ki, Şems yalancı müftileri, şeyhleri, hurafatı keskin şekilde eleştirir. Bu konu Mevlânâ'nın “Mesnevi”sinde de geniş yer alır. Şems, manalar aleminde anlam arayan ve bunu başaran kişinin sadece İlahi şerbeti tatmak becerisine sahip olan bir arkadaş arayışında idi. Şöhretten uzak olan Şems, bilimini insanlara iletebileceği bir arkadaşta ihtiyacı vardı. Bu arkadaşta, Mevlânâ idi. Bildiride, Mevlânâ ve Şems arasındaki etkileşimden, özellikle de Mevlânâ'nın Şems üzerine etkisinde bahsedilecektir.

Anahtar Sözcükler: *Tasavvuf, Aşk, Şems, Rumi, İrfan*

Contributions of Women Poets to Urdu Naat

Recep Durgun
Selçuk Üniversitesi/Türkiye
durgun@selcuk.edu.tr

Abstract

The majority of the poets who wrote naats to the Prophet were men; however, there are women poets who were also not indifferent to this issue. Although there are many individual naat works by male poets especially in Urdu poetry, the independent naat works of female poets who have given independent works in this field also constitute a considerable part of this literature. It is possible to encounter some sources that state that Amina, Muhammed's mother, was the first woman to utter the first naat to Muhammed (pbuh) before he honored this world. A few poems written by Halime Saadiya after Amina are among the first examples of naats. Again, the prose written by Umm Mabel during her migration to Medina can be accepted as one of the first examples of naat, as it is full of praises of the Prophet. After the death of our Prophet, the short elegies sung by Safiya and Atika are also accepted as naats. After the companions of the prophet, the names of two female poets, Saduna bint Isam and Nihani, stand out in the field of naat. The tradition of naat, which started in Arabic literature, spread rapidly to Persian, Turkish and Urdu literatures over time. The fact that women poets have independent naat works makes Urdu literature privileged in this field. On the other hand, Muhammed Cemil Ahmed mentioned about women poets who have independent naat works in Urdu literature, as well as thousands of women who wrote poetry and naats in other fields. This is a clear evidence that Urdu women poets are very interested in the subject of naat. The first source about Urdu female naat poets is Muhammed Cemil Ahmed's "Tazkira-e Şairat-e Urdu." While discussing about Urdu women poets in this book, Ahmed also partly gave place their naats. According to this source, Keyfi, İsmet, Navab Ahtar Afitab Begum, Haydar Begum, Kamer Begum, Muhammad Afzal Begum Uruc, Sipehrârâ Rabia Hatun Pinhan, Serdar Haydarabadi, Cemalu'n-Nisa Begum, Selma Seyyidah Haydarabadi, Şemima Calend, are the first female naat writers. Muzaffar Nagri is one of the female poets whose poems are full of naat elements. Keyfi and Navab Ahtar Mahal, who are among these poets, compensated the famous Persian poet Kutsi. Begum Afzal's Tamer-e Harem, Pinhan's Leyletu'l-Mirac, Şemim Calendheri's Miladu'n-Nebi are very valuable naats in terms of literature. Zahide's poetry book, Firdevs-e Tahayyül, has naats as well as other poems. One of them, Bibi Amina ki Bister-i Marg, is a poem written from prophet's mother's, Amina, perspective. Praises to our prophet from Amina's language are very impressive. In addition to the expressions of grief, the adjectives and characteristics of the child's childhood are among the elements that increase the quality of the poem. Ziyet Bibi Mahub's *Gulben-i Naat* is the first naat book in Urdu poetry. In our study, the literary features of the poems are discussed by giving examples from the naats of the women poets who have given independent works in Urdu naat or have made significant contributions to the development of this field.

Keywords: *Urdu Naat, Women Poets, Urdu Poetry*

Sabir Shahtahti's Novel "Scent of Algae" as an Example of New All-Turkic Literature

Salida Sharifova

Azərbaycan Milli Bilimler Akademisi Nizami Gencevi Edebiyat Enstitüsü

s.sharifova@lit.science.az

Abstract

Sabir Shahtahti's (Sabir Habib oğlu Hajiyev, 1968) novel "The Scent of Algae" is of interest as an example of a new all-Turkic literature recently written. The creation of the work in the all-Turkic context suggests that Sabir Shahtahti is accepted as an all-Turkic writer. Because the work is not addressed only to the Azerbaijani reader, not only to the Turkish reader, but to the all-Turkish reader. The novel reflects the fate of the people in the context of the richness of thought and a wide range of time. The novel reflects the inability of the states and nations that entered the Ottoman Empire to find their full place after its collapse. This point is also reflected by Sabir Shahtahti as the main problem of the novel. The author tries to reflect that the protagonist of the work is Rasul from Afghanistan, lives in Turkey, Libya, Azerbaijan, Russia and other factors. Sabir Shahtahti highlights the fact that he is under pressure from Western countries as the cause of the people's misfortune. Sabir Shahtahti's in the work written shows that the nation is not indifferent to the facts of assimilation also shows itself. The fact that Aga Mahdi, whom the author considers the head of the family in the novel, calls himself an Afghan, not a Nogai Turk, reflects the assimilation of this people. Although the author also tries to clarify this point as a departure from the root, the assimilation of the Nogai Turks is also coming to life. The existence of common literary examples shows itself among the peoples. Examples are Orhun-Yenisey monuments, "Kitabi Dede Korkut" epic, "Koroğlu" epic and others. The examples have led to and continue to be debated among different peoples as to whether or not they belong to them. The novel also presents the places where Turkey is at war and helping the peoples in this area. The events in Karabakh also need to pay attention to this point. In the novel, the author describes the point of assistance of the Caucasian Islamic Army in the early twentieth century, and then during the Second Karabakh War of the Turkish Republic, with subtle nuances. Sabir Shahtahti reflects the Turkish brother's help in the novel, clarifying the points related to Nuri Pasha's assistance to Azerbaijan. It is necessary to emphasize one place related to the problems of the novel. The novel has a wide range of problems and is difficult to divide into many parts in terms of subject matter. Although the author tries to maintain the success of the chronology, he cannot achieve a clear collection of events. As we have seen, this is due to the breadth of the problem in the novel and the fact that the subject is divided into many parts. The author presents the plot lines in the novel in the form of scattered, various episodes. This is the intention of the author. Although difficult for the reader, the author tries to convey his intention through various episodes. Sabir Shahtahti presents episodes distinguished by their multiplicity of characters and complexity of problems under different headings. Sabir Shahtahti, who was awarded the Medal of Progress (2010) by the order of the President of the Republic of Azerbaijan Ilham Aliyev is a step in the implementation of the novel all-Turkic ideology. This was reflected in the places where the events took place in the work, which could have a serious impact on public opinion. Afghanistan, Russia (Siberia, Altai, etc.), Azerbaijan, Turkey, Libya, etc. the places should be considered as works that reflect the life of the Turkic peoples in these regions and countries. In Sabir Shahtahti's novel, which was able to enter the all-Turkic arena, Erdogan's policy reflected the idea of creating a single all-Turkic state.

Keywords: *Sabir Shahtahti, "The smell of algae", novel, all-Turkish literature, assimilation, of the nation common literary examples, all-Turkish arena, united Turkish state*

Cengiz Aytmatov Hikayelerinde Arketipik İzler

Nezrin Aliyeva

AMEA Nizami Gencevi adına Edebiyat Enstitüsü

nezrina890@gmail.com

Öz

Değindiği konular, yarattığı karakterlerle toplumun ve insanlığın sorunlarını vurgulayan, türk edebiyatı dünyasında olduğu kadar dünya edebiyatında da büyük Kırgız yazarı olarak tanınan Cengiz Aytmatov, zengin bir manevi ve edebi miras oluşturmuştur. Sözün zamanın başlangıcından geldiğine ve daha da uzaklara ulaşabilecek kadar güçlü olduğuna inanarak eserlerini kaleme almış ve söze şu tanımı vermiştir: "Söz bazen taşıp, bazen kurumaya yüz tutan, nesilden nesile akıp gelen bilinç deryası. Bu deryanın akararak döküldüğü uçsuz bucaksız çevre ruhi özgürlüğün kâinatı." Ünlü yazar Cengiz Aytmatov'un eserlerini okudukça insana, sanata, doğaya, tarihe, kültüre nasıl baktığını ve köklerine nasıl bağlı olduğunu görebilirsiniz. Sanat hayatına bir hikâye ile başlayan Cengiz Aytmatov, kariyerinin her aşamasında güncel konulara değindi, özellikle İkinci Dünya Savaşı yazarın hikayelerinin ana kaynağı oldu. Yazarın öyküleri de arketipsel semboller açısından oldukça zengindir. Arketipler bilinçsiz zihinsel durumları ifade eder. Eserlerini yazarken kendi hayatından ve yaşam tecrübelerinden özellikle yararlanmıştı. Hem öykülerinde hem de romanlarında arketipsel izlerin baskın olması, çalışmalarının geniş bir kitleye hitap etmesini sağlamıştır. Arketip kelimesi Yunanca "ilk örnek", "ilk görüntü", "ilk tip" kelimelerinden türetilmiştir ve yirminci yüzyılın başlarında ünlü İsviçreli psikolog ve filozof C.G. Jung tarafından bilime dahil edilmiştir. Jung, arketip terimini sadece psikolojik bir olaya atıfta bulunmak için kullanırdı. Daha sonra mitologlar ve edebiyat eleştirmenleri tarafından kabul edildi. "Oğulla Buluşma" ve "Askerin Çocuğu" hikayeleri buna örnek ola bilir. Yazar, bahsi geçen öykülerde, savaş sırasında yaşanan psikolojik şokları ve manevi acıları yansıtır. "Oğulla Buluşma"da Yaşlı Çordon, yirmi yıl önce savaşta kaybolan oğlunun hala hayatta olduğuna inanmak istiyor ve bu nedenle bilinçsiz düşünce ve uydurmalarında teselli buluyor. Sanki bir rüyada gibi, oğlunun hala hayatta olduğu hissini etkisi altında hareket eder. Çaresiz baba, oğlu Sultan'ın çalışıp öğretmenlik yaptığı köyde sağ bulacağı umuduyla yola çıkar. Hatta yolda karşılaştığı köylüye bu durumu doğruymuş gibi söyler. Çünkü yarattığı gerçeğin ötesindeki dünyada oğlu yaşıyor, çalıştığı okulda babasını bekliyor. Kahramanın dünyası, C.G. Jung'un gölge arketipine karşılık gelir. Oğlunun hayatta olmadığını, bilinçsiz davranışlarını kabul etmek istemiyor. Benzer bir hikâyeyi "Asker Çocuğu"nda da görebiliriz. Hikâye, babasını savaşta kaybeden ve sadece adını bilen küçük bir Avalbek'in kendi hayal dünyasında gerçekliği yaratmasıyla ilgilidir. Annesi savaş filminde gösterilen topçuyu küçük Avalbek'le tanıştır ve "Bak o senin baban" der. Bundan sonra çocuk filmi daha fazla heyecan ve ciddiyetle izlemeye başlar. Sanki gerçek bir savaşın içindeymiş gibi, filmdeki nişancı yere düştüğünde babasının ölümünü fark etti. Cengiz Aytmatov, hayatın gerçeklerini, insanlığın sorunlarını, dünyanın durumunu çeşitli imgeler ve ilginç olay örgüleriyle okuyucularına aktaran sadece Türk halklarının değil, dünyanın fenomen yazarlarından.

Anahtar Sözcükler: *Arketip, Hikaye, Öykü, Aytmatov, Savaş*

İran'da Yeni Şiirin Öncüsü

Pervane Memmedli
Azerbaycan Millî İlimler Akademisi
p.memmedova@lit.science.az

Öz

Tebrizli Tağı Rıfat'ın edebi çalışmaları ve hizmetleri, İran ve Güney Azerbaycandaki "edebi yenilik" ve "edebi devrim" üzerinde güçlü bir etkiye sahiptir. Edebiyat, hem biçim, hem de içerik olarak yenilenmiş, serbest şiirin temeli atılmıştır. Böylece Tağı Rıfat, Farsça "şere -nou" nun lideri, İran'da "yeni şiirin öncüsü" olarak kabul edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: *Yeni Şiir, Güney Azerbaycan, Tebrizli Tağı Rıfat, Edebiyat, "Edebi devrim"*

Türkiye`de Azerbaycan Edebiyatı Meselelerinin Araştırılması

Esqane Babayeva
Nizami Gencevi Edebiyat Enstitüsü
eshqane@mail.ru

Öz

Sovyetler döneminde Azerbaycan ve Türkiye arasındaki edebi bağların belli bir süre belirli ideolojik ve politik baskılara maruz kalmasına rağmen, Azerbaycan yeniden bağımsızlığına kavuştuktan sonra Azerbaycan-Türkiye arasında edebi, kültürel ilişkiler dinamik şekilde gelişti. Azerbaycan'da Türk edebiyatı, Türkiye'de ise Azerbaycan edebiyatının örnekleri çevrilmekte ve geniş bir okuyucu kitlesine sunulmaktadır. Kamal Abdullanın "Gizli Dede Korkut", "Büyüçülür dərəsi", Eksik el yazma, "Tarihsiz günlük" eserleri Türkçe'ye aktararak yayımlanmıştır. Anar'ın, Elçin'in eserleri çoğunlukla Türkçe'ye aktarılmıştır. Örneğin, Anar'ın "Beş katlı evin Altıncı Katı", Elçin'in "Mahmud ve Meryem", "Şuşa dağlarını duman bürüdü", "Ağ Deve", "Ölüm Hükmü" ve s. Gibi esler Türkçe yayımlanmıştır. Şunu kaydetmemiz gerekir ki, Elçin'in henüz 1979-da yayınlanan „Türkiye`de Bir Ay, Bir Gün” eseri büyük bir ilgiyle karşılanmıştır. Kimi əsərləri Türkiyə türkcəsinə uyğunlaşdırılaraq nəşr olunmuşdur. Elçin'in "Benim Sevimli Delim", "Yıldızlar Altında Katı", "Benim Kocam Delidir" gibi tiyatroları Türkiye'de oynanmıştır. Özellikle, yazarın "Mahmut ve Meryem" eserinin filminin yapılması Türkiye'de Elçin'in eserlerine duyulan büyük sevginin göstergesidir. Çağdaş Azerbaycan yazarı Azize Ceferzade'nin de eserleri Türkçe'ye aktarılmış, üzerine araştırmalar yapılmıştır. Sedat Adıgüzel'in "Bakı-1501" Romanının Tarihsel Boyutu Üzerine Bir İnceleme" araştırması bu açıdan önem taşır. Bunların yanısıra Sabir, Celil Memmedkuluzade, aynı zamanda modern Azerbaycan yazar ve şairleri Yusuf Samedoglu, Vagif Samedoglu, Mevlud Süleymanlı, Ramiz Rövşən, Bahtiyar Vahabzade, Halil Rıza Ulutürk, Refik Zeka Handan, Memmed Araz, Musa Yagup, Zelimhan Yagup, Nurengiz Gün, Agil Abbas, Nizami Muradoğlu, Vagif Sultanlı, Kamil Efseroğlu, Neriman Abdülrahmanlı vb. eserleri Türkçe yayımlanmıştır. Türkiye edebiyatında önemli yeri olan şairlerden biri de Bahtiyar Vahabzade'dir. Bahtiyar Vahabzade üzerine araştırmalar, sempozyum, konferans ve paneller düzenlenmiş, özel sayılar yayımlanmıştır. Son dönemlerde ise bu edebi süreç daha da gelişme çabası göstermiştir. 2021'de "Kardeş Kalemler" ve "Türk Edebiyatı" dergilerinin bir sayısı Azerbaycan'ın büyük şairi Nizami Gencevi'ye hasredilmiştir. "Temrin" dergisinin de Mart sayısı çağdaş Azerbaycan şairi Nurengiz Gün'ün anısına hasredilmiştir. Şunu kaydetmemiz gerekir ki, 2020'de Uluslararası Nurengiz Gün şiir ödülü müsabekesi yapılmış, Türkiye'den Gülsüm Cengiz, Özbekistan'dan Hasiyet Rüstem, İtalya'dan Laura Garavaglian, Moldova'dan Nikolay Spetarunu, Montenegro'dan Bojidar Proroçiçi kazanmıştır. Şunu belirtmemiz gerekir ki, Türkiye'de Azerbaycan edebiyatı meseleleri güncel konulardan biridir. Bu alanda epey araştırma yapılmıştır. Örneğin, Yavuz Akpınar'ın "Azeri Edebiyatı Araştırmaları", Ali Erol'un "Abdulla Şaik Talıbzade: Hayatı, Sanatı, Eserleri", Ali Erol'un "Azerbaycan Şiirinde Romantizm (1905-1917)", "Hophopname'de Sosyal Tenkit", Dündar Akünal'ın "Hüseynzade Ali Bey Kafkasya'da. Türkçülük Hareketine Bir Bakış", Enver Aras'ın "Azerbaycan Aşık Havaları", "Hazar'dan Hazar'a Elmas Yıldırım", Enver Uzun'un "Hüseyn Cavit ve Türkiye Edebiyatı", Doğan Kaya'nın "Edebiyatımızda Aşık Kolları ve Şenlik Kolu", Aydoğmuş Günerka'nın "Azerbaycan'ın Vatan Şairi Elmas Yıldırım", Ayşe Atay'ın "Anar: Hayatı, Sanatı ve Hikayeleri", "Şiirleri ile Anar", Sedat Adıgüzel'in "Elçin: Edebiyat Sosyolojisi Açısından Romanları", Sebaheddin Şimşir'in "Azerbaycan'ın İstiklal Mücadelesi", Ali Kafkasyalı'nın "Mikayıl Azaflı: Hayatı, Sanatı, Eserleri", Saleh Okumuş'un "Çağdaş Azerbaycan şairi Memmed Araz", Hüsniye Zal Mayadoğlu'nun "Bahtiyar Vahabzade. Hayatı ve Eserleri", Ayşe Atay'ın "Utopik ve Distopik Düşünceler Bağlamında Anar" vs. araştırmaları kaydedebiliriz. Şunu kaydetmemiz gerekir ki, Azerbaycan'da da Türk edebiyatı üzerine son zamanlar tezler, monografi ve makaleler yayımlanmış, Türk edebiyatının ünlü şair ve yazarlarının eserleri Azerbaycan Türkçe'sine aktararak Azerbaycan okurlarına sunulmuştur. Tüm bunlar Azerbaycan-Türk Birliğinin göstergesi ve her iki kardeş ülkenin edebiyatına duyulan sevginin kanıtıdır. Bildiride, Türkiye'de Azerbaycan edebiyatı meselelerinin incelenmesine değinilecek, bu alanda yapılan araştırmalar gözönünde bulundurulurken değerlendirme yapılacaktır.

Anahtar Sözcükler: Azerbaycan edebiyatı, Bağımsızlık dönemi, Türk edebiyatı, Azerbaycan-Türkiye edebi ilişkileri, Türk Birliği

Abdurrahim Bey Hagverdiyev in Azerbaijani Literary and Social Thought

Seba Namazova
Gence Devlet Üniversitesi
seba8080@mail.ru

Abstract

Abdurrahim bey Hagverdiyev, who entered the world of literature in the late 19th century, is famous among the prominent representatives of realist and democratic literature in Azerbaijan for his full-fledged plays and humorous-satirical stories. He played an important role in the development of our realist literature and art. He entered the history of literature mainly with classic stories and tragic works. Abdurrahim bey Hagverdiyev is also a prominent theater organizer and the first professional director in Azerbaijan. The richness of language and style of his works, his closeness to folk speech and folklore distinguished him from a number of creative figures of his time. The dramatic heritage of Abdurrahim bey Hagverdiyev, who lived a rich life in the history of Azerbaijani literature as a playwright, prose writer, theater figure, talented scientist and translator, also paved the way for the rise of theatrical culture in our country. His stories, distinguished by their living boards, have a special place among the valuable examples of our prose history. The patriotic writer comprehensively reflected the wishes and desires of his beloved people in his works, and as an ardent propagandist of enlightenment, he always served the cultural awakening and progress. Abdurrahim bey Hagverdiyev enriched our dramaturgy, fiction and satirical journalism with new, original themes, as well as works with unique idea-aesthetic, plot and compositional features, style and expression. Thus, the end of the XIX century, the first decade of the XX century gave impetus to the rapid development of our national socio-literary thought with its multifaceted creativity. Abdurrahim bey Hagverdiyev, as one of the powerful figures of the national drama founded by Mirza Fatali Akhundzadeh, had exceptional services in the history of the origin and development of the genre of tragedy. From this point of view, the author's tragedies "Destroyed Union" and "Unfortunate Young Man" are not only in Hagverdiyev's work, but in Azerbaijani drama in general, the works written in this genre are full of content, distinguished by high artistic qualities. Abdurrahim bey Hagverdiyev is proudly mentioned among the well-known representatives of the "Molla Nasreddin" literary school. His book "Letters from Hell", published in the satirical magazine "Molla Nasreddin", is distinguished by its courage, the many problems it raises, the relevance of the topic, especially its artistic mastery. Thus, the magazine "Molla Nasreddin" also played an important role in determining the creative direction of Hagverdiyev. In the author's story "Letters from Hell", an artistic portrait of the Azerbaijani environment of the late 19th and early 20th centuries was skillfully created. One of the most striking features of the story is the satirical exposure of social flaws and deformities in society with the author's pen. This story, which was published in parts in "Molla Nasreddin", is a visual expression of Abdurrahim bey Hagverdiyev's artistic concern for the events of his life. Abdurrahim bey Hagverdiyev, who devoted a large part of his life to the enlightenment of his people, the progress of social and cultural life, along with his unique artistic heritage, his journalistic activity has gained immortality in the history of our literary thought.

Keywords: *Abdurrahim bey Hagverdiyev, literary thinking, drama, creativity, publicism, prose*

Zhuangzi Metinlerinde Hiciv Sanatı

Gonca Ünal Chiang
Ankara Üniversitesi/Türkiye
goncaunal@ankara.edu.tr

Öz

Çin tarihinde ilk olarak Qin Öncesi Dönem (MÖ. 221 öncesi) yazınında rastlanabilen hiciv örnekleri, dönemin edebi ve tarihi metinlerinde, düşüncede basit bir ironi ve dilde belli belirsiz alaycı bir üslup olarak karşımıza çıkar. Qin Öncesi bilginleri arasında Zhuangzi'dan önce Mozi, Zhuangzi ile aynı dönemlerde Mengzi ve Zhuangzi'dan sonra Han Feizi eserlerinde mevcut düzeni yerme amacı güden ironik ve imalı cümleler kullanmıştır. Ancak metinlerinde hicvi bilinçli ve etkili şekilde kullanarak, bu üslubu sanatsal bir yöntem haline getiren ilk düşünürün Zhuangzi olduğu söylenebilir. Zhuangzi'nın ironiyi yoğun olarak kullandığı yazıları, yaşadığı dönemin toplum düzenine dair anlayışı ve ideolojik karakteri ile yakından ilişkilidir. Zhuangzi, savaşların ve toplumsal karmaşanın hâkim olduğu Savaşan Devletler Dönemi'nde (MÖ.476-MÖ.221) yaşamıştır. O, bir düşünürün bilgeliği ve bir entelektüelin duyarlılığı ile o zamanın toplumunu gözlemlemiş, gördükleri karşısında hissettiği öfke ve hayal kırıklığını ve ciddi konuşmalara değer bulmadığı bu dünya düzenini mizahi, eleştirel ve alaycı bir üslupla ifade etme yolunu tercih etmiştir. Zhuangzi'nın hicvi ön plana çıkardığı anekdotlarının içeriğini ağırlıklı olarak sosyal ve tarihsel eleştiriler oluşturmaktadır. Gerçeklere müdahale eder tarzda ortaya koyduğu fikirlerinde düşünürün öz iradeye dayalı yaşam felsefesini, her şeyin önünde tuttuğu yaşam özgürlüğünü ve geleceğe dönük ideallerini görmek de mümkündür. Zhuangzi'nın soyut mantıksal düşünce ile somut imgesel düşünceyi birleştirdiği ve çoğunlukla karakterler arası diyalog yöntemiyle aktardığı öykülerinde, eleştirel içeriğin yanı sıra, hiciv yöntemini üst düzeylere taşıyarak, bu sanatı olgunluk seviyesine ulaştıran sanatsal teknikleri de dikkate değerdir. Düşünür, zengin hayal gücüyle ortaya çıkardığı ironik fikirlerini, kimi yerde abartılı kimi yerde mantıksız hatta saçma anlatımları içeren fantastik hikayeler üzerinden sunar. Alaycı eleştirisiyle mevcut durumu kınamakla kalmaz; sessiz ama nüfuz edici, dolambaçlı ama hedefini vuran ve zaman zaman kendisini bile alaya alan üslubuyla da onu dinleyenlere ciddi öğütler verir; ince ama etkili tekniğiyle önce duyguları sonrasında da düşünceleri başarılı şekilde harekete geçirir. Bu çalışmada, Zhuangzi metinlerinin edebi başarısının önemli bir kısmını oluşturan ve metinlere sanatsal bir cazibe katan hiciv sanatı, örnek anekdotlar üzerinden hem içerik hem de teknik yönüyle değerlendirilecek; hikayelerin çağlar boyunca aktarılacak günümüzde dahi ilgiyle okunmasına katkı sağlayan alaycı Zhuangzi üslubu tanıtılmaya çalışılacaktır.

Anahtar Sözcükler: *Qin Öncesi Dönem, Zhuangzi, Anekdotlar, Hiciv Sanatı*

Kör Baykuş'un Farklı Çevirileri Üzerine Bir Değerlendirme

Evşen Çerkeşli
Altınbaş Üniversitesi/Türkiye
evsen.cerkesli@altinbas.edu.tr

Öz

1903'te Tahran'da doğan, 1951'de hava gazını açarak Paris'te intihar eden Modern İran Edebiyatının kurucularından Sadık Hidâyet'in bunalımlı ruh hâlinin izlerine yazarın roman ve öykülerinde rastlamak mümkündür. Yazar; özellikle II. Dünya Savaşı sonrasında yaşanan aidiyetsizlik ve ülkesindeki baskılar nedeniyle kendini âdeta yarım kalmış, hayatın tekdüzeliğine hapsolmuş, neşesiz kısacası yaşama amacından yoksun hissetmektedir. Hidâyet, toplumla örtüşmeyen karakterleriyle bir bakıma şahsının toplumsalın uzağında kalışını irdeleyerek edebî düzlemde varlığını anlamlandırmaya, kimliğine dair cevaplar bulmaya belki de nihayetinde kendini sağaltmaya uğraşır. Hidayet, İran'da yöneticilerle yaşadığı sorunlar sebebiyle 1936 yılında Hindistan'a giderek burada Pevlevice öğrenerek çeşitli eserleri Farsçaya çevirir. Aynı yıl Hindistan'da *Kör Baykuş* adlı romanını yayımlar. Yazarın el yazısından teksir makinesiyle 50 nüsha çoğaltılan kitabın üzerinde "İran'da yayımı ve satışı yasaktır." ibaresi bulunur. İç içe geçen anlatımıyla bu roman, Hidayet'in dünyasındaki kırılmaları, dağılmaları ve hesaplaşmalarını anlatır. Gerçeküstü, metafizik sınırları zorlamasıyla düşsel bir alanda dolaştırır okuyucuyu ancak, anlatıdaki muğlaklık s-ederin sonuna dek sürdürülür. Varoluş sorgusunun ortasında hatta kâbus dolu bir dünyanın tam merkezinde bulunan kahraman, neredeyse geçmiş ve şimdiki zaman arasında gidip gelerek gerçek kimliğini arar. Yaşamı boyunca yaşadığı içsel çatışmalar, manevi yıkılışlar, kendini aramayı ve yeniden inşa etmeyi zorunlu kılmış gibidir. Bu durumun iz düşümüne yazarın çalışmalarında rastlanır. *Kör Baykuş* yazarın öz yaşam öyküsünden izler barındıran ve okuru yazarın zihinsel dehlizlerinde dolaşmaya çağıran bir metin. Pek çok dile çevrilen son yıllarda Türkiye'de de çeşitli yayınevlerinde birçok baskısı yapılan eser, bu çalışmada Ayrıntı ve Yapı Kredi yayımlarınca yayımlanan iki ayrı baskısı üzerinden mukayeseli ve betimlemeli bir okumayla *Kör Baykuş*'un iki ayrı baskısı karşılaştırılacaktır. Bunun neticesinde yayınevleri tarafından ticari bir karşılığı olan ve okurlar nezdinde de bir değeri bulunan bu çok bilinen eserin sunuş yazıları, çevirmenleri, kapak tasarımları, çeviri tercihlerindeki çevirmen görünürlüğü ve/ya görünmezliği, eklenen, çıkarılan sözcükler gibi kıstaslar üzerinden yapılacak değerlendirmeye anlamlı bir sonuca ulaşılarak farklı yayın politikaları ve piyasa algıları bulunan yayınevlerinin aynı malzemeyi okura aktarma tercihlerindeki benzerlikler ve farklılıklar yardımıyla çeviri yaklaşımlarına dair somut örnekler sunulacaktır.

Anahtar Sözcükler: *Kör Baykuş*, edebiyat, çeviri, kimlik, intihar

KÜLTÜR ÇALIŞMALARI / CULTURAL STUDIES

Kırmızı (Al) ve Mavi (Gök) Renklerle İlgili Eski İnanışların Türk ve Slav Geleneklerine Yansımaları

Hakan Saraç
Anadolu Üniversitesi/Türkiye
h_sarac@anadolu.edu.tr

Öz

Toplumların hayata bakışını, milli düşüncesini ve ulus bilincini en açık şekilde yansıtan kültür sembollerinin başında renkler gelmektedir. Tarihte hemen her toplum renklere kültürde ve dilde simgesel anlam ve özellikler yüklemiştir. Bu sayede renkler bazen iyiliğin, güzelliğin, aydınlığın, tecrübenin, bazen de kötülüğün, uğursuzluğun, ölümün, savaşın ve öfkenin ifadesi olmuşlardır. Renklerin bu simgesel anlamlarının toplumların eski inanç sistemleri ile derin ilişkisi söz konusudur. Bu sebeple, Türk ve Slav renk sembolizminin temelinde de eski inanışların yattığı fikri akıllara gelmektedir. Zira Türk ve Slavların renklerle ilgili eski inanışlarından günümüze yansıyan birtakım yaygın âdetler vardır. Bütün bunlara istinaden bu çalışmada, Türklerin ve Slavların *kırmızı (al)* ve *mavi (gök)* renklere dair geçmiş inanışlarından günümüze yansıyan örf, âdet ve geleneklerin araştırılması söz konusudur. Bu çalışmayla tarihteki Türk ve Slav renk geleneğinden bazı kesitler sunularak onların kültür ve sosyal hayatlarının tanınması ve anlaşılması hedeflenmektedir. Eski Türk inanç sisteminde *gök*, Tanrının katı sayılmış ve kutsal olduğuna inanılmıştır. Türk tarihinde *gök* aynı zamanda renk adı olarak da kullanılmıştır. Günümüzde *gök* rengin en genel adı Arapça kökenli *mavi* renktir. Türkler *gök (mavi)* rengin insanları nazardan ve kötülüklerden koruduğuna inanmışlardır. Türk batıl inanışlarına göre *gök gözlü veyahut mavi gözlü* insanların nazarının değdiğine inanılmaktadır. Bu yüzden, Türk halkı *gök/mavi* gözün negatif enerjisinden korunmak için üzerlerinde ve muhtelif yerlerde *mavi* göz şeklinde nazar boncuğu taşımaktadırlar. Slavlar ise mavi rengi yeraltı dünyasıyla ve denizin derinlikleriyle ilişkilendirmektedir. Slav inanışlarında mavi renk talihsizliğin, kederin ve ölümün rengidir. Bu sebeple, geçmişten beri Slav halk geleneklerinde mavi rengin kullanımı oldukça sınırlıdır. Slavlarda ateş kutsaldır ve ateşin rengi kırmızıdır. Bu nedenle Slav kültüründe kırmızı renk kutsal sayılmış ve koruyucu bir güç olduğuna inanılmıştır. İnsanı nazardan koruduğuna ve çeşitli hastalıklarını iyileştirdiğine inanılan *kırmızı* bilekliğin, *kırmızı* kumaşın ve *kırmızı* yumurtanın kullanımı Slav geleneklerinde yaygındır. Slavlar nazardan korunmak için ellerine ve bacaklarına *kırmızı* iplik bağlarlar. Yeni doğmuş bebeklerin kötülüklerden korunması ve sağlıklı yaşamaları için onları suyun içine *kırmızı* renkli bir taş ya da eşya bırakarak yıkarlar. Bazen de yeni doğmuş bebeklerin göbek kordonuna *kırmızı* kurdele bağlanır. Slavların defin törenlerinde ölen kişiyi diğer dünyanın kötülüklerinden korumak için el ve ayaklarına *kırmızı* bez bağlanır. Hastaların iyileştirilmesinde *kırmızı* bileklik, ilaç ve muska vazifesi görmektedir. Eski Türkler *Al Ateş* veyahut *Al ruhu* isminde bir ateş tanrısına ya da koruyucu bir ruha inanmışlardır. Türkler koruyucu özellikleri olan bu ruhu *al* renkle ilişkilendirmişlerdir. Söz konusu inanışlardan kaynaklı Türk geleneklerinde bazı uygulamalar görülmektedir. Halk arasında *Albastı* veyahut *Alkarısı* adında bir ruhun lohusalara ve bebeklerine zarar verdiğine inanılır. Bu ruh, *kırmızı* renkten korktuğu için lohusa kadın yataktayken başına beyaz yaşmak ve *kırmızı* tül bağlanır. Lohusaya *kırmızı* altın takılır ve *kırmızı* şeker hediye edilir. *Al* renkle ilgili inanışlardan günümüze yansıyan bir diğer uygulama ise *alazlama* merasimidir. Bu pratik Türklerde ateşle temizleme ve kutsama olayıdır. Bu çalışmada, iki toplumun *kırmızı (al)* ve *mavi (gök)* renklerle ilgili eski inanışlardan günümüze yansıyan uygulama, merasim ve pratiklerin tespiti edilmiş ve ortaya konulmuştur. Sonuç olarak bu araştırmadan, söz konusu renklerin Türk ve Slav toplumlarının eski inanışları ile geleneklerini yansıtan ve kuşaktan kuşağa aktaran kültür sembolleri oldukları anlaşılmıştır.

Anahtar Sözcükler: *Türk ve Slav toplumları, Kırmızı, Mavi, Gelenekler, Renkler*

Renk ve Organ Adları İçeren Türkçe ve Rusça İfadelerin Kavram Alanının İncelenmesi

Hakan Saraç
Anadolu Üniversitesi/Türkiye
h_sarac@anadolu.edu.tr

Öz

Toplumların deneyim ve değerlerini ifade etmek için başvurdukları iletişim araçlarının başında renk ve organ adları gelmektedir. Nitekim, bir nesneyi yahut bir fikri emsallerinden ayırt etmenin en kolay yolu söz konusu olguları soyut düşünce ve kavramlarla ilişkilendirerek sembolleştirmektir. Başka bir deyişle, renk ve organ adları toplumların kültürel değerleriyle bütünleşerek dile yansıyan sembollerin ifadesi olmaktadır. Yabancı dil eğitiminde hedef dile ait kültürün öğrenilmesi önemli bir hâl almıştır. Bu sebeple, toplumların geçmiş birikimleri ile değerlerini yansıtması bakımından renk ve organ adlarının Türkçe ve Rusça ifadelerde taşıdığı soyut düşünce ve kavramların belirlenmesine ihtiyaç duyulmuştur. Türkler ve Ruslar dil, din ve kültürel bakımdan birbirlerinden oldukça farklıdırlar. Bu yüzden, iki toplumun da kendine özgü bir dünya görüşü ve dil mantığı vardır. Toplumların arasındaki bu farklılıkları en belirgin şekilde yansıtan ise dilin özlü söz ve veciz ifadeleridir. Bu metaforlu ifadelerde Türk ve Rus toplumlarının eski inanışları ile geleneklerine dair izler ve kanıtlar bulmak mümkündür. Bu çalışmada, Türkçe ve Rusça ifadelerdeki renk ve organ adlarının kavram alanı tahlil edilmektedir. Bunun için öncelikle basılı ve çevrimiçi Türkçe ve Rusça sözlüklerden renk ve organ isimleriyle birlikte kullanılan Türkçe ve Rusça ifadeler taranarak belirlenmiştir. Daha sonra seçilen Türkçe ve Rusça ifadelerde renk ve organ adlarının ifade ettiği kavramlar tespit edilmiştir. Sözlük taraması sonucunda, Türkçe ifadelerde *ak, kara, al, kızıl, kırmızı, mavi, ve altın sarısı* renk adlarının *yüz, göz, ağız, baş, yanak, diş, alın, kaş, el, saç, sakal, kalp, yürek, gönül* organ adlarıyla birlikte kullanıldığı belirlenmiştir. Örneğin, *alının akıyla, yüz karası, gözü kara, aksakallı, saçına ak düşmek yüzü kızarmak* vb. Rusça ifadelerde ise *siyah, beyaz, kırmızı, yeşil ve altın sarısı* renk adları ile *boyun, diş, el, gönül, göz, kalp, saç, yüz ve yanak* organ isimlerinin birlikte kullanıldığı saptanmıştır. Mesela, *zelenoya golova (yeşil kafa/baş), çornaya duşa (kötü kalpli), beloruçka (beyaz el)* vb. İnceleme neticesinde, Türkçe ifadelerde renk ve organ adlarıyla ifade edilen kavramlar şunlardır: *iyilik, güzellik, heyecan, cesaret, deneyim, doğruluk, dürüstlük, temizlik, erdem, başarı, yücelik, saygınlık, yaşlılık, yorgunluk, merhametsizlik, nazar, umutsuzluk, çaresizlik, kötülük, utanç, rezalet, dedikodu, çekingenlik*. Rusça ifadelerde bu isimlerle *iyilik, güzellik, merhamet, beceri, utanma, heyecan, tembellik, dikkatsizlik, kötülük, yaşlılık, delilik, temizlik, fakirlik, umutsuzluk, çaresizlik, nazar ve çekingenlik* gibi kavramlar dile getirilmektedir. Türkçe ve Rusçada benzer kavramlar farklı renk ve organ adlarıyla ifade edilmiştir. Örneğin, Türkçede *gözü kara* deyişiyle *cesaret* kavramı ifade edilirken, Rusçada *çornıy glaz (siyah göz)* söylemiyle ise *kötülük ve kıskançlık* gibi kavramlar anlatılmaktadır. Fakat iki dilde *iyilik ve merhamet* gibi benzer kavramların aynı renk ve organ isimleriyle ifade edildiği de görülmektedir: T. *altın kalpli (yürekli)*; Rus. *zolutaya serdtse (altın kalpli)*. Bu çalışmada, Türkçe ve Rusça ifadelerde birlikte kullanılan renk ve organ adlarının ilişkilendirildiği sembol ya da kavramlar belirlenmeye çalışılmıştır. Analiz edilen ifadelerde Türk ve Rus toplumlarının kendilerine özgü bir hayat felsefesinin, tabiatı algılayışının ve dil mantığının olduğu anlaşılmıştır. Bu çalışmada renk ve organ adlarının toplumların tecrübe ve değerlerini yansıtan kültürün ayrılmaz parçaları oldukları kanaatine varılmıştır.

Anahtar Sözcükler: *Türkçe, Rusça, Renk ve Organ adları, dil, kültür, kavram*

Slav Mitolojisindeki ‘Domovoy’ Karakteri Ve J. K. Rowling’in ‘Harry Potter’ Eserlerindeki Ev Cinlerine Kıyaslamalı Bir Bakış

Can Karayel
Atatürk Üniversitesi/Türkiye
can.karayel@atauni.edu.tr

Öz

Kadim Slav mitolojisinde ‘Domovoy’ yani ev cini karakteri halk arasında evlerde, kapalı mekânlarda yaşadığına inanılan bir tür ruhtur ve kendisine insanlara ait özellikler atfedilmiştir. *Domovoy*, tıpkı insanlar gibi yer, içer, güler, eğlenir, kızar, sinirlenir. Slav halkları *Domovoy*’a geçmişte saygı duymuştur ve onunla karşılıklı olarak uyum içerisinde yaşamaya çalışmıştır. Onu kızdıracak hal ve hareketlerden uzak durarak onu bir şekilde memnun etmeye çalışmıştır. Hıristiyanlığın kabulünden sonra bile günümüzdeki Slav toplumlarında hala ona inanan ve saygı duyan insanlar vardır ve kadim zamanlarda *Domovoy* ile nasıl ilişkiler kurulmuşsa günümüzde de aynı durum söz konusudur. Günümüz İngiliz yazarlarından J. K. Rowling’in ‘Harry Potter’ adlı eserlerinde pek çok fantastik karakterlerin arasında ev cinleri de vardır ve bu ev cinleri Slav mitolojisindeki ev cinlerinin aksine saygı duyulan değil aşağılanan ve hor görülen karakterlerdir. ‘Harry Potter’ adlı fantastik eserlerde yazar 90’lı yılların İngiltere’inde sihirli bir dünya kurgulamıştır ve o dünyada ev cinleri en alt sınıflardadır; tek varlıkları eski yırtık bir kıyafettir ve zengin ailelerin evlerinde esir-köle olarak hizmet ederek yaşamaktadırlar. Doğaüstü yetenekleri olmasına rağmen kölelikten ancak efendileri onlara bir şey hediye ederse kurtulabilirler. Güçlü ve becerikli olmalarına rağmen kaderleri hizmetçi-köle olmak olan bu varlıklar iyi-kötü savaşında iyi tarafta olmuşlardır. Efendilerinin isteklerini sorgusuz sualsiz yerine getirmek zorunda oldukları için istemeyerek kötü şeyler yaptıklarında ise kendilerini bir şekilde cezalandırarak günah çıkarmışlardır. Bu çalışmada, dünya genelinde çocuklar kadar yetişkinlerin de çok sevdiği ‘Harry Potter’ serisindeki ev cini karakterinin, Slav mitolojisinde önemli bir yere sahip olan kadim bir varlık olan *Domovoy*’a benzeyen ve ondan farklı olan yönleri tespit edilerek değerlendirme yapılacaktır. Her iki karakter ile ilgili eserlerde veya mitlerde kıyaslama yöntemi ile fiziksel, karakteristik ve sosyolojik açılarından incelenecektir. Yapılan incelemeler sonrasında bu karakterlerin insan yaşamıyla olan bağlantısına değinilerek günümüzde hala *Domovoy*’a inanan Slavların yaşamlarında bu karakterin etkisi üzerine bilgiler verilerek çalışma tamamlanacaktır.

Anahtar Sözcükler: *Slav mitoloji, Domovoy, Harry Potter, ev cini*

Kültürler Arası İletişimde Kültürel Anlamlandırma Kalıpları

Yakup Kiriş
Sinop Üniversitesi/Türkiye
ykiris@sinop.edu.tr

Öz

Jürgen Habermas “İletişimsel Eylem Kuramı”nda; yaşamımızın, kültürel olarak aktarılan ve dilsel olarak organize edilmiş anlamlandırma örüntüleri stoku tarafından yönlendirildiğini söylemektedir. (anlamlandırma örüntüleri Almanca “Deutungsmuster” ing. interpretative patterns) Habermas’ın anlamlandırma örüntülerinin/kalıplarının, başka bir deyişle yorumlama kalıplarının/örüntülerinin, bundan sonra daha ziyade anlamlandırma kalıpları diye anarak devam etmek istiyorum, açıklanması, yani yaklaşık olarak bu kavramlarla ne ifade edilmeye çalışıldığını öncelikle izah etmeye çalışacağım. Anlamlandırma kalıplarının düşünce dünyamıza nasıl etki ederek dünya görüşümüzü şekillendirdiği ve dolayısıyla söylem ve eylemimize nasıl nüfuz ettiğini araştırmak, kültürün ve kültüre mensup bireylerin tutum ve davranışlarını açıklayabilmek açısından önem arz etmektedir. Çağdaş anlamda yürütülen kültür veya kültürler arası çalışmalarda genelde adı konulmadan anlamlandırma kalıplarına yönelik araştırmalar yürütüldüğü görülmektedir. Anlamlandırma kalıplarını araştırmak bir anlamda kültür çalışmalarını daha derin, daha entelektüel bir seviyeye taşımak anlamı ifade eder, zira kültürde var olarak kabul edilen birçok olgunun çıkış sebebini ve süreç içerisindeki gelişimini bulgulamaya da çalışmaktadır. Anlamlandırma kalıplarının kültürel yapıda ne işlev yürüttüğünü ve bu yapıya nasıl etki ettiğini açıklamadan önce çağdaş batı kaynaklarında hangi anlamda ifade edildiğini açıklamak istiyorum. Arnold’a göre anlamlandırma kalıpları: “Bir sosyal grubun üyelerinin (...) günlük eylem ve etkileşim alanları için, süreç içerisinde geliştirdikleri, zamansal istikrarı olan belirli stereotipi yani klişe bakış açıları ve yorumlarıdır”. Arnold, anlamlandırma kalıpları olmaksızın toplumsal yaşamda yön bulmanın yani iletişimin mümkün olamayacağını dolayısıyla da toplumsal düzenin sağlanamayacağını savunmaktadır. Buna göre her gün karşılaştığımız sayısız sosyal durum, olay ve olguları, stereotipilerin yani klişe bakış açılarının sağladığı ön bilgi ve yorumlama mantığımız ile anlamlandırmadan veya kabullenmemizin mümkün olamayacağı vurgulanmaktadır. Belli bir kültürde süreç içerisinde, değişik etkenlere bağlı olarak şekillenen, ilgili toplumun bilince dahil olan, sosyal gerçekliğin de bir etmeni olan, kökleşmiş düşünce kalıplarının ve bunların dil vasıtasıyla ifadelerinin metinlere ve söyleme hatta bunun ötesinde sosyal yaşantımıza ve erk ilişkilerimize yansması söz konusudur. Bollenbeck’e göre yorumlama / anlamlandırma örüntüleri / kalıpları denilen kavram: “kolektif olarak kök tutar, önceki deneyimin (ve bilgi birikiminin) bir biçimidir, şimdiki zamanda ilişki belirleyici olarak hizmet eder ve programlayıcı özellikleri ile gelecekteki olasılıklara atıfta bulunabilir”. Bu tanıma göre anlamlandırma kalıpları; bireyin toplum içerisinde kendi kimliğini, durumunu, ilişkilerini vs. sınıflayarak açıklayabildiği, eylemde bulunabilme yeteneğini sürdürebildiği, sosyal gerçeklik bağlamında eylemini gerekçelendirmesini de sağlayan günlük bilgi varlığındaki bir olgudur.

Anahtar Sözcükler: *Anlamlandırma Kalıpları, Kültürlerarasılık, Stereotipiler, sosyal gerçeklik, yorumlama mantıkları*

Yabancı Dil Öğretiminde Halk Masallarının Kültürdilbilimsel Potansiyeli - (Баба- Яга Örneği)

Keziban Topbaşoğlu Eray
Kafkas Üniversitesi/Türkiye
kezibantopbasoglu@outlook.com

Öz

Dilbilimsel çalışmalar dilsel faktörlerin yanında ekstra dil dışı bileşenlerin de varlığına dayanmaktadır. Dili konuşan toplumlarca biriktirilen bilgilerin depolanması, kümülatif bir işletim çerçevesinde şekillenmektedir. Sözü edilen dilin bu kümülatif işlevi her daim ilgi çekici olmuştur; 20. yüzyılın sonlarından itibaren disiplinler arası bir alan olarak kültürdilbilim kendini göstermeye ve çok yönlü alan araştırmalarının merkezinde durmaya başlamıştır.

Dil- kültür ekseninde gerçekleşen etkileşimler ve bu doğrultuda ortaya çıkan problemlerden temellenen kültürdilbilim, dil ve kültürün arka planındaki bilgilere odaklanmaktadır. Kültürün gerçek bir koruyucu ve taşıyıcısı olarak halk masalları ve masal kahramanların karakterize edilmesinde, dahası dil tasarımında toplumsal ideolojiler baskındır. Bir masal karakterini adı ve çağrışımlarıyla (imge, illüstrasyon, resim, temsil vb.) ilişkilendirmede söz konusu arka plan bilgilerine ve toplumsal verilere başvurulmaktadır. Rus halk masalı denince örneğin, havsalamızda bir kadın kahraman olarak Баба- Яга (Baba Yaga) ve yaşam tarzını çağrıştıran tavuk ayaklı kulübesi (izbe) belirmektedir.

Bu çalışma kapsamında Slav mitolojisi ve Rus halk masallarında farklı imge ve temsillerle karşımıza çıkan, mitolojiden ders kitaplarına uzanan şöhretiyle "Баба- Яга" (Baba Yaga) karakteri kültürdilbilimsel bir konsept olarak ele alınmış ve konseptin oluşturduğu anlamsal katmanlar incelenmiştir. Anlamsal alanların mitoloji, halk edebiyatı, resim sanatı, sinema ve çizgi filmler aracılığıyla şekillendiği, farklı yönleriyle şekillenen konseptin anlamsal alanlarının da farklılık gösterdiği saptanmıştır. Bu noktada özellikle zıtlıklar içeren imgeler (iyi- kötü, dost- düşman düalitesi vs.) dikkat çekici olmuştur. Ayrıca, bir konsept olarak Baba Yaga'nın (Баба- Яга) çağdaş dilde (Rusça) biçimlendirildiği yapılarda kadına yönelik benzetmelerin, betimlemelerin ve metaforik anlatımların sıklıkla yer bulduğu görülmüştür.

Bu bağlamda halk masalları ve masallarla özdeşleşen karakterlerin kültürdilbilimsel potansiyeli değerlendirildiğinde, bu ve benzeri bilgilerin dil öğretim sürecine dahil edilmediği, yeterince anlaşılır olmadığı ve içselleştirilemediği durumlarda algılamamanın bambaşka olabildiği ve bu algının dil kullanımını etkilediği tespit edilmiştir. Çalışmanın benzer araştırmalara faydalı olacağı öngörülmektedir.

Anahtar Sözcükler: *Yabancı Dil Öğretimi, Kültürdilbilim, Rus Halk Masalları, Баба- Яга (Baba Yaga).*

Woman Symbolism in Algerian Proverbial Heritage

Khedidja Chergui

L'Ecole Normale Supérieure de Bouzaréah

chergui.english88@gmail.com

Abstract

"Three are not to be trusted: the woman, the sea and the Sultan", so goes an Algerian proverb to mean that women do have contradictory unstable characters, just as the restless sea which surprises the surfing boat or the Sultan who can unexpectedly turn against his people when he feels unsafe or targeted. Similar proverbs/popular sayings include "Good is woman, bad is woman", "Women and money keep people apart", or different metaphorical designations like 'scorpion' or 'snake' to describe a woman whom is thought to be of a foxy character or using male features to refer to a woman who shows strength or an authority of attitude. In the Algerian context, then, popular proverbs/sayings or heritage hold harsh stigmas against women, and with time, the prejudices they imply became more entrenched within popular imagination towards women and their character. In her *Daughters of Anowa: African Women and Patriarchy*, Mercy Amba Oduyoye thinks that "folktalk" (referring to folktales, myths, legends and proverbs) in African societies participated largely in perpetuating social stigmas against women, among which those tales and sayings which discourage young girls from eking out their individual paths and instill in them, instead, values of conformity and obedience to communal laws. In tandem with this and with cross-regional references to Algerian popular proverbs and sayings on women, this paper takes a stance against the verbal and the linguistic heritage which is loaded with social constructions and preconceived notions about women as what relates mainly to issues like fertility, character, motherhood, pregnancy, individuality, womanhood...etc. With reference to Pierre Bourdieu's thoughts on 'symbolic violence' and Max Weber's views on the role of language, popular talk and inherited categories in 'legitimizing domination', I would like to showcase how Algerian oral heritage, despite its versatility at a number of other levels, remains confining and derogating to the place and role of women in society, and how much success or prominence in most domains Algerian women could achieve with time, this stigmatization is still prevailing, and turning, in some cases, into a conviction.

Keywords: *Algeria; proverbs; popular; women; stigma; heritage*

**The Self and the Other: Trans-generational Trauma and its Transmission in Bernadine
Evaristo's *Girl, Woman, Other***

Navreet Sahi
Shoolini University

navreetkaursahi@shooliniuniversity.com

Abstract

This paper studies the relationship of mothers and daughters while also examining the impact of trans-generational trauma. A narrative of centuries of cultural and racial marginalisation and its internalization by the black women, *Girl, Woman, Other* gives voice to twelve black British women. The author intricately weaves the stories of random women tracing their journeys, struggles and relationships through several countries. Evaristo follows an unconventional writing style, no distinct plot or story because the main story is the voice of the black women represented in the book. This networked structure exposes transtemporal and transnational patterns of diversity, connectedness and relationality, as well as the distinctive genealogy of black British women and their maternal empowerment. I argue that the resilience of the characters in the face of social, racial and gender marginalisation springs from their empathic relatedness and solidarity. This emphasis on the importance of care for the other highlights the need for improving not only women's rights and socioeconomic opportunities but of benefiting humanity on a broader scale.

Keywords: *Bernadine Evaristo, feminism, Black women, marginalization, racism, trans-generational trauma*

Tracing the Sumerian Sun: A Study in Comparative Mythology

Gürkan Turhan
Anadolu Üniversitesi/Türkiye
gurkanturhan@anadolu.edu.tr

Abstract

As the most primordial way of interpreting the nature and the place of humans in the universe, Mythology has shed light onto cultures of civilizations and been of use for scholars to glimpse into their lives & comprehension of the elements surrounding them. Sumerians (Kenger Civilization), the first civilization known to us, had also been the first to invent mythology to explain the cosmos. They mainly observed Utu (the Sun and the Sun God) along with other major elements of the cosmos and tried to make sense of nature. This study focuses on the Sun God *Utu*'s journey from Sumerian Mythology through Akkadian (*Shamash*), Babylonian (*Shamash*), Hittite (*Arinna-Wuru-shemu*), Etruscan (*Usil-Ut*), Turkic (*Ot*), Nordic (*Odin-Woden*) and Roman mythologies (all the way to the *Vatican* – the Capital of Christian world) based on phonetic and cultural similarities that remain intact in the lexicology of different languages which are seemingly unrelated. Not only do those words sound virtually the same but also continue to function – both in theory and practice – in the same way in the languages and traditions of the nations that speak those languages. Despite the fact that some of the names may vary in phonetic units on the surface, variations of the Sun Gods and Goddesses in different mythologies share the same or very similar attributes, depictions and symbols. Therefore, this brief study is divided into three major parts concerning the Sun Gods and Goddesses: their names (etymology and how those evolved through different languages); their attributes in different myths and/or legends in mythologies (based on solar movements and celestial observations); and their depictions (and symbols). In order to provide sufficient grounds for comparison, the study starts with the words meaning “the Sun”, “east/öst”, “od/ot/otak” and similar attributes of the Sun; continuing with the meanings and differences between the words “tag/dagan” and “okan”, which are the key points of this study, and how they differ from “Dingir/An/Anu”, “ilâh/Il/Enlil” or “Tanrı-Tengri”, the names of the Sky Gods in Sumerian, Akkadian, Babylonian and Turkish mythologies, which have long been and are still in use to represent/signify the notion of “god” in one way or another in different languages with similar – if not the same – pronunciations; presenting examples from myths to indicate the attributes of the Sun Gods and Goddesses; and finally establishing the comparisons among those, and concluding with interconnections among – particularly focusing on – the words “Ot-Okan”, “Odin/Woden” and “Vatican”. Therefore, it is argued in this study that the Sun is not only one of the most vital keys to keep track of time but also to keep track of the lasting impression of the first civilization, Sumerians, and of how they had managed to shape our cultures, our languages and our daily lives millennia ago, even to this day.

Keywords: *Comparative Mythology, Sumerian Mythology, Turkish Mythology, Utu, Vatican*

Political Economies and Material Histories of Turkish Westerns, 1959-1975

İlyas Deniz Çınar
Kadir Has Üniversitesi/Türkiye
ilyasdeniz.cinar@stu.khas.edu.tr

Abstract

How does a national cinema adapt an iconic film genre, and what were the politics of adaptation that enabled the syncretisation of Westerns into Turkish silver screen? Is it possible to call Turkish Western films made in Turkey *Turco-Westerns*, or were they just performing classical Western films for Turkish audiences? What happened to the filmic materials (props, sets, costumes, reels) of Turkish Westerns and do they carry any affective histories that speak to the Turkish sociocultural life of the era? My essay explores these questions by utilizing *Düşman Yolları Kesti* (1959), *Kovboy Ali* (1966), *Çifte Tabanlı Damat* (1967), and *Yumurcak Küçük Kovboy* (1973) as case studies to observe the corpus of Turkish Westerns made between 1959 and 1975. A seminal case study in academia to theorize genre studies, Westerns achieved their popularity and acclaim by being rooted very deeply in *the myth of the frontier*: the fictionalization of U.S. history to create new narratives for the early twentieth-century film industry. This historically significant genre witnessed a comeback to the mainstream relevance in the beginning of 2010s. Since then, the genre enjoyed various representations from both independent filmmakers and studios alike. What is more, this revitalization wave was a global trend, as many countries like Japan, China, and Turkey contributed into the resurgence of Westerns. *Yahşi Batı* (2010), co-produced, written and starring multi-faceted comic Cem Yılmaz, and Cannes Grand Prix-winning *Bir Zamanlar Anadolu'da* (2011), directed by the contemporary Turkish auteur Nuri Bilge Ceylan, are two Turkish Westerns can be situated in this early-decade timeframe. Carrying the characteristics of its founding myth and its popular production period in its filmic incarnation, Western presents an ethos so deeply engrained in its culture and modernization but continues to enjoy a renewed life. It does so partly by finding new expressions through hybridizing with other genres—transporting the frontier to elsewhere on earth, and even to the stars. Having enjoyed popularity in the *Yeşilçam* period of Turkish film, which coincided with the popularity of Euro-Westerns, Turkish film industry produced a sizeable corpus of original or remake Westerns which has captured little academic attention to date. What sorts of discourses were created by the films which *translocalized* the Western genre and its iconography into Turkey? What sorts of resources were poured into the production of these films? What can we interpret about the life in the Turkish frontier, ethnic identity, and Turkey-U.S. relationships from these films? My research aims to bring a new perspective to Turkish film scholarship by arguing that these films were performative, political, and filmic metaphors for the post-WWII Turkish modernization project and the cultural mythologization Anatolia as *the* Turkish frontier. Drawing on previous research on *Yeşilçam* period Turkish film history, this essay questions the previously established ideas on the imitative nature of Turkish film industry by investigating the corpus of *Turco-Westerns*. Approaching the *Yeşilçam* period Turkish cinema with renewed critical binoculars, this research investigates the political and affective economies of the Turkish Western genre, and catalogues their material history through archival research.

Keywords: *Cultural Studies, Film Studies, Turkish Film History, Westerns, Genre Studies*

Antik Çin Mimarisinin Felsefi Temelleri

İlknur Sertdemir
Ankara Üniversitesi/Türkiye
ilknursertdemir@windowslive.com

Öz

Toplumların kültürel gelişim sürecinde kilit bir rol oynayan mimarinin geçmişi insanlık tarihi kadar eskidir. Coğrafi koşullara, iklimsel ve mevsimsel özelliklere göre değişkenlik gösteren yerleşim biçimleri, tarih öncesi devirlerden itibaren kurulan uygarlıkların geleneksel yaşam tarzı hakkında önemli ipuçları barındırır. Dünyanın en eski medeniyetlerinden biri olan Çin, milattan önceki yıllara tarihlenen felsefesini edebiyattan sanata, siyasetten sosyal hayata aktarmayı başarabilen bir ulustur. Bu topraklarda 19.yy sonlarına dek korunan antik mimari, kozmolojik öğelerle bütünleşen Çin düşünce geleneğinin izlerini taşır. Önceleri inanç ve örfle ilgili olarak inşa edilen sade yapılar dikkati çekmekteyken Xia hanedanı (MÖ 2070-1600) döneminde atalar kültü etkisiyle ihtişamlı tapınaklar, Shang hanedanı (MÖ 1600-1046) yıllarında özel mülkiyetin benimsenmesiyle görkemli saraylar göze çarpar. Zhou hanedanına (MÖ 1046-256) gelindiğinde düşünce ekollerinin doğuşuyla birlikte tüm bu yapılar öğretisel nitelik yüklenmeye başlar. Çin felsefesini temellendiren uyum (he 和) fikri, arka planında yin-yang (阴阳) dengesi ve beş element (wuxing 五行) döngüsünün olduğu evrenin işleyişi teorisinin muadilidir. Kozmostaki karşıtlıkların yin-yang kuvvetleriyle birbirine mevcudiyet kazandırması; ağaç, ateş, metal, toprak ve suyu simgeleyen beş elementin bu mevcudiyete dinamik enerjiyi katması gökyüzü ile yeryüzü arasında karşılıklı bir koşulduğuna işaret eder. Zamanın temsili gök (tian 天), mekânın temsili yer (di 地) üzerinde emir, hüküm ve iradesiyle etkindir; yaratıcı ve yönetici özelliğiyle doğa olaylarına, beşeri ilişkilere, ahlaka ve politikaya yön verir. Tahta geçen hükümdarlar göğün oğlu (tianzi 天子) vasfına naildir; çünkü dünyevi yaşamın organizesinde göğün buyruklarını yerine getirmekle yükümlüdürler. Yin-yang dengesindeki uyum; ay-güneş, gece-gündüz, kadın-erkek gibi zıtlıkların tamamlayıcılığını aktif ve pasif taraflarla açıklar. Aynı kuramsal ilke, gök ile yer arasındaki uyum için de geçerlidir. İkilikteki yang; başta gök, güneş ve erkek olmak üzere bütün aktif tarafların sembolü; yin ise yer, ay ve kadın başta olmak üzere bütün pasif tarafların sembolüdür. Bu bağlamda yerleşim düzeni gök-yer uyumuna uygun biçimde tasarlanır, zaman ve mekân kaynaşmasının somutlaştırılmış formu mimariye doğrudan yansır. Yapılarda avlu, bahçe ve çatıların güneye göre konumlanması güneşe yakınlığın göstergesidir. Saraylarda salonların dizilimi, göğün yetkisini elinde bulunduran hükümdarın yüzünü güneye sırtını kuzeye dönecek şekildedir. Cariyelerin ve kölelerin odalarıysa kuzeye bakar. Tapınaklarda ritüellerin düzenlendiği yerlerde duvarların yüksekliği ve koridorların uzunluğu asil kanın göğe aidiyetiyle ilgilidir. Binalarda beş elementten ateş güneyi, su kuzeyi, doğu ağacı, batı metali, toprak ise merkezi simgeler. Bu yön dağılımında merkez nokta hanedanlığın, doğu halkın, batı ordunun timsalidir. Yapılarda sarı renk toprağı; dolayısıyla merkezi otoriteyi, kırmızı renk ateşi, yeşil renk ağacı, beyaz renk metali, mavi renk de suyu imgeler. Her bir yön hiyerarşinin hüküm sürdüğü sosyo-politik nizamın korunması amacıyla farklı renklerde betimlenir. Bu çalışmanın amacı, Çin düşünce geleneğine kaynaklık eden kozmolojik öğelerin asırlar boyu ayakta kalan antik mimari üzerindeki yadsınamaz etkisini incelemektir. Nitekim felsefi ve tarihi metinler aracılığıyla edinilen bulgular ışığında, yapılardaki temel standardın klasik dönem düşünürlerin ilke ve öğretileri doğrultusunda belirlendiği saptanabilmektedir.

Anahtar Sözcükler: *Antik Çin mimarisi, Çin düşünce geleneği, Gök-Yer uyumu, Yin-Yang, Beş element*

Culture Shock and Intercultural Awareness in Pat Yale's Memoir *Kendi Davulunu Çalmak*

Defne Erdem Mete
Selçuk Üniversitesi/Türkiye
defnemet@selcuk.edu.tr

Abstract

It is well documented that people generally experience culture shock in unfamiliar cultural contexts. Although it causes feelings of disorientation, confusion and anxiety, culture shock can lead to positive outcomes. Starting with a stage of fascination and excitement about the new environment, it generally continues with frustration, adjustment and adaptation periods. Eventually, people find themselves comfortable in the new surroundings and get used to the new way of life. Dealing with different types of conflict throughout the adaptation period appears to be an opportunity for personal growth and intercultural awareness. This paper argues that travel memoirs enable readers to witness this process of culture shock and intercultural awareness experienced by the author. Despite the conflicts faced, it can be seen in travel memoirs that culture shock is a useful process for negotiation which leads to a renewal of relationships with the people in the new culture. Although not explicitly stated as culture shock, the memoirs of authors reflecting on their experiences in the new cultural environment show that their confrontations have an ultimate outcome of a new understanding towards the unfamiliar. Hence, they accept difference with a more tolerant attitude. In her memoir *Kendi Davulunu Çalmak (The Beat of a Different Drummer)*, Pat Yale reflects on her experience of living in Turkey as a sojourner. Her willingness to experience a new culture causes her to leave Britain and she finds herself settling in Göreme. She tries to get used to Turkish traditions but conflicts occur due to her values which she does not want to change. Some of her attempts to contribute to the locals' way of life fail despite being appreciated. Such kinds of disappointments make her life in Turkey stressful and challenging for the author. However, she eventually realizes that she feels at home in her new community.

Keywords: *Culture shock, intercultural awareness, memoir, Kendi Davulunu Çalmak*

Ebla (Tell Mardikh) Kenti ve Bu Kentin Çivi Yazılı Belgelerinde Yünlü Dokuma ve Kullanımı

Aysel Ateş
Pamukkale Üniversitesi/Türkiye
aysell_ates_09@hotmail.com

Öz

Suriye'nin kuzeyinde ilk kentlerin ortaya çıkmasıyla birlikte, dokuma kentlerin sosyal ve ekonomik gelişmelerinde önemli bir faktör olmuştur. Tunç Çağ'ın başlarında bu bölgede yerel bir krallık olarak ortaya çıkan eski Ebla (Tell Mardikh), dokuma sektöründe merkezi bir rol üstlenmiştir. G Kraliyet Sarayı arşivlerinden gelen çivi yazılı kil tabletler ile arkeolojik kazılardan elde edilen bulgular bunu açıkça ortaya koymaktadır. Çivi yazılı metinler ve arkeolojik buluntular Ebla'da dokuma imalatının kraliyet sarayı tarafından yürütüldüğünü göstermektedir. Saraya ait dokumaların kraliyet ailesinin gözetiminde, dokuma atölyelerinde yaptırılmakla birlikte halkın da kendi yaşam alanlarında yünü dokudukları bilinmektedir. Bu anlamda krallığın sürülerinden elde edilen yünlü dokuma en büyük payı oluştururken nadiren de olsa keten lifleri dokumada tercih edilmiştir. Ayrıca yünün toplanması, yıkanması, boyanması, işlenmesi ve dokunması gibi birtakım işlemlerde çok sayıda işçinin görevli olduğu anlaşılmaktadır. Çivi yazılı belgeler çok sayıda dokuma türünün yapıldığını ve bu dokumalardan elde edilen kumaşların devletlerarası hediyeleşmeler, evlilikler, doğumlar gibi çeşitli münasebetlerin tesisi ve devamı için kullanıldığını göstermektedir. Yine aylık tekstil teslimat hesapları ve erzak listelerine göre işçilerin ücretlerinin karşılığının yün veya dokuma olarak ödendiği de anlaşılmaktadır. Nitekim eskiçağda Suriye'nin güçlü krallıklarından birisi olan Ebla'da dokumaların, çeşitli renk ve kalitelerde üretildikleri tespit edilmiştir. Ayrıca yünden elde edilen kumaş yapımında ahşap, taş, kil gibi doğal malzemelerden iğ, ağırşak, dokuma tezgâhı ağırlığı, iğne gibi birtakım aletlerin mevcudiyeti bilinmektedir.

Anahtar Sözcükler: *Ebla(Tell Mardikh), Yün, Dokuma*

Sovyet Türkistanında Kadının Kültürel Değişimi

Hanife Saraç

Karadeniz Teknik Üniversitesi/Türkiye

caylakhanife@gmail.com

Öz

Devrimler tarihin her döneminde önemli tarihî ve kültürel kırılmalara sahne olmuştur. 1917 yılında Rusya’da gerçekleşen Ekim Devrimiyle birlikte Türkistan devletleri de söz konusu kırılmaları tecrübe eder. Bu tecrübe Türkistanlı kadınları, kadınların toplumdaki konumlarını ve kültürlerini doğrudan etkiler. Yönetimi ele geçiren devrimcilerin hedeflerinden biri de genelde kadını özelden ise Doğu kadınına Orta çağ geleneklerinden ve kölelikten kurtarma hevesi olmuştur. Türkistan’da ilgili dönemde erkekler birden fazla eşe sahip olabilmekte, kız çocukları başlık parası için küçük yaşlarda evlendirilmekte, eşleri vefat eden kadınlar eşlerinin erkek kardeşiyle evlendirilebilmekte, kızlar kaçırılabilir. Neredeyse bütün kadınların okuma-yazması yoktur. Dolayısıyla ilk olarak bu türden sosyo-kültürel sorunların giderilmesi için Türkistan’da kadınların statülerinin değişimine yönelik çalışmalar başlatılır. 1920’li yıllar esasen, bütün Sovyet Rusya’da kadının toplumdaki yerinin gözden geçirildiği, kız çocuklarının ev işlerinden azat edilerek eğitim almalarına ve ileride iş hayatlarında erkeklerle eşit şartlarda bulunmalarına yönelik politikaların geliştirildiği bir dönemdir. Bu kapsamda özel kadın birimleri (женотделы) kurulmaya başlanır. Söz konusu birimler kadınlara çocuk bakımını ve temel hijyen kurallarını öğretir; hukuki haklar, çocuk ve kadın sağlığı gibi konularda bilgiler verir. Bununla birlikte, Türkistandaki kadınları ifade eden “Doğu’nun Kadınları”na (женщины Востока) SSCB’nin en ezilmiş kadınları nazarıyla bakılmaktadır. Dolayısıyla bu bölgeye has olarak 1920’lerin ortalarından itibaren “Doğu Kadınlarının Özgürleşmesi” adında bir kampanya başlatılır ve bu kampanya “Hücum” olarak adlandırılır. Bu kampanya kapsamında, kadın birimleri, bölgeye özgü gelenek ve göreneklere, alışkanlıkları gözeterek faaliyetlerde bulunur. Sovyetler, Türkistan’ın kültürel dönüşümünü öngören sosyal mühendislik çalışmaları çerçevesinde toplumsal cinsiyet çalışmalarının gerçekleştirileceği zor bir süreçten geçmektedir. Müslüman kadınların özgürleştirilmesi feministler tarafından, enstitüler ve görsel materyaller üzerinden yürütülür. Bu bağlamda özgürleşme araçlarından biri de propaganda afişleri olur. Farklı dini inançlara, hayat tarzlarına, geleneklere, sosyal statülere, kimliklere vb. ait Sovyet toplumunu ortak paydada birleştirmek, ortak değerler oluşturmak kaçınılmazdır. İlk proleter devrimin gerçekleştiği Sovyetlerde yeni, güçlü toplumu inşa sürecinde kadınların öncelikle özgürleştirilmeleri için büyük çaba harcanır. Yürütülen faaliyetler doğrultusunda yapılan hamlelerden biri de Komünist Parti Merkez Komitesi’nde kadınlara yönelik Propaganda ve Ajitasyon Komisyonu’nun kurulmasıdır. 1919 yılının başlarında kurulan komisyon, kadınların özgürleşmesi yönündeki ilk enstitü olmuştur. Türkistanlı Müslüman kadınlarla ilgili toplumsal cinsiyet politikası bir yıl sonra, komisyon Moskova Kadın Merkez Birimi reforme edildiğinde faaliyetlerine başlar. O sıra Merkez Birim bünyesinde Türkistan’daki kadın birimlerini denetleyen Doğu Bürosu (Восточное бюро) oluşturulur. Büro yaşadıkları coğrafya neresi olursa olsun kadınları günlük rutinlerinden kurtarma, onları hak ve özgürlükleri konusunda aydınlatma, sosyalleşmelerini sağlama, kendilerini gerçekleştirme için fırsat sağlamak üzere yola çıkar. Doğu Bürosunun kullanmış olduğu propaganda yöntemlerinden biri de görsel ajitasyon araçları olur. Görsel ajitasyon 1920’lerin ilk yarısında kadının toplumda tam anlamıyla var olabilmesini teşvik eden en önemli bileşen olarak görülür. Görsel ajitasyon çeşitlerinden birini teşkil eden afişler, kadınların dini aidiyetleriyle olan bağını kopararak onları Avrupalı hayat tarzını benimsetmeye teşvik edecek şekilde oluşturulur. Çalışmada toplumsal cinsiyet bağlamında Türkistan’da gerçekleştirilen sosyo-kültürel reformlar, reformların sosyal, toplumsal, ekonomik, psikolojik arka planı ele alınmaktadır. Bunun yanı sıra reformların içselleştirilmesi yolunda teşvik edici bir unsur olarak sunulan afişler incelenmektedir.

Anahtar Sözcükler: *Türkistan, Sovyetler Birliği, Kadın meselesi, kültür, Komünist Parti*

XIII. Yüzyıldan Günümüze Kalmış En Eski Macar Kroniği: *Gesta Hungarorum*

Gökhan Dilbaş

Independent Scholar

gokhandilbas@hotmail.com

Öz

XIII. yüzyılda yazılmış ve yazarının adı tam olarak bilinmediğinden dolayı *Anonymus* olarak anılan, Macar boylarının IX-X. yüzyıl dönümünde Karpatlar Havzası'nı ele geçişini tasvir etmek ve Macarların kökenini aydınlatmak amacıyla Latince kaleme alınmış ve günümüze eksiksiz şekilde ulaşmış olan *Gesta Hungarorum* adlı eser, Macar ulusal tarihinde olduğu gibi dil tarihinde de ayrı bir yere sahiptir. Yazarının eserin ilk sayfasında kendisini sadece “*Üstad P.*” ve “*Macaristan Kralı Béla'nın kâtibi*” şeklinde tanıttığı, Macarların ana yurdu olarak İskitya'yı kabul ettiği *Gesta Hungarorum*, Orta Çağ'da Avrupa'da yazılan kroniklerdeki geleneksel anlatımları takip etmekten ziyade Macar boylarının İskitya'dan çıkışından Karpatlar Havzası'na gelinceye kadar gerçekleştirdikleri eylemleri ve Karpatlar Havzası'nı ele geçişlerini destansı, renkli ve canlı şekilde anlatırken Macarlığın kökenine de açıklık getirmeye çalışır. Macarların Karpatlar Havzası'na yerleşiminden yaklaşık üç yüz yıl sonra kaleme alınmış olan giriş bölümü hariç elli yedi bölümden oluşan *Gesta Hungarorum*, içinde Macar halk geleneklerinde canlılığını korumakta olan efsaneleri ve karakterleri barındırmasının yanı sıra yazıldığı dönemde Macar iç siyasetindeki gelişmelerin, Macar Krallığı sınırları dışındaki oluşumların anlaşılması ve XIII. yüzyıl Macaristan coğrafyasının tasviri bakımından da önem taşımaktadır. Günümüzde hangi dönemde yazıldığı, naklettikleri hakkında tartışmaların devam ettiği, yazarı yazılı kaynaklardan yararlanmış olsa da daha ziyade sözlü oluşumlar ve Macar halk hikâyeleri temelinde şekillendiği görülen *Gesta Hungarorum*'un ve yazarının kim olduğunun yapılan son bilimsel araştırmaların ışığında incelenmesi Orta Çağ Macar edebiyatının olduğu kadar Avrupa edebiyatının da değerlendirilmesine ve yorumlanmasına katkı sağlayacaktır.

Anahtar Sözcükler: *Gesta Hungarorum*, *Anonymus*, *Macar Orta Çağ tarihi*, *Macar Krallığı*

21.Yüzyılda Türkiye’de Rus Diline ve Kültürüne Artan İlginin Sebepleri

Renata Aktaş
Akdeniz Üniversitesi/Türkiye
renataaktas@akdeniz.edu.tr

Öz

21. yüzyılda geleneksel değerlerin ve ideolojik tutumların değişimi, başka kültürlere ve yabancı dillere aktif ilginin artmasına neden olmuştur. 15 ve 16.yüzyıllarda iki millet arasında başlayan resmi ilişkiler, 17. yüzyıldan sonra farklı hal almıştı. 1702 yılında Osmanlı İmparatorluğu’nda açılan ilk Rus elçiliğinin ilk elçisi olan P.Tolstoy’un ülke durumu ve Türk halkı hakkında “Türk Halkının Durumu” adlı eserinde ülkenin durumu ve Türk halkı ile ilgili geniş bir bilgiye yer vermiştir. 18.yüzyıldan itibaren seyyah, elçi ve tüccarlar dışında, çok sayıda Rus ressam, yazar, şair, besteci vb. sanatçılar sık sık İstanbul’a seyahat etme imkânı bulmuştur. 19. yüzyılda Ruslar, Doğu dillerine ve kültürlerine karşı büyük ilgi duymaya başlamıştır. Bu dönemin Rus eserlerinde nispeten bağımsız hareket edip Osmanlı, İstanbul ve Türkler hakkındaki gözlemlerini eserlerinde yansıtmışlardır. 20. yüzyılın 20’li - 30’lu yıllarında sıcak başlayan Türk - Sovyet ilişkileri, Atatürk’ün ölümünden sonra uzun bir duraklama dönemine girmiştir. 20. yüzyılın sonlarında SSCB’nin yıkılmasıyla başlayan yurt dışı yasağının kalkması, Türkiye’ye seyahatleri artırmıştır. Bu sosyal ilişkiler neticesinde iki millet birbirini her alanda daha iyi tanımıştır. 21. yüzyılın ilk yıllarında Türkiye’deki Rus kültürünün ve dilinin popülaritesi, küresel ölçekte artmıştır. 2008 yılı; Rusya’da «Türk Kültür yılı», Türkiye’de ise «Rus Kültür yılı» olarak ilan edilmişti. Türkiye’deki üniversitelerde Rus Dili ve Edebiyatı bölümlerinin, devlet ve özel okullardaki seçmeli Rusça derslerinin, Rusça dil kurslarının, Rus kültür merkezlerinin ve Rus derneklerinin artması; Rusçadan Türkçeye birçok eserin tercüme edilmesi; son yıllarda tatil beldelerindeki Rus nüfusunun artışı; Türk-Rus evlilikleri vb. bu tür sıcak ilişkilerin artmasına zemin hazırlamıştır. Yüzyıllar boyunca Türk ve Rus halkları farklı cephelerde bulunmalarına rağmen her zaman ilişkileri devam etmiştir. Bu zaman zarfında aralarında siyasi, ticari ve tarihi ilişkiler dışında, dil, kültür, edebiyat, sanat ve son zamanlarda enerji ve turizm gibi ilişkilerin de geliştiği gözlemlenmektedir. Bu bağların gelişimi, şüphesiz ki siyasi ve ekonomik ilişkilere bağlıdır. Bu çalışmamızda uzun zaman öncesine dayanan Türk-Rus ilişkilerindeki son kültürel gelişim aşamalarını ve Türkiye’de Rus diline artan ilginin sebeplerini vermeyi amaçlamaktayız.

Anahtar Sözcükler: *Türk-Rus ilişkileri, Rusça, Rus kültürü*

Japon Toplumunda İnsan İlişkileri ve “Tatemaе”

Nihal Çakmak Bilgili
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi/Türkiye
ncakmakbilgili@nevsehir.edu.tr

Öz

Toplumların kültürel geçmişleri, yaşadıkları coğrafya, tarihsel süreçte yaşadıkları olaylar toplum olarak algılarını oluşturmaktadır. Buna bağlı olarak her bir toplumun değer yargıları, toplum içindeki davranış yapıları ve iletişim ortamındaki ifade biçimleri farklılık göstermektedir. Diğer yandan, kültürlerarası ilişkilerde karşılıklı kültürel algı farkındalığı iletişimi güçlendirmektedir. Dolayısıyla kültürlerarası ilişkilerde, iletişimin sekteye uğramaması ve iletişim kazalarının en aza indirilmesi için o toplumdaki insan ilişkilerinin düzenini sağlayan kültürel kodların betimlenmesi önem taşımaktadır. Japon diline bakıldığında *amae*, *haji*, *aimai*, *sempai-kōhai*, *uchi-soto*, *ura-omote* ve *honne-tatemaе* gibi sözcükler Japon toplumundaki insan ilişkilerinin temelini oluşturan kültürel altyapının dile yansıyan kodlamalarıdır. Sadece dil becerilerinin yeterli olmadığı iletişim ortamı göz önünde bulundurulduğunda Japonlarla olan iletişim ortamında da gerekli olan Japon kültürüne ait öğelerin sunumu ve bu sayede farkındalığın oluşması önem taşımaktadır. Bu da çalışmanın çıkış noktasını oluşturmaktadır. Dolayısıyla çalışmada Japoncada iletişimin temel unsurlarından ve kültürel öğelerden biri olan *tatemaе* kavramı üzerinde durularak dile ne şekilde yansıdığına betimlenmesi ve nasıl bir özelliğe sahip olduğunun belirlenmesi amaçlanmaktadır. Japon kültürüne ait bu kavramın ve dile yansımış şeklinin ortaya konması iki kültür arasındaki iletişimin güçlenmesini sağlayacaktır. *Tatemaе* sözcüğüne bakıldığında bu sözcük yapı olarak “「Tateru建てる」(Tr. Oluşturmak, inşa etmek)” ve “「Mae前」(Tr. Ön)” sözcüklerinden oluşan bir birleşik sözcüktür. *Tatemaе* kavramı yukarıda da belirtildiği gibi Japon toplumunda insan ilişkilerinin temelindeki algıyı oluşturan kültürel bir öğedir. Genellikle, “「Hon本」(Tr. Gerçek)” ve “「Ne音」(Tr. Ses)” imlerinden oluşan ve ‘gerçek düşünce’ anlamına gelen *honne* sözcüğüyle zıt çiftler olarak kullanılmaktadır. *Tatemaе* Japon toplumundaki insan ilişkilerinde konuşmacının iletişim sürecinde yansıttığı davranış; *honne* ise kişinin içinde tuttuğu duygu ve düşünceler bütünüdür. Bir başka deyişle *honne*, kişinin içinde yaşadığı gerçek duygularını ve düşüncelerini ifade ederken; *tatemaе*, gerçek duygu ve düşüncelerin gizlenmesi ve Japon toplumunda kabul görececek biçimde duygu ve düşüncelerin ifade edilmesi anlamına gelmektedir. Bir olay, bir durum karşısında öfkelenen bir insanın öfkesini kontrol ederek bu durumu beden diliyle ya da sözlü olarak yansıtmaması bir *tatemaе* davranışıdır. Yeni kıyafet almış bir kişinin kıyafeti hakkındaki gerçek düşüncenin aslında ‘hiç yakışmamış’ ve ‘beğenmedim’ olmasına rağmen konuşucunun “*Yoku niatteiru*. (Tr. Çok yakışmış.)” olarak ifade etmesi de sözlü olarak yansıtılan bir *tatemaе* davranışıdır. Bu davranış biçimi Türk kültürü de dahil olmak üzere başka kültürlerdeki insan ilişkilerinde de görülmekle birlikte bireylerin tercih etme eğilimi ya da toplumda kullanılma yoğunluğu değişiklik gösterebilmektedir. Çalışmada, dile yansıyan *tatemaе* ifadeleri, günlük hayatta ve iş ortamında kullanılan Japonca diyalogları içeren alanyazın ve Japonca öğretimine yönelik kitaplar üzerinden elde edilecek ve derlem analiz yöntemi kullanılarak Ulusal Japon Dili Araştırma Enstitüsü (NINJAL) tarafından oluşturulan BCCWJ (*Balanced Corpus of Contemporary Written Japanese*) yazın dili ve CSJ (*Corpus of Spontaneous Japanese*), CEJC (*Corpus of Everyday Japanese Conversation*) gibi konuşma dili derlemleri üzerinden incelenecektir. Literatürde *honne* ve *tatemaе* ile ilgili olarak Japonca diyaloglarda görülen dolaylı ve doğrudan ifadeler üzerine 30 kişiden oluşan küçük bir grup üzerinde bir çalışma yapıldığı görülmektedir. Bu bildiri, çalışmada *tatemaе* kavramının anlatım biçimleri (*Taigū Hyōgen*) çerçevesinde ele alınacak olması ve *tatemaе* içeren dilsel ifadelerin büyük ölçekli derlemlerden yararlanılarak kullanım ortamları açısından çözümlenecek olması yönüyle özgün bir çalışmadır.

Anahtar Sözcükler: *Kültürlerarası İletişim, Japon Kültürü, İnsan İlişkileri, Japonca, Tatemaе*

Japonca Ana Dili Ders Kitaplarında Kültürel Unsurlar

Filiz Yılmaz

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi/Türkiye

yilmazfiliz@nevsehir.edu.tr

Öz

Önemli bir kültür aktarım aracı olan dil, bir toplumun tarihsel gelişim süreci içinde oluşan maddî ve manevî değerlerin aktarımında etkin bir rol oynamaktadır. Bireyi topluma güçlü bağlarla bağlayan ana dilinin Japonya’da okullardaki öğretimi *kokugo* 国語 dersleri ile gerçekleştirilir. *Kokugo*nun kelime anlamı “millî dil, ulusal dil” olup, Japonca ana dili için kullanılan bir terimdir. *Kokugo* dersi, dil kazanımı ve Japonca dil becerilerinin gelişiminin yanı sıra, toplumun sahip olduğu kültürel değerlerin aktarımı ve kazanımında da pay sahibidir. Dilin kazandırılması ve geliştirilmesinde etkin bir rol oynayan *kokugo* dersinde kullanılan ve dersin ana öğretim materyali olan *kokugo* ders kitapları, Japonya’nın Temel Eğitim Kanunu’nu esas alarak oluşturulan öğretim programında belirlenen kurallar çerçevesinde hazırlanır. Japonya’daki eğitim öğretimin ana hatlarını belirleyen Temel Eğitim Kanunu, okul eğitimi sisteminin kurallarını belirleyen Okul Eğitimi Kanunu ve eğitimin bir programa bağlanmasını sağlayarak ders kitaplarının içeriğini belirleyen öğretim programı; ulus olarak kültüre değer vermenin önemine ve kültüre saygı duyarak gelenekleri yaşatmanın gerekliliğine vurgu yapmaktadır. Bu noktada Japonya’nın Temel Eğitim Kanunu, Okul Eğitimi Kanunu ve öğretim programında sıklıkla değinilmiş olan kültürel değerlerin okul eğitimi sürecindeki aktarımında Japonca ana dili ders kitaplarının rolü dikkat çekmektedir. Bu bağlamda bu çalışma, Japonca ana dili ders kitaplarının kültürel değerlerin aktarımı ve kültürel belleğin oluşumunda üstlendiği rolü ortaya koymayı hedeflemektedir. *Kokugo* ders kitaplarında edebî metinlerin yanı sıra, kurgu olmayan eserler ile yalnızca Japon edebiyatına özgü olan edebî türler de yer almaktadır. Japonca ana dili ders kitaplarındaki bu metinlerde yer alan kültürel unsurlar ortaokul kademesinin her sınıf düzeyinde karşımıza çıkmaktadır. Ders kitaplarında yer alan bu unsurları doğru bir şekilde analiz edebilmek için ortaokul kademesinin bütün sınıf düzeylerindeki ders kitaplarının incelenmesinin uygun olacağı düşünülmektedir. Bu çalışmada, nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi yöntemi benimsenerek aynı yayınevine ait ortaokul kademesinin 1, 2 ve 3. sınıf düzeylerindeki Japonca ana dili ders kitaplarında yer alan kültürel unsurlar incelenecek; kültürün önemine atıfta bulunan Japonya’nın Temel Eğitim Kanunu, Okul Eğitimi Kanunu ve öğretim programının amaç ve içeriklerine odaklanılarak bu program ve kanunların kültürel değerlerin aktarımı ve kazanımı bağlamında *kokugo* ders kitapları ile olan ilişkisi ortaya konacaktır. Bu çalışma ile eğitim alanında kültürel değerlerin aktarımı ve kültürel belleğin oluşumuna ilişkin araştırmalara Japonya örneği üzerinden katkı sunulması amaçlanmıştır.

Anahtar Sözcükler: *Ders kitapları, kültürel değerler, ana dili, kokugo, kültürel bellek*

Kolonyal Kore’de Japon Dili Eğitimi Üçüncü Chōsen Eğitim Kararnamesi

Melek Kaba

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

kabamelek@gmail.com

Öz

Meiji Refomları ile geniş alanlara yayılan bir modernizasyon hareketini başlatan Japonya, 1868’ten itibaren Batılı kültür unsurlarını da eklektik bir tavırla kendisine katarak büyümeye başlamıştır. Büyük Japon İmparatorluğu 1879’da Ryūkyū Adaları, 1895’te Tayvan ve ardından 1910’da Kore’yi Japonya topraklarına katarak Uzak Doğu’nun merkez gücü haline gelmiştir. İmparatorluk Batı’dan modern kültür ve teknolojinin yanında, emperyalizm ve sömürgecilik gibi düşünceleri de almıştır. Giderek ivme kazanan Japon yayılcılığı sömürge halklarının eğitimine özellikle önem vermiş ve Japon dili eğitimini sistematik hale getirmeye çalışmıştır. Pasifikteki adalardan oluşan Japon İmparatorluğu’nun sömürgeleri arasında, Asya anakarasına çıkış kapısı olması nedeniyle Kore Yarımadası özel bir yere sahip olmuştur. Bölgenin jeopolitik önemi Kore’de uygulan eğitim ve diğer uygulamalarda oldukça titiz bir politika izlenmesine yol açmıştır. 19 yüzyılda Japonya ile Kore’nin ilişkisi 1870’lerden sonra ivme kazanmış, 1905’teki I.Japonya-Kore Anlaşması sonrasında, Japonya Kore’nin iç işlerine daha çok karışmaya başlamış ve 1906’da bugünkü Seul’de Japon Himaye Valiliği kurulmuştur. 1910’a gelindiğinde ise Kore Japonya tarafından ilhak edilmiştir. 1890’lardan itibaren Kore’de Japon dili öğrenimi ve öğretimi ivme kazanmış, Koreliler ve Japon yönetimi tarafından Japonca Okulları kurulmaya başlanmıştır. Koreliler için Japon dili öğrenimi 1910 sonrasında sömürgecinin dili olarak dayatılan bir eğitim olmuştur. Ancak diğer yandan Koreliler için Uzak Doğu’da modernizasyon önce gerçekleştiren Japonya’nın dili, modern dünyaya ulaşarak ona eklenmenin aracı olarak da görülmüştür. İlhak öncesi ve sonrasında Japon yönetimi tarafından okullar açılmış, bu okullarda yabancı dil olarak öğretilen Japon dili zamanla “milli dil” dersi olarak verilmeye başlamıştır. İlerleyen zamanlarda ise okul içerisinde Japon dili kullanma zorunluluğu getirilmiş, yerli halkın ana dili olan Korece ilköğretim müfredatında giderek daha az yer kaplamıştır. Kore’nin Japon dili deneyimi 1945’te savaşın bitmesiyle sona ermiş olsa da Japon dili ile entelektüel kimlikleri oluşmuş bir nesil ortaya çıkmıştır. İmparatorluğun yıkılışından sonra Japon dilinde edebi eserler vermeye devam eden Koreli entelektüel diaspora günümüzde de “zainichi” adıyla anılan yazarların köklerini oluşturmaktadır. Bu çalışma Büyük Japon İmparatorluğu’nun 1910-1945 yılları arasında Kore’de uyguladığı Japon dili eğitimi politikalarını, yerli halkın kimliği, kültürü ve Japon hegemonyası ile Japon dili eğitiminin ilişkisi ve günümüze yansımaları bağlamında ele almaktadır. Araştırmada özellikle kōminka (皇民化) yani “tebalaştırma” ya da Japonlaştırma hareketinde Japon diline yüklenen misyon ele alınacak, dil ve kültür politikalarının Japon dili merkezli olarak nasıl yürütüldüğü tartışılacak, bu konuya ilişkin alan yazındaki boşluk da kısmen doldurulmaya çalışılacaktır.

Anahtar Sözcükler: *Üçüncü Chōsen Eğitim Kararnamesi, Japon dili eğitimi, Japon dili eğitimi tarihi, dil ve hegemonya, Kolonyal Kore*

Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kültür Aktarımı Konulu Tezler Üzerine Bir İnceleme

Meltem Çetinkaya
İstanbul Üniversitesi/Türkiye
meltem.cetinkaya@ogr.iuc.edu.tr

Öz

Her geçen gün artarak devam eden bilim ve teknolojiye bağlı gelişmeler, farklı kültürlerden insanların birbirleriyle olan etkileşimlerinin de artmasına neden olmuştur. Farklı kültürlerden olan bu insanlar çeşitli amaçlarla birbirlerinin dillerini öğrenmeye başlamışlardır. Köklü bir geçmişe sahip olan Türkçede yabancı öğrenciler tarafından talep gören dillerden biri hâline gelmiştir. Bu durum, Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesi çalışmalarının son yıllarda giderek hız kazanmasına neden olmuştur. Bakıldığı zaman dil öğreniminin aslında kültürlenme boyutunu da içerisinde barındırdığı görülmektedir. Bu nedenle dil öğretiminde kültür aktarımı konusu önemli bir husus olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu önemden yola çıkılarak bu araştırmada yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kültür aktarımını konu alan lisansüstü tezlerin incelenmesi ve yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kültür aktarımı konusunun güncel durumunun belirlenmesi amaçlanmıştır. İlgili tezlere erişebilmek için Yükseköğretim Kurulu Başkanlığının Ulusal Tez Merkezi veri tabanı kullanılmıştır. Araştırma ile ilgili anahtar sözcükler kullanılarak veri tabanında gerçekleştirilen arama sonucunda yüksek lisans ve doktora düzeyinde yapılmış olan lisansüstü çalışmalara ulaşılmıştır. Bu veri tabanından elde edilen lisansüstü tezlerden 2007-2021 yılları arasında gerçekleştirilmiş olan ve açık erişimdeki lisansüstü tez çalışmaları araştırma kapsamına dâhil edilerek incelenmiştir. 2022 yılında gerçekleştirilmiş olan çalışmalar yıl içerisinde yeni yayınların yapılabilecek olması nedeniyle kapsam dışı bırakılmıştır. Alan taraması sonucu araştırmacı tarafından tezlerin incelenmesinde kullanılmak üzere bir tez inceleme formu geliştirilmiştir. İlgili tezler bu form aracılığıyla incelenerek edinilen verilerin kayıt altına alınması sağlanmıştır. Nitel bir çalışma olan bu araştırmanın verileri doküman analizi yoluyla elde edilmiş ve elde edilen verilere içerik analizi uygulanmıştır. Bu bağlamda yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kültür aktarımını konu alan lisansüstü tezler “üniversitesi, enstitüsü, bilim dalı, çalışma türü, çalışma yılı, araştırmacı cinsiyeti, danışman unvanı, konu alanı, hedef kitlesi, örneklem büyüklüğü, veri toplama aracı ve araştırma yöntemi” başlıkları altında değerlendirilmiştir. Araştırmada elde edilen sayısal veriler yüzde ve frekans hâline getirilerek çalışma içerisinde tablo biçiminde sunulmuştur. Araştırma, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde önemli bir konu olan kültür aktarımı konusuna eğildiği ve bu konunun lisansüstü düzeyde yapılmış çalışmalardaki güncel durumunu ortaya koyduğu için önemli görülmektedir. Bunun yanı sıra ilgili alanda çalışma yapmayı düşünen yeni araştırmacıların, araştırmalarını yapılandırmalarında yol gösterici olabilecek nitelikte olduğu düşünülmektedir.

Anahtar Sözcükler: *Yabancı dil olarak Türkçe, kültür, kültür aktarımı, lisansüstü tezler, içerik analiz*

Doris Bachmann-Medick'in “Kültür Kavramı” Bağlamında *Demircinin Kızı* ve *Sevgili Arsız Ölüm* Adlı Romanlarda Kültürel ve Geleneksel Öğelerin Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi

Fatma Demirezen
Kütahya Dumlupınar Üniversitesi/Türkiye
fatma.gelip@dpu.edu.tr

Öz

Kültür, toplumların ve bireylerin yaşam tarzının ve hayal dünyasının şekillenmesinde önemli bir rol oynar. Kültür, sosyal davranışları düzenler ve sosyal kişiliğin oluşmasını sağlar. Böylece kültür sürekli değişime uğrar ve bir grup ya da toplum içindeki değişimlerle yeniden şekillenir. Edebiyat ve kültür bilimcisi Doris Bachmann-Medick *kültürü*, “yazılı veya sözlü sözcüklerin dışında, ritüellerde, tiyatrolarda, jest ve mimiklerde, festivallerde, vb. somutlaşan metinlerin birbiri ile uyumu ve etkileşimi” olarak tanımlar. Aynı zamanda Bachmann-Medick için kültür, insanların nasıl yaşadıklarını ve kendileri ile dünyaları hakkında ne yaptıklarını da yorumlar. Bu çalışmada, Doris Bachmann-Medick'in “Kültür Kavramı” temelinde Selim Özdoğan'ın “Demircinin Kızı” ile Latife Tekin'in “Sevgili Arsız Ölüm” adlı romanlarında kültürel ve geleneksel öğelerin karşılaştırmalı olarak incelenmesi, her iki eserdeki benzerliklerin ve/veya farklılıkların ortaya çıkarılması ve örneklerle açıklanması amaçlanmıştır. İncelemesi yapılan her iki romanda *kültür* ve *gelenek* önemli bir rol oynamaktadır. Günlük yaşamda tekrar tekrar ortaya çıkan ritüeller ile Türk kültürü ve özellikleri romanlardaki karakterlerin her bir davranışına gözle görülür biçimde yansımıştır. Romanlarda tasvir edilen kültür, karakterlerin deneyim alanı üzerinde büyük bir etkiye sahiptir. Çünkü insan kendi kültürünün bir ürünü olarak görülebilir ve kültür kavramlarında belirtildiği üzere kültür, bir grubun yaşam biçimini belirleyen tüm değerleri, örf ve adetleri temsil eder. Çalışmada her iki romanın incelenmesi neticesinde, hem karakterlerin bakış açısından hem de Türk kültürü açısından her iki romanın da benzerlikleri olduğu tespit edilmiştir. İki romanda da her karakterin içinde yaşadıkları dünyada bir rolü olduğu ve sorumluluklarını yerine getirmeleri gerektiği ortaya çıkmıştır. *Demircinin Kızı*'nda ve *Sevgili Arsız Ölüm*'de *şehirde yaşam, şehirde ve köyde yaşam arasındaki farklar, kız ile baba arasındaki ilişki ve kız ile anne arasındaki ilişki* gibi konuların sıkça ön planda olduğu saptanmıştır. Ayrıca; Türk kültürüne ait düğün törenleri, çeyiz sandığı, bekâret, bekâretin temsili olan kırmızı kurdele gibi birçok geleneksel öğelerin her iki romanda da örneklerle incelenmesi yapılmış ve bu öğeler bağlamında daha çok benzerliklerin olduğu sonucuna varılmıştır.

Anahtar Sözcükler: *Kültür, gelenek, Selim Özdoğan, Latife Tekin*

YABANCI DİL EĞİTİMİ / FOREIGN LANGUAGE EDUCATION

Peer Feedback Practises from English Major Academics' Perspectives: A Case Study in the Shadow of Covid-19 Pandemic

Abdurrezak Emre Kaya & Hasan Sağlamlı
Ardahan Üniversitesi, & Karadeniz Teknik Üniversitesi
emrekaya@ardahan.edu.tr
hsaglamlı@ktu.edu.tr

Abstract

Since students at tertiary and higher levels are often asked to communicate their feelings, ideas, or expertise in written form, strong emphasis is placed on writing skills. As part of this emphasis, continuous feedback provision is essential. However, despite calls for different feedback providers, it is usually teachers who are the agents of feedback provision. Therefore, agents other than teachers deserve special attention. Peer feedback, among viable alternatives, offers a number of potential benefits. Even though it plays a significant role as an alternative assessment tool, it usually takes a back seat in writing education at Turkish universities. Therefore, attempts to understand how peer feedback practises are handled, especially during COVID-19 pandemic, will contribute to our understanding of feedback effectiveness. To capture how peer feedback functions with tertiary level students, this study adopts a case study in which semi-structured interviews were conducted to investigate: (a) what non-native academics think about peer feedback in teaching writing, (b) what practises they incorporate in their classes, and (c) whether their practises have changed during the Covid-19 pandemic. The participants consisted of four non-native academics - who volunteered to take part in the study-teaching at English majoring programs (ELL-ELT) at four different prestigious public universities in Turkey. Qualitative data retrieved through semi-structured interviews were analysed through the content analysis. Analysis resulted in four main themes -a) Teacher Practises, b) Advantages and Disadvantages of Peer feedback, c) Student Perspectives, and d) Peer Feedback in Distant Education. Findings revealed that the Turkish academics hold positive beliefs about peer feedback and adopt similar practises while applying writing to tertiary level students even though an established pattern was not the case. However, it was also concluded that urgent distant education imposed by COVID-19 pandemic forced participants to change their styles and strategies to apply peer feedback in writing education temporarily until the effects of the pandemic abate and face-to-face education starts again, which means that COVID-19 pandemic has added to potential challenges on the application and coordination of peer feedback.

Keywords: *Peer Feedback, Peer Assessment, Teaching Writing, COVID-19, Urgent Distant Education*

Kalabalık Sınıflarda Yabancı Dil Öğretimi

Seher İşcan
Pamukkale Üniversitesi/Türkiye
siscan@pau.edu.tr

Öz

Türk Eğitim sisteminde gerek nicel gerekse nitel açıdan pek çok sorun yaşanmaktadır. Bu sorunların en göze çarpanlarından biri yabancı dil öğretimindeki başarısızlık ile ilgili ortaya çıkan tablodur. Bu tablonun ortaya çıkmasında, birbirini etkileyen ve birbirinden etkilenen unsurlar arasında öğretmen yetiştirme ve yeterlilik sorunları, uygulanan eğitim politika sorunları, nitelikli materyal ve donanım kullanımı sorunu ve kalabalık sınıflar sorunu öne çıkmaktadır. (Demirpolat, 2015:7). Gelişmiş ülkelerde çözülmüş olan kalabalık sınıf sorunu, Türk eğitim sisteminin bilinen fakat pek de tartışılmayan ve üzerinde durulmayan önemli sorunlarından biridir. Gelişmekte olan ülkeler sınıfında yer alan Türkiye’de genç nüfus oranının fazla olmasına paralel olarak sınıflardaki öğrenci sayısının fazlalığı, yabancı dilde eğitime olumsuz bir şekilde yansımaktadır (Yaman, 2006: 2) Okul denilen örgütün bir alt sistemi olan sınıflardaki öğrenci sayısının azlığı ya da fazlalığı “büyük sınıf” ya da “kalabalık sınıf” olarak tanımlanabilir. Kalabalık sınıf kavramı göreceli bir kavram olup, farklı ülke ve kültürlerde, okulun fiziksel büyüklük ve kapasitesine ve öğrenci sayısına göre değişmektedir. Limiti belli olan bir ders saatinde, teorik bilginin ve buna ilişkin uygulamanın bir arada yürütülmesi gereken yabancı dil sınıflarında, büyük sınıf kavramı daha büyük bir soruna yol açmakta, hem öğretmenin sınıf yönetim becerisini hem de öğrencinin yabancı dil öğrenme kalitesini kısıtlamaktadır. Bu durumla ilgili bir öğrencinin ifade ettiği aşağıdaki örnek olay, durumu özetlemektedir: “İngilizce öğretmenimiz her öğrenciye bir paragraf verdi, onunla ilgili soruları yanıtlayacağız. Dersin bitmesine yirmi dakika var. Sınıfımız çok kalabalık olduğu için bana bu ders yine sıra gelmeyecek nasıl olsa. Öğretmenimiz hep ön sıradan başlıyor, ben duvar kenarında son sırada oturduğum için hiç söz alamıyorum. Her ders çok rahatım. Şu soruları da boşu boşuna çözmeme gerek yok. Bulmacam yarım kalmıştı çıkarıp çözebilirim şimdi” (Tutkun, 2003:139). Bu çalışmada, nitel araştırma yaklaşımlarından doküman incelemesi yöntemi kullanılacak olup, dokümanlar ilgili akademik veri tabanlarından elde edilecektir. Elde edilen bilgiler ışığında, kalabalık sınıf kavramı tanımlanıp, farklı ülkelerdeki yabancı dil sınıflarında bu kavramın boyutları ve sınırları tartışılacaktır. Ayrıca, yabancı dil öğretmenlerine kalabalık sınıflarda kullanabilecekleri materyaller ve uygulayabilecekleri farklı strateji, yöntem ve teknikler örneklerle sunulacaktır.

Anahtar Sözcükler: *Kalabalık Sınıf, Yabancı Dil, Öğretmen, Öğrenci, Başarı*

What Happens after the Prep School? First-Year Students Language Challenges

Zeynep Akşit
Near East University
zaksit@gmail.com

Abstract

The spread of English medium instruction at the tertiary level is partly due to educational institutions' need for 'internationalization.' However, for non-English speaking countries, it presents many challenges at the policy and practice level. Especially in EFL contexts, students experience difficulties carrying out communicative tasks in English, and the consequences of this shortcoming is a major setback in students' achievement and perhaps prospects. This paper is part of a larger project carried out in a state English Medium Instruction university with the goal of establishing undergraduate students' English language needs. The project was initiated to improve the quality of instruction at the language school and revise the language proficiency exam administered to all students before their academic studies. In this paper, I present the challenges English medium instruction presents for the teaching staff and the learners. Interviews with faculty members that offer first-year courses in various faculties revealed issues related to motivation, autonomous learning, participation in the courses, and the quality of student outputs. Whereas some of those issues are related to academic unreadiness, the majority of them are believed to stem from the students' linguistic shortcomings. In response to these challenges, faculty instructors employ various strategies such as modifying teaching style and materials and using/allowing L1 in the classrooms. The implications of the findings for policy are related to the language teaching policies at the language school of the institutions where students receive English instruction. A standard English approach may need to be replaced with a more fluid English as a lingua franca approach. In addition, the acceptance of translanguaging (code-switching, translating, interpreting) as a valid practice in both language teaching and content teaching contexts may improve and encourage learners to participate more in learning and teaching activities.

Keywords : *needs analysis, English medium instruction, communicative tasks*

EFL Students' Vocabulary Profiles and Vocabulary Learning Behavior

Zeynep Akşit, & Şükran Saygı
Near East University & Middle East Technical University
zaksit@gmail.com
susaygi@metu.edu.tr

Abstract

Vocabulary research provides valuable information on the construct of word knowledge (WK) and suggests ways to develop language learners' lexicon, the backbone of communication. Currently, WK has been conceptualized as a multidimensional construct, and some of these dimensions are interconnected and they interact with each other. However, it is still unclear how language learners master the different dimensions of WK and how they put this knowledge to use in language production. The present study aims to contribute to our understanding of the construct of WK by exploring EFL students' vocabulary learning behavior; more specifically, the aspects of WK components they intentionally focus on when learning new words. To achieve this, we administered a vocabulary size test and a questionnaire. The vocabulary size test helped us to establish the vocabulary profiles of the participants, whereas the questionnaire revealed the components of WK undergraduate EFL students learn when they come across a new vocabulary item. Our findings revealed that EFL students' vocabulary was roughly 5,000 word families, which was considerably less than the number advocated for academic studies. Regarding the various aspects of WK, the top three components that the participants with larger vocabulary sizes primarily focus on were a word's meaning in L2, spelling, and pronunciation. In contrast, the top three choices for students with a smaller vocabulary size were meaning in L1, spelling, and meaning in L2. Form-meaning link (meaning in L2 for the high scorers and L1 for the low scorers), and spelling were the common components that all the participants initially learned. As the knowledge of other components of WK, such as collocations, derivatives, grammar, and associations, are necessary for meaningful and correct use of language in communication, these findings may provide us with a better understanding of language learners' weaknesses in WK and guide us in creating awareness on the other components of word knowledge. It will also guide teaching practice, and materials design. It may also call for adjustments in curricula as our understanding of vocabulary acquisition processes evolves.

Keywords: *Vocabulary size, word knowledge, vocabulary learning*

What Kind of English Students Are Pre-service Teachers?

Aurelija Daukšaitė-Kolpakovienė
Vytautas Magnus University/Lithuania
aurelija.dauksaite-kolpakoviene@vdu.lt

Abstract

Vytautas Magnus University (VMU) is the only liberal arts university in Lithuania. In addition to speciality-related study subjects, its students study various non-study-programme related obligatory and elective subjects during the first two undergraduate study years. English is one of such obligatory courses that they need to take until level C1/C2 proficiency is achieved. However, quite often students do not take the courses of English levels seriously, as they believe they would not need English in the future or because it is not related to their future occupation, but they are obliged to study it anyway. Students of the programme of Pedagogy of Primary Education and Early Foreign Language Teaching with specialisation in English have to study English levels too, even though they also study other speciality-related study subjects that are in English and/ or about it. This paper will present a case study that aimed to learn more about first and second year students of the mentioned study programme who studied English at B2 level in the fall semester of 2021. The study considered a variety of data, including student attendance registers, grade registers from the university system, and Moodle activity logs in order to get insight into student behaviour related to their English as a foreign language course. The research asked the following question: what kind of students were pre-service teachers who would teach English in the future? From the collected data it became evident that second year students of the earlier mentioned study programme were not active participants of the course of B2 level English, as they missed almost 80% of all their classes that were delivered online (because of the coronavirus pandemic). It is important to note that these classes were quite intensive, as they were taught four times a week in a synchronous mode. In comparison to second year students, first year students (freshmen) had better English skills, as after the placement test they were assigned to study English at B2 level from the very beginning of their studies at VMU (unlike second year students who started at level A2). At the same time, it is important to point out that first year students took class attendance into account more seriously, as they missed 39% of online English classes on average. Moreover, class attendance and earlier gained English skills may be related to the fact that these students received higher final course grades (by one point) and individual work on Moodle grades (by 1.75 points out of 10). It may be that these students were more motivated to study general English and probably benefited from the course more, which is hoped to help them in their profession in the future. At present, Lithuania finds it difficult to attract students to study in teaching programmes at university level and become teachers, so scholarships of several hundred euros a month have been offered for the past several years to those who enroll.

Keywords: *attendance, EFL, grades, pre-service teachers of English*

EFL Teachers' Opinions on Conducting Action Research: A Case Study

Şeyma Aktaş
Pamukkale Üniversitesi/Türkiye
eymaaktas87@gmail.com

Abstract

In the field of second/foreign language teaching, as in other fields of teaching, classroom research has become a useful professional development strategy as it enables language teachers to dynamically check themselves on the course of teaching. Action research, as a type of classroom research, is a method that allows teachers to reflect on interesting and/or problematic areas in a structured way (Wallace, 1998) so that they will be able to manage and eliminate the complexities emerging during their teaching. As Richards and Farrel (2005) suggested, thanks to action research, it is highly likely for second language teachers to develop a deeper understanding of many issues in teaching and learning while also acquiring useful classroom investigation skills. In this sense, it is essential to unearth the experiences of teachers in English as a foreign language (EFL) related to action research. The aim of this study is to explore EFL teachers' opinions on conducting action research. This is a case study in which three English teachers working at an English Preparatory Program of a School of Foreign Languages at a state university were referred to for their opinions on action research. The data of the study was obtained through a semi-structured interview that consisted of four items. The analysis of the data was performed through content analysis. The results of the study indicated that conducting action research is quite beneficial for teachers to develop themselves in their profession, to enhance the quality of their teaching and to help their students more effectively. It was also revealed in the study that all these three participants suggested their colleagues to carry out action research.

Keywords: *Action research; teacher development; English language teaching; English as a foreign language*

Content Analysis of Theses Published in L2 Writing in the EFL Context between 2017-2022

Gülüşan Genç
Karadeniz Teknik Üniversitesi/Türkiye
gulusan28hanci@gmail.com

Abstract

The purpose of this study is to investigate the research trends in graduate theses published between 2017-2022 in the field of L2 writing in the EFL context, which is one of the most studied subjects in Foreign Language Education. In this study, the systematic literature review is adopted and the content analysis technique is employed to analyze the data. The theses with access permission in the Council of Higher Education (YOK) national database are reviewed and the ones which are suitable for the criteria of this study are included. A detailed search of the database which enables filtering of the studies based on the categories such as thesis type, thesis title, year, access type, subject, and keywords is used. The data is analyzed through the descriptive content analysis technique. The findings will be tabulated, discussed and shared during the online conference sessions. It is believed that the recent study shedding light on the research trends in the EFL context will contribute to the researchers in the field.

Keywords : *EFL Writing, L2 writing, dissertation, thesis, review*

Motivational Self-System Profiles of EFL Learners in Learning a Third Language

Ertürk Akyüz& Öznur Semiz
Karadeniz Teknik Üniversitesi
akyuzerturk@gmail.com
oznursemiz@ktu.edu.tr

Abstract

Language learning is a complex process that is affected by several factors. One of these factors is motivation, which is a key element for initiating and sustaining the learning process. Among the several theories of motivation, L2 Motivational Self System theory by Dörnyei (2005, 2009) is the most recent one that received much attention in the field of individual learner differences. Motivational self is considered as a construct with three subcomponents: the ideal L2 self (L2-specific desired image of one's future self), the ought-to L2 self (L2 attributes one thinks one ought to possess), and finally L2 learning experience (context dependent motives related to learners' immediate environment). These possible selves formed by students appear to affect their language learning motivation. This recent conceptualization of motivation by the L2 Motivational Self System theory has certainly grabbed attention in L2 motivation research. However, on learning a third language, learners' motivational self-system is an untapped area of focus which leads to inadequate knowledge about their motivation for learning a third language. To this end, this study aims to investigate the motivational self system profiles of a group of EFL learners studying German, French or Russian a third language, taking their gender, class and the type of third language studied into account. The sample of the study consists of second, third and fourth year students studying at the Department of English Language and Literature at a state university in Turkey in the spring semester of 2021-2022. To collect the quantitative data, the English version of L2 Motivational Self System Questionnaire (Taguchi et al., 2009) will be used and the data will be analyzed by SPSS software using descriptive and inferential statistics. The results will be discussed in relation to motivation enhancement and teaching interventions. The implications of the study for the language learners as well as the language instructors will be explained by referencing to the study results and literature.

Keywords: *L2 motivational self-system, L3 motivation, ideal L2 self, ought-to L2 self, third language learning*

An Evaluation of the Cultural Aspects in the Empower Coursebook Series

Hüsnü Gümüş
Pamukkale Üniversitesi/Türkiye
husnugumus@gmail.com

Abstract

As we live in an era in which the effects of globalization are almost seen everywhere, it is of great importance to understand the cultural diversity that surrounds us. In addition, as English plays a crucial role in the encounters between agents of different cultural communities, analysis of EFL teaching materials, particularly textbooks, is a matter of great importance. Therefore, the purpose of this study is to gain a clearer understanding of how three different levels of an EFL textbook called *Empower* represent cultural diversity. In order to achieve this, the present study aims to answer the following research question: “To what extent do the selected textbooks represent cultural diversity considering the role of English as an international language?” To answer the research question, this study uses *critical discourse analysis* as the evaluation method for the evaluation. An analytical tool which consists of two main categories, was used to analyze the textbooks and organize the results in addition to the notes and follow-up questions. The first category, nations and nationalities, aims to illustrate the variety of nations and nationalities that are portrayed in the textbooks. In addition, it aims to determine whether the textbooks predominantly represent the cultural elements of any dominant countries. The second category explores certain intercultural elements/themes. The results indicate that the textbooks predominantly represent the cultural elements of western nations based on the cultural references in general. This tendency is also observed in the selected textbooks in terms of six most recurrent themes which are *important people/celebrities, travel, charity, work, shopping, and art/music/literature*.

Keywords: *textbooks, culture, representation of cultures, textbook analysis, intercultural communication*

Teaching Reading Skills in EFL

Çağla Taşçı
Pamukkale Üniversitesi/Türkiye
caglatasci@hotmail.com

Abstract

This paper aims to guide instructors and curriculum developers on strategies and approaches to improve the foreign language learners' English language reading skills. In this presentation, main models of how reading occurs (bottom-up approach, top-down approach and interactive approach) will be presented. It sheds light on the strategies such as identifying the purpose of reading, using graphonic rules and patterns to aid in bottom up decoding, skimming and scanning and so on as proposed by Brown (2006). Moreover, the link between reading and vocabulary has been identified in the literature. In recognition of this, three vocabulary categories of Grabe and Stoller will be elaborated. Learners should have threshold vocabulary, which is the basic vocabulary one must know to be able to recognize without referring to context, to transfer their L2 reading strategies (Laufer 1997; Nation 2001). Such issues as threshold vocabulary level and word frequency is important for cognitive capacity for processing of the text. For example, if there are too many unknown words, the reader is recommended to handle the text more slowly. At this level, guessing the meaning of unknown words from the text and related strategies in the light of the literature will be provided. Furthermore, the link between needs analysis reading curriculum materials will be emphasized and conducting needs analyses for reading curriculum, and the process of needs analyses for this purpose will be discussed. Practical issues such as selecting appropriate text materials and supporting resources will be elaborated in the light of intensive and extensive reading. Finally, working with texts by means of a Pre-, During-, and post-reading Framework will be discussed. This presentation will be useful for curriculum designers and instructors who seek out recommendations for teaching English reading skills for EFL.

Keywords : *Teaching reading, English language, reading skills*

Constructing the Third Culture to Build a Peaceful World

Turan Paker
Pamukkale Üniversitesi/Türkiye
tpaker@gmail.com

Abstract

Third culture people are generally more tolerant towards different cultures and people of different backgrounds. They are better able to adapt to new cultures and understand how to behave appropriately in these new environments. Both cultural commonalities and differences can make the third culture enriching and rewarding. The purpose of this study is to see the effects of various activities used in and out of class to construct the third culture by creating awareness among our students in an intercultural communication course. For this purpose, the study was conducted based on the explanatory sequential design. The participants were sophomore and junior students (teacher candidates) in English Language teaching department in Pamukkale University in Turkey. The data were collected through a questionnaire quantitatively and group focused interviews with students and instructors qualitatively. The quantitative data were analyzed by means of descriptive statistics. In addition, qualitative data were analyzed through content analysis in terms of emerging codes and themes. Our results indicated that the contribution of intercultural communication course to the development of intercultural sensitivity among students was significant. Both the students and the instructor revealed in the interviews that the activities carried out throughout the semester contributed a lot to increase their awareness towards intercultural communication components and eventually to the development of building a third culture.

Keywords: *Third culture, intercultural communication, intercultural sensitivity, ELT*

English and Its Labeling

Gülhan Narin
Başkent Üniversitesi/Türkiye
gulhanyuksel@baskent.edu.tr

Abstract

The present paper tries to explore the ongoing debate for English and its labeling such as EIL, ELF, and World Language with the contribution of linguistics' pioneers and some of their studies by literature review. The worldwide proliferation of the English language is not only linguistic in nature, but it also aids in the dissemination of data in the fields of studies, economics, and politics. The technological advances, industry, research, culture, and media are the other reasons why English has become so common and international around the world. It is also not only an elite language, since it does not substitute for other languages that is learned in a local environment. 'English as an International Language (EIL)' or 'English as a Lingua Franca (ELF)' are the preferred words by many scholars (House, 1999). Some scholars generally believe that there is no distinction between the words EIL, ELF, and World Language and that these are separate markers attributed to English's current position. Regardless of our mother tongue, we all speak in a more or less regular way at times. This can be disturbing and deviating for non-native speakers and language learners. They are unsure if non-traditional or traditional language forms are the standard. The solution for preferring the standard way seem logical in its own presented way and it can be achieved by serving it in coursebook for both showing the cultural aspects of a language and the norms. Even though it is too late for taking an action against the World Englishes because of its massive impact and usage in the World, there can be some pleasing ways and methods to make them in balance and pay respect to the ideas, as well.

Keywords : *English, English as a Lingua Franca, World Language*

A Correlational Research on Learner Autonomy and Academic Achievement

Raşide Dağ Akbaş
Karadeniz Teknik Üniversitesi/Türkiye
raside@ktu.edu.tr

Abstract

The current case study uses a correlational research design to examine the relationship between English majoring students' level of learner autonomy and academic achievement as measured by Grade Point Average (GPA). The participants (N=83) were selected through purposive sampling which is a part of non-probability sampling. In terms of the data gathered, the study combined qualitative and quantitative research tradition. The data was collected via questionnaire and face-to-face in-depth interviews. In analyzing the data obtained via the semi-structured interviews, qualitative content analysis was employed. As for the analysis of the quantitative data, the SPSS program was used. The study indicated that there was a statistically significant relationship between autonomy and academic achievement level of the students. The nature of the correlation was positive. The findings obtained via the interviews were parallel with the findings obtained via the quantitative part. Further research with a large randomly selected sample is needed in order to generalize the findings.

Keywords: *Learner autonomy, autonomous learning, academic achievement*

Telecollaboration: A new sustainable motivational tool for language teachers

Çağrı Gümüş

Karadeniz Technical University/Turkey

cagrigumus61@gmail.com

Abstract

Throughout history, the way we learn a second or a foreign language has always been a topic of interest among prominent researchers and one of the facts that those researchers have observed is that language learning and teaching processes depend on many factors such as language learning environments, the length of exposure to the target language, motivation, etc. In accordance with the axiom "Necessity is the mother of invention," language learners are required to use the target language as often as possible in order to become proficient in it. Also, they need to be encouraged by a variety of factors, whether internal or external. The above-mentioned factors have come together with the advent of an almost recently proposed tool that not only allows language learners to improve language skills but also motivates and helps them to develop learning autonomy. Telecollaboration simply refers to an intercultural exchange between language learners from distant locations through interactive online communication tools enabling those learners not only to develop their language skills but also to be aware of the culture of the target language community. In today's digital age surrounded by constantly connected devices and high-speed Internet access, people have the opportunity to interact with other language learners of various backgrounds in a digital environment with ease. These technological advancements and the ease of communication through online devices resulted in the birth and growth of telecollaborative language learning projects. This paper aims to scrutinize the term telecollaboration -also known as online intercultural exchange or virtual exchange- and reveal the findings of various research papers to shed light on the benefits and the drawbacks of telecollaborative language teaching projects as well as the challenges encountered both by instructors and language learners. Additionally, the role of language teachers in these projects is aimed to be highlighted since the tasks included in those projects are planned and designed mostly by them.

Keywords : *telecollaboration, online intercultural exchange, virtual exchange*

Teknoloji Destekli Dil Öğreniminde Strateji Kullanımı

Ceyda Yalçın

ceydayalcin55@gmail.com

Öz

Teknolojik değişim ve gelişimler her alanda olduğu gibi eğitim alanında da yaşamın vazgeçilmez bir unsuru haline gelmiştir. Özellikle dünyada son yıllarda yaşanan değişimler eğitimde teknolojiyle bütünleşmiş bir dönüşümü zorunlu kılmıştır. Günümüzde eğitimde aktif kullanımı kaçınılmaz olan teknolojinin öğrenmeye olan katkıları ve sağladığı kolaylıkların yanı sıra, verimli ve doğru kullanımı da önemlidir. Bilgisayar teknolojisi dil öğreniminde de birçok değişikliği beraberinde getirmiştir. İletişimsel yetiyi geliştirme ve evrensel etkileşimi artırma gibi önemli katkılar sağlamıştır. Zamandan ve mekândan bağımsız, özerk öğrenebilme gibi imkânlar ortaya çıkmıştır. Bununla birlikte dil öğreniminde teknoloji kullanımının artmasıyla öğrenci ve öğretmenlerin görev ve sorumlulukları da farklılaşmaya başlamıştır. Dil öğrenen öğrencilere öz denetimli olmayı ve yararlı bilgileri seçmenin yolunu öğretmek gibi hususlar önem kazanmıştır. Bu parametreler dil öğrenme stratejilerinin önemini ortaya çıkarmaktadır. Dijital araçlara kolay erişim, öğrencilerin öğrenme etkinliği için uygun stratejileri anlamalarını ve kullanmalarını, öğretmenlerin ise bu stratejileri öğretmek için yeteri kadar bilgili ve hevesli olmalarını gerektirir. Öğrenciler bu stratejilerle donatıldığında hem sınıf içinde hem de sınıf dışında eğitim ortamını düzenleyebilir ve özerklik kazanabilirler. Bu anlamda dil öğrenme stratejileri geleneksel bir sınıf ortamında gerçekleşen dil öğreniminden teknolojiyle zenginleştirilmiş bir ortama evrilmektedir. Dil öğrenme stratejilerinin etkin ve yerinde kullanımının dil öğrenimini olumlu yönde etkilediği hâlihazırda yapılan çalışmalarla da gösterilmiştir. Bu bağlamda modern teknolojiyle zenginleştirilmiş günümüz eğitim anlayışında, dil öğrenme stratejilerini bu perspektiften ele almak ve tartışmak önem arz etmektedir. Bu çalışmanın amacı, teknoloji destekli dil öğreniminde dil öğrenme stratejilerini incelemektir. Çalışmada öncelikle Oxford'un dinleme, konuşma, okuma ve yazma olmak üzere dil becerilerine yönelik stratejileri; ardından gramer ve kelime hazinesi gibi dil alt sistemlerine yönelik stratejileri ve öz denetimli dil öğrenimiyle ilgili stratejileri ele alınmıştır. Bu stratejilerin teknolojiyle geliştirilmiş dil öğreniminde nasıl verimli biçimde kullanılabileceği mevcut bazı araştırmalarla da desteklenerek tartışılmıştır. Çalışmanın sonunda öğrenci ve öğretmenlere dijital mecralarda yabancı dil öğreniminde strateji kullanmaları ve araştırmaları için önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Sözcükler: *Teknoloji destekli dil öğrenimi, dil öğrenme stratejileri, eğitim, öğrenci, öğretmen*

Altın Köprü Türkçe Öğretimi Ders Kitaplarındaki Soru Türlerinin İncelenmesi

Sibel Barçın

Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi

sibel.barcin@manas.edu.kg

Öz

Soru sormak; bir iletişimi başlatmak veya devam ettirmek için gerekli unsurlardan biridir. Günümüzde soru sorma üzerine çeşitli araştırmalar yapılmaktadır. Öğretimin hedef ve soruyla uyumlu hâle gelmesi öğrencinin konuyu algılamasına yardımcı olmaktadır. Bununla beraber öğrencilerin hazır oluş düzeyinin göz önüne alınması üstünde durulması gereken bir durumdur. Dolayısıyla öğrenme ortamında öğrencinin A1 düzeyinden itibaren soru sormaya yönlendirilmesi çok önemlidir. Bu kapsamda soru cümlelerinin basitten karmaşığa doğru ilerlemesi öğrencinin hazır oluş düzeyini destekleyecektir. Soru sorma becerisinin kazandırılmasında öğrencinin duyuşsal olarak hazır olması da oldukça etkilidir. Bu sebeple öğrencinin güdü düzeyinin artırılmasına yönelik araştırmalar yapılması ve öğrenme ortamında çeşitli uyarıcıların yer alması öğretimi daha verimli hâle getirecektir. Bu çalışmanın amacı Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi, Yabancı Diller Yüksekokulu bünyesinde hazırlanan Altın Köprü Türkçe Öğretimi ders kitaplarındaki soru cümlesi türlerini belirlemektir. Bu amaç doğrultusunda, nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesiyle araştırma yapılmıştır. Çalışmada öncelikle soru türleri üzerine bugüne kadar yapılan araştırmalardaki açıklamalar kısaca ele alınmıştır. Daha sonra söz konusu ders kitaplarındaki soru türleri sınıflandırılarak incelenmiştir. Çalışma sonucunda, ders kitaplarında daha çok evet/hayır soruları ile ne sorularının yer aldığı; çeşitli soru cümlelerinin ünitelerde bulunduğu tespit edilmiştir. Bu bağlamda hem yabancılara Türkçe öğretimi hem de Türk soylulara Türkçe öğretimi için hazırlanan ders kitaplarında soru cümlesi türlerinin daha çok örneklendirilmesi ve bu doğrultuda düzeye uygun olarak ezgi ve yansımali soru cümlelerinin materyallerde daha çok yer alması önerilmektedir.

Anahtar Sözcükler: *soru türleri, ders kitabı, Türk soylulara Türkçe öğretimi*

A Critical Review of the Literature on Entrepreneurship in Educational Sciences

Abdurrezak Emre Kaya & Mustafa Naci Kayaoğlu
Ardahan Üniversitesi, & Karadeniz Teknik Üniversitesi
emrekaya@ardahan.edu.tr
naci@ktu.edu.tr

Abstract

Achieving a feasible and sustainable advancement in the highly competitive medium of the modern world urges communities to adopt policies for raising generations with a high entrepreneurial mindset. That is because communal revolutions may not be limited to individuals, but can only be achieved through the spread of entrepreneurial and innovative mindsets to the masses. In this sense, educational organisations and teachers, in particular, are the best change-agents for growing more entrepreneurially-driven communities. Entrepreneurship, within the framework of Educational Sciences, has been subjected to numerous empirical research within the last 15 years, particularly in the fields of Science Education, Social Sciences, and Classroom Teaching. In recent years, a number of MA theses and PhD dissertations have also been written on the topic. However, a significant body of the above-mentioned studies is limited to the measurement of *pre-service teachers'* entrepreneurial levels in terms of some variables such as age, gender, family background, and the major that they study at. As for the ELT context, only few scholars have conducted theoretical studies as to the nature of entrepreneurial-based education and the ways to raise English teachers with a high level of an entrepreneurial mindset. Thus, it has been a gap in the literature that there is almost no guiding research aiming at the questions of who the entrepreneur English Teacher is and in what way in-service English teachers make a difference from other branch teachers in such a rapidly changing and highly interconnected era. The aim of this paper, thus, is to pay a critical analysis of the research carried out on the issue of entrepreneurship in educational sciences and to draw a roadmap as to the future of entrepreneurship in the ELT context. In this vein, although there are many studies in the literature about the definition of entrepreneurship or the entrepreneur teacher -although mostly limited to pre-service teachers of other disciplines- it seems to be a necessity to carry out empirical research into the experiences and perceptions of in-service teachers through in-class observation and practices into the applicability of entrepreneurship education in the ELT context. Another topic to be examined is the potential impediments imposed on entrepreneurially driven teachers by the bureaucratic process, workload, financial worries, and especially the approaches of school administrators.

Anahtar Sözcükler: *Entrepreneur Teacher, Innovative Teacher, Social Entrepreneurship, Entrepreneurial Mindset*

Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenenlerin Belirsizlik Zamirleri ve Sıfatlarıyla İlgili Hatalarının İncelenmesi

Mehmet Yıldırım
Gazi Üniversitesi/Türkiye
mehmetyildirim@gazi.edu.tr

Öz

Yabancı dil öğrenimi sürecinde özellikle üretime yönelik beceriler olan yazma ve konuşmada çeşitli hatalar yapılması doğal bir durumdur. Önemli olan, öğreticilerin bu hataları tespit ederek bunları düzeltmeye yönelik dönütler vermesi, etkinlikler yapması ve materyaller hazırlamasıdır. Öğrencilerin yaptıkları hatalar çeşitlilik arz etmekle birlikte çoğu zaman belli noktalarda yoğunlaşmaktadır. Araştırmacının yabancılarla Türkçe öğretimi sırasında sıklıkla karşılaştığı “Herkes derse geldik.”, “Bazı insanlar koşuyor, bazı sohbet ediyor.”, “Çoğunluk ülkelerde çevre sorunları var.” gibi hatalı kullanımlar, belirsizlik zamirleri ve sıfatlarının birbiriyle karıştırılması veya yanlış kullanılmasından kaynaklanmaktadır. Bu hatalarla öğrencinin Türkçe seviyesi, ana dili, öğrenim durumu, cinsiyeti gibi etkenlerden bağımsız olarak karşılaşılabilir. Bu araştırma, bahsedilen durumdan yola çıkılarak “Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenler, belirsizlik zamirlerini ve sıfatlarını kullanırken hangi hataları yapmaktadırlar?” sorusuna cevap bulmak amacıyla yapılmıştır. Araştırmanın gerçekleştirildiği Gazi Üniversitesi TÖMER’de belirsizlik zamirlerinin sistematik olarak öğretimi A2 seviyesinde, belirsizlik sıfatlarının ise B1 seviyesinde yapılmaktadır. Fakat A1 seviyesinden itibaren dil becerilerinin öğretimi sırasında bu konulara değinilmektedir. Bu nedenle araştırmaya bütün dil seviyeleri dâhil edilmiştir. Araştırmanın verilerini elde etmek amacıyla Gazi üniversitesi TÖMER’de 2021-2022 öğretim yılında Türkçe öğrenmekte olan 134 öğrencinin yazma becerisi A1 (118 öğrenci), A2 (118 öğrenci), B1 (134 öğrenci), B2 (120 öğrenci) ve C1 (16 öğrenci) kur sınavlarında yazdıkları metinler incelenmiştir. Öğrencilerin kullanabildikleri dil yapıları, sahip oldukları söz varlığı ve daha birçok unsur yazma becerisi ile somut bir şekilde ayrıntılı olarak görülebildiğinden araştırmada yazılı anlatım ürünleri incelenmiştir. Araştırmanın verileri doküman analizi yöntemiyle toplanmış, elde edilen veriler içerik analiziyle incelenmiştir. İçerik analizinde belirsizlik zamirleri ve sıfatlarıyla ilgili hatalı kullanımlar tespit edilmiş, sonrasında bunlar hata türlerine göre gruplandırılmıştır. Metin oluşturmanın sınırlı düzeyde kaldığı A1 seviyesinde, araştırmaya konu olan yapıların kullanım azlığına bağlı olarak hata sayısının da düşük düzeyde olduğu görülmüştür. Verilerin analizinden elde edilen sonuçlar doğrultusunda, öğrencilerin belirsizlik zamirleri ve sıfatlarıyla ilgili yaptıkları hatalar şu başlıklar altında toplanabilir: yanlış kelime kullanımı (“çok” yerine “daha” kelimesinin kullanılması gibi); ek hataları (“yemeklerin çoğusunu” gibi); yazım hataları (“hepsi” kelimesinin “hepesi” şeklinde yazılması gibi); kendilerinden sonraki ilgili oldukları kelimenin tekil veya çoğul kullanımıyla ilgili hatalar (“her öğrenciler” gibi); “bir” belirsizlik sıfatının yanlış yerde, gereksiz, fazla veya eksik kullanımı (“bir lezzetli yemek” gibi); belirsizlik sıfatlarının ve zamirlerinin birbiriyle karıştırılması/ birbirinin yerine kullanılması (“hepsi dersler bitti” gibi).

Yabancılarla Türkçe öğretimi süreci bu hataların farkında olunarak yürütülmeli, ders sırasında öğrencilerin dikkatleri bu noktalara çekilmeli ve doğru kullanımı pekiştirmeye yönelik etkinlikler yapılmalıdır.

Anahtar Sözcükler: *Yabancılarla Türkçe öğretimi, belirsizlik zamirleri, belirsizlik sıfatları, hata analizi*

Yabancı Dil Öğretimindeki ve Öğrenimindeki Sorunlar

Tayfun Gürdal

Independent Scholar

Tayfungurdal34@hotmail.com

Öz

Özellikle İngilizce öğretimi konusundaki temel problemden birisi, bazı öğretmenlerin dil bilgisi anlatırken tercih ettiği, bazı dil bilgisi kurallarını dilbilimsel terimleriyle vermektir. Dilbilimsel terimler, öğrencilerin aklını karıştırmaktadır. Çünkü öğrenciler yabancı bir dili konuşurken o dildeki terimlerini düşünmekte ve kendini sınırlandırmaktadır. Dilin doğaldır ki; bir matematiği ve kuralları vardır. Öğrencilerin her şeyden önce kendi dillerini iyi bilmesi ve dili hangi amaçla kullanmak istediği saptanmalıdır. İngilizcedeki reduction of noun clause; yani (I saw a book which was written about Daniel) örneğindeki cümlenin; (I saw a book written about Daniel) olarak kısaltılarak yazılması bazı öğrenciler tarafından anlaşılma zorluk çekmektedirler. Bu kural İngilizcedeki zor kurallardan biridir. Pek çok öğrenci tarafından past participle olarak görülmektedir. Soykırım kelimesi “genocide” Rusça’da “ геноцид “ benim öğrenciliğimde farketmiş sesteş kelimedir. Burdan farketmiş bir özellik ise aslında tüm dillerinin birbiriyle etkileşim içinde olduğu ve benzer kurallarının olduğudur. Dillerin doğuşunu incelediğimizde bazıları su derken maddeye ta demis, diğeri tu derken kelimelerden diller ortaya çıkmıştır. Yine öğrencilik yıllarımda bir arkadaşım tarafından Rusça anayasa ne demektir diye sorusuna “мать правила” olarak cevap vermiştim. Burada sadece kelimelerin sözlük anlamı düşünülmüş olarak verilmiş, bir benzetme yapılmıştır. İlginçtir ki , Rusçası (конституция) İngilizcede (constitution)dır. Rusça’da olan “буду” Azerbaycan Dilinde mürekkep zamanlı fiil olarak geçmektedir. Mürekkep Türk dilindeki anlamı açıktır. İngilizce “theatre “ sözcüğü Rusça’da “театр “ sözcüğü fonetik olarak aynıdır. Rusça’da olan eril, orta ve nötr cins kelimeler Fransızca’da da mevcuttur. Rusçadaki entonasyon şeklinde soru sormak İngilizce ve Türkçe’de görülmemektedir. Türkçe’nin cümle yapısı özne + nesne yüklem şeklindedir. İngilizce’de ve Rusça’da ise özne+ yüklem + nesne şeklindedir. İngilizcede ve Rusça’da diğer bir zor konu ise, ön eklerdir. Örneğin ; happy, unhappy şeklindeki ön ekler zor konulardan biridir. Güçlü bir hafıza yetisi olmayan öğrenciler bu durumda zorlanmaktadır. Deyimler ise tamamen gözlemler sonucu oluşmuştur. Mecaz anlamlar yüklenerek günümüze ulaşmıştır. Öğrenciler cümle anlamından deyimini karşılığını anlamaktadır. Geçmişten günümüze gelen Türkler, pek çok farklı alfabe kullanmışlardır. Kelimeler aslında resim çizen sanatkârlardır. Her kelime insan zihninde bir yansıması vardır. Bu nedenledir ki ; temel eğitimde mutlaka her sözcüğün üzerinde durulmalıdır. Dilimizden küfürü ve argoyu atmalıyız. Bir kişinin kelime hazinesinin yetersiz olması nedeniyle küfür ederek kendini rahatlatmaktadır. Konuşurken anlatım bozukluğu yapılması pek çok kişide görülmektedir. Yabancı kişiler Türkçe’yi öğrenirken çok zorluk çekmektedirler. Türk Dili’nin Osmanlıca ve Farsça’dan çok sayıda sözcük alması, yabancıların dili öğrenimini zorlaştırmaktadır. Rusçada ise hareket fiilleri ve önekler zor konulardan biridir. Türk dilinin Latin kökenli bir dil olması münasebetiyle, yardımcı fiil ve benzeri ekleri İngilizce ve Türkçe almaktadır. Türkçe ve Rusça fonetiği yazıldığı gibi okunduğundan birbirine benzemektedir. İlgimi çekmiştir ki ; g ve ğ gibi harfler kanaatimce global kelimeleri daha rahat söyleme çabasıdır. Rus dili filologlarıyla yaptığımız konuşmada, Rusça şiirlerde kâfiye olup olmadığı sorusuna cevap verememişlerdir. Rediflere rastlanmaktadır. Puşkin’in “ Узник” şiirinde kargayla konuşması “bizler özgür kuşlarız, hadi davran “ diyerek kargayı kişiselleştirmesi ve kargaya insana özgü özelliklerin verilmesini dikkatinize sunarım. Anadili yetersiz olan öğrenciler, yabancı dil öğrenimi konusunda çaresiz kalmaktadırlar. Görsel hafızaya sahip olan öğrenciler yabancı dil öğrenirken bir adım önde olmaktadır. Tüm dilbilimcilerin hemfikir olduğu, yabancı dil öğretiminde her eğitimcinin kendi bir yöntemi

olduğudur. Her öğretmen, mutlaka dil öğretirken film izlemeye, konuşmaya ve dinlemeye önem vermelidir. Bildiğiniz gibi dil; konuşma,yazma,dinleme.okuma olmak üzere 4 bölümden oluşmaktadır. Bunlar bir arabanın parçaları gibidir, bu bölümler sizde olmadığı takdirde arabanız var ama onu süremiyorsunuz demektir. Öğrenciler yabancı dildeki filmleri izlerken, belli bir seviyeye ulaştıklarına inandıktan sonra mutlaka o dilin altyazılarını da dinlemelidir. Öğrenciler, genel olarak anlatılan konunun yazılı olmasını istemektedirler. Türk dilinin yabancı sözcüklerden arındırılması ne yazık ki imkansızdır. Mütercimler, yazılı bir metni çevirirken en yakın anlamı bulmaktadırlar. Bir dili öğrenirken yapılan en büyük yanlış, öğrencinin kendi dilinde düşünmesidir. Empati kurulması gereklidir, bir filolog neden diye devamlı sorgulamalıdır. Her çeviri yazarın parmak izini taşımaktadır. Bir dilin filoloğu olmak isteyen kişiler mutlaka o dilin kuramcılarının hayatlarını incelemeliler ve neden öyle düşündükleri anlamaya çalışılmalıdır. Dil yaşayan bir olgudur. Dile mutlaka yeni kelimeler eklenmelidir ; fakat eski metinler öğrenilerek, dilin devinimi ve tarihsel süreci öğrenilmelidir. Dilin sanatsal gelişimi konusunda halk bilinçlendirmelidir. Türkçe'nin lastik özelliğine dikkat çekilmelidir. Türkçe'de olan "söz ola kese başı, söz ola kese savaşı " gibi atasözleri dilin ne kadar önemli olduğunu göstermektedir. Tıp terimleri jargonu da hekimlerin öğrendiği kesin ve somut gözlemlere dayanan dildir. Buradan bir kez daha bir konsensusa varabiliriz ki, dil meslek grupları içerisinde de etkilidir. Bu dillerin anlamını saptayabilmek için, gerekli eğitimler verilmelidir. Toplumda her kesim kendi jargonunu kullanmaktadır. Elit kesimlerin konuştuğu ve yazdığı dil ; şüphesiz ki farklı olmalıdır. Noktalama işaretlerine dikkat edilmelidir. Her bir kişinin retorisi farklıdır. Dilin semantik bölümü filologlara iyi öğretilmelidir. Bazı kesimlerce yabancı kelimelerin kullanılması, toplumumuzda sosyal statünün yüksek olduğu anlamına gelmektedir. Dili insanın kimliğidir. Eğitimi, vizyonu, kim olduğu hakkında bilgiler vermektedir. İnsan iletişiminin %60 ses tonu olduğu kanıtlanmıştır. Dil öğrenilmesi tamamen yetenek meselesidir. İsteksiz yapılan dil öğrenme çabası çok zor olacaktır. Sınav soruları hazırlanırken mutlaka öğrenci seviyeleri göz önünde bulundurulmalıdır. Öğrencilerin büyük çoğunluğu derste anlatılanların, aynı şekilde sınavda sorulduğunda başarı sağlamıştır.

Anahtar Sözcükler: *semantik sorunlari, morfolojik incelemeler, ingilizce ve rusça öğretimindeki temel problemler*

Çağdaş Bilimsel Yazında Çince Konuşma Becerisi Edinimi

Reyhan Eraslan
Ankara Üniversitesi/Türkiye
reyhan_994@hotmail.com

Öz

Yabancı dil öğretimi hedef dilde okuma, dinleme, yazma ve konuşma olmak üzere dört temel becerinin edinilmesini amaçlamaktadır. Bu süreçte dört beceri yardımıyla hedef dilde doğru ve akıcı bir iletişim kurabilmek amaçlanmaktadır. Bunlar arasından iletişim kurmak denilince belki ilk akla gelen konuşma becerisi, son yıllarda ayrı bir önem kazanmıştır. Konuşmanın doğası, geniş anlamda süreç yönelimli ve ürün yönelimli olarak betimlenmektedir. Duyuşsal bir süreç olan konuşma becerisi, aynı zaman da farklı bilişsel yetenekleri eş zamanlı kullanmayı gerektiren karmaşık bir süreçtir. Sesletim ve sözlü dilin kendine özgü doğası, konuşma becerisinin ediniminde çeşitli zorlukları da beraberinde getirmektedir. Batı dilleriyle karşılaştırıldığında, Çincenin tonlu bir hece dili olması sebebiyle, Çince konuşma becerisi edinimi ve öğretimi sürecinde, farklı bazı zorluklarla karşılaşmaktadır. Çince konuşma becerisinin edinimine ve öğretimine yönelik Çin’de ve Batıda pek çok araştırma yapılmaktadır. Özellikle son yıllarda yapılan araştırmalarda, pandemi dönemi öncesi ve sonrasında Çince konuşma öğretimi süreçlerinin incelendiği, çevrimiçi derslerin artı ve eksi yönlerine dikkat çekildiği görülmektedir. Bu çalışmalarda ağırlıklı olarak öğrencilerin Çince öğrenimine yönelik inanışlarına, konuşmada akıcılıklarına, iletişim kurma istekliliklerine, konuşma öğretiminde kullanılan yöntemlere, ritim, sesletim, ton ve pinyin öğretimi ve edinimi üzerine yapılan çeşitli çalışma bulguları üzerinden karşılaşılan zorluklara, hata düzeltme ve çözüm önerilerine yer verildiği anlaşılmaktadır. Çincenin yabancı dil olarak öğretilmesi üzerine yapılan çalışmaların çoğunlukla Çin’de gerçekleştiği görülebilmektedir. Pandemi süreciyle beraber dünya genelinde, yüz yüze eğitime zorunlu olarak ara verilmesiyle çevrimiçi eğitim üzerine yapılan çalışmaların sayısı da artmıştır. Bu süreçte çevrimiçi ders materyallerinin ve sosyal medya uygulamalarının da kullanıldığı gözlemlenmektedir. Çalışmalarda, söz konusu geçiş sürecinin ani ve hazırlıksız oluşunun getirdiği olumsuzlukların yanı sıra, çevrimiçi eğitimin sağladığı imkanların olumlu etkilerine de yer verilmekte; pandemi sonrası dönemde tercihen artan çevrimiçi eğitimle birlikte ön plana çıkan öğrenci özerkliğine ve çevrimiçi öğrenme deneyimlerine dikkat çekilmektedir. Bu çalışmada veri tabanları üzerinden, Çince konuşma becerisinin edinimine ve öğretimine yönelik Çin’de ve Batıda yapılan çalışmalar üzerine, özellikle son yıllara odaklanan bir literatür taraması yapılacak; çevrimiçi eğitimle Çince konuşma öğretiminde gerçekleşen değişiklikler ve pandemi sürecindeki geçişin etkilerinden bahsedilecek; var olan sorunlar, yöntemler, kullanılan çevrimiçi kaynaklar ve özellikleri incelenecektir. Bu süreçte özellikle CNKI, Web Of Science veri tabanlarından yararlanılacaktır.

Anahtar Sözcükler: *Çince Konuşma Becerisi, Konuşma Becerisi Edinimi, Çevrimiçi Eğitim, Literatür Taraması*

The Role of Riddles in Learning Chinese

Shakhnoza Nurmatova

Institute of Uzbek language, Literature and Folklore of the Academy of Sciences of the
Republic of Uzbekistan
shaganehanim@mail.ru

Abstract

Recently, there has been a growing interest in learning Chinese around the world. Teaching and learning Chinese is a labor-intensive process. Nowadays, Chinese language teachers are looking for the most effective way to learn hieroglyphs. According to Chinese language teachers and linguists, learning by riddles finding Chinese hieroglyphs is not only an effective way to memorize hieroglyphic symbols, but also a tool to help you understand the specifics of Chinese culture. Solving hieroglyphic riddles as one of the most effective ways to learn Chinese. Riddles are an international genre that is found in almost all cultural traditions. The puzzle plays an important role in the folk culture to which it belongs, which is a reflection of the image of the folk world and contributes to the integration and informational function of the culture. The origin of the riddle is associated with ancient rituals, taboos and mythological beliefs. The riddle can also be found in sacred texts, prophecies, fairy tales, songs and epics. It is possible to get a general idea of the "repository of folk customs and traditions" with the help of the riddles. However, it should be noted that a significant difference between Chinese riddles and other folk riddles lies in the alphabet and hieroglyphic writing. This feature leaves a mark on the culture, thinking, mentality of each individual nation, and as a result, the Chinese hieroglyphic writing is of interest for the study of hieroglyphic riddles, which will undoubtedly help to understand all aspects of Chinese culture. Chinese riddles are closely related to the shape, pronunciation, or meaning of Chinese characters. The question that can be solved in the puzzle is expressed in a figurative sense and its meaning is hidden. People are especially interested in finding out what is hidden in the children's puzzles, knowing the answer to the puzzle. In riddles, something or an event is embodied by analogy, mutual comparison, comparison. Riddles are sometimes in prose, often in poetic form. Riddles are an educational tool to increase children's vocabulary, expand their understanding and imagination, perception and reasoning skills about life and its events. Someone might think that riddles are only needed to entertain children. It's actually far from the truth, especially when it comes to learning a foreign language. In a broad sense, 'a riddle' is one of the oldest folklore genres and , as a results, one of the oldest ways to describe and explain the outside world. Chinese riddles have a unique character. They are based on the ambiguity of homonymous words and written characters. Such puzzles are mainly designed to learn culture and hieroglyphs. The learner is required to keep in mind that in the process of learning Chinese, pinyin, tones as well as hieroglyphs are learned. At the stage of learning hieroglyphs, moving on to figurative memory, the exercise of cāi zīmí (猜字 谜) to solve hieroglyphic riddles is very interesting and useful.

Hieroglyphic riddles 字谜 (zīmí) are a phenomenon of Chinese culture and linguistics due to the peculiarities of writing. Such puzzles seem to describe the appearance of a hieroglyph by breaking it down into its components. Also, the puzzle can indirectly reveal the meaning of the hidden hieroglyph. The hieroglyphs are very interesting and mysterious. They are made up of parts of a grapheme, each with its own meaning. It is worth noting that even if the student does not have a perfect plan or super mission to learn Mandarin, solving puzzles is a great linguistic exercise that teaches the student to think more broadly, which further expands the scope of thinking (they are brain sudoku or solitaire activates as you play). For me, riddles have always motivated me to understand a foreign language more and more, to learn it more perfectly. in addition, the puzzles also serve to reveal the peculiarities of Chinese writing. I wish a person who has embarked on such a wonderful, interesting topic to walk the path from the person who skillfully finds the answer to the riddles, to the creator of them!

Keywords: *Chinese, hieroglyphs, riddles, culture, teaching methods*

Fransız Kültür Merkezlerinin Geçmişten Günümüze Türkiye’de Fransızca Öğretimine Katkıları

Gökhan Dinar
Pamukkale Üniversitesi/Türkiye
gdinar21@posta.pau.edu.tr

Öz

Fransız diplomasisine kültürün dahil edilmesinin uzun bir tarihi olmuştur. Fransa’nın yurtdışındaki kültürel faaliyet, diplomasi ve eğitim alanlarında farklı kültürlerle yakın ilişkiler sürdürmesinin çok eski tarihsel bir geleneğe dayanmaktadır. Yüzyıllar boyunca kültürel çalışmalar diplomasiyle beraber hareket etti. Fransa dış kültür politikasını 1883 yılında kurulan Alliance Française şekillendirmeye başladı ve beraberinde gelişen Institut Français ile beraber dil eğitimi ve kültürel çalışmalar kurumsal bir yapıya büründü. Fransız kültürel diplomasisi, kültürlerin birbirine karışıp zenginleşmesi temelinde yaklaştığı ve küreselleşmenin etkisiyle daha da hızlanan bir organizasyon ile günümüzde 800’den fazla Alliance Française ve 96 enstitü ile dünyaya yayılmıştır. Bünyelerinde çeşitli kültürel ve sanatsal aktivitelerin yanında Fransızca öğretimine yönelik büyük bir yapıya sahiptirler. Ülkemizde 3 bölgede bulunan Fransız kültür merkezlerinin etkinlikleri, yapıları ve ülkemizde Fransızca eğitime olan katkıları ve akademik yapıları incelenmiştir. Yerel kontekste yapıları incelenen Fransız kültür merkezlerinin tarihsel gelişimi öncelikle ele alınmıştır. Ülkemizde yer alan bu merkezlerin yerel partnerleri incelenmiş, doğrudan veya dolaylı olarak katkı sağladıkları etkinlikler ele alınmıştır. Kültür merkezlerinin yerel otoriteler ile olan ilişkileri, ülkemizi sağladıkları insan kaynakları ve iş gücü çalışma alanımızın içerisinde yer almıştır. Bu çalışmada bir kültür ve bilgi merkezi olarak konumlanan enstitülerin yönetsel yapıları pedagojik ve dil eğitime yönelik çalışmaları ele alınarak Fransız kültür merkezlerinin ülkemizdeki akademik ve kültürel çalışmalarının geniş ve detaylı bir analizi ortaya koyulmuştur.

Anahtar Sözcükler: *Fransızca, yabancı dil eğitimi, Fransız kültür merkezi, dil ve kültür*

Yabancı Dil Olarak Farsça Öğrenen Türk Öğrencilerin Türkiye’de Farsça Öğrenimine Dair Görüşlerinin Analiz

Ümit Gedik

Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi/Türkiye

ugedik@kmu.edu.tr

Öz

Bu araştırmanın amacı, Türkiye’de yabancı dil olarak Farsça öğrenen Türk öğrencilerin Farsça öğrenimine ait görüşlerini belirlemektir. Araştırma, Türkiye’de Farsça eğitim-öğretim faaliyetlerini sürdüren yükseköğretim kurumlarında gerçekleştirilmiştir. Nitel araştırma yöntemlerinden durum incelemesi yönteminin kullanıldığı araştırmanın çalışma grubunu, 2021-2022 eğitim-öğretim yılında 1-4 sınıf düzeylerinde Ankara, İstanbul, Atatürk, Selçuk, Kırıkkale ve Mardin Artuklu Üniversitelerinin Fars Dili ve Edebiyatı ve Farsça Mütercim ve Tercümanlık bölümlerinde Farsça öğrenen 71 kadın ve 30 erkek toplam 101 öğrenci oluşturmuştur. Araştırmanın verileri, araştırmacı tarafından hazırlanan yapılandırılmış görüşme formu aracılığı ile toplanmıştır. SPSS 21 (Statistic Package For Social Science) programı kullanılarak yüzde ve frekans değerleriyle tablolara aktarılan katılımcı görüşlerine ait veriler ve bu görüşlere ait değerlendirmeler bulgular ve yorumlar bölümünde verilmiştir. Bu doğrultuda araştırmadan elde edilen veriler değerlendirildiğinde, Farsça öğrenme amaçları itibarıyla Türkiye’de yabancı dil olarak Farsça öğrenen Türk öğrenciler; %62,6’lık oranla eğitim/akademik çalışmalar yapmak amacıyla Farsçayı öğrenmek istediklerini dile getirirken, dil becerilerinde %50,4’lük oranla en fazla zorlandıkları dil becerisinin konuşma, %40,6’lık oranla en kolay buldukları dil becerisinin okuma, %63,4’lük oranla Farsça öğreniminde kazanımını en önemli ihtiyaç olarak gördükleri dil becerisinin konuşma becerisi olduğunu, Farsça öğreniminde en fazla yaptıkları sınıf içi dil etkinliğinin 34,7’lik oranla okuma etkinliği olduğunu dile getirmişlerdir. Öğrenciler, %81,2’lik oranla Farsçanın geçerli bir dil, %76,3’lük oranla Farsça öğrenmenin gerekli olduğunu, %55,5’lik oranla Farsça öğrenmenin zor olmadığını, %84,1’lik oranla Farsça derslerden zevk aldıklarını, %53,5’lik oranla Farsça derslerde zorlanmadıklarını, %63,6’lık oranla Farsça dersleri eğlenceli bulduklarını, %36,6’lık oranla Farsça derslerinde kullanılan ders kitaplarını yeterli bulmadıklarını, %84,8’lik oranla Farsça ders kitaplarının daha iyi olmasını istediklerini, 44,6’lık oranla Farsça derslerinde materyal (araç-gereç) kullanımının yetersiz olduğunu, %69,3’lük oranla Farsça derslerinde rahatlıkla yeni şeyler öğrendiklerini, %54,5’lik oranla Farsça derslerinin iletişime dayalı olmadığını, %85,2’lik oranla iletişime dayalı derslerde dili daha rahat öğrenebileceklerini, %80,2’lik oranla ilgi alanlarına göre (medya, spor, edebiyat, sanat vb.) Farsça öğrenmeyi, %54,5’lik oranla Farsça ders etkinliklerinin grup çalışması şeklinde yapılmasını, %84,1’lik oranla Farsça öğretiminde farklı öğretim tekniği ve materyalinin kullanılmasını, %67,3’lük oranla Farsça derslerinde proje üretmek, 89,1’lik oranla öğrenci değişim programlarına (erasmus, farabi, mevlâna) katılmak istediklerini, 95,1’lik oranla Farsça dil derslerinde anadili Farsça olanlarla konuşma fırsatının olması gerektiğini, %64,4’lük oranla Farsça derslerinde yetersiz konuşma/dinleme, %46,5’lik oranla Farsça derslerinde yeterli düzeyde yazma/okuma uygulamalarının yapıldığını, %37,6’lık oranla kültür derslerinin yetersiz olduğunu, %43,6’lık oranla Farsça derslerinde yeteri kadar teknolojiden yararlanılmadığını, %82,2’lik oranla Farsça ders sınıflarında dil laboratuvarı olması gerektiğini, %73,3’lük oranla Farsça derslerinde çok fazla Türkçe kullanıldığını, %41’lik oranla Farsça derslerinde çok az Farsça kullanıldığını, %55,4’lük oranla sınıf dışında Farsça konuşmadıklarını, %36,6’lık oranla Farsçayı kullanarak yurt dışında rahatlıkla iletişim kurabilecekleri, %42,6’lık oranla rahat bir şekilde Farsça anadili konuşurları ile iletişim kurabilecekleri ve %38 oranında bu dili kullanarak Türkiye’de ya da dünyada iyi bir iş bulabilecekleri noktasında kararsız olduklarını ifade etmişlerdir. Araştırmada elde edilen nicel sonuçlar dikkate alındığında Türkiye’de yabancı dil olarak Farsça öğrenen Türk öğrenciler adına etkin, Farsça öğretiminin niteliğini ve öğrenci başarısını artırabilecek bir öğretim programının geliştirilebilmesi için öğrenci görüşlerinin dikkate alınmasının gerekli olduğunu vurgulanabilmektedir. Bu dikkatle araştırmanın tartışma ve sonuç bölümünde öğrenci görüşleri dikkate alınarak Türkiye’de yabancı dil olarak Farsça öğretimi adına bazı öneriler sunulmuştur.

Anahtar Sözcükler: *Yabancı Dil Öğretimi, Farsça, Öğrenci Görüşleri*

Yabancı Dil Olarak Fransızca Öğretiminde Mobil Destekli « Babel » Uygulaması

Ertan Kuşçu
Pamukkale Üniversitesi/Türkiye
ekuscu@pau.edu.tr

Öz

İnsanoğlunun 21. yy'deki öğrenme arzusu, teknolojik araçlar sayesinde daha pratik bir boyut kazanmış ve bu durum, yabancı dil öğrenim/öğretim süreçlerini de önemli ölçüde etkilemiştir. Bu doğrultuda gerçekleştirilen alan yazın taramasında E-öğrenme, Bilgisayar (BDDÖ) ve Mobil Destekli Dil Öğrenimi (MDDÖ) gibi konular üzerine birçok çalışmanın yapıldığı görülmektedir. Öte yandan son yıllarda ülkemizde de bu tür konuları ele alan birçok çalışma yapıldığı görülse de Fransızcanın mobil destekli uygulamalarla tamamlayıcı bir materyal olarak kullanımını ve etkinliğini araştıran çalışmalar oldukça yetersizdir. Bu nedenle bu çalışmada önce mobil destekli dil öğretiminin ortaya çıkışı, gelişimi, mobil öğrenme araçları, Fransızca öğretiminde öğrenenlere destek olabilecek *Babel* uygulaması ve her yönüyle uygulamanın pratikte kullanımını araştırarak alan yazına katkı sunmak amaçlanmıştır. Böylece Fransızca öğrenme süreçlerini her yerde sürdürmek isteyen ve yardımcı bir öğretim materyali olarak bu uygulamayı kullanmak isteyen öğrenenler, uygulamanın işleyişini, dil gelişimlerine sunacağı katkıyı, uygulamanın tamamlayıcı bir kaynak olup olamayacağını ve uygulamayı kullanıp kullanmayacaklarına karar verebileceklerdir. Aynı zamanda mobil araçlar etkileşimli öğrenmeyi sağladığı gibi yabancı dil öğretim süreçlerinde de kullanılması kaçınılmazdır. Sonuç olarak, geleneksel yaklaşımlarla teknolojinin birleştirilmesi hem bütüncül bir öğrenim ortamı oluşturacak hem de bu uygulamaların amacına uygun bir şekilde dil öğretimine dâhil edilmesi dijital çağın gereksinimleriyle de örtüşecek bir durumdur.

Anahtar Sözcükler: *Mobil öğrenme, mobil uygulamalar, mobil destekli dil öğrenimi, yabancı dil Fransızca, Babel*

Türkçeye Anlam Kayması ile Geçen Arapça Kelimeler Üzerine Bir Uygulama Araştırması

Fetullah Yener
Pamukkale Üniversitesi/Türkiye
fetullahy@pau.edu.tr

Öz

Dil canlı bir organizma olarak tanımlanır. Kendi içerisinde sürekli değişen ve gelişen diller aynı zamanda birbirlerini etkiler ve etkilenirler. Bu etkileşim fonetik, morfolojik, sentaktik, semantik ve stilistik gibi dilin bütün düzeylerinde gerçekleşebilir. Etkileşime dair izler etkileşim biçimine göre bu düzeylerin bazılarında diğerlerinden daha fazla gözlemlenebilir. Diller arasındaki etkileşimin en yoğun olarak gözlemlendiği yer kelimelerdir. Arapçanın Türkçe üzerindeki etkisinin de ağırlıklı olarak kelime düzeyinde olduğu görülmektedir. Uzun bir ortak tarihi geçmişe dayalı kültürel bağların güçlülüğü nedeniyle Türkçede Arapça asıllı çok sayıda kelime bulunmaktadır. Bu durum Türk öğrencilere Arapça öğretiminde bir avantaja dönüştürülebilir. Ne var ki; bu kelimelerin kimi Arapçadakiyle aynı anlamda kullanılırken kimilerinin çeşitli anlamsal değişikliklere uğradığı gözlemlenmektedir. Bu ise zaman zaman öğrencilerde kafa karışıklığına sebep olabilmektedir. Öğrencinin zihninde anlam karmaşasına yol açan bu durum ilgili kelimelerin dilimize farklı bir anlamda yerleşmiş olmasından kaynaklanmaktadır. Bu çalışmada, ülkemizde Arapça eğitiminde üniversiteler tarafından yaygın olarak kullanılan Silsiletu'l-Lisan serisinin kelime dağarcığı dikkate alınarak Türkçeye anlam kayması ile geçmiş ve dilimize yerleşmiş olan kimi kelimelerin her iki dildeki kullanımını ele alınacaktır. Böylece Türk öğrencilerin Arapça öğreniminde aynı zamanda Arapçadan Türkçeye çeviride karşılaşılan önemli sorunlardan birine dikkat çekilerek konuya ışık tutulacak ve konuyla ilgili çözüm önerileri sunulacaktır.

Anahtar Sözcükler: *Diller arası etkileşim, Arapça, Türkçe, kelime, çeviri*

Arapça Dil Öğretiminde Okuma Stratejilerinin Önemi

Merve Karacaoğlu
Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi/Türkiye
mervezeyneperdem@gmail.com

Öz

Geçmişten günümüze insanlar hayatlarını sürdürebilmek için birbirileri ile daima iletişim ve etkileşim halinde olmuştur. Etkili bir iletişim kurabilmek için ise dört temel beceri olan okuma, yazma, dinleme ve konuşma becerileri büyük önem taşımaktadır. İster ana dili öğretiminde olsun ister hedef dil öğretiminde olsun bireyin kendisini doğru ve akıcı ifade edebilmesi ve doğru anlayıp yorumlayabilmesi için bu becerilerin her biri üzerinde ayrı ayrı durulması gerekmektedir. Bu çalışmada dört temel beceriden biri olan okuma becerisinin geliştirilmesi stratejileri üzerinde durulmuş ve okuma stratejilerinin önemi vurgulanmıştır. Okuma ve dinleme alıcı beceriler oldukları için anlama; konuşma ve yazma verici beceriler oldukları için de anlatma dil becerileri altında ele alınır. Öğrenme sürecinde ise en önemli becerilerden biri okumadır. Bilgileri daima güncel tutmak ve yeni şeyler öğrenmek için okuma becerisini geliştirmek gerekir. Okuma ve yazma becerisi dinleme ve konuşma becerilerinden ayrılarak okul hayatında başlar ve devam eder. Bu yüzden de okuma becerisinin geliştirilmesi için öğretmen, öğrenci, aile ve okul iş birliği son derece önemlidir. Her öğrencinin kendine has bir anlama kapasitesi ve okuma üslubu vardır. Öğretmene düşen bunları saptayıp ona göre bir program hazırlamak ve öğrenciyi bu yönde desteklemek iken aile ve okula düşen ise bu doğrultuda elinden gelen desteği sağlamaktır. Özellikle Arapça dili kendine has bir alfabeyle sahip olduğu için başlangıçta okuma ve yazma becerilerinin geliştirilebilmesi için özel bir öğretime ihtiyaç duyulmaktadır. Bunun için bu çalışmada okuma öğretim yöntemlerinden harf yöntemi, ses yöntemi, hece yöntemi, sözcük ve cümle okuma yöntemi üzerinde durulmuş, okuma stratejilerinin dil öğretimi üzerindeki önemi vurgulanmıştır. Gerek imam-hatip okullarında, gerekse ilahiyat fakültelerinde okuma becerisini geliştirmek için en sık kullanılan yöntem hocanın sesli bir şekilde metni okuması ya da bir ses dosyasından dinletmesi sonrasında öğrencilerden tekrar etmelerini istemesi, öğrencilerin de dinlerken metni harekelemesi ve anladıkları ölçüde tekrar etmesinden ibarettir. Bu da tam anlamıyla bir okuma becerisinin gelişmesine engel olmaktadır. Bu çalışmanın amacı okuma stratejileri ve okuma stratejilerinin uygulanış biçimlerinden bahsetmek, okuma becerisini geliştirmeye yönelik mevcut uygulamaların eksikliklerini ortaya koymak ve okuma becerisinin geliştirilmesi için yapılması gerekenler üzerinde durmaktır.

Anahtar Sözcükler: *Okuma, Okuma Stratejileri, Okuma Becerisi, Okuma Yeteneğinin Geliştirilmesi, Okuma Problemleri*

Arap Nahvinde ve Türk Dil Bilgisinde İsim Tamlaması -Karşılaştırmalı İnceleme-

Osman Arpaçukuru
Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi/Türkiye
oarpacukuru@nku.edu.tr

Öz

Bir yabancı dili öğrenen kişinin, o dilin dilsel yapılarını her yönüyle anlaması, büyük ölçüde, bu yapıların kendi ana dilindeki karşılıklarını bilmesine bağlıdır. Dolayısıyla Türkçe konuşan kişinin, Arapçanın dilsel yapılarını bütünüyle anlaması da aynı yapıların Türk dil bilgisindeki karşılıklarını bilmeyi gerektirir. Arapçanın dilsel yapılarının bir bölümünü, Arap nahvinde “izâfet terkibi” olarak bilinen “ad/isim tamlaması” oluşturur. İzâfet terkibi; öznellik, nesnelik ilişkisi ve sıfat tamlaması dışında bir anlam ilişkisi kurulması amacıyla iki ismin bir araya gelip, lafzen ve manen birbirine bağlanmalarıyla meydana gelen bir kelime grubudur. Bu kelime grubu biri “muzâf”, diğeri de “muzâfun ileyh” olmak üzere iki isimden meydana gelir. İzâfet terkibi, görüldüğünün aksine, karmaşık bir yapıdır ve belli biçimsel, standart kalıpların ötesinde tamlayan ile tamlanan arasında aitlik, tahsis, tür, cins ve özellik gibi çeşitli anlam ilişkileri kurar. Bu kompleks yapıları tam olarak kavrayabilmek, bunların Türkçedeki karşılıklarını bilmeyi ve bu karşılıklı yapılar arasında bağlantı kurmayı gerektirir. İzâfet terkibi doğru şekilde kavranmadığında bunlarla isimlendirilen varlıkları bilmek ve içinde bu yapıların bulunduğu Arapça sözleri doğru anlamak mümkün değildir. Türkçe konuşan öğrencilerin Arapça öğreniminde karşılaştıkları zorlukların bir kısmı, Arap nahvindeki izâfet terkibi yapılarının Türk dil bilgisindeki karşılıklarını bilmemekten kaynaklanmaktadır. Dolayısıyla bu konuda yeterli bilgi, kavrayış ve farkındalığı sağlayacak çalışmalara ihtiyaç vardır. İzâfet terkibi konusu, Türkçe yazılan Arapça nahiv kitaplarında Türk dil bilgisi ile karşılaştırmalı biçimde incelenmemektedir. Bu konuyu Türkçe dil bilgisi ile karşılaştırmalı bir şekilde ele alan tez ve makaleler bulunmakla beraber bunların sayısı azdır.

Bu araştırma, izâfet terkinin öğrencinin algısına yaklaştırılmasına ve konunun öğrenilmesi sürecinde karşılaşılan zorluğun giderilmesine katkıda bulunmak amacıyla kaleme alınmıştır. Bu maksatla, Arap nahvindeki izâfet terkibi konusu, Türkçe dil bilgisindeki isim tamlaması konusu ile karşılaştırmalı şekilde etraflıca incelenmiştir. Araştırmada Arapça dil bilgisi kitapları ile Osmanlı Türkçesi ve günümüz Türkçesiyle yazılmış dil bilgisi kitaplarına başvurulmuştur. Konu, Türk dil bilgisi ve Arap nahvine göre ayrı ayrı ele alınmış ve ardından her iki dildeki veriler karşılaştırılarak, farklılık ve benzerlikler gösterilmiştir. Araştırmanın sonunda ulaşılan bazı sonuçlar şu şekildedir: Arapça ve Türkçe isim tamlamaları arasında anlamsal benzerlikler bulunmakla beraber ayrı dil ailelerine mensup olmaları sebebiyle biçimsel farklılıklar bulunmaktadır. Arap nahvinde izâfet terkindeki “muzâf”, Türk dil bilgisinde isim tamlamasında “tamlanan” ögesine, “muzâfun ileyh” de “tamlayan” ögesine karşılık gelmektedir. Tamlanan ve tamlayanın birbirine bağlanma sıraları ve biçimleri, Arapça ve Türkçede değişiklik göstermektedir. Arapçada tamlanan (muzâf) önce, tamlayan (muzâfun ileyh) sonra geldiği halde Türkçede bunların sırası tersinedir. Arapçada izâfet terkibi sözde sabit veya mukadder harf-i cer yoluyla kurulurken, Türkçede ad tamlaması takılı ve takısız biçimlerde kurulabilmektedir. Yine Arap nahvinde izâfet terkibi hakikî (mânevî) - lafzî (mecazî) ve lâmiyye, beyâniyye, zarfiyye ve teşbîhiyye türlerine ayrılırken, Türkçede ad tamlaması belirtili - belirtisiz ve basit - zincirleme ad tamlaması türlerine ayrılmaktadır. Arap nahvindeki hakikî izâfetin karşılığı Türk dil bilgisinde belirtili - belirtisiz ad tamlamaları; lafzî izâfetin karşılığı da bileşik sıfattır.

Anahtar Sözcükler: *Arap Dili ve Belagati, Nahiv, İzâfet Terkibi, Türk Dil Bilgisi, İsim Tamlaması*

Uzaktan Eğitim Sürecindeki Arapça Öğretimine Dair Öğrenci Görüşleri

Halil İbrahim Şanverdi
Süleyman Demirel Üniversitesi/Türkiye
halilsanverdi@sdu.edu.tr

Öz

Uzaktan eğitim günümüzde teknolojinin gelişimine bağlı olarak eğitim görenlerin tek bir yerde bulunma zorunluluğunu ortadan kaldıran bir araçtır. Öğretici ve öğrencinin bir araya gelmesi çeşitli uzaktan eğitim araçlarıyla sağlanmaktadır. Eğitimin çeşitli safhalarında daha önceleri alternatif olarak kullanılan uzaktan eğitim araçları, dünya çapında patlak veren Covid-19 salgını sebebiyle dünyanın birçok ülkesinde eğitimin tüm aşamalarında kullanılmıştır. 2019 yılının sonunda patlak veren salgının yayılma riskini azaltmak adına dünya çapında olduğu gibi Türkiye’de de bir dizi önlemler kapsamında 2020-2021 eğitim-öğretim yılının uzaktan eğitim araçlarıyla yapılması kararı alınmıştır. Bu süreçte üniversitelerde bazı uygulama içerikli bölümler dışındaki birçok bölümde öğrenciler uzaktan eğitimle öğrenim süreçlerini devam ettirmiştir. Yabancı dil eğitimi bölümlerinde de eğitim süreci uzaktan eğitim araçlarıyla yapılmıştır. Yabancı dil eğitim sürecini etkileyen önemli etmenlerden biri etkili iletişimdir. Yabancı dil öğretiminde her ne kadar uzaktan eğitim araçları sık olarak kullanılsa da etkili iletişimin istenilen seviyede gerçekleşmesi bir hayli zor olabilmektedir. Bu çalışmada salgın sürecinde Arapça öğrenimini lisans düzeyinde uzaktan eğitim araçlarıyla devam ettirmek zorunda kalan öğrencilerden yarı yapılandırılmış görüşme formu ile uzaktan eğitim sürecine dair görüşler alınmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme, katılımcıların bir konu çerçevesinde hazırlanmış sorulara cevap vermesini sağlayan ve bu konu hakkında bilgi toplanmak amacıyla yapılan görüşmedir. Çalışmada öğrencilere uzaktan eğitim sırasında yaşamış oldukları olumlu ya da olumsuz süreçler, uzaktan eğitimle yabancı bir dil öğrenmenin verimliliği-verimsizliği ve dil öğreniminde uzaktan eğitim tercihinin avantajları veya dezavantajlarına dair çeşitli sorular sorulmuştur. Çalışmanın amacı uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerin yabancı dil öğrenimine yönelik görüşlerini ortaya koyarak çeşitli öneriler sunmaktır. Çalışma kapsamında öğrencilerin gönüllü olarak vermiş oldukları cevaplara bağlı olarak uzaktan eğitim sürecine dair bir değerlendirme yapılmıştır. Ayrıca öğrencilerin uzaktan eğitim araçlarıyla Arapça öğrenmenin etkinliğine dair görüşleri baz alınarak genel bir değerlendirmeye gidilmiştir. Bunun sonucunda genel olarak öğrencilerin yabancı dil eğitiminin yüz yüze olması gerekliliği kanısında oldukları sonucuna varılmıştır. Öğrenciler tarafından yabancı dil eğitiminde öğretici ve öğrenci arasında aktif bir iletişimin olması için yüz yüze sınıf ortamında bulunması gerektiğine dair görüşler ortaya konulmuştur. Ayrıca teknolojik sebeplerle birlikte kullanılmış olan uzaktan eğitim platformundan kaynaklı olarak öğrenim sürecinin verimsiz geçtiğine dair görüşlerin belirtildiği göze çarpmaktadır. Sonuç olarak öğrenciler, kendilerine tercih hakkı sunulması halinde yabancı dil öğreniminde yüz yüze eğitimi tercih edeceklerini belirtmişlerdir.

Anahtar Sözcükler: *Yabancı dil eğitimi, Arapça, Uzaktan eğitim, Görüşme formu, Yüz yüze eğitim*

Yabancılara Türkçe Öğretiminde Akademik Türkçe Üzerine Yapılan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi

Mevlüt Ellialtı
Pamukkale Üniversitesi/Türkiye
mellialti@pau.edu.tr

Öz

Yabancı dil öğretimini birçok araştırmacı “genel amaçlı dil öğretimi” ve “özel amaçlı dil öğretimi” olarak iki şekilde incelemektedir. Genel amaçlı dil öğretiminde temel amaç dile ait olan yapısal ve dil bilgisel unsurlar ile dil becerilerinin kazandırılmasıdır. Özel amaçlı dil öğretimi ise mesleki ve akademik ihtiyaçlar için kullanılmak üzere hedef dil öğretiminin planlanması ve belli bir disiplin dahilinde bunun gerçekleştirilmesidir. Jordan (1996) özel amaçlı yabancı dil öğretimini “Meslek/İş/Profesyonel Amaçlı Dil Öğretimi” ve “Akademik Amaçlı Dil Öğretimi” olarak iki başlık altında incelemektedir. Akademik dilin özellikleri resmiyet, anlaşılabilirlik, kesinlik, nesnellik, kanıtların varlığı, kaçınma ifadeleri, uzun cümleler, edilgen yapı, isimleştirmeler, tür olarak isimlerin çokluğu, zaman, birinci çoğul kişi zamirlerinin çokluğu, terimlerin çokluğu ve kaynak gösterme şeklinde sıralanmaktadır. Öğrencilerden bu özellikler doğrultusunda dili kullanmaları beklenir. Akademik bir dil kullanmadaki başarı, bu özelliklerin dilde ne denli kullanıldığıyla ilgilidir. Yabancılara Türkçe öğretiminde “hedef kitleye görelilik” ilkesi düşünüldüğünde, öğrencilerin Türkçe öğrenme amacı büyük çoğunlukla yükseköğretimde eğitim görmektir. Dolayısıyla temel amaç, çoğunlukla bu dili ileri seviyede, akademik çerçevede kendi alanlarında kullanmaktır. Türkçe hazırlık programlarında gündelik hayatı devam ettirmeleri amacıyla verilen genel Türkçe öğretiminin yanı sıra, Türkiye’de ön lisans, lisans ya da lisansüstü programını okumak üzere bulunan öğrencilere kendi alanlarına yönelik Akademik Türkçe derslerinin verilmesi önem arz etmektedir. Türkiye’de yabancılara Türkçe öğretiminin yeni bir çalışma alanı olduğu yapılan yüksek lisans ve doktora tezlerine bakıldığında açıkça görülebilir. Bu çalışmada Akademik Türkçe öğretimi konusunda Türkiye’de yapılan yüksek lisans ve doktora çalışmalarının neler olduğunun ortaya konması amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda YÖKTEZ sisteminde yer alan tezler “Akademik Türkçe”, “Akademik Okuma”, “Akademik Yazma” ve “Akademik Dinleme” anahtar kelimeleri ile taranmıştır. Literatür taraması sonucunda bulunan tezler nitel araştırma yöntemlerinden olan doküman incelemesi yoluyla incelenmiş; konu başlıkları ve yıllara göre dağılımları belirlenmiştir.

Anahtar Sözcükler: *Akademik Türkçe, Yabancı Dil Olarak Türkçe, Dil Öğretim*

Türklere Yabancı Dil Olarak Farsça Öğretiminde Öğrencilerin Yazım Hataları ve Bu Hatalara Çözüm Önerileri

Şerife Yerdemir
Kırıkkale Üniversitesi/Türkiye
serifeyerdemir@hotmail.com

Öz

Dil öğretimi, yüzyıllardan beri çeşitli eğitim kurumlarında ve ortamlarda yapılmış ve yapılmaya devam etmektedir. Dil öğretiminde en temel beceriler; öğrenciye anlama yeteneği kazandıran dinleme ve okuma ile anlatım becerileri sağlayan konuşma ve yazmadır. Yazma edinimi dinleme, okuma ve konuşma gibi diğer üç dil becerisinin pratiğini ve bilgisini içerdiğinden dil öğretiminde önemli bir konuma sahiptir. Bir beceri alanı olarak yazılı anlatım ya da yazma eylemi, insanların duydukları, gördükleri, planladıkları, gözlemledikleri ya da öğrendiklerini belirli kurallara uygun olarak yazıya aktarmasıdır. Yazma süreci, üst bilişsel beceriler gibi diğer becerilerde de ustalaşmayı gerektirir. Yabancı dil öğretimindeki yazma becerisi ile ana dili olarak öğretimi arasında önemli bir bağ vardır. Genelde ana dilinde yazma becerisi kazanamayan öğrencilerin, öğrendikleri dilde yazma konusunda sıkıntı yaşadıkları bir gerçektir. Yabancı dil olarak Farsça öğretimi çerçevesinde Türk öğrencilerin yazma becerileri dikkate alındığında Farsçayı öğrenme sürecinde birtakım zorluklarla karşılaştıkları ve bunların sonucunda da hata yaptıkları tespit edilmiştir. Her dilde olduğu gibi Farsçada da yazma becerisi edinimi uzun bir süreç istemektedir. Elbette yabancı dil öğrencilerinin hedef dilin alfabesine, yazı sistemine, bu yazı sisteminde bulunan genel kuralları öğrenebilmesi ve bunları uygulayabilmesi için belirli bir zamana ihtiyaç duyulduğu kesindir. Bu öğrenme sürecinde öğrencilerin çok fazla hata yaptığı da bir gerçektir. Farsçanın bir yabancı dil olarak öğretiminde öncelikle o dilin sesbirimlerini öğretmekle işe başlayan bir dil öğreticisinin karşılaştığı en büyük problem; Farsçanın Arap harfli bir yazı sistemi kullanmasından dolayı, Latin alfabesi ve yazı sistemine alışmış bir Türk öğrencinin bu alfabeyi yazmada yaşadığı zorluktur. Bunun yanı sıra Farsçada bulunan benzer sesbirimlerine sahip birtakım yazı birimlerinin varlığı, Türk öğrencilerinin yazım hataları yapmalarına sebep olan en önemli etkenlerden birisidir. Ayrıca fonetik dil yapısı Türkçeden farklı olan Farsçada uzun (û), uzun (â), uzun (î) sesi veren sesbirimleri ve (e,ê, i,o,u) gibi kısa sesler bulunmakta ve kısa sesleri karşılayan herhangi bir yazı birimi de yazıda gösterilmemektedir. Bunların doğrultusunda Türk öğrencilerin yabancı dil öğrenimi sürecinde bilgi eksikliği ya da yetersiz öğrenme nedeniyle yazılı anlatımda hatalı yazı birim seçimi, yazı birimini azaltma ya da artırma, sesteşleri hatalı bir şekilde yazıya aktarma, noktaya sahip yazı birimlerinin hatalı yazımı, gramerde gözlemlenen dizgesel hatalar gibi şekillerde hatalar yapmaları kaçınılmaz olmaktadır. Aslında Farsçanın bir yabancı dil olarak öğretimi sürecinde öğrencilerin karşılaştıkları zorluklar, ne gibi hatalar yaptıkları ve bunların çözümüne dair çok fazla çalışma görülmemektedir. Bu nedenle bu çalışmada, Farsça öğrenen Türk öğrencilerin yazılı anlatım süreçlerinde yaptıkları hataların alt başlıklar halinde sınıflandırılarak ortaya konulması ve sonuçta uygun çözüm önerilerinin sunulması amaçlanmıştır.

Anahtar Sözcükler: *Yabancı dil öğretimi, Farsça, Türk öğrencilerine Farsça öğretimi, Yazım hataları.*

Japonca Öğreniminde Sosyal Medya Kullanımı-Ana Dili Türkçe Olan Japonca Öğrencileri Örneğinde-

Nuri Bilgin İrim, Ayşe Nur Tekmen
Ankara Üniversitesi/Türkiye
nbirim@ankara.edu.tr
tekmen@ankara.edu.tr

Öz

İnternetin yaygınlaşması beraberinde sahip olduğumuz iletişim ağlarının genişlemesini getirmiştir. Bu iletişim ağlarından birisi de sosyal medya platformlarıdır. “The Digital 2022 Global Overview Report” istatistikleri incelendiğinde, dünya genelinde sosyal medya kullanıcılarının sayılarında artış olduğu gözlenmektedir. 2021 yılı verileri ile 2022 yılı verileri karşılaştırıldığında, bir yıl içerisinde etkin sosyal medya kullanıcılarının oranının %10.1 artış gösterdiği görülmektedir. Diğer taraftan, aynı raporun Türkiye ile ilgili “Digital 2022: Turkey” verilerine göre, Türkiye’deki toplam nüfusun %80.8’i etkin sosyal medya kullanıcısıdır. Ayrıca, etkin sosyal medya kullanıcı oranı, 2021 yılı verileri ile karşılaştırıldığında %14.8 artış göstermiştir. Dünyadaki ve Türkiye’deki sosyal medya kullanımına yönelik bu gözle görülür artıştan yola çıkıldığında, sosyal medya platformlarının kullanım amaçlarının da çeşitlilik göstereceği varsayılabilir. Sosyal medya platformlarının sadece eğlence ve iletişim için değil, aynı zamanda ihtiyaç duyulan bilgiye erişim, kişisel gelişim gibi amaçlarla da kullanıldığına yönelik çalışmalar bulunmaktadır. Alanyazındaki çalışmalar incelendiğinde, yabancı dil öğreniminin desteklenmesi amacıyla sınıf içinde ve/veya sınıf dışında sosyal medya platformlarının kullanıldığı ve yine yapılan çalışmalarda sosyal medya platformlarının kullanımının, öğretici açısından veya öğrenci açısından ele alındığı görülmektedir. Bu bildiriye sosyal medya platformları öğrenci açısından ele alınarak, anadili Türkçe olan Japonca öğrencilerinin sınıf dışında Japonca öğrenim ve Japonca’yı geliştirme süreçlerindeki sosyal medya platformlarına yönelik davranış çıktıları ile algılarının belirlenmesi amaçlanmaktadır. Çalışmada nicel araştırma yaklaşımı benimsenerek tarama modeli kullanılmış ve bu kapsamda veri toplama yöntemi olarak kapalı uçlu ve açık uçlu sorulardan oluşan anket uygulanmıştır. Anket aracılığıyla anadili Türkçe olan Japonca öğrencilerinin bireysel öğrenimlerini desteklemek amacıyla sosyal medya platformlarından yararlanmış biçimleri irdelenmiştir. Bu şekilde, Japonca öğrencilerinin öğrenimlerine destek olan dijital teknolojinin işlevleri betimlenerek öğrencilerin dijital alanlarda oluşturduğu bireysel öğrenim stratejileri belirlenmiştir. Bu kapsamda öğrencilerin sosyal medya üzerinden oluşturdukları öğrenim alışkanlıkları tartışılmış ve bu alışkanlıklar doğrultusunda Japonca öğretimine yönelik sosyal medya tabanlı göreve dayalı öğretim önerileri sunulmuştur.

Anahtar Sözcükler: yabancı dil eğitimi, bağımsız öğrenme, sosyal medya, Japonca öğrenimi

Bağımsız Öğrenme Yöntemi ile Orta Seviye Japonca Dersleri -Türkiye'deki Devlet Üniversitelerindeki Seçmeli Japonca Dersi Analizi-

Yuriko Öncü
Boğaziçi Üniversitesi/Türkiye
yuriko.oncu@boun.edu.tr

Öz

Japonca eğitiminin Türk üniversitelerinde yabancı dil eğitimde 1980'lerden bu yana gelişen yeni bir alan olduğu söylenebilir. Özellikle Japonca'nın ana dal olarak öğretilmediği üniversitelerde Japonca eğitiminin düzeyi genellikle yeni başlayanlar üzerine kuruludur ve orta seviye kursların ders saatleri son derece azaltılmış olma eğilimindedir. Bu nedenle birçok öğrenci öğrenme yöntemi konusunda endişe duymaktadır. Bu tür öğrencilerin yeterli öğrenme sonuçları elde etmeleri için *bağımsız öğrenme* kaçınılmazdır, bu nedenle sınıfta öğrenilen ders içeriği ile bireysel olarak öğrenilenler arasında ilişki kurmak önemlidir. Son zamanlarda online eğitime geçişle birlikte bu konu daha da önemli bir hale gelmiştir. Bu iki içerik arasında nasıl bir bağlantı kurulabilir? Bu araştırma, bu soruya bir çözüm olarak daha etkili Japonca edimini gerçekleştirebilecek bir ders tasarımı önermekte ve dersin uygulamasını rapor etmektedir. Pratik bir örnek olarak, Eylül 2021'den Ocak 2022'ye kadar yazarın sorumlusu olduğu Türkiye'deki bir devlet üniversitesinde gerçekleştirilen orta seviye online Japonca dil sınıfı ele alınacaktır. Ele alınacak olan Upper Intermediate Japanese 301 dersi toplam 14 haftalık bir programa sahiptir. Dersler haftada iki kez, her biri iki ders olarak yapılmış ve bir ders süresi 50 dakikadan oluşmaktadır. Ders mevcudu sekiz öğrenci olup öğrencilerin Japonca yeterlilikleri JLPT'nin N4 (A2) seviyesindedir. Öğrencilerin altısı Mütercim-Tercümanlık, biri Dilbilim ve biri Yabancı Dil Eğitimi Bölümü öğrencisidir. Bu ders içeriğinin yüzde seksenlik oranı öğrenciler tarafında bağımsız olarak çalışılmış, kalan kısımlar derste ele alınmıştır. Bağımsız olarak çalışılan kısımlara ilişkin olarak quizler ile değerlendirilmiştir. *Bağımsız öğrenme* bakış açısıyla yürütülen derslerin verimliliği, final sınavı ve öğrencilerle yapılan görüşmelerin analizi ile ortaya koyulacaktır. Bu çalışmada, öğrencinin *bağımsız öğrenme* etkinliğini teşvik eden unsurlardan biri olarak, öğretmenin ve öğrencinin doğrudan dahil olabileceği bir öğrenme süreci önerilmektedir.

Anahtar Sözcükler: *bağımsız öğrenme, orta seviye Japonca, ders tasarımı, ikinci yabancı dil eğitimi*

A Contrastive Study of Spanish Adverbs “muy” “mucho” and their Corresponding Quantifiers in Japanese

Ricardo Gabriel Gómez de la Fuente & Seval Dirik
Kobe City University of Foreign Studies/Independent Scholar
gab_fepy@hotmail.com
svldrck@gmail.com

Abstract

This study deals with the mechanism of quantifications in both Spanish and Japanese based on the data from Japanese students of Spanish. The aims of this study are to clarify the use and mechanism of Japanese quantifiers contrasted with their corresponding Spanish quantifiers and to understand how Japanese students classify quantifiers in their target language of Spanish. For example, **Yo soy mucho triste* (Japanese translation: *Watashi wa totemo kanashii desu.*/ English translation: *I am very sad.*), in this sentence the error appears with the use of the verb “ser” and then with the adverb “mucho”. The correct sentence would be *Yo estoy muy triste* (*I am very sad*). In principle, there should be no translation problems, since “kanashii” and “triste” are adjectives, and “totemo” should correspond to Spanish adverb “muy” which is referred to other adjectives and adverbs while “mucho” is referred to noun and verb/action. However, the question is why they choose to use *mucho triste, *mucho feliz instead of *muy triste/feliz*. This type of error has been detected in active speech sporadically and impulsive speech of beginner/intermediate levels of Spanish. Even Japanese people who already have a good level of Spanish are observed making these types of mistakes. We have also observed that students are always in need of a general grammatical formula that contains the use of these quantifiers, which may vary depending on the context. Also, errors of this type may occur under the influence of their common foreign language English and it is possible that students also apply it to Spanish. Another point observed is that on several occasions it is necessary to take the context into account, since words can be used in different categories in Japanese than in their Spanish equivalents. On account of this, we can argue that always relying on a grammatical formula may mislead the student.

Keywords: *Quantifiers, Japanese, Spanish, Adverbs of quantity, Adverbs of degree*